

Številka: IPP 007-207/2021

Ljubljana, 23. 7. 2021

EVA: 2021-2030-0022

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (EVA 2021-2030-0022), redni postopek – predlog za obravnavo – NOVO GRADIVO ŠT. 3

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (EVA 2021-2030-0022) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem zakonodajnem postopku.

*mag. Janja Garvas Hočevar
v.d. generalnega sekretarja*

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Služba Vlade RS za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- g. Marjan DIKAUČIČ, minister za pravosodje,
- g. Zlatko RATEJ, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Nina KOŽELJ, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- g. Peter PAVLIN, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- g. Marjan DIKAUČIČ, minister za pravosodje,
- g. Zlatko RATEJ, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Nina KOŽELJ, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- g. Peter PAVLIN, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje.

5. Kratek povzetek gradiva:

Spremembe Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1) se nanašajo:

- na uskladitev z nekaterimi konvencijami Sveta Evrope in Organizacije združenih narodov. Pri nekaterih gre le za odpravo manjših pomanjkljivosti pri prenosu, pri drugih pa za novejšo konvencije, ki jih je Republika Slovenija že podpisala in
- na prenos nekaterih direktiv Evropske unije, kjer gre prav tako pri nekaterih za odpravo manjših pomanjkljivosti prenosa, pri drugih pa za dokaj sveže direktive,
- ostale spremembe pa so oblikovane na podlagi predlogov iz prakse pristojnih organov.

KONVENCIJE:

- Mednarodna konvencija o zatiranju financiranja terorizma,
- Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma,
- Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi,
- Konvencija Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanj, ki ogrožajo javno zdravje,
- Mednarodna konvencija proti uporabi nedovoljenih snovi v športu,
- Konvencija Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj,
- Konvencija Sveta Evrope o kaznivih dejanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami.

DIREKTIVE:

- Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. 8. 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi okvirnega sklepa sveta 2005/222/PNZ,
- Direktiva 2017/1371/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom unije, z uporabo kazenskega prava,
- Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. 4. 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga,
- Direktiva 2014/62/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 5. 2014 o kazenskopravni zaščiti evra in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ,
- Direktiva 2019/713/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi okvirnega sklepa sveta 2001/413/PNZ.

PREDLOGI IZ PRAKSE:

gre za nekatere manjše spremembe v Splošnem delu KZ-1 in upoštevanje predlogov pristojnih organov v zvezi s spremembami ureditve nekaterih kaznivih dejanj v Posebnem delu KZ-1, kjer je bilo ocenjeno, da je problematika povezana z zakonskimi določbami in so posledično potrebne spremembe. Izpostavljamo nekatere:

- ustrežnejša določitev roka za odločitev sodišča v novem sojenju po razveljavitvi pravnomočne sodbe na podlagi izrednega pravnega sredstva ali ustavne pritožbe, ki bo bolj odražala težo in

zapletenost kazenske zadeve,

- jasnejša ureditev evidence izbranih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in pridobivanja njenih podatkov,
- preureditev kaznivega dejanja povzročitve stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, ki pomeni tudi usklajitev s področno zakonodajo, ter posledično prilagoditev kaznivega dejanja oškodovanja upnikov.

Obrazložitev »Novega gradiva št. 1«:

1. Na podlagi pripombe Službe Vlade RS za zakonodajo je v prehodni določbi 37. člena Predloga zakona navedba »osemga odstavka« redakcijsko popravljena v pravilno »osmega odstavka«.

2. Na podlagi pripomb Ministrstva za zdravje:

- je v predlaganih spremembah drugega odstavka 181. člena KZ-1 določena kvalificirana oblika kaznivega dejanja, če ga stori oseba z zlorabo položaja. MZ je sicer predlagalo kvalifikacijo, če dejanje stori zdravnik z zlorabo položaja. Pojasnjujemo, da iz Obrazložitvenega poročila k relevantni Konvenciji Sveta Evrope izhaja, da gre lahko za zdravnike, druge zdravstvene delavce ali javne uslužbenke, kar je navedeno zgolj primeroma in ne kot končen spisec, torej gre za kakršnokoli zlorabo položaja, ki lahko pomeni vplov v konkretnih primerih;
- so v predlagani dopolnitvi tretjega odstavka 181. člena KZ-1 spolnim celicam dodane še kri in komponente krvi;
- v zvezi s predlogom, da se v prvem odstavku predlaganega novega 181.a člena KZ-1 besedilo »ali drugače posreduje pri dajanju delov telesa« dopolni tako, da bo navedeno »človeškega telesa«, pojasnjujemo, da se obravnavani tekst nadaljuje z »žive ali mrtve osebe«. Torej je iz besedila jasno, da gre za človeško telo in dopolnitev ni potrebna;
- je v predlaganih spremembah prvega in drugega odstavka 183. člena KZ-1 ter v prvem odstavku predlaganega novega 183.a člena KZ-1 izvršitvenim oblikam dodano še »pripravlja, izdeluje« ter »vnaša ali iznaša«;
- je v novem 183.a členu KZ-1 dodan drugi odstavek v zvezi z z zdravili, ki nimajo dovoljenja za promet, ali z medicinskimi pripomočki, ki ne izpolnjujejo zahtev glede skladnosti, dosedaj predlagani drugi odstavek pa je preštevilčen v tretjega in dopolnjen tako, da je določen obvezen odzvem tudi v zvezi z zdravili in pripomočki iz novega drugega odstavka.

3. Na podlagi pripomb Ministrstva za notranje zadeve:

- na podlagi opozorila MNZ za upoštevanje sklepa, ki sta ga sprejela Odbor Državnega zbora za pravosodje in Odbor Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo na skupni nujni seji dne 19. 2. 2021 ob obravnavi točke dnevnega reda »Stopnjevanje sovražnosti, izključevanja ter napadov proti posameznikom in organizacijam na podlagi njihovih vrednot, prepričanje ali svetovnega nazora« ter glede na javno znane grožnje politikom v zadnjem času, je v Predlog zakona vključena tudi dopolnitev tretjega odstavka 135. člena KZ-1 tako, da se bodo osumljenci kaznivega dejanja grožnje proti najvišjim predstavnikom države in njihovim bližnjim preganjali po uradni dolžnosti in ne več na predlog;
- pripomba, da ni jasna določba predlaganega novega petega odstavka 176. člena KZ-1, saj bi morala vključevati tudi navedbo, da je mladoletna oseba sama objavila določeno gradivo in dovolila ogled svojih fotografij, v predloženem gradivu ni upoštevana, saj smo jo že v postopku medresorskega usklajevanja upoštevali tako, da je v besedilo novega odstavka dodano, da dejanje ni protipravno le, če je bilo storjeno med mladoletnimi osebami primerljive starosti, ki so se z dejanjem strinjale.

4. Na podlagi neformalnega opozorila Ministrstva za finance:

- je v predlagano spremembo prvega odstavka 344. člena KZ-1 poleg »uvoza ali izvoza« dodan še znak »vnosa ali iznosa«, saj je s tem pokrito še pošiljanje nedovoljenega »blaga« v in iz drugih držav članic Evropske unije.

5. Z navedenimi uskladitvami s pripombami Ministrstva za notranje zadeve in Ministrstva za zdravje je upoštevan tudi sklep Odbora za državno ureditev in javne zadeve št. 00720-20/2021/3 z dne 20. 7. 2021.

Obrazložitev »Novega gradiva št. 2«:

Na podlagi pripomb Ministrstva za zdravje smo v 181., 181.a, 183. in 183.a členu določili dodatne kvalifikatorne oblike, kadar kaznivo dejanje stori oseba z zlorabo svojega položaja ali oseba, ki je zlorabila zaupanje, ki ga je bila deležna kort strokovnjak. Dopolnjen je bil tudi naslov 183.a člena. Glede pripombe k 181.a členu glede inkriminacije ponujanja in zahtevanja plačila ali druge premoženjske koristi pojasnjujemo, da je takšna izvršitvena oblika že zajeta z določbo predlaganega člena, da bi pridobil plačilo in drugo premoženjsko korist. Glede splošne pripombe o inkriminaciji zlorabe originalne ovojnice z neavtentičnim zdravilom pojasnjujemo, da je po naši oceni dejanje ustrezno inkriminirano.

Obrazložitev »Novega gradiva št. 3«:

Na podlagi pripomb Ministrstva za zdravje, ki so bile upoštevane že v »Novem gradivu št. 2«, in dodatne neformalne telefonske uskladitve so v predloženem gradivu:

- opravljeni še redakcijski popravki v »Novem gradivu št. 2« spremenjenih besedil členov in prilagoditve obrazložitvev;
- dopolnjena obrazložitev, da je inkriminacija »ponujanja in zahtevanja plačila« deloma pokrita z »nezakonitim razpolaganjem ... z namenom pridobivanja premoženjske koristi«, deloma pa lahko tudi s korupcijskimi kaznivimi dejanji v gospodarstvu in v javnem sektorju (241., 242. 261. in 262. člen KZ-1). Izven navedenega že iz dosedanje Uvodne obrazložitve Predloga zakona pod točko 2.3.4, ki je sedaj še dopolnjena, izhaja, da »Konvencija tako v zvezi s 7. členom kot tudi v zvezi s 4. in 5. členom, ki sta implementirana s predlaganimi spremembami 181. člena KZ-1, prepušča državam odločitev, ali bodo kot kazniva dejanja določile tudi ravnanja darovalcev in prejemnikov organov v postopkih, ki so v nasprotju s pravili zdravniške znanosti in stroke. V tem delu predlagatelj sledi dosedanji ureditvi v KZ-1 in dodatnih inkriminacij še v zvezi z darovalci in prejemniki izven predlaganega tretjega odstavka, ki pomeni povzetek dosedanjega šestega odstavka 181. člena KZ-1, katerega črtanje je predlagano, ne predlaga.«;
- na ustreznih mestih dopolnjene obrazložitve, iz katerih izhaja, da so dejanja v zvezi z zdravili, ki bi pomenila neskladje med vsebino zdravila in navedbami na embalaži, pa hkrati ne bi pomenila predlaganega novega kaznivega dejanja v zvezi z zdravili, pokrita z veljavnima kaznivimi dejanjema po 232. (preslepitev kupcev) in 233. členu (neupravičena uporaba tuje oznake ali modela) KZ-1.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
/				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				

<p>II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /</p> <p>II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /</p> <p>II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /</p>	
<p>7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /</p> <p>Kratka obrazložitev Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic niti do 40.000 evrov.</p>	
<p>8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:</p>	
<p>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	NE
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /</p> <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
Gradivo je bilo posredovano v strokovno usklajevanje 21. 7. 2020 .	
<p>Predlog zakona je bil posredovan Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije, Sodnemu svetu, Sodniškemu društvu, Vrhovnemu državnemu tožilstvu, Državnotožilskemu svetu, Društvu državnih tožilcev Slovenije, Generalni policijski upravi, Varuhu človekovih pravic, Odvetniški zbornici, Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, Pravni fakulteti Univerze v Mariboru, Evropski pravni fakulteti Nove univerze, Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, Agenciji za trg vrednostnih papirjev, Uradu za preprečevanje pranja denarja, Slovenski antidoping organizaciji, Javnemu zavodu Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant in predstavnikom nevladnih organizacij.</p> <p>Predstavitev predhodnega usklajevanja s člani Delovne skupine za pripravo sprememb in dopolnitev KZ-1 in predstavitev strokovnega usklajevanja izhaja iz 7. točke uvodne obrazložitve tega Predloga zakona.</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
<p>Marjan DIKAUČIČ <i>minister</i></p>	

Priloge:

- MSP test
- predlog sklepa Vlade RS,
- predlog zakona
- korelacijska tabela.

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (EVA 2021-2030-0022) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem zakonodajnem postopku.

mag. Janja Garvas Hočevar
v.d. generalnega sekretarja

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Služba Vlade RS za zakonodajo.

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA
(EVA: 2021-2030-0022)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika¹ (v nadaljevanju KZ-1E) iz leta 2017 so bile v Kazenski zakonik² (v nadaljevanju KZ-1) prenesene oziroma upoštevane določbe naslednjega protokola Sveta Evrope in dokumentov pravnega reda Evropske unije:

- Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma³,
- Direktiva 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta o boju proti terorizmu in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ o boju proti terorizmu⁴,
- Direktiva 2014/62/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 5. 2014 o kazenskopravni zaščiti evra in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ⁵,
- Direktiva Sveta 2002/90/ES z dne 28. 11. 2001 o opredelitvi pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju⁶.

V letu 2020 sta bila na predlog poslancev sprejeta še Zakon o dopolnitvi Kazenskega zakonika⁷ (v nadaljevanju KZ-1F) in Zakon o spremembi Kazenskega zakonika⁸ (v nadaljevanju KZ-1G), ki naslavljata zgolj po eno vprašanje. Z novelo KZ-1F se je tako spremenila ureditev zastaranja pregona v zvezi z določeno skupino kaznivih dejanj, z novelo KZ-1G pa razponi predpisanih kazni za nekatere oblike kaznivega dejanja prepovedanega prehanja meje ali ozemlja države po 308. členu KZ-1.

Na seji Državnega zbora Republike Slovenije dne 4. 6. 2021 pa je bil na predlog poslancev sprejet še Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika⁹ (v nadaljevanju KZ-1H), ki v zvezi z opisoma kaznivih dejanj posilstva in spolnega nasilja spreminja tradicionalni model prisile v model afirmativnega soglasja.

Od uveljavitve KZ-1E je Republika Slovenija, kot bo razvidno iz nadaljevanja, podpisala nekatere konvencije Sveta Evrope, v zvezi s katerimi so potrebne tudi spremembe in dopolnitve materialne kazenske zakonodaje, prav tako so bile sprejete nove Direktive Evropske unije, v zvezi z nekaterimi pa je Evropska komisija pri pregledu implementacije ugotovila manjše pomanjkljivosti prenosa.

Glede na navedeno je pripravljen Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (v nadaljevanju Predlog zakona), ki poleg (celotne ali dopolnilne) implementacije

¹ Uradni list RS, št. 27/17.

² Uradni list RS, št. 50/12 – UPB2, 54/15, 6/16 – UPB2p, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20 in 95/21.

³ Zakon o ratifikaciji; Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 13/19.

⁴ OJ L 88E, z dne 31. 3. 2017.

⁵ UL L 151/1 z dne 21. 5. 2014.

⁶ UL L 328/17 z dne 5. 12. 2002.

⁷ Uradni list RS, št. 23/20.

⁸ Uradni list RS, št. 91/20.

⁹ Uradni list RS, št. 95/21.

navedenih konvencij in direktiv vsebuje tudi nekatere spremembe in dopolnitve, ki izhajajo iz izkušenj iz prakse.

1. 1. Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. 4. 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga (v nadaljevanju Direktiva 2014/57/EU)¹⁰:

Direktiva 2014/57/EU izhaja iz spoznanja, da so za zaščito celovitosti finančnih trgov in zaupanje javnosti v vrednostne papirje poleg upravnih ukrepov in upravnih kazni potrebni tudi enotni, trdni in odvračilni sistemi kaznivih dejanj in sankcij za vse oblike finančnega kriminala.

Upravne ukrepe in sankcije na nivoju Evropske unije določa Direktiva 2003/6/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o trgovanju z notranjimi informacijami in tržni manipulaciji (zloraba trga)¹¹, s katero je bil dopolnjen in posodobljen pravni okvir Evropske unije za zaščito celovitosti trga. Evropska komisija je v zvezi z navedeno direktivo ugotavljala, da so sistemi upravnega ukrepanja in kaznovanja v državah članicah preveč različni, ter da pooblastila pristojnih organov ne zadoščajo za ustrezen odziv na (vsaj hude) zlorabe finančnih trgov. Prav tako je bilo ugotovljeno, da države članice niso predvidele ustreznih kazenskih sankcij za hude zlorabe trga, da pravzaprav sploh ni soglasja, katero dejanje se šteje za hudo kršitev pravil o zlorabi trga.

Zato je bila v letu 2014 sprejeta Direktiva 2014/57/EU, ki vzpostavlja minimalna pravila za opredelitev kaznivih dejanj z obravnavanega področja – gre torej za hude primere trgovanja z notranjimi informacijami, tržnih manipulacij in protipravnega razkrivanja notranjih informacij, na primer v primerih, ko pomembno vplivajo na celovitost trga, dejanski ali možni pridobljeni dobiček ali preprečeno izgubo, raven škode ali splošno vrednost finančnih instrumentov, s katerimi se trguje.

V KZ-1 sta bili že pred uveljavitvijo Direktive 2014/57/EU oblikovani kaznivi dejanji zlorabe notranje informacije (238. člen KZ-1) in zlorabe trga finančnih instrumentov (239. člen KZ-1), ki večinoma ustrezata zahtevam kasnejše direktive. Navedeno je v letu 2019 ugotovila tudi Evropska komisija ob opravi pregleda usklajenosti slovenske zakonodaje z Direktivo 2014/57/EU. Po izmenjavi pojasnil je Evropska komisija vztrajala pri oceni o nepopolni implementaciji delov direktive, ki so opredeljeni v nadaljevanju in v zvezi s katerimi je bilo dogovorjeno, da bodo upoštevani pri naslednjih spremembah in dopolnitvah KZ-1.

1. Evropska komisija najprej izpostavlja četrti odstavek 1. člena Direktive 2014/57/EU:

ki določa, da se 5. člen direktive uporablja tudi za blagovne promptne pogodbe¹², ki niso energetske proizvodi na debelo, kadar posel, naročilo ali ravnanje vpliva na ceno ali vrednost finančnega instrumenta, in ravnanja v zvezi z referenčnimi merili¹³ oziroma referenčnimi vrednostmi. V 5. členu direktive je določeno kaznivo dejanje tržne manipulacije.

¹⁰ UL L 173, z dne 12. 6. 2014.

¹¹ UL L 096, z dne 12. 4. 2003

¹² Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga) ter razveljavitvi Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Komisije 2003/124/ES, 2003/125/ES in 2004/72/ES v 15. točki prvega odstavka 3. člena določa, da »**blagovna promptna pogodba**« pomeni pogodbo za dobavo blaga, s katerim se trguje na promptnem trgu in ki se dostavi takoj ob poravnavi posla, in pogodbo za dobavo blaga, ki ni finančni instrument, vključno s fizično poravnano terminsko pogodbo.

¹³ Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga) ter razveljavitvi Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Komisije 2003/124/ES, 2003/125/ES in 2004/72/ES v 29. točki prvega odstavka 3. člena določa, da »**referenčno merilo**« pomeni kateri koli indeks ali podatek, ki je na voljo javnosti ali je objavljen in ki se občasno ali redno določi z uporabo formule ali na podlagi: vrednosti enega ali več osnovnih sredstev ali cen, vključno z ocenjenimi cenami, dejanskimi ali ocenjenimi obrestnimi merami ali drugimi vrednostmi, ali podatkov iz ankete, na podlagi katerega se določi znesek, plačljiv pri finančnem instrumentu, ali vrednost finančnega instrumenta.

V KZ-1 je temu ustrezno kaznivo dejanje zlorabe trga finančnih instrumentov iz 239. člena, ki pa se nanaša le na finančne instrumente. Finančne instrumente določa Zakon o trgu finančnih instrumentov¹⁴ (v nadaljevanj ZTFI-1) v 7. členu, ki blagovnih promptnih pogodb in referenčnih meril ne vključuje. Na več mestih sicer med finančnimi instrumenti določa terminske pogodbe, vendar Evropska komisija ocenjuje, da je zaradi jasnosti ureditve v 239. člen KZ-1 treba dodati tudi manipulacije, povezane z blagovnimi promptnimi pogodbami.

2. Nadalje Evropska komisija izpostavlja četrti odstavek 3. člena Direktive 2014/57/EU:

ki določa, da se za trgovanje z notranjimi informacijami šteje tudi uporaba notranjih informacij pri preklicu ali spremembi naročila v zvezi s finančnim instrumentom, če je bilo naročilo oddano, preden je oseba imela notranje informacije.

Glede na to, da se 238. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje zlorabe notranje informacije, nanaša le na »posredno ali neposredno pridobitev ali odsvojitvev finančnega instrumenta«, ga je treba dopolniti še s preklicem oziroma spremembo naročila.

3. Evropska komisija problematizira tudi implementacijo drugega odstavka 1. člena Direktive 2014/57/EU:

ki določa, za katere finančne instrumente se direktiva uporablja. Gre za finančne instrumente, ki so uvrščeni v trgovanje na reguliranem trgu, v okviru večstranskega sistema trgovanja (v nadaljevanju MTF), v okviru organiziranega sistema trgovanja (v nadaljevanju OTF) ali je vsaj vložen zahtevek za trgovanje na enem od teh trgov, ter tudi finančne instrumente, ki niso zajeti v navedenem, a je njihova cena ali vrednost odvisna od cene ali vrednosti navedenih finančnih instrumentov ali vpliva nanjo.

Evropska komisija meni, da obravnavani slovenski inkriminaciji ne pokrijeta manipulacij s finančnimi instrumenti izven reguliranega trga, MTF in OTF.

ZTFI-1 v 26. členu kot mesto trgovanja določa organiziran trg, MTF in OTF. V petem odstavku 33. člena pa ZTFI-1 opredeljuje »prosti trg« kot trg, na katerem se trguje izven organiziranih platform.

KZ-1 v 238. členu zlorabo notranje informacije veže na »vrednostne papirje in druge finančne instrumente, ki so uvrščeni na organiziran trg v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, ali pa je v zvezi z njimi vsaj vložen predlog za uvrstitev na tak trg«. Navedeno je zato treba glede na ureditev v 26. členu ZTFI-1 dopolniti v delu, ki se nanaša na organiziran trg, še drugima mestoma trgovanja, glede na 33. člen ZTFI-1 pa še s trgovanjem na prostem trgu.

1. 2. Mednarodna konvencija o zatiranju financiranja terorizma¹⁵ (v nadaljevanju Mednarodna konvencija):

Mednarodna konvencija je bila podlaga za določitev kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1 oziroma že prej kaznivega dejanja financiranja terorističnih dejanj po 388.a členu prej veljavnega Kazenskega zakonika¹⁶ (v nadaljevanju KZ).

Mednarodna konvencija v 2. členu določa, da oseba stori kaznivo dejanje v smislu te konvencije, če neposredno ali posredno, nezakonito in naklepno zagotovi ali zbere sredstva z namenom, da se uporabijo, ali z vednostjo, se bodo v celoti ali delno porabila za storitev:

¹⁴ Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popravek in 66/19.

¹⁵ Zakon o ratifikaciji Mednarodne konvencije o zatiranju financiranja terorizma; Uradni list RS, št. 82/04.

¹⁶ Uradni list RS, št. 95/04 – UPB1 in 55/08 – KZ-1.

- a) dejanj, ki so v konvencijah iz Aneksa Mednarodne konvencije določena kot kazniva, ali
- b) vsakega drugega dejanja, katerega cilj je povzročiti smrt ali hudo telesno poškodbo civilne ali druge osebe, ki ne sodeluje v sovražnostih v oboroženem spopadu, in je namen takšnega dejanja prestrašiti ljudi ali prisiliti vlado ali mednarodno organizacijo, da stori ali opusti kakšno dejanje.

V zvezi z navedenim je 388.a člen prej veljavnega KZ kaznivo dejanje financiranja terorističnih dejanj opredeljeval tako s sklicevanjem na kaznivi dejanji terorizma (po prejšnjem KZ sta bili dve – terorizem in mednarodni terorizem) kot tudi s sklicevanjem na člene KZ, ki so določali kazniva dejanja iz konvencij v Aneksu Mednarodne konvencije. Navedeno je bilo skladno tudi s priporočili FATF¹⁷ (*»Financial Action Task Force«*), na podlagi katerih države članice ocenjuje Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma (MONEYVAL), katerega članica je tudi Republika Slovenija.

V novem KZ-1, ki je bil uveljavljen 1. 11. 2008, je bilo kaznivo dejanje financiranja terorizma (109. člen KZ-1) določeno tako, da je bila zagotovitev ali zbiranje denarja ali premoženja vezana le na namen storitve kaznivih dejanj iz 108. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje terorizma.¹⁸ V obrazložitvi ni bilo pojasnjeno, zakaj zagotovitev ali zbiranje denarja ali premoženja nista več vezana na namen storitve kaznivih dejanj po konvencijah iz Aneksa Mednarodne konvencije.

V letih 2016 (obisk ocenjevalne misije) in 2017 (sprejem poročila na zasedanju odbora) je potekal peti krog ocenjevanja Republike Slovenije s strani odbora MONEYVAL. V Poročilu o Republiki Sloveniji v petek krogu ocenjevanja MONEYVAL¹⁹ je v zvezi s 109. členom KZ-1 in implementacijo petega priporočila FATF med drugim ugotovljeno umanjkanje sklicevanja na člene KZ-1, ki določajo kazniva dejanja iz konvencij iz Aneksa k Mednarodni konvenciji.

V Aneksu Mednarodne konvencije so naštetje naslednje konvencije:

1. Konvencija o zatiranju nezakonite ugrabitve zrakoplovov, sestavljena v Haagu 16. decembra 1970.
2. Konvencija o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva, sestavljena v Montrealu 23. septembra 1971.
3. Konvencija o preprečevanju in kaznovanju kaznivih dejanj zoper mednarodno zaščitene osebe, vključno z diplomatskim osebjem, ki jo je 14. decembra 1973 sprejela Generalna skupščina ZN.
4. Mednarodna konvencija o preprečevanju jemanja talcev, ki jo je 17. decembra 1979 sprejela Generalna skupščina ZN.
5. Konvencija o fizični zaščiti jedrskih materialov, sprejeta na Dunaju 3. marca 1980.
6. Protokol o zatiranju nezakonitih nasilnih dejanj na letališčih za mednarodni civilni zračni promet kot dopolnilo Konvencije o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva, sestavljen v Montrealu 24. februarja 1988.
7. Konvencija o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost v pomorskem prometu, sestavljena v Rimu 10. marca 1988.

¹⁷ FATF je medvladno telo, ki so ga ustanovili ministri držav članic leta 1989. Republika Slovenija ni članica FATF, je pa njegov pridružen član odbor MONEYVAL (Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma). Povezava do spletne strani FATF: <https://www.fatf-gafi.org/home/>

¹⁸ Z novelo KZ-1C je bilo dodano še sklicevanje na s terorizmom povezani dejanji iz 110. in 111. člena KZ-1, z novelo KZ-1E pa na z isto novelo dodani novi 108.a člen KZ-1.

¹⁹ Celotno poročilo je dostopno na spletni povezavi: <https://rm.coe.int/slovenia-5th-round-mer/168094b6be>

8. Protokol o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost na pritrjenih ploščadih na epikontinentalnem pasu, sestavljen v Rimu 10. marca 1988.

9. Mednarodna konvencija o zatiranju terorističnih bombnih napadov, ki jo je 15. decembra 1997 sprejela Generalna skupščina ZN.

Glede na navedeno je treba (v skladu z zgoraj izpostavljeno alinejo a)) do sedaj navedenim sklicevanjem v 109. členu KZ-1 dodati še sklicevanja na 307., 329., 330., 352., 353., 354., 355., 371. in 373. člen KZ-1, da bo izpolnjen ta del priporočil MONEYVAL iz petega kroga ocenjevanja Republike Slovenije.

V zvezi z »drugimi dejanji, katerih cilj je povzročiti smrt ali hudo telesno poškodbo civilne ali druge osebe, ki ne sodeluje v sovražnostih v oboroženem spopadu, in je namen takšnega dejanja prestrašiti ljudi ali prisiliti vlado ali mednarodno organizacijo, da stori ali opusti kakšno dejanje« iz zgornje alineje b) splošno opisno sklicevanje v 109. členu KZ-1 ni potrebno, saj so taka dejanja vključena že s sklicevanjem na 108. člen KZ-1, ki odloča kaznivo dejanje terorizma.

Besedilo prvega odstavka 109. člena je treba tudi prilagoditi zahtevi Mednarodne konvencije po inkriminaciji zagotovitve sredstev tako z namenom kot tudi z vedenjem, da bodo porabljena za teroristično dejanje.

1. 3. Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma²⁰ (v nadaljevanju Dodatni protokol):

V veljavnem besedilu je bil tretji odstavek 111. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje novačenja in usposabljanja za terorizem, dodan z novelo KZ-1E²¹. Obveznost določitve kaznivega dejanja, ki ga stori tisti, ki se usposablja za terorizem, izhaja iz Dodatnega protokola. Pred tem je bilo v drugem odstavku 111. člena KZ-1 določeno le kaznivo dejanje, ki ga stori tisti, ki druge usposablja za terorizem, v zvezi s čemer je obveznost implementacije obstajala že po osnovni Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma²².

Pri oblikovanju kaznivega dejanja po tretjem odstavku 111. člena KZ-1 sta predlagatelj in zakonodajalec v letu 2017 sledila načinu in terminologiji, uporabljeni pri takrat že veljavnem drugem odstavku, saj obravnavana odstavka predstavljata dve plati usposabljanja. Ob pripravi in jezikovni redakciji prevoda Dodatnega protokola so se izpostavila nekatera terminološka (ne pa vsebinska) vprašanja, ki bodo razrešena s tukaj predlaganimi spremembami:

- beseda »instruction« v angleškem uradnem besedilu 7. člena Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma in 3. člena Dodatnega protokola ne pomeni »navodila«, kot je to preneseno v veljavnem drugem in tretjem odstavku 111. člena KZ-1, ampak »pouk« ali »šolanje« (prevod »navodila« bi ustrezal angleški besedi »instructions«). Glede na navedeno je navajanje »navodil« v predlaganem spremenjenem drugem odstavku izpuščeno, saj glede na smisel inkriminacije tudi ni potrebno. Še bolj pomembno pa je to v tretjem odstavku, saj 3. člen Dodatnega protokola navaja »receive instruction, including obtaining knowledge or practical skills, from another person«, v zvezi s čemer je v 40. in 41. točki Obrazložitvenega poročila²³ k Dodatnemu protokolu

²⁰ Zakon o ratifikaciji Dodatnega protokola h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma; Uradni list RS, št. 59/19.

²¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika; Uradni list RS, št. 27/17.

²² Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma; Uradni list RS, št. 84/09.

²³ Obrazložitveno poročilo je dostopno na spletni povezavi:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168047c5ec>

- pojasnjeno, da usposabljanje za terorizem lahko poteka osebno (na primer s sodelovanjem v vadbenih taborih terorističnih skupin) ali pa preko elektronskih medijev, kar vključuje svetovni splet. Ob tem pa je pomembno, da ne gre le za slučajni obisk takih spletnih strani ali prejemanje elektronskih komunikacij s tako vsebino, ampak mora biti storilec aktivno vključen v usposabljanje (na primer tudi interaktivno usposabljanje) – navedeno je v predlaganem tretjem odstavku zagotovljeno z dostavkom »z aktivnim sodelovanjem«. Hkrati pa Obrazložitevno poročilo državam prepušča odločitev, ali bodo kot kaznivo dejanje določile tudi samo-usposabljanje – torej brez sodelovanja »ponudnika usposabljanja« vsaj preko spleta. Če ne upoštevamo variantnega dodatka, bo v skladu s predlaganim tretjim odstavkom kaznivo vsakršno usposabljanje z namenom storitve kaznivih dejanj iz 108. člena KZ-1 – torej tudi tisto, ko si oseba sama (brez, da bi ji jih kdo zagotovil) pridobi gradiva oziroma informacije za izdelavo in uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi ali za druge posebne metode in tehnike z namenom storitve ali sodelovanja pri storitvi kaznivega dejanja iz 108. člena KZ-1;
- v angleškem uradnem besedilu 7. člena Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma in 3. člena Dodatnega protokola je uporabljena besedna zveza »other specific methods and techniques«, kar je bilo najprej v drugem, kasneje pa tudi v tretjem odstavku 111. člena KZ-1 povzeto kot »druge posebne metode in tehnologija«. Ker je ustreznejši prevod angleške besede »techniques« v slovenščini beseda »tehnike«, je tudi navedeno v predlaganih spremenjenih drugem in tretjem odstavku 111. člena KZ-1 popravljeno.

Tako v zvezi z veljavnim tretjim odstavkom 111. člena KZ-1 kot tudi v zvezi z njegovimi predlaganimi spremembami velja izpostaviti, da je kot kaznivo določeno dejanje tistega, ki se aktivno usposablja za terorizem na »nezakonitih usposabljanjih« terorističnih skupin, in tudi tistega, ki bi se z (nezakonitim) namenom, da se usposobi za storitev ali sodelovanje pri storitvi kaznivega dejanja iz 108. člena KZ-1, udeležil zakonitih izobraževanj, kot podrobno navaja tudi Obrazložitevno poročilo k Dodatnemu protokolu v 41. točki.

1.4. Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi²⁴:

Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi je bila sklenjena leta 2015, Republika Slovenija jo je že podpisala, pred ratifikacijo pa so – poleg sprememb področne zakonodaje – potrebne manjše spremembe KZ-1.

Obstoj nelegalne globalne trgovine z organi za namene presaditev pomeni nevarnost tako za zdravje posameznikov kot tudi za javno zdravje ter pomeni poseganje v človekove pravice in svoboščine. Zato je bilo sprejetih že več ukrepov na mednarodni in nacionalni ravni za boj proti tem kriminalnim pojavom. Na mednarodnem nivoju gre na kazensko-pravnem področju predvsem za Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi²⁵, ki v 18. členu v zvezi s 4. členom določa obveznost držav, da kot kaznivo dejanje določijo trgovino z ljudmi zaradi izkoriščanja, ki vključuje tudi namen odstranitve organov; ter Protokol za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu²⁶, ki enako določa v 5. v zvezi s 3. členom.

²⁴ CETS 216 – dostopna na spletni povezavi:

<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/09000016806dca3a>.

²⁵ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/09.

²⁶ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 15/04.

Ob tem velja opozoriti, da gre za dva vidika problematike – prvi je trgovina z ljudmi za namen odstranitve organov, ki ga urejata tudi zgoraj navedeni mednarodni pogodbi, drugi pa trgovina z organi, kar ureja Konvencija iz leta 2015.

Gre torej za trgovino s človeškimi organi zaradi presajanja ali drugih namenov ter za druge oblike nedovoljenega odvzema ali nedovoljene vsaditve, kar je tudi področje uporabe Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi. V skladu z Obrazložitvenim poročilom h Konvenciji²⁷ se »drugi nameni« (poleg »presajanja«) nedovoljene trgovine s človeškimi organi nanašajo na znanstveno raziskovanje in uporabo organov za pridobitev tkiv in celic (oboje seveda izven s predpisi določenega).

Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi v 4. členu določa kaznivo dejanje nedovoljene odstranitve človeških organov, ki je lahko storjena živemu ali mrtvemu darovalcu in so podane naslednje okoliščine:

- odstranitev je bila opravljena brez svobodne, informirane in posebne privolitve ali
- je bil živemu darovalcu ali tretji osebi ponujen dobiček ali primerljive koristi ali sta tako korist prejela v zameno za odstranitev organov ali
- je bila korist ponujena tretji osebi ali je tako korist oseba prejela v zameno za odstranitev organa mrtvemu darovalcu.

Ob tem »finančna ali primerljiva korist« ne vključuje nadomestila za izgubo zaslužka in drugih utemeljenih stroškov, nastalih zaradi odstranitve, ali nadomestil zaradi škode, ki ni povezana z odstranitvijo organov.

V četrtem odstavku 4. člena Konvencija državam v razmislek ponuja možnost, da kot kaznivo določijo tudi naklepno odstranitev človeških organov živemu ali mrtvemu darovalcu, če je opravljena izven notranjega sistema za presajanje, ali če se pri odstranitvi kršijo načela domačih zakonov in pravil o presajanju.

V 5. členu Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi določa kaznivo dejanje uporabe nedovoljeno odstranjenih človeških organov za presaditev ali druge namene. Tako kot v 4. členu, tudi tu »drugi nameni« pokrivajo znanstveno raziskovanje in uporabo organov za pridobitev tkiv in celic (oboje seveda izven s predpisi določenega).

Kot zrcalno sliko četrtega odstavka 4. člena Konvencija v 6. členu ponuja državam v razmislek možnost, da kot kaznivo določijo tudi naklepno vsaditev človeških organov, če se opravi izven notranjega sistema za presajanje, ali s kršitvijo načel domačih zakonov in pravil o presajanju.

Določba veljavnega prvega odstavka 181. člena KZ-1 je blanketna, saj se s »pravili zdravniške znanosti in stroke« v zvezi z znaki kaznivega dejanja sklicuje na področno zakonodajo. Za obravnavano problematiko je temeljni predpis Zakon o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja²⁸ (v nadaljevanju ZPPDČT).

V skladu s 3. členom ZPPDČT je »del človeškega telesa« oziroma »del telesa«, ki ju uporablja 181. člen KZ-1, lahko organ, tkivo ali celice. Glede na navedeno tudi v predlaganih spremembah ohranjena navedena širša opredelitev.

²⁷ Dostopno na spletni povezavi:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016800d3840>

²⁸ Uradni list RS, št. 56/15.

V skladu s 4. členom ZPPDČT darovanje temelji na načelih prostovoljnosti, ne-plačanosti in altruizma, v skladu s katerimi za odvzete dele telesa ni dopustno dati oziroma prejeti nobenega plačila niti druge premoženjske ali nepremoženjske koristi. Dopustni so le plačilo zdravstvenih storitev in nadomestilo plače darovalcu med začasno zadržanostjo od dela ter povračilo potnih stroškov, v skladu s predpisi s področja zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja. Prepovedano je oglaševanje potrebe po delih telesa in razpoložljivosti delov telesa, če je namen oglaševanja ponujanje ali iskanje dobička ali podobnih koristi. Ravnanje pravne osebe, ki je v nasprotju s tretjim odstavkom 4. člena ZPPDČT, je v 1. točki prvega odstavka 46. člena ZPPDČT določeno kot prekršek, ki se kaznuje z globo od 600 do 6000 evrov. Navedeni prekršek je treba s prehodno določbo tega Predloga zakona črtati, saj je del predlagane nove inkriminacije, kot bo pojasnjeno v nadaljevanju.

Nadalje ZPPDČT v 8. členu določa pisno privolitve darovalca kot edino možnost za odvzem delov telesa živega darovalca, nadalje pa določa tudi postopek in pogoje za pridobivanje delov telesa umrlega s predhodno pisno privolitvijo (11. in 12. člen) in postopek za primere, ko sedaj umrli pisne privolitve ni podal.

V veljavnem besedilu 181. člena KZ-1 gre – razen za dejanja po petem in šestem odstavku – za dejanja, ki jih lahko stori le zdravnik. Avtorji Velikega znanstvenega komentarja Posebnega dela Kazenskega zakonika²⁹ (v nadaljevanju Veliki znanstveni komentar) navedeno poimenujejo »izrazito ozko posebno kaznivo dejanje«, saj ni omejeno vsaj le na medicinske strokovnjake, ampak celo samo na zdravnike. Ob tem ni nujno jasno, zakaj taka odločitev zakonodajalca, še posebej v primerjavi s 114. in 121. členom KZ-1.

V veljavnem besedilu se inkriminacija prvega odstavka 181. člena glasi »Zdravnik, ki komu vzame...«, kar pomeni, da so iz inkriminacije izrinjene posthumne eksplantacije, četudi bi bile opravljene v nasprotju s pravili zdravniške znanosti in stroke, kot navaja tudi Veliki znanstveni komentar. Glede na to, da ZPPDČT ureja tudi odvzem dela telesa umrlemu, in da tudi Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi zahteva inkriminacijo nedovoljenega odvzema živemu ali mrtvemu, je prav, da je predlagana sprememba tudi v tem delu.

Ocenjujemo, da drugega odstavka 181. člena KZ-1 ni treba spreminjati, saj določa kaznivo dejanje zdravnika, ki bi vzel del telesa zaradi presaditve, preden bi bila na predpisan način ugotovljena smrt. Glede na to, da ZPPDČT pod določenimi pogoji zdravniku dopušča odvzem delov telesa umrlemu tudi brez predhodne privolitve, v zvezi z drugimi možnimi storilci torej taka situacija ne more nastati.

Nadalje Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi v prvem odstavku 7. člena določa obveznost držav, da kot kaznivo dejanje določijo naklepno nagovarjanje ali novačenje darovalca ali prejemnika organa, če se to opravlja zaradi finančne ali primerljive koristi za tistega, ki novači ali za drugo osebo. Gre za dejavnosti oseb, ki pomenijo posredovanje med potencialnimi darovalci, prejemniki in izvajalci, kar je v skladu z Obrazložitvenim poročilom h Konvenciji en glavnih elementov kaznivega dejanja trgovine s človeškimi organi.

Konvencija v 13. členu določa olajševalne in obteževalne okoliščine, ki jih sicer sodišče lahko upošteva v okviru splošnih pravil za odmero kazni iz 49. člena KZ-1. V zvezi z eno od njih predlagatelj ocenjuje kot ustrezno, da se v 181. členu KZ-1 opredeli kot kvalifikatorna okoliščina – če dejanje stori oseba z zlorabo svojega položaja. Glede na Obrazložitevno poročilo h Konvenciji »oseba z zlorabo položaja« primeroma lahko pomeni zdravnike in druge zdravstvene

²⁹ Veliki znanstveni komentar Posebnega dela Kazenskega zakonika, 2. knjiga; Uredniki: dr. Damjan Korošec, dr. Katja Filipčič, Stojan Zdolšek; Uradni list RS in Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana 2019.

delavce ter tudi javne uslužbenke, vendar to ni končni spisek, zato v vsakem primeru lahko pride do vprašanja zlorabe takšnega ali drugačnega položaja, ki bi lahko pomenilo znak predlaganega kaznivega dejanja. Glede ostalih obteževalnih okoliščin, ki jih izpostavlja 13. člen Konvencije (smrt, resna škoda psihičnemu ali fizičnemu stanju žrtve, storitev v hudodelski združbi, žrtev je otrok ali druga ranljiva oseba), ocenjujemo kot ustreznejše, da jih sodišče v konkretnem primeru upošteva v okviru pravil za odmero kazni, hkrati pa so omogočeni tudi steki z drugimi ustreznimi kaznivimi dejanji.

Ureditev v tretjem odstavku 181. člena KZ-1 v zvezi s spolnimi celicami ocenjujemo kot ustrezno in skladno s Konvencijo, smiselno pa bi bilo opisu kaznivega dejanja po tretjem odstavku 181. člena KZ-1 v zvezi s spolnimi celicami dodati še kri in komponente krvi, v zvezi s katerimi je ravnanje predpisano v Zakonu o preskrbi s krvjo³⁰ (nadaljevanju ZPKrv-1).

V zvezi s spolnimi celicami, krvjo in komponentami krvi, ki so zaradi smiselne povezanosti problematike vključene v spremenjeni 181. člen KZ-1 in v novo kaznivo dejanje trgovine z deli človeškega telesa, je relevantna področna ureditev Zakon o kakovosti in varnosti človeških tkiv in celic, namenjenih za zdravljenje³¹ (v nadaljevanju ZKVČTC) oziroma Zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo³² (v nadaljevanju ZZNPOB) in ZPKrv-1).

1.5. Konvencija Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanj, ki ogrožajo javno zdravje³³:

Republika Slovenija je Konvencijo že podpisala, pred ratifikacijo pa so – poleg sprememb področne zakonodaje – potrebne manjše spremembe KZ-1.

Iz Uvoda h Konvenciji izhaja, da je njen namen preprečevanje in boj proti nevarnostim za javno zdravje, zaradi česar je treba sprejeti odločne preventivne in represivne ukrepe proti ponarejanju medicinskih izdelkov. Gre torej za splošno zaščito življenj posameznikov in javnega zdravja. Urejanje varstva pravic intelektualne lastnine ni v obsegu te Konvencije, pri njeni implementaciji in uporabi pa je treba izhajati iz navedenega glavnega namena Konvencije in načela sorazmernosti.

V členih Konvencije, ki opredeljujejo obveznosti držav, da določena dejanja določijo kot kazniva, pa so opredeljena zgolj dejanja v zvezi s ponarejanjem (*»counterfeiting«*) ali predrugačenjem oziroma potvorjenjem (*»adulteration«*), brez posledice v škodljivosti za zdravje. Gre za dejanja, ki – če že niso neposredno škodljiva za zdravje pacienta ali drugega uporabnika ali ne povzročijo smrti – v vsakem primeru onemogočajo ustrezno medicinsko obravnavo; na primer ob umanjkanju ustreznih zdravilnih učinkovin v zdravilu ne prinesejo pričakovanega izboljšanja³⁴.

Ob tem tudi avtorji Velikega znanstvenega komentarja ugotavljajo, da število postopkov pri policiji na podlagi veljavnega 183. člena KZ-1 ne odraža dejanskega obsega problematike ponarejenih zdravil, in predvidevajo, da je razlog morda v dokazovanju škodljivosti za zdravje.

³⁰ Uradni list RS, št. 104/06.

³¹ Uradni list RS, št. 61/07 in 56/15 – ZPPDČT.

³² Uradni list RS, št. 70/00.

³³ CETS 211 – dostopna na spletni povezavi: <https://rm.coe.int/16806a9504>.

³⁴ Tako tudi Obrazložitevno poročilo h Konvenciji, dostopno na spletni povezavi:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016800d383b>

Glede na navedeno in ob dejstvu, da ponarejena zdravila vsekakor pomenijo nevarnost javnemu zdravju, čeprav v konkretnem primeru ni mogoče kazensko-pravno relevantno izkazati vsaj abstraktne nevarnosti za zdravje, je treba oblikovati novo kaznivo dejanje »proizvodnje in prometa ponarejenih sredstev za zdravljenje«.

Ob tem izpostavljamo, da so določeni vidiki ponarejanja zdravil v veljavnem KZ-1 pokriti z 232. členom, ki določa kaznivo dejanje preslepitve kupcev, in 233. členom, ki določa kaznivo dejanje neupravičene uporabe tuje oznake ali modela. Pri tem gre na primer lahko za dejanja, ko je ponarejeno zdravilo pakirano v originalne ovojnine, pa opis ne bi ustrezal novemu kaznivemu dejanju v zvezi s ponarejenimi zdravili, oziroma vsa taka dejanja, ko gre za razliko med vsebino in navedbami na embalaži. Glede na pomen in grožnjo, ki jo ponarejanje zdravil lahko predstavlja javnemu zdravju, pa menimo, da je ustrezno v poglavju kaznivih dejanj zoper človekovo zdravje določiti specialno kaznivo dejanje v zvezi s ponarejanjem zdravil in drugih sredstev za zdravljenje, tudi z bolj sorazmerno določeno kaznijo.

Obseg Konvencije so zdravila, zdravilne učinkovine in pomožne snovi ter medicinski pripomočki, njihovi deli in materiali, ki se uporabljajo v humani ali veterinarski medicini. Ob tem ni pomembno, ali so zavarovani v skladu s pravicami intelektualne lastnine ali ne ter ali so generični ali ne. Opredeljeni so v 4. členu Konvencije:

- točka a) 4. člena določa, da »medicinski izdelek« pomeni tako »zdravila« kot tudi »medicinske pripomočke«;
- opredelitvi »zdravil« iz b) točke 4. člena Konvencije ustreza opredelitev zdravil v 5. členu Zakona o zdravilih³⁵ (v nadaljevanju ZZdr-2);
- ZZdr-2 v opredelitvi zdravil izrecno ne izpostavlja »zdravilnih učinkovin« in »pomožnih snovi«. V skladu s c) točko 4. člena Konvencije je »zdravilna učinkovina vsaka snov ali mešanica, ki je namenjena za uporabo pri izdelavi zdravila in ki potem, ko se uporabi pri izdelavi zdravila, postane njegova aktivna sestavina. »Pomožna snov« pa je glede na d) točko 4. člena Konvencije vsaka snov, ki ni zdravilna učinkovina ali končni izdelek, temveč je le del sestave zdravila za uporabo v humani ali veterinarski medicini in je ključnega pomena za celovitost končnega izdelka. Glede na to, da 5. in 6. člen Konvencije izrecno določata, da je kaznivo dejanje v zvezi s ponarejenimi zdravili lahko podano tudi samostojno v zvezi z navedenima deloma zdravil, je treba v inkriminaciji samostojno navesti tudi zdravilne učinkovine in pomožne snovi, kar je skladno tudi z ZZdr-2, ki določa zdravilo kot snov ali kombinacijo snovi z lastnostmi za zdravljenje;
- v zvezi z navedbo »pripomočkov«, »delov« in »materialov« je ustrezna opredelitev medicinskih pripomočkov v 3. členu Zakona o medicinskih pripomočkih (ZMedPri)³⁶. Temu so pridruženi tudi »dodatki«, ki po f) točki 4. člena Konvencije pomenijo predme, ki sicer niso medicinski pripomočki, vendar so namenjeni posebej za uporabo skupaj z njimi, da je omogočena pravilna uporaba, ki jo je predvidel proizvajalec medicinskega pripomočka.

Konvencija v 5. členu določa kaznivo dejanje v zvezi z naklepno izdelavo ponaredkov (»*counterfeit*«) medicinskih izdelkov, zdravilnih učinkovin, pomožnih snovi, delov, materialov ali dodatkov, kakor tudi v zvezi z njihovim predrugačenjem (»*adulteration*«), katerega pomena Konvencija izrecno ne določa, iz Obrazložitvenega poročila pa izhaja, da ga je treba razumeti kot izdelavo medicinskega izdelka, ki je slabše kvalitete zaradi dodajanja snovi, ki ni navedena, ali zamenjave snovi. Torej gre prav tako za ponarejen izdelek.

³⁵ Uradni list RS, št. 17/14 in 66/19.

³⁶ Uradni list RS, št. 98/09.

V 6. členu Konvencije so določena še kazniva dejanja v zvezi z dobavo, ponudbo za dobavo, vključno s posredništvom, trgovanjem, vključno s skladiščenjem ter uvozom in izvozom zdravila, zdravilne učinkovine in pomožne snovi ter medicinski pripomočki, njihovi deli in materiali.

Konvencija v 7. členu določa kazniva dejanja v zvezi s ponarejanjem dokumentov, ki so v KZ-1 že ustrezno opredeljena.

V zvezi s podobnimi kaznivimi dejanji, ki ogrožajo javno zdravje (torej tistimi, ki niso zajeta v 5., 6. in 7. členu Konvencije), Konvencija v 8. členu določa obveznost držav, da kot kaznivo določijo tudi izdelavo, skladiščenje, uvažanje, izvažanje, dobavo ali dajanje v promet v zvezi z zdravili, ki so brez ustreznega dovoljenja, in medicinskih pripomočkov, ki ne izpolnjujejo zahtev o skladnosti. Navedena postopka v zvezi z zdravili in medicinskimi pripomočki sta v slovenskem pravne redu predpisana v ZZdr-2 in ZMedPri, zato je primerno, da je v novem kaznivem dejanju v zvezi s ponarejenimi zdravili inkriminirano tudi to področje.

V 13. členu Konvencija določa tudi obteževalne okoliščine, ki naj se upoštevajo pri določanju sankcij. Med drugim izpostavlja okoliščini, če dejanje stori oseba z zlorabo zaupanja, ki ga je bila deležna kot strokovnjak, ali oseba z zlorabo zaupanja, ki ga je bila deležna kot proizvajalec oziroma dobavitelj. Obrazložitev poročilo h Konvenciji je v tem delu dokaj skopo in navaja le, da zloraba zaupanja strokovnjaka ne pomeni le zdravstvenih strokovnjakov – torej gre lahko za zlorabo kakršnega koli zaupanja, ki je v konkretnem primeru lahko povezano z obravnavanimi dejanji.

1.6. Mednarodna konvencija proti uporabi nedovoljenih snovi v športu³⁷ (*»International Convention Against Doping in Sport«*):

KZ-1 v 186. členu določa kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog; v 187. členu pa kaznivo dejanje omogočanja uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu.

Iz naslovov obeh členov izhaja, da gre s področja športa (le) za inkriminacijo proizvodnje, prometa in omogočanja uživanja prepovedanih snovi.

Inkriminaciji temeljita na Mednarodni konvenciji proti uporabi nedovoljenih snovi v športu, ki jo je Republika Slovenija že ratificirala in iz katere prevoda naslova sicer res izhajajo le nedovoljene snovi, vendar je iz vsebine 8. in ostalih členov jasno, da gre za omejevanje dostopnosti prepovedanih snovi in postopkov v športu. Konvencija vsebuje tako priloge, ki določajo nedovoljene snovi, kot tudi priloge, ki določajo nedovoljene postopke v športu.

V skladu s 3. točko 2. člena Konvencije izraz »kršitev protidopinških pravil v športu« pomeni eno ali več kršitev – med drugim, poleg prisotnosti prepovedane snovi ali njenih presnovkov ali označevalcev v športnikovem biološkem vzorcu in podobnih kršitev, tudi uporabo ali poskus uporabe prepovedane snovi ali prepovedanega postopka v športu, trgovanje s katero koli prepovedano snovjo ali prepovedanim postopkom, dajanje ali poskus dajanja prepovedane snovi ali omogočanje prepovedanega postopka kateremu koli športniku ali pomoč, spodbujanje, napeljevanje, zakrivanje ali kakršna koli druga vrsta sokrivde, ki pomeni kršitev protidopinških pravil ali poskus take kršitve.

³⁷ Zakon o ratifikaciji; Uradni list RS, št. 113/07.

Prepovedane snovi in postopki so navedeni v Prilogi 1 h Konvenciji, ki kot del Konvencije velja v Republiki Sloveniji in prepoveduje naslednje postopke v športu:

M1. POVEČANJE PRENOSA KISIKA

Prepovedano je naslednje:

- a) krvni doping, vključno z uporabo avtologne, homologne ali heterologne krvi ali eritrocitnih proizvodov kakršnega koli izvora, razen za zdravljenje;
- b) umetno povečanje vnosa, prenosa ali oskrbe s kisikom, kot so med drugim perfluorokemične snovi, efaprosiral (RSR13) in modificirani hemoglobinski proizvodi (npr. krvni nadomestki na osnovi hemoglobina, mikroinkapsulirani hemoglobinski proizvodi);

M2. KEMIČNO IN FIZIČNO POTVARJANJE

Prepovedano je naslednje:

ponarejanje ali poskus ponarejanja, da bi se spremenili integriteta in veljavnost vzorcev, odvzetih v dopinških kontrolah.

To med drugim vključuje intravenozne infuzije*, kateterizacijo in zamenjavo urina.

* Razen za nujno potrebno zdravljenje akutnih stanj so intravenozne infuzije prepovedane;

M3. GENSKI DOPING

Neterapevtska uporaba celic, genov, genskih elementov ali modulacija genske ekspresije, ki lahko vpliva na športni dosežek, je prepovedana.

V Sloveniji je na podlagi Konvencije in posledično Svetovnega protidopinškega kodeksa (4. člen Konvencije), ki ga je sprejel tudi Olimpijski komite Slovenije, ustanovljena nacionalna protidopinška organizacija – torej Slovenska antidoping organizacija (v nadaljevanju SLOADO), ki je že v lanskem letu predlagala spremembe 186. in 187. člena KZ-1 v smeri, kot je predlagano s tem Predlogom zakona.

SLOADO tudi navaja, da se je v praksi pokazalo, da v Republiki Sloveniji zaradi delno pomanjkljivih določb 186. in 187. člena KZ-1 ni mogoče preganjati, na primer, manipulacij s krvjo oziroma krvnega dopinga, kot se je izkazalo v enem od primerov, ki so ga preiskovali avstrijski in nemški organi odkrivanja in pregona s sodelovanjem Svetovne protidopinške organizacije (v nadaljevanju WADA).

SLOADO je izdala Protidopinški pravilnik Slovenske antidoping organizacije³⁸, ki med drugim določa tudi kršitve protidopinških pravil v zvezi z nedovoljenimi sredstvi in postopki v športu, WADA pa leta 2019 Listo prepovedanih snovi in postopkov, ki v zvezi s prepovedanimi postopki navaja: manipulacije s krvjo in krvnimi komponentami, fizična in kemična manipulacija ter genski in celični doping.

Glede na navedeno je na podlagi ratificirane Konvencije in ugotovitev v praksi treba v 186. in 187. člen KZ-1 poleg nedovoljenih snovi v športu dodati še nedovoljene postopke v športu.

1.7. Konvencija Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj³⁹:

Konvencija je bila podpisana oziroma sprejeta septembra 2014. Njen cilj je doseči večjo enotnost med državami članicami Sveta Evrope in posledično razviti skupen evropski in globalni okvir za razvoj športa na podlagi načel demokracije, pravne države, človekovih pravic in športne

³⁸ Dostopen na spletni povezavi: <https://www.sloado.si/kategorija/pravilnik-sloado-sportniki>.

³⁹ CETS 215; dostopna na povezavi: <https://rm.coe.int/16801cdd7e> ; slovenski tekst: <https://rm.coe.int/1680475ce3>

etike. Prirejanje rezultatov športnih tekmovanj namreč prizadene vse države in vse vrste športa, zato gre za globalno grožnjo integriteti športa, ki zahteva globalen odziv.

Konvencija poudarja prvenstveno odgovornost športnih organizacij za odkrivanje in sankcioniranje prirejanja rezultatov športnih tekmovanj, predvsem če ta dejanja storijo osebe, ki delujejo na podlagi njihovega pooblastila. Nadalje pa seveda pomen učinkovitega in takojšnjega preiskovanja kaznivih dejanj na obravnavanem področju in v tem okviru okrepljeno učinkovito nacionalno in mednarodno sodelovanje pristojnih organov, saj so obravnavana dejanja pogosto povezana z goljufijami, korupcijo in mednarodnim organiziranim kriminalom.

V skladu s 1. točko 3. člena Konvencije je »športno tekmovanje« vsaka športna prireditev v skladu s pravili športnih organizacij, ki jih odbor za spremljanje izvajanja Konvencije uvrsti na seznam v skladu z drugim odstavkom 31. člena Konvencije, in je priznано s strani mednarodne športne organizacije. Ob tem Obrazložitevno poročilo h Konvenciji⁴⁰ poudarja, da žreb nasprotnikov na določenem tekmovanju ali postopki določanja sodnikov in podobno pomenijo del tekmovanja in ne prirejanja rezultatov. Različna spletna oziroma virtualna tekmovanja (na primer preko »*fixed-odds betting terminals*«) prav tako ne sodijo v področje Konvencije.

Zakon o športu⁴¹ (v nadaljevanju ZŠpo-1) v 16. točki 2. člena določa pomen izraza »uradni tekmovalni sistem« kot sistem tekmovanj v Republiki Sloveniji in mednarodnih tekmovanj v posamezni športni panogi, ki so stopenjsko razvrščena glede na njihovo medsebojno konkurenčnost, so v skladu s pravili nacionalnih panožnih športnih zvez (NPŠZ) ali pravili mednarodnih športnih zvez in jih je evidentiral Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (OKS-ZŠZ). Glede na navedeno je treba v novi inkriminaciji tretjega odstavka 212. člena KZ-1 prirejanje športnih rezultatov zamejiti na uradna tekmovanja.

Konvencija Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj v 4. točki 3. člena določa, da »prirejanje rezultatov športnih tekmovanj« pomeni nameren dogovor, dejanje ali opustitev dejanja, katere namen je nedovoljena sprememba rezultata ali poteka športnega tekmovanja, da bi se v celoti ali delno odpravila nepredvidljivost navedenih športnih tekmovanj ter tako pridobila neupravičena korist zase ali za druge. Navedena definicija je integralni del »kaznivih dejanj v zvezi s prirejanjem rezultatov športnih tekmovanj«, ki jih Konvencija določa v 15. členu, ki od držav pogodbenic zahteva kaznivost oziroma kazenske sankcije za prirejanje rezultatov športnih tekmovanj, če to vključuje prisilno, koruptivno ali goljufivo ravnanje. Gre za tako imenovani »*match-fixing*«, vendar pa pojem »prirejanje rezultatov športnih tekmovanj« po Konvenciji pokriva širšo problematiko. Ne gre namreč le za situacije, ko dve osebi ali ekipi tekmujeta druga proti drugi (»*match*«); in tudi ne samo za manipulacije s končnim rezultatom tekmovanja, pač pa tudi nedovoljeno naklepno spremembo poteka ali rezultata tekmovanja z namenom, da se odpravi nepredvidljivost.

Konvencija sicer v skladu z Obrazložitvenim poročilom ne zahteva od držav pogodbenic, da oblikujejo posebna kazniva dejanja, če že splošna kazniva dejanja – na primer goljufija in korupcijska kazniva dejanja – pokrijejo vse vidike pojava. Glede na to, da gre za širok spekter ravnanj – na primer ravnanje nekoga, ki se z nogometašem dogovori, da bo poskrbel, da bo njegova ekipa izgubila, posledično pa bo nekdo tretji predvidoma krepko zaslužil s stavami, in ravnanje nogometaša – je predlagana nova oblika storitve kaznivega dejanja po 212. členu KZ-1, ki sodi v poglavje kaznivih dejanj zoper premoženje.

⁴⁰ Dostopno na spletni povezavi: <https://rm.coe.int/16800d383f>.

⁴¹ Uradni list RS, št. 29/17 in 21/18 – ZNOrg.

1.8. Konvencija Sveta Evrope o kaznivih dejanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami⁴²:

Konvencija je bila sprejeta in dana na voljo za podpis maja 2017, Republika Slovenija pa jo je podpisala julija istega leta. Do februarja 2021 jo je poleg Republike Slovenije podpisalo še deset držav članic Sveta Evrope, ratificirala pa le ena – Ciper. Izven držav Sveta Evrope je konvencijo podpisala in ratificirala še Mehika.

Doseg Konvencije je s prvim odstavkom 2. člena izrecno omejen na preprečevanje in boj proti kaznivim dejanjem v zvezi z otipljivimi kulturnimi dobrinami, ki so premičnine ali nepremičnine.

Konvencija pomen pojma »kulturne dobrine« (oziroma »kulturne dediščine« – »*cultural property*«) opredeljuje v drugem odstavku 2. člena:

a) v zvezi s »premičnimi dobrinami« gre za vsak predmet, na kopnem, pod vodo ali od tam odstranjen, ki ga je zaradi verskih ali posvetnih razlogov katerakoli pogodbenica te Konvencije ali Konvencije UNESCO o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih iz leta 1970 klasificirala, opredelila ali posebej določila kot pomembnega za arheologijo, prazgodovino, etnologijo, zgodovino, literaturo, umetnost ali znanost in spada v eno od določenih kategorij, ki so povzete po Konvenciji UNESCO iz leta 1970;

b) v zvezi z »nepremičnimi dobrinami« pa gre za vsak spomenik, skupino zgradb, prostor ali katerakoli drugo strukturo, na kopnem ali pod vodo, ki ga je zaradi verskih ali posvetnih razlogov katerakoli pogodbenica te Konvencije ali Konvencije UNESCO o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih iz leta 1970 klasificirala, opredelila ali posebej določila kot pomembnega za arheologijo, prazgodovino, etnologijo, zgodovino, literaturo, umetnost ali znanost, ali ki je naveden v skladu s 1. členom in drugim oziroma četrtem odstavkom 11. člena Konvencije UNESCO o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine iz leta 1972.

Konvencija torej temelji na kazenskopravni zaščiti kulturnih dobrin, ki so jih kot take določile, opredelile ali klasificirale države pogodbenice, ki za to uporabljajo različne kvalitativne in kvantitativne kriterije. Vendar pa v skladu z Obrazložitvenim poročilom h Konvenciji⁴³ nacionalne zakonodaje večinoma sledijo izhodišču, da je zaščita kulturne dobrine odvisna od njenega zgodovinskega, arheološkega, umetnostnega, znanstvenega, družbenega ali tehničnega pomena.

V 3. do 10. členu Konvencija določa obveznost držav, da kot kazniva dejanja določijo naslednja ravnanja v zvezi s tako opredeljenimi kulturnimi dobrinami, ki so pravzaprav različna področja mednarodne trgovine s kulturnimi dobrinami:

- tatvina in druge oblike nezakonite prisvojitve;
- nezakonito izkopavanja in odstranitev;
- nezakonit izvoz in uvoz;
- pridobitev kulturnih dobrin, ki so bile prej nezakonito pridobljene;
- dajanje na trg;
- ponarejanje dokumentov;
- uničevanje in povzročanje škode.

⁴²CETS No. 221; dostopna na spletni povezavi:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680710435>

⁴³Dostopno na spletni povezavi:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680710437>

KZ-1 kazniva dejanja, posebej v zvezi s kulturnimi dobrinami, določa v 2. točki 102. člena (vojna hudodelstva) drugem odstavku 205. člena (tatvina), četrtem odstavku 208. člena (zatajitev), tretjem odstavku 217. člena (prikrivanje), 218. členu (uvoz in izvoz) in 219. členu (poškodovanje in uničenje).

Tatvina in druge oblike nezakonite prisvojitve iz 3. člena Konvencije so v KZ-1 pokrite z določbami drugega in tretjega odstavka 205. člena, četrtega odstavka 208. člena in tretjim odstavkom 217. člena.

Konvencija Sveta Evrope o kaznivih dejanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami v 8. členu določa obveznost držav pogodbenic, da kot kaznivo dejanje določijo dajanje na trg kulturne dobrine, ki so bile pridobljene z dejanji iz 3. do 6. člena Konvencije, če je oseba vedela za tak izvor; državam pa prepušča odločitev, ali bodo kot kaznivo določile tudi tako dejanje osebe, ki bi morala vedeti za nezakonit izvor kulturnih dobrin, ki jih daje na trg. »Dajanje na trg« v skladu z Obrazložitevni poročilom pomeni tako zagotavljanje kot tudi ponujanje tako pridobljenih kulturnih dobrin; »trg« pa obsega tako tradicionalne boljše trge, starinarnice in dražbene hiše kot tudi »on-line« trge in družabna omrežja. Glede na navedeno so potrebne spremembe in dopolnitve 218. člena KZ-1.

V zgoraj navedenih členih KZ-1 obravnavane dobrine opredeljuje kot »stvari, ki so posebnega kulturnega pomena« ali »naravne vrednote«, ki sta blanketna izraza, natančneje urejena v Zakon o varstvu kulturne dediščine⁴⁴ (v nadaljevanju ZVKD-1) in Zakon o ohranjanju narave⁴⁵ (v nadaljevanju ZON).

ZVKD-1 kot področni zakon določa načine varstva kulturne dediščine ter pristojnosti pri njenem varstvu z namenom omogočiti celostno ohranjanje dediščine.

Kot »dediščino« ZVKD-1 opredeljuje dobrine, podedovane iz preteklosti, ki jih Slovenke in Slovenci, pripadnice in pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti in romske skupnosti, ter drugi državljanke in državljani Republike Slovenije opredeljujejo kot odsev in izraz svojih vrednot, identitet, etnične pripadnosti, verskih in drugih prepričanj, znanj in tradicij. Dediščina vključuje vidike okolja, ki izhajajo iz medsebojnega vplivanja med ljudmi in prostorom skozi čas.

»Dediščina« se po ZVKD-1 deli na materialno in nesnovno dediščino. Materialno dediščino sestavljata premična in nepremična dediščina.

Nadalje v 8. členu ZVKD-1 opredeljuje »predmete javne koristi« kot registrirano dediščino (9. člen), nacionalno bogastvo (10. člen), spomenike (11. do 24. člen), varstvena območja dediščine (25. člen) in arheološke ostaline (26. do 27. člen).

ZVKD-1 izrecno »stvari, ki so posebnega kulturnega pomena« ne opredeljuje. V 49. točki 3. člena, na primer, določa, da je »nesnovna dediščina posebnega pomena« tista nesnovna dediščina, ki je razglašena za spomenik, razglasitev pa je določena v 20. členu ZVKD-1. Prav tako v 3. členu na primer opredeljuje »registrirano dediščino« kot dediščino, ki je vpisana v register in ki ni spomenik. Kljub temu, da gre za blanketno dispozicijo, je ustrezno, da ne povzema popolnoma izrazov, ki jih v zvezi z obravnavano tematiko opredeljuje ZVKD-1. Različne oblike napadov na kulturne dobrine so namreč tipična mednarodna kazniva dejanja,

⁴⁴ Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg.

⁴⁵ Uradni list RS, št. 96/04 – UPB, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg in 31/18.

saj gre za varstvo kulturnih dobrin, ki so ne le vrednota za našo državo, ampak vrednota celotnega človeštva. Iz navedenega izhaja tudi Konvencija Sveta Evrope o kaznivih dejanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami. Pod določenimi pogoji se tako v Republiki Sloveniji lahko preganjajo tudi storilci dejanj zoper stvari določenega kulturnega pomena za druge države oziroma človeštvo v celoti – na primer pod pogoji iz drugega ali tretjega odstavka 13. člena KZ-1. Na navedeno nakazuje tudi veljavni prvi odstavek 218. člena KZ-1, ki inkriminira prinašanje obravnavanih stvari določenega kulturnega pomena iz tujine v Slovenijo. Kolikor blanketni izrazi ne bi bili tako posplošeni, kot v veljavnih besedilih členov KZ-1, ki se nanašajo tudi na kulturno dediščino (205., 208., 217., 218. in 219. člen KZ-1), bi bili otežkočeni oziroma celo onemogočeni tudi nekateri postopki vzajemne pravne pomoči s pristojnimi organi drugih držav, saj je za nudenje le-te pretežno pogoj tako imenovana dvojna kaznivost. Če bi splošnejše izraze iz navedenih členov KZ-1 nadomestili z izrazi, ki jih opredeljuje ZVKD-1, bi torej kazniva dejanja in s tem tudi kazensko-pravno varstvo zamejili le na »dobrene, podedovane iz preteklosti, ki jih Slovenke in Slovenci, pripadnice in pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti in romske skupnosti, ter drugi državljanke in državljani Republike Slovenije opredeljujejo kot odsev in izraz svojih vrednot, identitet, etnične pripadnosti, verskih in drugih prepričanj, znanj in tradicij« (kulturna dediščina), »dediščino, ki je razglašena za spomenik ali ki je vpisana v inventarno knjigo pooblaščenega muzeja« (kulturni spomenik) oziroma »premičnine, ki sodijo v dediščino in so vpisane v seznam iz petega odstavka 10. člena ZVKD-1« (nacionalno bogastvo).

»Naravne vrednote« so opredeljene v ZON, ki v drugem odstavku 4. člena določa, da je »naravna vrednota« poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava.

V 4. členu Konvencija Sveta Evrope o kaznivih dejanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami določa obveznost držav, da v svojih zakonodajah določijo kaznivost dejanj v zvezi z nezakonitim izkopavanjem in odstranitvijo kulturnih dobrin:

- a) izkopavanje z namenom najti in odstraniti kulturne dobrine brez avtorizacije po zakonodaji države, kjer se izkopava;
- b) odstranitev in obdržanje premičnih kulturnih dobrin, izkopanih brez avtorizacije;
- c) nezakonito obdržanje premičnih kulturnih dobrin, izkopanih v skladu z avtorizacijo.

V zvezi z navedenimi dejanji drugi odstavek 4. člena Konvencije določa, da države lahko ob ratifikaciji na generalnega sekretarja Sveta Evrope naslovijo deklaracijo oziroma pridržek, v skladu s katerim bodo taka dejanja kaznovale z ne-kazenskimi sankcijami, torej v upravnem ali drugem ustreznem postopku. Vendar pa nato v 11. členu v zvezi s poskusom določa, da mora biti kazniv za katero koli kaznivo dejanje iz Konvencije, razen za dejanje po zgornji a) točki (ki povzema a. točko prvega odstavka 4. člena Konvencije) in po 8. členu Konvencije, ki predpisuje kaznivo dejanje v zvezi z dajanjem na trg.

ZVKD-1 prekrške določa v 125. do 128. členu, ZON pa v 160. do 161.a členu. Prekrških se nanašajo tudi na nedovoljeno izkopavanja (a. točka prvega odstavka 4. člena Konvencije). V skladu z 10. členom Zakona o prekrških⁴⁶ (v nadaljevanju ZP-1) storilec ni odgovoren za poskus prekrška.

V zvezi z »obdržanjem« (*»retention«*) iz zgornjih b) in c) točk (vsebina b. in c. točke prvega odstavka 4. člena Konvencije) predlagatelj ocenjuje, da je ustrezno pokrito s tretjim odstavkom

⁴⁶ Uradni list RS, št. 29/11 – UPB, 21/13, 111/13 in 32/16.

217. člena KZ-1, saj kaznivo dejanje prikrivanja stori med drugim tisti, ki stvar, za katero ve, da je bila pridobljena s kaznivim dejanjem, »kako drugače pridobi ali prikrije«. Glede na navedeno umanjka le izrecna kaznivost »odstranitve« kulturne dobrine (kolikor ta ne pomeni tudi poškodovanja ali uničenja), zato je predlagana ustrezna dopolnitev naslova in prvega odstavka 219. člena KZ-1.

1.9. Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. 8. 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2005/222/PNZ⁴⁷ (v nadaljevanju Direktiva 2013/40/EU):

Evropska komisija je julija 2019 začela postopek z uradnim opominom proti Republiki Sloveniji zaradi nepravilnega prenosa 7. člena ter drugega in tretjega odstavka 9. člena Direktive 2013/40/EU. Na podlagi odgovora Republike Slovenije, v katerem so bile napovedane spremembe 221., 237. in 306. člena KZ-1, ki so predlagane s tem Predlogom zakona, je Evropska komisija konec leta 2019 postopek prekinila. Glede na potek časa od začetka postopka z uradnim opominom se Republika Slovenija nadaljevanju postopka lahko izogne le, če bo Vlada Republike Slovenije Predlog zakona obravnavala in posredovala v Državni zbor Republike Slovenije do konca meseca julija letošnjega leta.

V drugem odstavku 9. člena Direktive 2013/40/EU je določena obveznost držav članic, da za dejanja iz 3. do 7. člena določijo kazen zapora, ki je v posebnem maksimumu vsaj dve leti, vsaj za primere, ki niso majhnega pomena.

V zvezi s prenosom drugega odstavka 9. člena Direktive 2013/40/EU je Evropska komisija ugotovila, da za kazniva dejanja po prvem odstavku 221. člena (ter po drugem in tretjem odstavku 306. člena) KZ-1 ni predpisana ustrezna kazen zapora, ki je v veljavnem besedilu kazen zapora do enega leta.

V 221. člen KZ-1 je treba implementirati tudi zahteve tretjega odstavka 9. člena Direktive 2013/40/EU, ki določa, da morajo biti storilci kaznivih dejanj nezakonitega poseganja v sistem (4. člen direktive) in nezakonitega poseganja v podatke (5. člen direktive) kaznovani s kaznijo zapora v posebnem maksimumu vsaj treh let zapora, če prizadenejo znatno število informacijskih sistemov in je bilo uporabljeno orodje iz 7. člena. Direktiva »znatnega števila« informacijskih sistemov ne opredeljuje podrobneje, zato je predlagano, da gre za tri ali več informacijskih sistemov.

Evropska komisija sicer zoper Republiko Slovenijo ni začela postopka z opominom v zvezi s četrtem odstavkom 9. člena Direktive 2013/40/EU, vendar po njegovi dodatni proučitvi predlagatelj ugotavlja tudi pomanjkljivosti četrtega odstavka 221. člena KZ-1, ki določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja napada na informacijski sistem, če je z njim povzročena velika škoda. V četrtem odstavku 9. člena namreč direktiva predpisuje obveznost držav članic, da zagotovijo, da se kazniva dejanja nezakonitega poseganja v sistem (4. člen direktive) in nezakonitega poseganja v podatke (5. člen direktive) kaznujejo s kaznijo zapora v posebnem maksimumu vsaj petih let zapora, če so storjena v okviru hudodelske združbe, če povzročijo resno škodo, ali če so storjena nad informacijskim sistemom upravljavca kritične infrastrukture. Glede na navedeno je predlagana dopolnitev četrtega odstavka 221. člena KZ-1.

Pomen izraza »kritična infrastruktura« je v slovenskem pravnem redu opredeljen z Zakonom o kritični infrastrukturi⁴⁸ (v nadaljevanju ZKI), ki med drugim ureja ugotavljanje in določanje

⁴⁷ UL L 218/8 z dne 14. 8. 2013.

⁴⁸ Uradni list RS, št. 75/17.

kritične infrastrukture Republike Slovenije, ki pomeni tudi evropsko kritično infrastrukturo, določeno na območju Republike Slovenije. Prav tako je pojem opredeljen tudi v Direktivi (ES) 2008/114 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njene zaščite,⁴⁹ in sicer kot infrastrukturna zmogljivost, sistem ali njun del, ki se nahaja v državah članicah in je bistven za vzdrževanje ključnih družbenih funkcij, zdravja, varnosti, zaščite, gospodarske in družbene blaginje ljudi ter katerih okvara ali uničenje bi imelo v državi članici resne posledice zaradi nezmožnosti vzdrževanja teh funkcij. Gre torej tudi za takšno infrastrukturo v drugi državi članici.

Glede na to, da del sistemov, ki so bistvenega pomena za nemoteno delovanje države, oziroma njihove zavezanke, opredeljuje tudi Zakon o informacijski varnosti⁵⁰ (v nadaljevanju ZInfV), je inkriminaciji dodana še navezava na zavezanke po tem zakonu. Ta zakon namreč ureja področje informacijske varnosti in ukrepe za doseganje visoke ravni varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Republiki Sloveniji, ki so bistvenega pomena za nemoteno delovanje države v vseh varnostnih razmerah ter zagotavljajo bistvene storitve za ohranitev ključnih družbenih in gospodarskih dejavnosti v Republiki Sloveniji. Po 5. členu ZInfV so zavezanci izvajalci bistvenih storitev, ponudniki digitalnih storitev in organi državne uprave, ki upravljajo z informacijskimi sistemi in deli omrežja oziroma izvajajo informacijske storitve, nujne za nemoteno delovanje države ali za zagotavljanje nacionalne varnosti.

Glede na to, da kazniva dejanja v zvezi z informacijskimi sistemi v okviru gospodarskega poslovanja KZ-1 določa v 237. členu, je treba tudi tu predlagati dopolnitev kvalificirane oblike kaznivega dejanja zlorabe informacijskega sistema.

Direktiva 2013/40/EU v 7. členu določa obveznost držav članic, da zagotovijo, da se kot kaznivo dejanje kaznuje naklepna izdelava, prodaja, naročilo za uporabo, uvoz, distribucija ali drugo dajanje na voljo enega od tam navedenih orodij, če je storjeno neupravičeno in z namenom uporabe za enega od kaznivih dejanj, ki jih določa v 3. do 6. členu. Orodja so opredeljena kot računalniški programi, zasnovani ali prilagojeni za storitev kaznivih dejanj, gesla, kode za dostop ali podobni podatki, s katerimi je mogoč dostop do celotnega informacijskega sistema ali katerega koli njegovega dela.

Kazniva dejanja, določena v 3. do 6. členu Direktive 2013/40/EU, so:

- nezakonit dostop do informacijskih sistemov – 3. člen,
- nezakonito poseganje v sistem – 4. člen,
- nezakonito poseganje v podatke – 5. člen,
- nezakonito prestrezanje – 6. člen.

Glede prenosa 7. člena Direktive 2013/40/EU pa je Evropska komisija v uradnem opominu izpostavila, da tretji odstavek 306. člena KZ-1 kot kaznivo določa le kakršnokoli zagotavljanje pripomočkov za vdor ali neupravičen vstop v informacijski sistem, ne pa tudi pripomočkov za nezakonito poseganje v sistem, za nezakonito poseganje v podatke v informacijskem sistemu ali za njihovo prestrezanje.

»Nezakonito poseganje« v informacijski sistem je v 4. členu Direktive 2013/40/EU opredeljeno kot neupravičeno oviranje ali prekinjanje delovanja informacijskega sistema z vnašanjem računalniških podatkov, s prenašanjem, brisanjem, poškodovanjem, spreminjanjem,

⁴⁹ UL L 345, 23. 12. 2008, str. 75.

⁵⁰ Uradni list RS, št. 30/18.

slabšanjem, spreminjanjem, preprečevanjem ali onemogočanjem dostopa do računalniških podatkov.

»Nezakonito poseganje« v podatke je v 5. členu Direktive 2013/40/EU opredeljeno kot neupravičeno brisanje, poškodovanje, slabšanje, spreminjanje, preprečevanje ali onemogočanje dostopa do računalniških podatkov v informacijskem sistemu.

»Nezakonito prestrezanje« je v 6. členu Direktive 2013/40/EU opredeljeno kot neupravičeno tehnično prestrezanje zasebnih prenosov računalniških podatkov v informacijski sistem, iz ali znotraj njega, vključno z elektromagnetnimi emisijami iz informacijskega sistema, po katerih se taki računalniški podatki prenašajo.

1.10. Direktiva 2017/1371/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava⁵¹ (v nadaljevanju Direktiva 2017/1371/EU):

Kaznivo dejanje goljufije na škodo Evropske unije iz 229. člena KZ-1 je bilo v osnovnem KZ-1 iz leta 2008 določeno ob upoštevanju Konvencije, pripravljene na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti in dveh protokolov⁵².

Kasneje je bila sprejeta Direktiva 2017/1371/EU, ki v 3. členu do določene mere natančneje opredeljuje dejanja, ki pomenijo kaznivo dejanje goljufije, ki škodi finančnim interesom Evropske unije.

Po proučitvi besedila Direktive 2017/1371/EU in veljavnih določb 229. člena KZ-1 je bilo ugotovljeno, da njegova prvi in drugi odstavek prepletata različna dejanja, ki jih kot kazniva opredeljuje Direktiva 2017/1371/EU, zato so predlagane spremembe 229. člena KZ-1. Te ne pomenijo spremembe obsega inkriminacije, ampak je opravljen le poskus ustrežnejše razmejčitve različnih oblik dejanj po direktivi.

1.11. Direktiva 2014/62/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 5. 2014 o kazenskopравни zaščiti evra in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ (v nadaljevanju Direktiva 2014/62/EU)⁵³:

Direktiva 2014/62/EU je bila sprejeta 15. 5. 2014 in v 14. členu določa obveznost držav članic, da uveljavijo zakone, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 23. 5. 2016. Večina določb Direktive 2014/62/EU je bilo v KZ-1 že pred uveljavitvijo direktive ustrezno upoštevanih, manjše potrebne spremembe in dopolnitve 243. (ponarejanje denarja) in 248. (izdelava, pridobitev in odtujitev pripomočkov za ponarejanje) člena pa so bile v KZ-1 uveljavljene z novelo KZ-1E.

Evropska komisija je julija 2020 zoper Republiko Slovenijo začela postopek z uradnim opominom zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz točke (c) prvega odstavka 3. člena, tretjega odstavka 3. člena, točke (a) in točke (b) drugega odstavka 8. člena, 9. člena in 10. člena Direktive 2014/62/EU (kršitev št. 2020/2082).

⁵¹ UL L 198/29 z dne 28. 7. 2017.

⁵² Zakon o ratifikaciji Konvencije, pripravljene na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti, Protokola, pripravljene na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, h Konvenciji o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti, Protokola, pripravljene na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, o razlagi Konvencije o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti s predhodnim odločanjem Sodišča Evropskih skupnosti, in Drugega protokola, pripravljene na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, h Konvenciji o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti; Uradni list RS, št. 19/07.

⁵³ UL L 151/1 z dne 21. 5. 2014.

Vlada Republike Slovenije je v odgovoru na uradni opomin celovito predstavila veljavno ureditev kazenskega materialnega in procesnega prava na obravnavanem področju ter ureditev Nacionalnega analitskega centra za ponarejene evrske bankovce (NAC) in Nacionalnega analitskega centra za ponarejene evrske kovance (CNAC) v okviru Nacionalnega forenzičnega laboratorija (NFL). Iz odgovora izhaja, da so izpostavljene določbe Direktive 2014/62/EU večinoma ustrezno prenesene v slovenski pravni red.

V odgovoru je Vlada Republike Slovenije izpostavila točko (c) prvega odstavka 3. člena Direktive 2014/62/EU, ki določa kaznivo dejanje tistega, ki uvozi, izvozi, prevaža, prejme ali pridobi ponarejeno valuto z namenom njenega dajanja v obtok. Navedla je, da je ustrezno kaznivo dejanje določeno v drugem odstavku 243. člena KZ-1, ki določa, da se kaznuje tisti, ki si preskrbi ponarejen denar zato, da bi ga spravil v obtok, in pojasnila, da besedilo »si preskrbi« obsega vse mogoče načine pridobitve. Ob tem pa je glede na številna druga kazniva dejanja, v zvezi s katerimi KZ-1 po večini primeroma, a mnogo podrobneje opredeljuje načine pridobitve, napovedala, da bo v tem delu predlagala dopolnitev KZ-1 zaradi uskladitve z Direktivo 2014/62/EU.

1.12. Direktiva 2019/713/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi okvirnega sklepa sveta 2001/413/PNZ⁵⁴ (v nadaljevanju Direktiva 2019/713/EU):

Direktiva v (d) točki 2. člena določa, da »virtualna valuta« pomeni digitalno obliko vrednosti, ki je ne izda ali zanjo jamči niti centralna banka niti javni organ in ki ni nujno vezana na zakonsko določeno valuto in je brez pravnega statusa valute ali denarja, ampak jo fizične ali pravne osebe sprejemajo kot sredstvo menjave, ki se lahko elektronsko prenaša in shranjuje ter se z njim lahko elektronsko trguje.

Definicija »virtualne valute« je določena v 48. točki 3. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma⁵⁵ (v nadaljevanju ZPPDFT-1), v skladu s katero gre za digitalni zapis vrednosti, izdan s strani fizične ali pravne osebe, ki ni centralna banka ali javna institucija, uporabljen kot sredstvo za menjavo, ki se lahko elektronsko prenese, hrani ali izmenjuje in ki ni nujno vezan na tradicionalne (fiat) valute ter lahko predstavlja neposredno plačilno sredstvo med subjekti, ki jo sprejmejo.

Glede na to, da ZPPDFT-1 v slovenskem pravnem redu skladno z Direktivo določa pomen virtualne valute, ocenjujemo, da ga za potrebe KZ-1 ni treba določati drugače, razen, da se jo doda opredelitvi premične stvari po šestem odstavku 99. člena KZ-1.

Direktiva 2019/713/EU v 3. členu določa obveznost držav članic, da kot kazniva dejanja opredelijo »goljufivo uporabo negotovinskih plačilnih instrumentov«. Gre za naslednja naklepna ravnanja:

- goljufiva uporaba ukradenega ali sicer protipravno prilaščenega ali pridobljenega negotovinskega plačilnega instrumenta;
- goljufiva uporaba ponarejenega ali prenašenega negotovinskega plačilnega instrumenta.

⁵⁴ UL L 123/18, z dne 10. 5. 2019; direktivo morajo države članice v notranji pravni red prenesti do 31. 5. 2021.

⁵⁵ Uradni list RS, št. 68/16 in 81/19.

Uporaba ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva je v 247. členu KZ-1 že določena kot posebno kaznivo dejanje, ne pa tudi uporaba protipravno prilaščene negotovinskega plačilnega sredstva v izvorni obliki – torej originala, na primer kartice. V 246. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje zlorabe negotovinskega plačilnega, ki pa ga lahko stori le tisti, ki je, na primer, kartico upravičen uporabljati in le tako, da plačuje brez kritja na računu. Uporaba tako prilaščene negotovinskega plačilnega sredstva se sicer lahko obravnava v okviru kaznivega dejanja tatvine, vendar je vsebinsko ustreznejše, da je kaznivo dejanje opredeljeno v členih KZ-1, ki določajo kazniva dejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi. Zato je predlagan nov drugi odstavek 246. člena KZ-1.

Avtorji Velikega znanstvenega komentarja Posebnega dela KZ-1 ugotavljajo, da kot kaznivo dejanje tatvine sodna praksa obravnava tudi primere dviga denarja na bankomatu z uporabo tuje bančne kartice proti volji imetnika kartice (ter tudi neupravičeno plačilo na POS-terminalu s tujo kartico), in menijo, da bi taka ravnanja prej ustrezala zakonskim znakom kaznivega dejanja goljufije po 211. členu KZ-1, saj storilec s tem, ko se izdaja za upravičenega imetnika kartice, s tem spravi banko v zmotu in jo zapelje, da izpolni obveznost, ki jo ima do nekoga drugega.

Glede na 9. člen Direktive 2019/713/EU naj bo kazen za obravnavana kazniva dejanja vsaj dve leti v zgornji meri.

Direktiva 2019/713/EU v 4. in 5. členu v zvezi z 9. členom določa obveznost držav, da kot kaznivo dejanje s kaznijo do najmanj dveh let zapora določijo protipravno prilastitev, ponarejanje in prenarejanje negotovinskega plačilnega sredstva (oziroma materializiranega ali nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta), kar je v KZ-1 že določeno kot tatvina (protipravna prilastitev) oziroma kaznivo dejanje po drugem odstavku 247. člena. Ni pa kot posebno kaznivo dejanje z nižjo kaznijo določeno kaznivo dejanje v zvezi s posestjo ukradenega ali sicer protipravno prilaščene negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo; ter pridobitev zase ali za druge, vključno s prejetjem, prilastitvijo, nakupom, prenosom, uvozom, izvozom, prodajo, prevozom ali razširjanjem ukradenega negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo.

Direktiva 2019/713/EU v 4. in 5. členu v zvezi z 9. členom določa obveznost držav, da kot posebno kaznivo dejanje z nižjo kaznijo določijo kaznivo dejanje v zvezi s posestjo ponarejenega oziroma prenarejenega negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo; ter »pridobitev zase ali za druge, vključno s prejetjem, prilastitvijo, nakupom, prenosom, uvozom, izvozom, prodajo, prevozom ali razširjanjem ponarejena oziroma prenarejenega negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo«; oziroma »pridobitev zase ali za druge, vključno s prodajo, prenosom ali razširjanjem, ali dajanje na voljo protipravno pridobljenega, ponarejenega ali prenarejenega nematerializiranega negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo«. Besedili (d) točk 4. in 5. člena Direktive 2019/713/EU sta sicer deloma različni glede zaporedja navajanja, vendar po vsebini enaki. Glede na navedeno je predlagan nov tretji odstavek 247. člena KZ-1 po vzoru predlaganega novega tretjega odstavka 246. člena KZ-1, saj ni razloga za razlike.

Kaznivi dejanji po veljavnem prvem in drugem odstavku 247. člena KZ-1 sta že ustrezno določeni v skladu z Direktivo 2019/713/EU. Ob tem predlagatelj na podlagi izkušenj pristojnih organov iz prakse ugotavlja, da veljavni prvi in drugi odstavek 247. člena KZ-1 dokaj nejasno prepletata oblike storitve dejanj v zvezi s ponareditvijo negotovinskih plačilnih sredstev in njihovo uporabo. Zato je ustrezno, da se v enem odstavku določijo dejanja v zvezi s pridobivanjem podatkov in ponarejanjem, v drugem pa dejanja, povezana z uporabo ponarejenih negotovinskih plačilnih sredstev.

Direktiva 2019/713/EU torej v 4. in 5. členu določa primerljiva kazniva dejanja v zvezi z materializiranimi (4. člen) in nematerializiranimi (5. člen) negotovinskimi plačilnimi instrumenti. Glede na to, da 246. in 247. člen KZ-1 določata kazniva dejanja brez ločevanja na materializirana in nematerializirana negotovinska plačilna sredstva, predlagatelj ocenjuje kot ustrezno, da predlagane spremembe in dopolnitve obeh členov sledijo uveljavljeni sistematiki.

1.13. Drugi razlogi za spremembe in dopolnitve:

V skladu s tretjim odstavkom 57. člena KZ-1 lahko sodišče v pogojni obsodbi določi, da bo v sodbi določena kazen izrečena tudi, če obsojenec ne bo v določenem roku ne bo vrnil premoženjske koristi, ne povrne škode ali ne izpolni kakšnih drugih obveznosti. Posledično **61. člen KZ-1** predpisuje možnost sodišča, da v primeru neizpolnitve take obveznosti podaljša rok za izpolnitev obveznosti, vendar v mejah določene preizkusne dobe, ali pa prekliče pogojno obsodbo. **Drugi odstavek 62. člena KZ-1** za tak primer določa, da sme sodišče najpozneje v enem letu po preteku preizkusne dobe preklicati pogojno obsodbo in izreči kazen, ki je bila določena v pogojni obsodbi. Glede na **četrti odstavek 82. člena KZ-1** pa se pogojna obsodba izbriše iz Kazenske evidence eno leto od poteka preizkusne dobe.

V zvezi z navedenimi obveznostmi Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju⁵⁶ (v nadaljevanju ZFPPIPP) v 408. členu določa, da odpust obveznosti v postopku osebnega stečaja zanje ne učinkuje (2. točka drugega odstavka 408. člena ZFPPIPP). Navedeno torej pomeni, da obsojencu, zoper katerega je uveden postopek osebnega stečaja, v času trajanja tega postopka ni dovoljeno poravnati obveznosti, določene v pogojni obsodbi, oškodovanci lahko v tem času zahtevajo poplačilo iz stečajne mase, po zaključku stečajnega postopka pa je obsojeni dolžan izpolniti obveznost iz posebnega pogoja, če iz stečajne mase ni bila v celoti poplačana, saj odpust obveznosti na te obveznosti ne učinkuje.⁵⁷

Iz državno-tožilske in sodne prakse izhaja, da postopki osebnega stečaja pogosto trajajo večji del ali pa celotno preizkusno dobo, ki jo sodišče določi v pogojni obsodbi, zato se v veliko primerih zgodi, da preizkusna doba in enoletni rok po njenem preteku (ko sodišče v skladu z drugim odstavkom 62. člena KZ-1 še lahko prekliče pogojno obsodbo zaradi neizpolnitve posebnega pogoja) potečeta, postopek osebnega stečaja nad obsojencem pa še ni končan ali pa se je zaključil tik pred iztekom navedenih institutov. V takih primerih določitev obravnavanega posebnega pogoja v pogojni obsodbi izgubi učinek, saj obsojencu ob neizpolnitvi posebnega pogoja ne grozi več preklic pogojne obsodbe in izrek tam določene zaporne kazni.

V skladu s **65. členom KZ-1** sodišče lahko ob izreku pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom odredi tudi eno ali več navodil, po katerih se mora ravnati obsojenec. V tretjem odstavku 65. člena KZ-1 je taksativno naštetih osem nalog, ki jih navodila sodišča lahko vključujejo. Iz izkušenj Uprave Republike Slovenije za probacijo, katere svetovalci v skladu s prvim odstavkom 66. člena KZ-1 opravljajo varstveno nadzorstvo, izhaja, da bi bila v določenih primerih glede na storjeno kaznivo dejanje in lastnosti storilca ustreznejša kakšna druga naloga, sicer po smislu podobna taksativno naštetim – na primer obveznost sodelovanja s centrom za socialno delo ali pomoč pri gospodinjstkih opravilih.

⁵⁶ Uradni list RS, št. 13/14 – UPB8, 10/15 – UPB8p, 27/16, 31/16 – odl. US, 38/16 – odl. US, 63/16 – ZD-C, 54/18 – odl. US, 69/19 – odl. US, 74/20 – odl. US.

⁵⁷ Tako tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije v sodbi opr. št. I Ips 44785/2013.

V **66. členu KZ-1** so določene dejavnosti svetovalca pri izvrševanju pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom. Dikcija 66. člena KZ-1 obstoja v kazenski materialni zakonodaji smiselno od leta 1977, ko je takratni Kazenski zakon Socialistične Republike Slovenije prvič uvedel institut pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom – torej v času, ko še ni bilo posebnega zakona, ki bi uredil probacijo, in tudi ne centralnega organa, ki bi izvrševal varstveno nadzorstvo.

Kasnejši Zakon o probaciji⁵⁸ (v nadaljevanju ZPro) je materijo, ki jo ureja 66. člen KZ-1, natančneje uredi. V prvem odstavku 21. člena ZPro določa, da probacijska enota izvršuje varstveno nadzorstvo ob pogojni obsodbi z varstvenim nadzorstvom, pogojnem odpustu z varstvenim nadzorstvom ter ob izvrševanju kazni v obliki dela v splošno korist oziroma hišnem zaporu. Prav tako ZPro v 14. členu določa, da vodja probacijske enote za vsako osebo izmed probacijskih uslužbencev določi svetovalca.

Nadalje ZPro v drugem odstavku 21. člena določa vsebino varstvenega nadzorstva, ki vključuje pomoč, nadzor ali varstvo s ciljem usmerjanja osebe k oblikam vedenja in vzpostavljanju življenjskih okoliščin, ki odvrtačajo od ponovitve kaznivega dejanja ter spremljanje izpolnjevanja nalog in ciljev, določenih z osebnim načrtom.

Glede na navedeno je prav, da v 66. členu KZ-1 ostane le določba o pristojnosti za izvajanje varstvenega nadzorstva ter osnovni nabor dejavnosti, ki ga varstveno nadzorstvo obsega.

KZ-1 v 67. členu določa posledice neizpolnjevanja navodil v okviru izvrševanja pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom tako, da sme sodišče obsojenca, ki med preizkusno dobo ne izpolnjuje navodil ali se izmika stikom s svetovalcem, posvariti, mu spremeniti navodila, podaljšati varstveno nadzorstvo v mejah določene preizkusne dobe ali preklicati pogojno obsodbo. Kasnejši ZPro je tudi v zvezi z obsojenci na pogojno obsodbo z varstvenim nadzorstvom določil pripravo osebnega načrta. V skladu s 15. členom ZPro se v osebnem načrtu opredelijo stiki med osebo in svetovalcem, morebitni izvajalci sankcij, po potrebi se opredelijo tudi dejavniki, ki vplivajo na storitev kaznivega dejanja osebe in ukrepi, katerih cilj je odprava teh dejavnikov, metode in roki za njihovo izvajanje in roki za izvedbo osebnega načrta. Glede na navedeno je treba 67. člen KZ-1 dopolniti še s kršitvijo osebnega načrta.

Nadalje pa iz izkušenj svetovalcev Uprave Republike Slovenije za probacijo izhaja, da izogibanje izpolnjevanju navodil in stikom s svetovalcem, tako kot tudi druge kršitve osebnega načrta pogosto pripeljejo do tega, da obsojenec do konca varstvenega nadzorstva v pogojni obsodbi in tudi do konca preizkusne dobe ne izpolni nalog, določenih z navodili sodišča, do odločitev sodišča v skladu z veljavnim 67. členom KZ-1 pa ne pride. Glede na navedeno bi bilo ustrezneje – tudi po vzoru predlagane spremembe 61. in 62. člena KZ-1 določiti, da se za čas obsojenčevega izmikavanja varstveno nadzorstvo lahko podaljša tudi čez mejo določene preizkusne dobe. Glede na to, da se v skladu s **četrtem odstavkom 82. člena KZ-1** se pogojna obsodba izbriše iz Kazenske evidence eno leto od poteka preizkusne dobe, je treba ustrezno prilagoditi tudi to določbo.

Poleg kazenske evidence obsodb predpisi določajo in Ministrstvo za pravosodje vodi še evidenco izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in evidenco izrečenih vzgojnih ukrepov, zato so potrebni redakcijski popravki **84. člena KZ-1**, ki določa temeljna pravila za dajanje podatkov iz kazenske evidence.

⁵⁸ Uradni list RS, št. 27/17.

Drugi odstavek 84. člena KZ-1 v veljavnem besedilu določa, da se na upravičeno z (drugim, področnim) zakonom določeno zahtevo ustanov ali društev, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo, dajo podatki iz kazenske evidence tudi za izbrisane obsodbe za kazniva dejanja po 170. členu, po 171. členu, po 172. členu, po 173. členu, po 173.a členu, po drugem odstavku 174. člena, po drugem odstavku 175. člena, izvršenega proti mladoletni osebi, in po 176. členu KZ-1. Iz namena zakonodajalca in smisla določbe izhaja, da dikcija »ustanove ali društva« razumljivo zajema tudi vrtce in šole ter vse druge institucije, ki so jim mladoletne osebe zaupane v učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo. Glede na to, da Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja⁵⁹ (v nadaljevanju ZOFVI) določa zavod kot organizacijsko obliko vrtcev in šol ter oblik vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, je prav, da se zaradi jasnosti taka navedba vnese tudi v drugi odstavek 84. člena KZ-1.

Zaradi sklicevanja drugega odstavka 84. člena KZ-1 na konkretne člene in odstavke KZ-1, ki določajo kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, pa se sodbe z elementi navedenih kaznivih dejanj, ki jih državljanom Republike Slovenije izrečejo sodišča drugih držav, ne morejo po izpolnitvi pogojev za izbris vpisati v evidenco izbranih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in posledično podatki o njih tudi niso dostopni delodajalcem s področja vzgoje in izobraževanja, zato je treba to izrecno določiti.

Veljavno besedilo drugega odstavka 84. člena KZ-1 pridobitev podatkov iz evidence izbranih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost dopušča obravnavanim ustanovam in društvom le, če je tako pooblastilo še posebej določeno v področni zakonodaji. Gre za omejen nabor kaznivih dejanj z določenega področja, katerih morebitna nevarnost ponovitve je bolj povezana oziroma izražena v nekaterih oblikah dela oziroma aktivnosti, ki jih izvajajo osebe v prej navedenih organizacijskih oblikah s področja učenja, vzgoje, varstva ali oskrbe mladoletnih oseb. Edini namen pridobivanja podatkov iz evidence izbranih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost je torej preverjanje izpolnjevanja pogojev za delavca ali drugo osebo, ki za njih opravlja ali bo opravljala delo v kakršnikoli obliki. Glede na navedeno predlagatelj ocenjuje kot ustrezno, da se upravičenci do podatkov in namen pridobitve podatkov iz obravnavane evidence enotno določijo v Splošnem delu KZ-1 tako, da še posebno pooblastilo v področni zakonodaji ne bo potrebno. Glede na to, da obravnavano področje ureja tudi osmi odstavek 250.a člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij⁶⁰ (v nadaljevanju ZIKS-1), ki se prav tako sklicuje na pooblastilo za pridobitev podatkov v področni zakonodaji, je potrebna tudi ustrezna prehodna ureditev do spremembe ZIKS-1.

V skladu z **osmim odstavkom 86. člena KZ-1** se kazen zapora do dveh let, razen če gre za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, lahko izvrši z delom v splošno korist, ki ga obsojenec opravi v obdobju največ dveh let od izvršljivosti sodbe, obseg pa se določi tako, da se en dan zapora nadomesti z dvema urama dela v splošno korist. Sodišče izvršljivo sodbo pošlje pristojni probacijski enoti, ki v skladu z ZPro najprej pozove obsojenca, da se zgledi v probacijski enoti, kar – odvisno od uspeha vročanja – lahko traja določen čas. Nato svetovalec skupaj z obsojencem pripravi osebni načrt, za kar ZPro določa rok tridesetih dni od prve zglasitve, treba pa je najti tudi ustreznega izvajalca dela v splošno korist. Pri tem svetovalec upošteva tako okoliščine na strani obsojenca (znanje in sposobnosti, pa tudi njegove druge družinske, izobraževalne ali poklicne obveznosti) kot tudi na strani izvajalcev. Ti pogosto nimajo potrebe po vsakodnevnem delu v splošno korist, pač pa občasno ali nekajkrat ne teden. Glede

⁵⁹ Uradni list RS, št. 16/07 – UPB5, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 in 25/17 – Zvaj.

⁶⁰ Uradni list RS, št. 110/06 – UPB1, 76/08, 40/09, 9/11, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12, 54/15, 11/18 in 200/20 – ZOOMTVI.

na navedeno se maksimalni rok dveh let pogosto izteče pred opravilo dela v splošno korist v obsegu oziroma urah, kot je bilo naloženo s strani sodišča.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločbi št. U-I-262/10 z dne 23. 6. 2011 odločilo, da **drugi, tretji in četrty odstavek 91. člena KZ-1** niso v neskladju z Ustavo Republike Slovenije. Ob tem pa je v obrazložitvi navedlo, da imajo določbe o rokih za zastaranje pregona in določbe o roku za novo sojenje enako ustavnopravno izhodišče in cilj, hkrati pa ima pri določanju dolžine zastaralnih rokov zakonodajalec široko polje proste presoje. To ne obsega le dolžine rokov same po sebi, temveč tudi določitev začetka, konca, načina teka in štetja roka in podobno. V skladu z obrazložitvijo Ustavnega sodišča Republike Slovenije enako velja glede roka, v katerem mora biti končan postopek nove razsoje po razveljavitvi pravnomočne sodbe, in sicer ne glede na to, ali je ta rok določen in umeščen v pravni red kot zastaralni rok ali kako drugače. Tudi glede te ureditve ugotavlja, da gre zakonodajalcu široko polje proste presoje v okviru stališč Ustavnega sodišča. Zato se ni opredeljevalo o primernosti veljavne ureditve, ampak le o ustavnopravni utemeljenosti predlagateljevih očitkov zoper izpodbijane določbe KZ-1.

V roku za novo sojenje mora sodišče zaradi saniranja procesnih kršitev praviloma ponoviti glavno obravnavo in pritožbeni postopek s poudarkom na tistih procesnih dejanjih, na katera je opozorilo Vrhovno sodišče Republike Slovenije v razveljavitvi. Ta rok naj bi zagotavljal predvsem potrebno koncentracijo procesnih dejanj, zato je treba v skladu s stališčem Ustavnega sodišča Republike Slovenije vselej upoštevati, da gre pri kazenskem pregonu in novem sojenju z vidika njunega dopustnega trajanja za dva izvorno različna položaja. Pri določanju dolžine rokov in povezanih vprašanj so zato upoštevne drugačne okoliščine oziroma so enake okoliščine upoštevne v različni meri. Teža očitane kaznivega dejanja, je tako po mnenju Ustavnega sodišča Republike Slovenije glede rokov za zastaranje kazenskega pregona bistvena, glede trajanja sojenja oziroma posameznih faz sojenja pa sicer ni nepomembna, nikakor pa ni odločilna. Relativno večja teža kaznivega dejanja, izražena v višji predpisani kazni, namreč ni razlog, ki bi sam zase upravičeval daljše novo sojenje.

Z odločbo št. U-I-479/18 in Up-469/15 z dne 24. 10. 2019 Ustavno sodišče Republike Slovenije sicer ni presojalo določb KZ-1, ampak je odločilo, da je ZP-1 v neskladju z Ustavo Republike Slovenije, ker ne določa roka, v katerem bi moral biti postopek nove razsoje končan; do uveljavitve take zakonske ureditve pa je določilo, da mora biti postopek nove razsoje v zadevah prekrškov pravnomočno končan najkasneje v dveh letih po razveljavitvi pravnomočne odločbe.

Pri tem se Ustavno sodišče RS sklicuje tudi na svojo odločbo št. U-I-25/07 z dne 11. 9. 2008 (ki se sicer nanaša na ureditev v prej veljavnem KZ, ki je še poznal delitev na relativne in absolutne zastaralne roke (česar KZ-1 ne vsebuje več, ZP-1 pa še), in ni določal roka za novo sojenje po razveljavitvi pravnomočne odločbe, kot ga določa sedaj veljavni KZ-1), v kateri je pritrdilo stališču Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, da rok za zastaranje kazenskega pregona lahko teče le do pravnomočnosti sodbe, po tem pa začne teči nek drug rok, ki ni odvisen od absolutnega zastaralnega roka oziroma celo ni zastaralni rok.

Navedeno stališče iz odločbe št. U-I-25/07 v pritrdilnem ločenem mnenju k odločbi št. U-I-479/18 in Up-469/15 kritično obravnava ustavna sodnica dr. Katja Šugman Stubbs (predvsem z vidika opustitve sistema absolutnih in relativnih zastaralnih rokov z uveljavitvijo KZ-1, pa tudi z vidika stališča Ustavnega sodišča Republike Slovenije iz te odločbe, ki je pomenilo, da je v skladu s prej veljavnim KZ postopek novega sojenja lahko trajal neomejeno dolgo).

Sodnica v pritrdilnem ločenem mnenju opozarja, da so ustavni sodniki ob odločanju o ZP-1 imeli v mislih tudi ureditev roka za novo sojenje v drugem odstavku 91. člena KZ-1. Ob tem z vidika

KZ-1 opozarja na članka državnega tožilca Andreja Ferlinca⁶¹ in sodnika Aleksandra Karakaša⁶², iz katerih med drugim izhaja, da dvoletni rok za novo sojenje po razveljavitvi pravomočne odločbe vsaj v primeru težkih kaznivih dejanj znatno skrajša možnost države, da preganja takšna kazniva dejanja (glede na daljše predpisane kazni zapora pri takih kaznivih dejanjih je sicer rok za zastaranje pregona dokaj dolg, tudi še po razveljavitvi ga lahko preostaja več kot dve leti, ampak ne teče več in nastopi v novem sojenju samo še novi rok dveh let). Oba ocenjujeta, da je rok dveh let iz drugega odstavka 91. člena KZ-1 prekratek.

V zvezi z vprašanjem, kako dolg mora biti torej rok za novo sojenje po razveljavitvi pravomočne odločbe, sodnica pritrjuje, da je odločitev v pristojnosti zakonodajalca, ki pa mora upoštevati, da se morajo sojenja odvijati v nekem razumnem roku (učinkovito delovanje pristojnih organov ter ne predolga negotovost obdolženca). Hkrati pa mora biti tudi z vidika obdolženca (ki je vložil izredno pravno sredstvo) rok zadosti dolg, da bo o njegovi zadevi razsojeno meritorno.

Za relativno dolg rok za novo sojenje v kazenskem postopku navaja naslednje argumente:

- interes obdolženca, ki praviloma vloži izredno pravno sredstvo,
- v ponovnem sojenju obdolženca varuje načelo prepovedi »*reformatio in peius*«,
- pravno-politično je treba obdolžencu priznati interes po meritorni odločitvi sodišča,
- prekratek rok za državo pomeni nemožnost razsoditi (posledično množične zavrnilne sodbe zaradi poteka roka za novo sojenje), kar lahko pomeni obid drugih ustavnih pravic, saj to lahko organom prepreči uresničevanje javnega interesa po kazenskem pregonu storilcev kaznivih dejanj, kar vpliva na varstvo pravic žrtev in drugih posameznikov do osebnega dostojanstva in varnosti iz 34. člena Ustave Republike Slovenije.

V zvezi z enotnim rokom dveh let od razveljavitve pravomočne sodbe, ki ga drugi odstavek 91. člena KZ-1 določa za novo sojenje ne glede na kakršnokoli okoliščino, ki kaže na težo kaznivega dejanja oziroma zapletenost in posledično daljše trajanje konkretnega postopka, sta predloge za spremembo podala tako Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije kot tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije. Razlogi so v tem, da določba preprečuje učinkovit pregon gospodarskega, organiziranega in korupcijskega kriminala, in da Ustavno sodišče Republike Slovenije dopušča široko polje proste presoje zakonodajalca glede določanja rokov.

Glede na navedeno je predlagana drugačna ureditev roka za novo sojenje po razveljavitvi z izrednim pravnim sredstvom ali v postopku z ustavno pritožbo.

Nadalje je Ustavno sodišče RS v izpostavljeni odločbi navedlo, da tudi za rok za novo sojenje veljajo pravila tretjega in četrtega odstavka 91. člena KZ-1 o teku in pretrganju, zato je ob spremembi poimenovanja roka iz zastaralnega v rok za novo sojenje (predlagano novo besedilo drugega odstavka 91. člena KZ-1) to v predlaganih dopolnitvah tretjega in četrtega odstavka 91. člena KZ-1 tudi izrecno navedeno.

Zakon o državnem odvetništvu⁶³ (v nadaljevanju ZDOdv), ki je nadomestil prej veljavni Zakon o državnem pravobranilstvu, v prehodni določbi 100. člena za primere, kjer drug predpis uporablja izraz »državni pravobranilec« ali »pravobranilec«, določa, da ta izraza pomenita »višjega

⁶¹ A. Ferlinc: Institut zastaranja v novem sojenju zaradi uporabe izrednega pravnega sredstva – tožilski vidik; Pravna praksa, št. 48 (2010), str. 9 – 11.

⁶² A. Karakaš: Zastaranje kazenskega pregona – kaj ali koga rešuje 91. člen KZ-1; Podjetje in delo, št. 6-7 (2009), str. 1540 – 1548.

⁶³ Uradni list RS, št. 23/17.

državnega odvetnika«. Glede na navedeno je potrebna redakcijska sprememba v **2) točki prvega odstavka 99. člena KZ-1**, ki v veljavnem besedilu kot uradno osebo po zakoniku določa tudi »državnega pravobranilca«.

KZ-1 v 135. členu določa kaznivo dejanje grožnje tako, da se pregon začne na predlog oškodovanca. Predsednik Odbora Državnega zbora za pravosodje je Vladi Republike Slovenije z dopisom št. 700-01/21-2/5 z dne 19. 2. 2021 posredoval sklepe, ki sta jih Odbor Državnega zbora za pravosodje ter Odbor Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo sprejela na skupni nujni seji dne 19. 2. 2021 ob obravnavi točke dnevnega reda »Stopnjevanje sovražnosti, izključevanja ter napadov proti posameznikom in organizacijam na podlagi njihovih vrednot, prepričanja ali svetovnega nazora«. S 5. sklepom sta odbora »predlagala Ministrstvu za pravosodje dopolnitev obstoječega kaznivega dejanja grožnje na način, da se grožnje s smrtjo predsedniku države Republike Slovenije, predsedniku Vlade Republike Slovenije, predsedniku Državnega zbora, predsedniku Državnega sveta, ministrom, poslancem Državnega zbora Republike Slovenije, državnim svetnikom, ustavnim sodnikom in drugim državnim funkcionarjem ter njihovim družinskim članom preganjajo po uradni dolžnosti, brez predloga oškodovanca«.

Glede na intenziviranje groženj poslancem in drugim visokim predstavnikom države Republike Slovenije v zadnjem času, ki so tudi javno znane in povezane z njihovimi delom oziroma pristojnostmi, predlagatelj tako z generalno kot tudi specialno preventivnega vidika ocenjuje kot ustrezno, da se primeri groženj opredeljenim predstavnikom države in njihovim bližnjim obravnavajo po uradni dolžnosti.

Z novelo KZ-1B⁶⁴ je bil spremenjen **četrti odstavek 143. člena KZ-1** tako, da je bila izvršitveni obliki »prevzame identiteto druge osebe« alternativno dodana nova – »ali z obdelavo njenih osebnih podatkov«, kot ožjih delov identitete posameznika. V praksi so bili namreč poleg primerov prevzemanja celotne identitete druge osebe (ki je bila že kazenskopravno zavarovana pred novelo KZ-1B) zaznani tudi primeri prevzemanja posameznih osebnih ali identifikacijskih podatkov (na primer imen ali naslovov, zlasti pri uporabi sodobnih elektronskih komunikacijskih naprav ali medijev), ki prav tako lahko povzročijo posledice, ki so v četrtem odstavku 143. člena KZ-1 opredeljene kot znak kaznivega dejanja oziroma objektivni pogoj kaznivosti. Pri posledicah pa je bila v istem odstavku dodana še nepremoženjska korist. Besedilo četrtega odstavka 143. člena KZ-1 je po noveli KZ-1B do določene mere slovnično nejasno glede vprašanja ali se »pridobivanje premoženjske ali nepremoženjske koristi ali prizadetje osebnega dostojanstva« navezuje na »prevzem identitete« in na »obdelavo osebnih podatkov« ali zgolj na »obdelavo osebnih podatkov« ali pa gre za samostojne znake kaznivega dejanja. Avtorji Velikega znanstvenega komentarja ponujajo logično razlago, iz katere je treba sklepati, da se »pridobivanje premoženjske ali nepremoženjske koristi ali prizadetje osebnega dostojanstva« navezuje na »prevzem identitete« ali na »obdelavo osebnih podatkov«, saj bi sicer kaznivo dejanje postalo pomensko prazno. Navedeno izhaja tudi iz predstavljenega namena zakonodajalca ob sprejemanju novele KZ-1B, zato je zaradi jasnosti besedila potreben redakcijski popravek.

V **176. členu KZ-1** je določeno kaznivo dejanje prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva, ki inkriminira različna ravnanja v zvezi z zlorabo mladoletnih oseb v pornografskem oziroma drugačnem gradivu s seksualno vsebino. V skladu s tretjim odstavkom 176. člena KZ-1 se kaznuje tudi tisti, ki pridobiva, proizvede ali poseduje tako gradivo, ali pa do takega gradiva pridobi dostop s pomočjo informacijsko komunikacijskih tehnologij. Glede na to, da veljavna ureditev 176. člena KZ-1 ne določa nobenih izjem glede protipravnosti ali

⁶⁴ Uradni list RS, št. 91/11.

kaznivosti, za tako kaznivo dejanje lahko odgovarja tudi mladoletnik, ki je sam ali z drugim mladoletnikom ustvaril pornografsko ali seksualno gradivo, ali pa si takšno gradivo (v veliko primerih lastno seksualno eksplicitno fotografijo, videoposnetek ali besedilo) z drugim mladoletnikom izmenja. Gre za tako imenovano »sekstanje« (»sexting«), ki med mladoletniki večinoma poteka z uporabo informacijsko komunikacijske tehnologije (na primer aplikacije za klepet).

V nasprotju z navedenim pa 173. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje spolnega napada na osebo, mlajšo od petnajst let, v petem odstavku določa, da spolno občevanje ali kakšno drugo spolno dejanje z osebo, ki še ni stara petnajst let, ni protipravno, če je bilo storjeno z osebo primerljive starosti in če ustreza stopnji njene duševne in telesne zrelosti.

Torej v skladu z veljavno ureditvijo lahko oseba, ki je dopolnila petnajst let, veljavno privoli v spolno občevanje oziroma drugo spolno dejanje, nadalje je izključena protipravnost spolnega občevanja in drugih spolnih dejanj z osebo, mlajšo od petnajst let, če ustrezajo stopnji njene duševne in telesne zrelosti in je druga oseba primerljive starosti, hkrati pa mladoletna oseba do osemnajstega leta starosti ne more veljavno privoliti v upodobitev v pornografskem ali drugače seksualnem gradivu. Glede na navedeno je treba 176. člen KZ-1 dopolniti po vzoru 173. člena KZ-1.

V 226. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje povzročitve stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, ki ga po prvem odstavku stori tisti, ki zato, da obveznosti ne bi bile plačane, poslabša svoje premoženjsko stanje ali premoženjsko stanje drugega dolžnika in s tem povzroči stečaj ali izpolni pogoje za izbris gospodarske družbe iz sodnega registra po uradni dolžnosti brez likvidacije. Štiri oblike izvršitve, ki so v zvezi s tem določene, se nanašajo na zmanjševanje premoženja, na manipulacije v zvezi s poslovnimi knjigami in drugimi listinami ter vse druge goljufive načine, s katerimi bi osumljenec dosegel začetek stečajnega postopka ali postopka za izbris brez likvidacije. Dejanje mora torej biti storjeno z namenom, da se onemogoči izpolnitev obveznosti, v posledici pa mora biti povzročen stečaj ali izbris brez likvidacije, kar mora biti v naklepu storilca, drugače kaznivo dejanje ni podano.

Po drugem odstavku se kaznuje tisti, ki vedoč, da sam ali kdo drug kot plačnik ni zmožen plačila, pa še vedno nesmotrno troši, se čezmerno zadolžuje, drugače krši dolžnosti pri vodenju gospodarske dejavnosti ali finančnem poslovanju in podobno ter s tem povzroči dolgoročno plačilno nesposobnost ali prezadolženost in zaradi tega pride do stečaja ali izpolnitve pogojev za izbris gospodarske družbe iz sodnega registra po uradni dolžnosti brez likvidacije in do večje premoženjske škode za upnike. Torej mora biti podan direktni ali eventualni naklep storilca v zvezi s povzročitvijo dolgoročne plačilne nesposobnosti ali prezadolženosti, povzročitev stečaja ali izpolnitev pogojev za izbris gospodarske družbe iz sodnega registra po uradni dolžnosti brez likvidacije in večja premoženjska škoda za upnike pa sta objektivna pogoja kaznivosti.

V zvezi s kršitvami dolžnosti pri vodenju gospodarske dejavnosti ali pri finančnem poslovanju so pomembne določbe področnih zakonov, ki te dolžnosti določajo – med drugim ZGD-1 in ZFPPIPP.

Iz navedenega izhaja, da je obstoj kaznivega dejanja, katerega varstveni objekt je po prvem odstavku 226. člena KZ-1 plačilna disciplina ter pošteno in enakopravno obravnavanje upnikov, po drugem odstavku pa predvsem plačilna sposobnost in kapitalska ustreznost, vezan na povzročitev stečaja ali izpolnitev pogojev za izbris gospodarske družbe brez likvidacije. Glede na varstvene objekte in smisel obravnavanih določb bi bilo kaznivo dejanje pravilneje določiti z opredelitvijo prepovedane posledice v prikrajšanju upnikov in ne v sami povzročitvi stečaja.

Obsodbe za obravnavano kaznivo dejanje so redke. Iz Velikega znanstvenega komentarja na primer izhaja, da je bilo v obdobju od 2012 do 2016 po 226. členu KZ-1 obtoženih devet oseb, obsojeni pa le dve. Iz baze »Kriminaliteta« Statističnega urada Republike Slovenije izhaja, da so bile v letu 2017 za kaznivo dejanje po 226. členu KZ-1 obsojene tri osebe, v letu 2018 dve, v letu 2019 pa štiri osebe.

Problematiko veriženja tako imenovanih slamnatih podjetij in s tem povezanega izkoriščanja delavcev je na 13. nujni seji dne 1. 7. 2021 obravnavala tudi Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti. Na seji je Ministrstvo za pravosodje med drugim predstavilo spremembe kaznivih dejanj po 196. in 202. členu KZ-1, ki so bile za boljšo zaščito pravic delavcev uveljavljene z novelo KZ-1E, ter načrte v zvezi s spremembami kaznivih dejanj po 226. in 227. členu KZ-1, ki so predvidene s tem Predlogom zakona. Glede na sklep navedene komisije Državnega zbora Republike Slovenije, s katerim je Vlado Republike Slovenije pozvala, da v šestih mesecih pripravi spremembe področne zakonodaje za učinkovito preprečitev veriženja podjetij, kršenja osnovnih delavskih pravic ter oškodovanja države in gospodarstva, ocenjujemo, da tudi tukaj predlagane spremembe 226. in 227. člena KZ-1 sodijo v sklop, ki ga izpostavlja komisija.

Na področje insolvenčne kriminalitete spada tudi kaznivo dejanje oškodovanja upnikov po **227. členu KZ-1**. Kaznivo dejanje po prvem odstavku je mogoče storiti le pri opravljanju gospodarske dejavnosti, storilec pa vedoč, da je sam ali kdo drug kot dolžnik postal nezmožen za plačilo, iz zadolženega premoženja izplača dolg ali kako drugače kakšnega upnika namenoma spravi v ugodnejši položaj in s tem povzroči premoženjsko škodo drugim upnikom. Gre torej za privilegiranje upnikov.

Po drugem odstavku 227. člena KZ-1 pa se kaznuje tisti, ki vedoč, da je sam ali kdo drug kot dolžnik postal nezmožen za plačilo, zato, da bi izigrjal in oškodoval upnike, prizna neresnično terjatev, sestavi lažno pogodbo ali z drugim goljufivim dejanjem povzroči premoženjsko škodo upnikom. Gre torej za oškodovanje upnikov, ki pravzaprav pomeni predhodno dejanje goljufivega stečaja.

Glede na navedeno je ob predlaganih spremembah 226. člena KZ-1 treba ustrezno prilagoditi tudi kaznivo dejanje po 227. členu KZ-1.

KZ-1 v 308. členu določa kaznivo dejanje prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države, ki določa kazniva dejanja tistega, ki na določen način vstopi na ozemlje Republike Slovenije ali se na njem zadržuje, ter tistih, ki na določene načine omogočajo tujcem, da nezakonito vstopijo na ozemlje Republike Slovenije ali na njem prebivajo. Ob tem je treba upoštevati, da so dejanja tujca v zvezi z nezakonitim vstopom in tudi pomoč drugih oseb pri tem, kadar niso podane dodatne okoliščine, ki jih določa 308. člen KZ-1 (nasilno, z orožjem nezakonito, ukvarjanje in podobno) v Zakonu o tujcih⁶⁵ (v nadaljevanju ZTuj-2) določena kot prekrški – gre predvsem za 145. člen v zvezi z 12. členom ZTuj-1 in 146. člen v zvezi s 15. členom ZTuj-2.

Glede na tretji odstavek 308. člena KZ-1 stori kaznivo dejanje tudi tisti, ki enega ali več tujcev za plačilo nezakonito spravi čez mejo ali ozemlje države ali jim omogoči nezakonito prebivanje na njem. Torej je treba v primeru, ko se osumljenec ne ukvarja s tem, da tujce spravlja čez državno mejo oziroma jih prevaža po ozemlju države, dokazati, da je prevoz tujcev opravil za plačilo. Iz sodne prakse (na primer sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. I Ips 3/2008 z dne 12. 9. 2008) v zvezi z zakonskim znakom »za plačilo« (sicer po 311. členu prejšnjega KZ, ki je vseboval enako določbo) izhaja, da: »... za obstoj kaznivega dejanja

⁶⁵ Uradni list RS, št. 91/21 – UPB9.

prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države po 3. odstavku 311. člena KZ zadošča, da je storilcu plačilo obljubljeno, in ni treba, da bi bila višina plačila vnaprej znana ali da bi storilec pred dejanjem plačilo sploh pridobil. ...«. ⁶⁶

Vendar pa iz prakse Policije ob obravnavi konkretnih primerov izhaja, da so tujci, ki se jih tako spravlja čez mejo ali ozemlje države, naučeni, da povedo, da je šlo za naključno »štovanje«, plačilo pa ni bilo niti dogovorjeno niti realizirano. Ob tem je splošno znano, da storilec takšnega prevoza ne opravi brezplačno, ter da kriminalne združbe naročajo migrantom, da v primeru prijetja izjavijo so »štovanje« ter da za prevoz niso plačali ničesar, zato je glede na navedeno ustrezno, da se namen pridobitve premoženjske koristi v tretjem odstavku 308. člena KZ-1 določi na drugačen način.

Ne bi pa bilo ustrezno namenu pridobitve »premoženjske koristi« pridružiti še namena pridobitve »nepremoženjske koristi«, saj bi to lahko pomenilo kriminalizacijo humanitarne pomoči oziroma dejanj solidarnosti, kar bi bilo v nasprotju z mednarodnim pravom. Protokol proti tihotapljenju migrantov po kopnem, morju in zraku, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu ⁶⁷, namreč za obstoj kaznivega dejanja tihotapljenja oziroma pomoči pri nezakonitem vstopu določa pogoj finančne ali druge materialne koristi prav z namenom, da se iz inkriminacije izključi človekoljubno delovanje nevladnih organizacij in posameznikov brez namena pridobitve finančne ali druge materialne koristi. Evropska Unija je k navedenemu protokolu pristopila v letu 2006.

V zvezi z navedenim vprašanjem je relevanten tudi 1. člen Direktive 2002/90/ES z dne 28. 11. 2002 o opredelitvi pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju ⁶⁸ (v nadaljevanju Direktiva 2002/90/ES), ki v drugem odstavku prepušča državam članicam odločitev, da v zvezi z nedovoljenim vstopom, tranzitom in prebivanjem ne bodo kaznovale dejanj, katerih cilj je priskrbeti človekoljubno pomoč. Evropska komisija je leta 2017 opravila prvo celovito oceno implementacije Direktive 2002/90/ES in drugih dokumentov z obravnavanega področja, ki je pokazala na pomanjkanje pravne varnosti v zvezi z vprašanjem humanitarne pomoči v okviru kazenskopravne obravnave nedovoljenega vstopa, tranzita ali prebivanja. Zato je Evropski parlament julija 2018 sprejel Resolucijo o smernicah za preprečitev kriminalizacije humanitarne pomoči ⁶⁹, s katero je Evropski komisiji naložil sprejem smernic za države članice, ki naj določijo, katere oblike pomoči ne smejo biti kriminalizirane, da bo zagotovljena jasnost in enotnost pri implementaciji pravnega reda Evropske unije. Iz Smernic Evropske komisije ⁷⁰ izhaja, da v zvezi z obravnavanim vprašanjem po Direktivi 2002/90/ES namen pridobitve finančne ali druge materialne koristi sicer ni element kaznivega dejanja omogočanja vstopa, tranzita ali prebivanja (tako kot na primer v Protokolu proti tihotapljenju migrantov po kopnem, morju in zraku, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu), vendar pa so države članice navedenega protokola in tudi Evropska unija, ki je k njemu pristopila, dolžne upoštevati njegove določbe pri implementaciji na obravnavanem področju. Hkrati je po mnenju Evropske komisije glede na namen Direktive 2002/90ES jasno, da ne more biti podlaga za kriminalizacijo humanitarne pomoči.

⁶⁶ Tako tudi Deisinger, M.: Kazenski zakonik 2017, Posebni del: s komentarjem, sodno prakso in literaturo, Maribor, Poslovna založba 2017, v komentarju 308. člena KZ-1: »Koristoljubnost se odraža v namenu, da pri spravljanju vsaj ene osebe čez mejo dobi ustrezno materialno korist. Za obstoj kaznivega dejanja ni treba, da je (obdolženec) takšno korist že pridobil.«.

⁶⁷ Zakon o ratifikaciji Protokola proti tihotapljenju migrantov po kopnem, morju in zraku, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu; Uradni list RS, št. 48/04.

⁶⁸ UL L 328/17 z dne 5. 12. 2002.

⁶⁹ 2019/2769(RSP).

⁷⁰ C(2020) 6470 final z dne 23. 9. 2020.

V prvem delu tretjega odstavka 308. člena KZ-1, ki določa kaznivost tistega, ki se ukvarja z nezakonitim spravljanjem tujcev čez mejo, je inkriminirano tudi prevažanje takih tujcev po ozemlju države, če pa gre za nezakonito spravljanje tujcev čez mejo za plačilo, pa prevažanje po ozemlju ni inkriminirano. Zato je treba tudi to redakcijsko dopolniti.

V šestem odstavku 308. člena KZ-1 je določena strožja kazen med drugim tudi za primere, ko je z dejanji iz tretjega, četrtega ali petega odstavka tega člena povzročena nevarnost za življenje ali zdravje ljudi. V primerih, ko tihotapci v kombiniranem vozilu, namenjenemu prevozu tovora, naložijo večje število migrantov, kar lahko predstavlja tudi nevarnost za življenje in zdravje, je praksa po izkušnjah Policije neenotna. V nekaterih primerih se dejanje prekvalificira, saj po mnenju sodišča še ni prišlo do posledice za življenje in zdravje – oziroma konkretnije, ker ni prišlo do, na primer, prometne nesreče, kjer bi zaradi neprimerne načina prevoza (preveliko število oseb, neprimerno vozilo za prevoz oseb) nastale posledice (telesne poškodbe, smrt).

Skladno s 73. členom KZ-1 se predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za kaznivo dejanje ali so nastali s kaznivim dejanjem, smejo vzeti, če so storilčeva last, kadar niso storilčeva last pa le, če to zahteva splošna varnost ali moralni razlogi, ali če zakon izrecno tako določa. Glede na to, da pri tihotapljenju oseb čez mejo ali ozemlje države, vozniki večinoma vozijo prevozna sredstva, ki niso njihova last, je ustrezno po vzoru petega odstavka 186. člena KZ-1 tudi v 308. členu KZ-1 določiti, v kakšnih okoliščinah se lahko odvzame tudi vozilo, ki ni last storilca.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj Predloga zakona je uskladitev KZ-1 z v prejšnji točki navedenimi mednarodnimi dokumenti in dokumenti pravnega reda Evropske unije ter upoštevanje nekaterih predlogov pristojnih organov iz prakse.

2.2 Načela

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami KZ-1, ki v pretežni meri pomenijo implementacijo določb več direktiv Evropske unije in multilateralnih konvencij, se uresničujeta 8. in 153. člen Ustave Republike Slovenije⁷¹, ki med drugim določata, da morajo biti zakoni in drugi predpisi v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo. V 8. členu Ustave Republike Slovenije je sicer tudi določeno, da se ratificirane mednarodne pogodbe uporabljajo neposredno, vendar navedeno (predvsem) v kazenskem materialnem pravu ni mogoče. V skladu z načelom »lex certa« oziroma načelom zakonitosti v kazenskem pravu iz 28. člena Ustave Republike Slovenije neposredna uporaba mednarodnih pogodb v delu, kjer določajo obveznost držav, da določena ravnanja določijo kot kazniva dejanja, ni mogoča, saj večinoma opredeljujejo le splošen opis dejanja brez določene sankcije.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

- konkreten opis predlaganih rešitev:

⁷¹ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16.

2.3.1 Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. 4. 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga (v nadaljevanju Direktiva 2014/57/EU):

Glede na ugotovitve Evropske komisije ob pregledu implementacije Direktive 2014/57/EU je predlagana dopolnitev 99. člena KZ-1 z novim trinajstim odstavkom. Ker ZTFI-1 »blagovne promptne pogodbe« posebej ne opredeljuje, še posebej ne z dodatno omejitvijo iz direktive, da »niso energetske proizvodi na debelo«, je predlagana dopolnitev 99. člena KZ-1, ki določa pomen izrazov v tem zakoniku.

Kaznivo dejanje zlorabe trga finančnih instrumentov iz 239. člena KZ-1 se nanaša le na finančne instrumente. Finančne instrumente določa ZTFI-1 v 7. členu, ki blagovnih promptnih pogodb in referenčnih meril ne vključuje, zato je zaradi jasnosti ureditve v 239. člen KZ-1 predlagana dopolnitev še z manipulacijami, povezanimi z blagovnimi promptnimi pogodbami.

Glede na to, da se 238. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje zlorabe notranje informacije, nanaša le na »posredno ali neposredno pridobitev ali odsvojitve finančnega instrumenta«, je predlagana dopolnitev še s preklicem oziroma spremembo naročila, organiziran trg pa je dopolnjen še z drugima mestoma trgovanja, ki – kot izhaja iz 1. točke te uvodne obrazložitve – v skladu z ZTFI-1 poleg organiziranega trga pomenita še MTF in OTF.

KZ-1 v 238. členu zlorabo notranje informacije veže na »vrednostne papirje in druge finančne instrumente, ki so uvrščeni na organiziran trg v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, ali pa je v zvezi z njimi vsaj vložen predlog za uvrstitev na tak trg«. Glede na ureditev v ZTFI-1 je predlagana še dopolnitev s trgovanjem na prostem trgu.

2.3.2 Mednarodna konvencija o zatiranju financiranja terorizma:

Predlagana je dopolnitev do sedaj navedenih sklicevanj v 109. členu KZ-1 še s sklicevanjem na 307., 329., 330., 352., 353., 354., 355., 371. in 373. člen KZ-1. S tem bo izpolnjen del priporočil MONEYVAL iz petega kroga ocenjevanja Republike Slovenije. Glede na zahteve Mednarodne konvencije po inkriminaciji zagotovitve sredstev tako z namenom kot tudi z vedenjem, da bodo porabljena za teroristično dejanje, je predlagana tudi taka dopolnitev opisa kaznivega dejanja po prvem odstavku 109. člena KZ-1.

2.3.3 Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma

V predlaganih spremembah drugega odstavka 111. člena KZ-1 je izpuščeno navajanje »navodil«.

Usposabljanje za terorizem lahko poteka osebno (na primer s sodelovanjem v vadbenih taborih terorističnih skupin) ali pa preko elektronskih medijev, kar vključuje svetovni splet. Ob tem pa je pomembno, da ne gre le za slučajni obisk takih spletnih strani ali prejemanje elektronskih komunikacij s tako vsebino, ampak mora biti storilec aktivno vključen v usposabljanje (na primer tudi interaktivno usposabljanje) – navedeno je v predlaganem tretjem odstavku 111. člena KZ-1 zagotovljeno z dostavkom »z aktivnim sodelovanjem«.

V besedilu drugega in tretjega odstavka 111. člena KZ-1 je predlagana tudi sprememba besedne zveze »druge posebne metode in tehnologija« z ustrežnejšo »druge posebne metode in tehnike«.

Predlagana je tudi redakcijska sprememba v prvem odstavku 111. člena KZ-1, ki med drugim inkriminira spodbujanje oziroma novačenje k storitvi kaznivih dejanj iz 108. člena KZ-1. Iz

namena določbe kot tudi iz Velikega znanstvenega komentarja je jasno, da za storitev tega kaznivega dejanja zadošča že novačenju k storitvi enega kaznivega dejanja iz 108. člena, zato je namesto množinske oblike predlagana edninska.

2.3.4 Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi:

V predlaganih spremembah 181. člena KZ-1 so s sklicevanjem na »predpise s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja« pokrite zahteve iz 4. člena Konvencije. Veljavno besedilo prvega odstavka 181. člena KZ-1 je pri odvetju dela telesa glede na Konvencijo preveč zamejeno le z namenom presaditve, saj ta opredeljuje še »druge namene« nedovoljene odstranitve, ki se, kot že navedeno, nanašajo na znanstveno raziskovanje in uporabo organov za pridobitev tkiv in celic. Oboje seveda izven s predpisi določenega, saj so tudi taki posegi lahko dopuščeni po predpisih s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja.

V predlaganih spremembah prvega odstavka 181. člena KZ-1 so ob upoštevanju dosedanje sistematike tega člena upoštevane tudi zahteve 5. člena Konvencije, ki kot kaznivo določa uporabo nedovoljeno odstranjenih organov za presaditev ali druge namene.

V zvezi s četrtem odstavkom 4. člena in 6. členom Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi, ki kot možnost inkriminacije po odločitvi držav predvidevata odvzem in vsaditev, če se opravita izven notranjega sistema za presajanje, ali s kršitvijo načel domačih zakonov in pravil o presajanju, pojasnjujemo, da sta vidika pokrita v predlaganih spremembah prvega odstavka 181. člena KZ-1 s sklicevanjem na predpise s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja.

Predlagano je tudi, da gre po prvem odstavku za kaznivo dejanje, ki ga lahko stori kdorkoli, ne le zdravnik.

Spremembe prvega odstavka 181. člena KZ-1 so predlagane tudi tako, da bo kaznivo dejanje v delu, ko gre za odvzem dela telesa podano tako v primeru, ko gre za odvzem živemu človeku, kot tudi mrtvemu, če ob tem niso spoštovanja področni predpisi.

V predlaganih spremembah drugega odstavka 181. člena KZ-1 je določena kvalificirana oblika kaznivega dejanja, če ga stori oseba z zlorabo svojega položaja.

Glede veljavnega tretjega odstavka 181. člena KZ-1 je besedilo iz razlogov, pojasnjenih ob spremembah prvega odstavka, spremenjeno tako, da gre lahko za odvzem živemu ali mrtvemu človeku, spolnim celicam pa so dodane še kri in krvne komponente.

KZ-1 v četrtem odstavku 181. člena določa še posebej kaznivo dejanje zdravnika, ki vzame ali presadi del telesa brez predpisane predhodne privolitve, ali hrani ali uporabi v nasprotju s predpisanimi postopki odvzeti del telesa za drug namen. Glede na to, da je del inkriminacije vključen v spremenjeni prvi odstavek, drugi del pa bo pokrit z novim 181.a členom KZ-1, je predlagano črtanje četrtega odstavka 181. člena KZ-1.

Predlagano je črtanje šestega odstavka 181. člena KZ-1, saj bo dejanje ob upoštevanju tudi 7. in 8. člena Konvencije določeno v novem 181.a členu KZ-1.

Glede na določbe Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi je predlagan novi 181.a člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje »trgovine z deli človeškega telesa«. V prvem odstavku predlaganega novega 181.a člena KZ-1 je predlagano kaznivo dejanje novačenja ali

nagovarjanja darovalcev in prejemnikov, ki ga storilec vrši za plačilo sebi ali zato, da bi plačilo pridobil drugemu. V drugem delu je povzet del inkriminacije dosedanjega šestega odstavka 181. člena KZ-1, katerega črtanje je predlagano. Znak »za plačilo« razmejuje kaznivo dejavnost od dejavnosti, ki jo pristojnim organom dovoljuje ali predpisuje ZPPDČT.

V skladu s tretjim odstavkom 4. člena ZPPDČT je oglaševanje potrebe po delih telesa in razpoložljivosti delov telesa, če je namen oglaševanja ponujanje ali iskanje dobička ali podobnih koristi, prepovedano in v skladu s 1. točko prvega odstavka 46. člena ZPPDČT tudi prekršek, ki ga lahko stori pravna oseba, v skladu s tretjim odstavkom pa tudi posameznik. Iz Obrazložitvenega poročila h Konvenciji izhaja, da so pogajalci ocenili, da je oglaševanje del nagovarjanja in ga zato v členu konvencije niso posebej navedli. Glede na navedeno je oglaševanje potrebe po delih telesa in razpoložljivosti delov telesa vključeno v inkriminacijo po prvem odstavku predlaganega novega 181.a člena KZ-1, posledično pa je v prehodni določbi tega Predloga zakona predlagano črtanje navedenega prekrška v ZPPDČT.

V predlaganem drugem odstavku novega člena je predlagano primerljivo kaznivo dejanje še v zvezi s spolnimi celicami, krvjo in komponentami krvi, saj tudi preskrba z navedenim v Republiki Sloveniji (za razliko od nekaterih drugih, tudi sosednjih držav) temelji na prostovoljnosti in neplačljivosti (ZKVČTC, ZZNPOB in ZPKrv-1).

Konvencija tako v zvezi s 7. členom kot tudi v zvezi s 4. in 5. členom, ki sta implementirana s predlaganimi spremembami 181. člena KZ-1, prepušča državam odločitev, ali bodo kot kazniva dejanja določile tudi ravnanja darovalcev in prejemnikov organov v postopkih, ki so v nasprotju s pravili zdravniške znanosti in stroke. V tem delu predlagatelj sledi dosedanji ureditvi v KZ-1 in dodatnih inkriminacij še v zvezi z darovalci in prejemniki izven predlaganega tretjega odstavka, ki pomeni povzetek dosedanjega šestega odstavka 181. člena KZ-1, katerega črtanje je predlagano, ne predlaga. Glede na drugi odstavek, ki določa kaznivo dejanje v zvezi s spolnimi celicami, krvjo in krvnimi komponentami, so te vključene tudi v predlagani tretji odstavek. »Ponujanje in zahtevanje plačila« je sicer deloma pokrito z »nezakonitim razpolaganjem ... z namenom pridobivanja premoženjske koristi« v predlaganem tretjem odstavku novega 181.a člena KZ-1, deloma pa lahko tudi s korupcijskimi kaznivimi dejanji v gospodarstvu in v javnem sektorju (241., 242. 261. in 262. člen KZ-1) te rdoločbami Splošnega dela KZ-1 o udeležbi pri kaznivem dejanju.

Predlagani četrti odstavek novega 181.a člena KZ-1 pomeni implementacijo 8. člena Konvencije, v zvezi s katerim Obrazložitveno poročilo sicer dopušča, da določene države po svojem notranjem pravu štejejo, da gre za pomoč po splošnih določbah. Glede na večje število kaznivih dejanj, ki v opisih primerljive znake že vsebujejo, je zaradi celovitosti novega kaznivega dejanja tudi v tem primeru predlagan poseben odstavek.

2.3.5 Konvencija Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanjih, ki ogrožajo javno zdravje:

Predlagana je dopolnitev znakov kaznivega dejanja proizvodnje in prometa škodljivih sredstev za zdravljenje tako v delu, ki opredeljuje proizvodnjo in dajanje v promet, kot tudi v delu, ki opredeljuje sredstva za zdravljenje – tako, da zajamejo zdravila in snovi za zdravljenje ter tudi medicinske pripomočke in njihove dele po ZZdr-1 in ZMedPri.

V 13. členu Konvencija določa tudi obteževalne okoliščine, ki naj se upoštevajo pri določanju sankcij. Med drugim izpostavlja okoliščini, če dejanje stori oseba z zlorabo zaupanja, ki ga je bila deležna kot strokovnjak, ali oseba z zlorabo zaupanja, ki ga je bila deležna kot proizvajalec oziroma dobavitelj. Obrazložitveno poročilo h Konvenciji je v tem delu dokaj skopo in navaja le,

da zloraba zaupanja strokovnjaka ne pomeni le zdravstvenih strokovnjakov – torej gre lahko za zlorabo kakršnega koli zaupanja, ki je v konkretnem primeru lahko povezano z obravnavanimi dejanji. Zato je v veljavnem četrtem odstavku 183. člena KZ-1 predlagana dopolnitev kvalificirane oblike še z okoliščino, da je dejanja storila oseba, ki je zlorabila dano zaupanje.

V novem 183.a členu KZ-1 je predlagano novo kaznivo dejanje »proizvodnje in prometa ponarejenih sredstev za zdravljenje, zdravil, ki nimajo dovoljenja za promet, ali medicinskih pripomočkov, ki ne izpolnjujejo zahtev glede skladnosti«.

Predlagano besedilo »zdravila ali druga sredstva za zdravljenje«, ki je povzeto po veljavnem 183. členu KZ-1 in je torej blanketna določba, v zvezi s katero so pomembne določbe ZZdr-2 in ZMedPri, je ob upoštevanju v 1. točki Uvodne obrazložitve izpostavljenih določb Konvencije, dopolnjeno tako, da pokrije objekte, v zvezi s katerimi je mogoče storiti obravnavana kazniva dejanja.

Glede možnih oblik storitve kaznivega dejanja v zvezi s ponarejenimi sredstvi za zdravljenje je poleg oblik, ki jih predpisuje 6. člen Konvencije, upoštevana tudi inkriminacija 186. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog, na katerega opozarjajo tudi avtorji Velikega znanstvenega komentarja, ko ugotavljajo pomanjkljivosti inkriminacije po 183. členu KZ-1.

Pogoj, da »ni podano hujše kaznivo dejanje po tem zakoniku« kaže na subsidiarnost novega kaznivega dejanja. Glede na to, da v predlaganem kaznivem dejanju niso predpisane (hujše) posledice v obliki škodljivosti za zdravje, telesnih poškodb oziroma smrti, gre torej za »navodilo« pristojnim organom, da je treba storilce, ki izpolnijo zakonske znake kaznivega dejanja po 183. členu KZ-1, preganjati po tem členu in ne po tem novem kaznivem dejanju.

Glede na to, da ZZdr-2 določa postopek za pridobitev dovoljenja za promet zdravil v Republiki Sloveniji, ZMedPri pa postopek v zvezi z zahtevami o skladnosti za medicinske pripomočke, je v drugem odstavku predlaganega novega 183.a člena KZ-1 predlagano tudi primerljivo kaznivo dejanje v zvezi z zdravili brez dovoljenj za promet in medicinskimi pripomočki, ki ne izpolnjujejo zahtev o skladnosti.

Glede na obrazloženo subsidiarnost novega kaznivega dejanja je v predlaganem tretjem odstavku novega 183.a člena KZ-1 predlagana le kvalificirana oblika, če je dejanja storila oseba, ki je zlorabila dano zaupanje.

2.3.6 Mednarodna konvencija proti uporabi nedovoljenih snovi v športu:

Na podlagi ratificirane Konvencije in ugotovitev v praksi je predlagana dopolnitev 186. in 187. člena KZ-1 tako, da se nedovoljenim snovem v športu doda še nedovoljene postopke v športu.

2.3.7 Konvencija Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj:

Predlagana je dopolnitev naslova 212. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje »organiziranja denarnih verig in nedovoljenega prirejanja iger na srečo« še z »nedovoljenim prirejanjem rezultatov športnih tekmovanj«.

V predlaganem novem tretjem odstavku 212. člena KZ-1 so športna tekmovanja glede na določbe Konvencije zamejena na »uradna«. Hkrati je sprememba rezultata ali poteka uradnega športnega tekmovanja zamejena na »nedovoljeno«, kar pomeni, da gre za delovanje v

nasprotju s področno zakonodajo (na primer ZŠpo-1) ter pravili uradnih športnih tekmovanj in športnih organizacij.

Ob tem lahko v določenih primerih prideta v poštev tudi kaznivi dejanji nedovoljenega sprejemanja in dajanja daril po 241. in 242. členu KZ-1 (kazniva dejanja zoper gospodarstvo), saj v skladu z desetim odstavkom 99. člena KZ-1 za »gospodarsko dejavnost« po tem zakoniku šteje: vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu; in vsaka dejavnost, ki se za dogovorjeno ali predpisano plačilo opravlja poklicno ali organizirano.

Hkrati naj bi bilo iz besedila »dogovori za nedovoljeno spremembo rezultata ali poteka uradnega športnega tekmovanja ali za tako spremembo kaj stori ali opusti« jasno, da zadošča le dogovor, dejanje ali opustitev, namenjena spremembi rezultata ali poteka tekmovanja, brez da do te spremembe pride.

2.3.8 Konvencija Sveta Evrope o kaznivih dejanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami:

Glede na določbe Konvencije so predlagane spremembe in dopolnitve 218. člena KZ-1. Naslov kaznivega dejanja je zaradi predlaganih dopolnitev besedila člena spremenjen v »Nedovoljena posest in promet s stvarmi, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote«, dodan pa je tudi nov drugi odstavek 218. člena, ki enako kaznovanje, kot po prvem odstavku, predvideva tudi za tistega, ki daje na trg ali drugače ponuja naprodaj stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravna vrednota, za katere ve, da so bile protipravno pridobljene. Nadalje je enaka kazen predvidena tudi za tistega, ki v nasprotju s predpisi (na primer ZVKD-1, ZON in podzakonski predpisi) poseduje stvar, ki je posebnega kulturnega pomena ali naravna vrednota, ne glede na to, kako je bila pridobljena.

Ker iz ob teh Konvenciji obravnavanih inkriminacij po KZ-1 umanjka le še izrecna kaznivost »odstranitve« kulturne dobrine (kolikor ta ne pomeni tudi poškodovanja ali uničenja), je predlagana ustrezna dopolnitev naslova in prvega odstavka 219. člena KZ-1.

2.3.9 Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. 8. 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2005/222/PNZ:

Predlagano je, da se kazen zapora do enega leta po prvem odstavku 221. člena KZ-1 spremeni v kazen zapora do dveh let. Za kaznivo dejanje po prvem odstavku 221. člena KZ-1 bo tako mogoče izreči kazen zapora od najmanj trideset dni do največ dveh let, kar zadosti tudi zahtevi direktive, da mora biti izrek kazni dveh let zapora omogočen vsaj za dejanja, ki niso majhnega pomena.

Ker je v veljavnem drugem odstavku navedenega člena, ki določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja, predpisana kazen zapora do dveh let, jo je glede na predlagano spremembo prvega odstavka treba predpisati strožje, zato je za kaznivo dejanje po drugem odstavku 221. člena KZ-1 predlagana kazen zapora do treh let.

V drugem odstavku 221. člena KZ-1 je predlagana tudi dopolnitev znakov kaznivega dejanja. Iz prakse pristojnih organov namreč izhaja problem tako imenovanih izsiljevalskih programov oziroma virusov, ki blokirajo dostop do podatkov, za od-blokado pa se zahteva plačilo, kar s kaznivim dejanjem napada na informacijski sistem po 221. členu KZ-1 ni v celoti pokrito. Zato je predlagana dopolnitev veljavnega besedila »ovira prenos podatkov« še z oviranjem dostopa do podatkov.

Veljavni tretji odstavek 221. člena KZ-1 določa, da je poskus kaznivega dejanja iz drugega odstavka kazniv. Glede na predlagano spremembo predpisane kazni za dejanje po drugem odstavku, bo poskus kazniv že v skladu s določbami 34. člena Splošnega dela KZ-1, zato posebna določba ni več potrebna.

Predlagano spremenjeno besedilo tretjega odstavka 221. člena KZ-1 pomeni implementacijo tretjega odstavka 9. člena Direktive 2013/40/EU, ki določa, da morajo biti storilci kaznivih dejanj nezakonitega poseganja v sistem (4. člen direktive) in nezakonitega poseganja v podatke (5. člen direktive) kaznovani s kaznijo zapor v posebnem maksimumu vsaj treh let zapor, če prizadenejo znatno število informacijskih sistemov in je bilo uporabljeno orodje iz 7. člena. Direktiva »znatnega števila« informacijskih sistemov ne opredeljuje podrobneje, zato je predlagano, da gre za tri ali več informacijskih sistemov.

Predlagana je tudi dopolnitev četrtega odstavka 221. člena KZ-1 še s storitvijo v okviru hudodelske združbe, proti informacijskemu sistemu kritične infrastrukture ali nad informacijskim sistemom zavezanca po ZInfV. Veljavna predpisana kazen v razponu od treh mesecev do petih let je ustrezna.

Glede na to, da kazniva dejanja v zvezi z informacijskimi sistemi v okviru gospodarskega poslovanja KZ-1 določa v 237. členu, je tudi tu predlagana dopolnitev kvalificirane oblike kaznivega dejanja zlorabe informacijskega sistema še s storitvijo v hudodelski združbi ali proti informacijskemu sistemu upravljavca kritične infrastrukture. Sistemom kritične infrastrukture so po vzoru predlagane dopolnitve 221. člena KZ-1 dodani tudi informacijski sistemi zavezancev po ZInfV. Hkrati je predlagana uskladitev posebnega minimuma kazni zapor s kaznijo, predpisano za primerljivo kaznivo dejanje izven gospodarskega poslovanja po četrtem odstavku 221. člena KZ-1.

Po vzoru predlagane dopolnitve drugega odstavka 221. člena KZ-1 je predlagana tudi dopolnitev znakov kaznivega dejanja po prvem odstavku 237. člena KZ-1 tako, da je veljavno besedilo »ovira prenos podatkov« dopolnjeno še z oviranjem dostopa do podatkov.

Nadalje je predlagano, da se kazen po drugem odstavku 306. člena KZ-1 spremeni iz kazni do enega leta zapor v kazen do dveh let zapor. Večinoma je sicer v zvezi s kaznivim dejanjem po 7. členu Direktive 2013/40/EU relevanten tretji odstavek 306. člena KZ-1, ki predpisuje, da se storilec kaznuje enako kot storilec kaznivega dejanja iz drugega odstavka istega člena. Ker gre lahko za enako hudi kaznivi dejanji, ocenjujemo, da je prav, da tudi predpisani kazni še vedno ostaneta enaki. Glede na predlagano strožjo kazen zapor kaznivi dejanji po obeh odstavkih še vedno predstavljata privilegirani obliki glede na kaznivo dejanje iz prvega odstavka 306. člena KZ-1. Za kaznivi dejanji po drugem in tretjem odstavku 306. člena KZ-1 bo mogoče izreči kazen zapor od najmanj trideset dni do največ dveh let, kar zadosti tudi zahtevi direktive, da mora biti izrek kazni dveh let zapor omogočen vsaj za dejanja, ki niso majhnega pomena.

2.3.10 Direktiva 2017/1371/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava:

V predlaganih spremembah in dopolnitvah prvega odstavka 229. člena KZ-1 so inkriminirana dejanja oziroma zlorabe v zvezi s prihodkovno stranjo proračunov Evropske unije, ki so opredeljena v točki (c) drugega odstavka 3. člena Direktive 2017/1371/EU kot uporaba ali predložitev lažnih, nepravilnih ali nepopolnih izjav ali dokumentov ali ne-razkritje podatkov, ki ima za posledico nezakonito zmanjšanje sredstev proračunov Evropske unije. Gre za javne dajatve, ki so neposredni prihodek proračunov Evropske unije, torej carine in druge uvozne dajatve ter dajatve na sladkor.

V predlaganem novem drugem odstavku 229. člena KZ-1 je povzeta inkriminacija iz veljavnega prvega odstavka, v dosedanjem drugem odstavku, ki bo zaradi preštevilčenja postal tretji odstavek, pa dosedanja inkriminacija iz drugega odstavka 229. člena KZ-1.

2.3.11 Direktiva 2014/62/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 5. 2014 o kazenskopравни zaščiti evra in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ:

Zaradi dokončne uskladitve z Direktivo 2014/62/EU na podlagi začetega postopka uradnega opomina Evropske komisije je predlagana dopolnitev drugega odstavka 243. člena KZ-1 tako, da so primeroma, a po vzoru nekaterih drugih kaznivih dejanj natančneje doočeni načini pridobitve ponarejenega denarja z namenom spravljanja v obtok.

2.3.12 Direktiva 2019/713/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi okvirnega sklepa sveta 2001/413/PNZ:

V 99. členu KZ-1, ki določa pomen izrazov zgolj za potrebe zakonika, je predlagana dopolnitev opredelitve »premične stvari« še z virtualnimi valutami (ki po slovenski pravni ureditvi ne štejejo za denar, ki je lahko v fizični ali elektronski oziroma knjižni obliki) zato, da bodo tudi v zvezi z dejanji proti tej obliki premoženjske vrednosti mogoči postopki zaradi kaznivih dejanj zoper premoženje.

Glede na določbe direktive je predlagan nov drugi odstavek 246. člena KZ-1 z ustreznim stopnjevanjem glede na pridobljeno premoženjsko korist v naslednjih odstavkih.

Glede na sorazmernost kazni v 246. in 247. členu KZ-1 je v novem drugem odstavku 246. člena predlagana kazen do treh let zopora, kar zadosti tudi zahtevi 8. člena Direktive 2019/713/EU po kaznivosti poskusa.

Hkrati je v dosedanjem drugem odstavku, ki postane četrti, predlagan popravek tako, da bo strožja kazen predpisana tudi za primer pridobitve večje premoženjske koristi z dejanjem iz novega drugega ali petega odstavka. Enako je predlagano tudi v dopolnitvi dosedanjega tretjega odstavka, ki postane peti in določa strožjo kazen za primer pridobitve velike premoženjske koristi. V skladu z drugim delom predlagane dopolnitve dosedanjega tretjega odstavka, bo kazen od enega do osmih let zopora določena tudi za primer, če bo dejanje po prvem ali predlaganem drugem ali tretjem odstavku storjeno v okviru hudodelske združbe (v skladu s šestim odstavkom 9. člena Direktive 2019/713/EU, ki predpisuje obveznost držav članic, da predpišejo kazen najmanj pet let zopora v zgornji meri kazni).

Redakcijsko je predlagano novo besedilo prvega in drugega odstavka 247. člena KZ-1 tako, da določata vse do sedaj veljavne oblike storitve, vendar tako, da sta v prvem odstavku inkriminirana protipravna pridobitev podatkov in ponarejanje negotovinskih plačilnih sredstev, v predlaganem novem besedilu drugega odstavka pa uporaba ponarejenih negotovinskih plačilnih sredstev. V drugem odstavku je uporaba ponarejenih negotovinskih plačilnih sredstev dopolnjena še z uporabo njihovih podatkov (brez fizičnega izvoda), saj se pri plačilu po spletu uporabijo le nezakonito pridobljeni podatki negotovinskega plačilnega sredstva, ne pa fizični ponaredek.

Po vzoru predlagane dopolnitve 246. člena KZ-1 z novim tretjim odstavkom, je predlagan tudi nov tretji odstavek 247. člena KZ-1 še v zvezi s ponarejenimi ali prenašenimi negotovinskimi plačilnimi sredstvi.

Glede na navedeno je predlagan nov tretji odstavek 247. člena KZ-1 po vzoru predlaganega novega tretjega odstavka 246. člena KZ-1, saj ni razloga za razlike. Zakonski znak »ali drugače razširi«, ki ga določa tako (d) točka 4. kot tudi 5. člena direktive in je vsebovan v predlaganih besedilih novih odstavkov obeh členov KZ-1, po naši oceni pokrije tudi besedilo »ali dajanje na voljo«, ki je določeno le v (d) točki 5. člena Direktive 2019/317/EU.

Hkrati je v dosedanem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek 247. člena KZ-1, predlagana dopolnitev tako, da bo strožja kazen predpisana tudi za primer pridobitve velike premoženjske koristi z dejanjem iz novega tretjega odstavka. V skladu z drugim delom predlagane dopolnitve dosedanjega tretjega odstavka, bo kazen od enega do osmih let zapora določena tudi za primer, če bo dejanje po prvem, drugem ali predlaganem novem tretjem odstavku storjeno v okviru hudodelske združbe, v skladu s šestim odstavkom 9. člena Direktive 2019/713/EU, ki predpisuje obveznost držav članic, da predpišejo kazen najmanj pet let zapora v zgornji meri kazni.

2.3.13 Druge spremembe in dopolnitve:

Glede na to, da iz državno-tožilske in sodne prakse izhaja, da postopki osebnega stečaja pogosto trajajo večji del ali pa celotno preizkusno dobo, ki jo sodišče določi v pogojni obsodbi, se posledično v veliko primerih zgodi, da preizkusna doba iz pogojne obsodbe in enoletni rok po njenem preteku (ko sodišče v skladu z drugim odstavkom 62. člena KZ-1 še lahko prekliče pogojno obsodbo zaradi neizpolnitve posebnega pogoja) potečeta, postopek osebnega stečaja nad obsojencem pa še ni končan ali pa se je zaključil tik pred iztekom navedenih institutov. Ker v takih primerih določitev obravnavanega posebnega pogoja v pogojni obsodbi izgubi učinek (saj obsojencu ob neizpolnitvi posebnega pogoja ne grozi več preklic pogojne obsodbe in izrek tam določene zaporne kazni), so predlagane naslednje dopolnitve KZ-1. S predlaganim **novim drugim odstavkom 61. člena KZ-1** je za primer, ko je nad obsojencem v času teka roka za izpolnitev obveznosti iz tretjega odstavka 57. člena KZ-1 začel osebni stečaj, predvideno, da se tek roka za izpolnitev te obveznosti za čas trajanja osebnega stečaja prekine, rok, v katerem lahko sodišče zaradi neizpolnitve določene obveznosti podaljša rok za izpolnitev obveznosti ali pa prekliče pogojno obsodbo in izreče kazen, pa se za čas takšne prekinitve podaljša, lahko tudi preko meja preizkusne dobe. Predlagana je tudi **dopolnitev drugega odstavka 62. člena KZ-1** tako, da bo sodišče v primerih, kadar obsojenec obveznosti iz tretjega odstavka 57. člena KZ-1 ne izpolni v danem roku, pogojno obsodbo lahko preklicalo v roku enega leta od poteka preizkusne dobe ali pa – v primeru osebnega stečaja na obsojencem – v »podaljšanem« roku, ki ga določa predlagani novi drugi odstavek 61. člena KZ-1. Glede na predlagane dopolnitve 61. in 62. člena KZ-1 je predlagana tudi dopolnitev pravila za izbris pogojne obsodbe iz Kazenske evidence, ki je določeno **v 2) točki četrtega odstavka 82. člena KZ-1.**

Predlagana je dopolnitev **tretjega odstavka 65. člena KZ-1** tako, da bo sodišče v okviru navodil pri pogojni obsodbi z varstvenim nadzorstvom lahko odredilo tudi kakšno drugo ustrezno nalogo, ki bo v določenih primerih glede na storjeno kaznivo dejanje in lastnosti storilca ustreznejša od taksativno naštetih v veljavnem tretjem odstavku – na primer obveznost sodelovanja s centrom za socialno delo ali pomoč pri gospodinjskih opravilih.

Glede na vsebinsko zaokroženo ureditev v kasnejšem ZPro so predlagane spremembe **66. člena KZ-1** tako, da določajo le pristojnost za izvajanje varstvenega nadzorstva v okviru

pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom ter osnovni nabor nalog, ki jih tako nadzorstvo obsega.

Predlagana je dopolnitev **67. člena KZ-1**, ki določa posledice neizpolnjevanja navodil v okviru pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom, še s kršitvijo osebnega načrta, ki ga je tudi v zvezi z obsojenci na pogojno obsodbo z varstvenim nadzorstvom določil kasnejši ZPro. Hkrati je na podlagi izkušenj svetovalcev Uprave Republike Slovenije za probacijo predlagano tudi, da sodišče lahko za čas obsojenčevega izmikanja izpolnjevanju navodil, stikom s svetovalcem ter za čas drugih kršitev osebnega načrta podaljša varstveno nadzorstvo tudi čez mejo določene preizkusne dobe. Glede na predlagane dopolnitve 67. člena KZ-1 je predlagana tudi dopolnitev pravila za izbris pogojne obsodbe iz Kazenske evidence, ki je določeno **v 2) točki četrtega odstavka 82. člena KZ-1**.

Predlagani so redakcijski popravki **84. člena KZ-1** v delu, ki se nanaša na pravilno poimenovanje kazenski evidenc.

Predlagano je tudi novo besedilo veljavnega drugega odstavka 84. člena KZ-1 tako, da dostop do izbrisanih sodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost za potrebe zaposlitve ali drugih oblik dela z otroki in mladostniki (določitev namena pridobitve podatkov) ne bo več pogojen z ureditvijo v področni zakonodaji. Pridobitev podatkov iz navedene evidence bo torej omogočena delodajalcem oziroma bodočim delodajalcem s področja učenja, vzgoje, varstva ali oskrbe mladoletnih oseb (katerih organizacijske oblike se natančneje oziroma realnemu stanju ustrezneje določajo) za namen preverjanja izpolnjevanja pogojev za zaposlitev njihovih delavcev ali bodočih delavcev že na podlagi samega KZ-1. Kot navedeno, je hkrati predlagana tudi natančnejša opredelitev »ustanov in društev«, ki do podatkov iz evidence izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost lahko dostopajo, ter pravna podlaga, da se bodo v to evidenco vpisale tudi izbrisane sodbe za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, ki jih izrečejo tuja sodišča in jih slovenska Kazenska evidenca prejme na podlagi mednarodne sodelovanja ali sodelovanja z državami članicami Evropske unije.

V zvezi s sklicevanjem ZIKS-1 v veljavni ureditvi osmega odstavka 250.a člena na pooblastilo za pridobitev podatkov iz evidence izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, določeno v področni zakonodaji, je predlagana prehodna določba, v skladu s katero se do ustrezne spremembe ZIKS-1 obravnavanim institucijam za določen zakonit namen dajo podatki iz navedene evidence neposredno na podlagi spremenjenega drugega odstavka 84. člena KZ-1.

Glede na razloge, predstavljene v točki 1.13 te uvodne obrazložitve je predlagana **sprememba osmega odstavka 86. člena KZ-1** tako, da bo delo v splošno korist, s katerim se lahko izvrši kazen zapora do dveh let, obsojenec lahko opravil v obdobju največ treh let po izvršljivosti sodbe.

Predlagano je **novo besedilo drugega odstavka 91. člena KZ-1**, ki dolžino roka za novo sojenje po razveljavitvi sodbe v postopku z izrednim pravnim sredstvom ali (izrecno tudi) z ustavno pritožbo določa na pet let od razveljavitve pravnomočne sodbe. Sprememba poimenovanja roka iz zastaralnega v rok za novo sojenje (predlagano novo besedilo drugega odstavka 91. člena KZ-1) je upoštevana tudi v predlaganih dopolnitvah tretjega in četrtega odstavka 91. člena KZ-1.

Zaradi uskladitve s kasnejšim ZDOdv je predlagana redakcijska sprememba v **2) točki prvega odstavka 99. člena KZ-1**, ki v veljavnem besedilu kot uradno osebo po zakoniku določa tudi »državnega pravobranilca«.

Glede na v 1. točki Uvodne obrazložitve navedeni sklep skupne nujne seje Odbora Državnega zbora za pravosodje in Odbora Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo z dne 19. 2. 2021, je predlagana dopolnitev **tretjega odstavka 135. člena KZ-1** tako, da se bodo osumljenci kaznivih dejanj grožnje zoper najvišje predstavnike države in njihove bližnje preganjali po uradni dolžnosti. Navedba predstavnikov države je povzeta po 353. členu KZ-1, ki določa kaznivo dejanje nasilja zoper najvišje predstavnike države. Pojem »bližnje osebe« v KZ-1 ni natančno opredeljen. Navedeno predlagatelj ocenjuje kot ustrezno, saj je pojem »bližjosti« določene osebe določenem predstavniku države tako v zvezi s 353. členom KZ-1 kot tudi v zvezi s 135. členom KZ-1, ki že v veljavnem prvem odstavku določa tudi grožnjo zoper »bližnjo osebo«, do določene mere povezan s tem, ali ta oseba ima vpliv na določenega predstavnika države ali pa ne oziroma ali je konkretni predstavnik države s to osebo subjektivno v »bližnjem odnosu«. Tore je domet bližnjega oziroma bližnje osebe lahko širši ali pa ožji od na primer formalno bližnjih sorodnikov, ki so v zvezi z nekaterimi kaznivimi dejanji navedeni v 224. členu KZ-1. Ob tem primeroma izpostavljam določbo Splošnega dela KZ-1 in nekatera kazniva dejanja, kjer je (poleg že navedenega prvega odstavka 135. člena in 353. člena KZ-1) en od znakov tudi »bližji« oziroma »bližnja oseba«: 71.a člen v zvezi s prepovedjo približevanja ali komuniciranja z žrtvijo kaznivega dejanja, 134.a člen v zvezi s kaznivim dejanjem zalezovanja, 170. člen KZ-1 v zvezi s kaznivim dejanjem posilstva, 171. člen KZ-1 v zvezi s kaznivim dejanjem spolnega nasilja ter 213. člen KZ-1 v zvezi s kaznivim dejanjem izsiljevanja.

Glede na razloge, predstavljene v 1. točki Uvodne obrazložitve, je predlagan **redakcijski popravek besedila četrtega odstavka 143. člena KZ-1.**

V skladu z veljavno ureditvijo lahko oseba, ki je dopolnila petnajst let, veljavno privoli v spolno občevanje oziroma drugo spolno dejanje, nadalje je izključena protipravnost spolnega občevanja in drugih spolnih dejanj z osebo, mlajšo od petnajst let, če ustrezajo stopnji njene duševne in telesne zrelosti in je druga oseba primerljive starosti, hkrati pa mladoletna oseba do osemnajstega leta starosti ne more veljavno privoliti v upodobitev v pornografskem ali drugače seksualnem gradivu. Zato je predlagana **dopolnitev 176. člena KZ-1** z novim odstavkom po vzoru izključitve protipravnosti, ki je že določena v 173. členu KZ-1.

Obstoj kaznivega dejanja povzročitve stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, katerega varstveni objekt je po prvem odstavku **226. člena KZ-1** plačilna disciplina ter pošteno in enakopravno obravnavanje upnikov, po drugem odstavku pa predvsem plačilna sposobnost in kapitalna ustreznost, je v veljavnem besedilu vezan na povzročitev stečaja ali izpolnitev pogojev za izbris gospodarske družbe brez likvidacije. Glede na varstvene objekte in smisel obravnavanih določb je predlagana sprememba 226. člena KZ-1 tako, da bo kaznivo dejanje določeno z opredelitvijo prepovedane posledice v prikrajšanju upnikov in ne v sami povzročitvi stečaja. Posledično je predlagana sprememba naslova člena v »oškodovanje upnikov z goljufijo ali nevestnim poslovanjem«, v predlaganih prenovljenih prvem in drugem odstavku pa sta jasno razmejeni dve vrsti krivdnega ravnanja storilca – v prvem odstavku gre za goljufivo ravnanje, v drugem pa za nevestno poslovanje. S tem se jasno pokaže smisel kaznivega dejanja po 226. členu KZ-1, ki ni v kaznovanju povzročitve stečaja, ampak v kaznovanju goljufivega ravnanja ali nevestnega poslovanja, ki zmanjšuje možnosti za poplačilo upnikov.

Hkrati gre v predlaganem novem besedilu 226. člena KZ-1 za pojmovno in s tem tudi vsebinsko usklajitev z določbami insolvenčnega prava (ZFPPIPP).

Predlagani prvi odstavek zajema izvršitvena ravnanja dejanja na ravni kaznivih dejanj (kategorija goljufije in ponarejanja) in kaznivost veže na posledico prikrajšanja upnikov v vseh insolventnih postopkih, pri čemer kaznivost ni več vezana na formalni pogoj povzročitve stečaja

– torej vključuje tudi položaje prisilne poravnave. Veljavno besedilo 226. člena KZ-1 zahteva direktni naklep storilca tako v zvezi z namenom, da obveznosti ne bodo plačane kot tudi v zvezi s povzročitvijo stečaja ali izpolnitvijo pogojev za izbris brez likvidacije. Po predlaganem novem besedilu zadošča eventualni naklep storilca (ki ve, da je sam ali kdo drug insolventen) v zvezi z onemogočenjem ali zmanjšanjem možnosti poravnave obveznosti do upnikov, mogoče izvršitvene oblike so smiselno povzete po veljavnem besedilu⁷², povzročitev stečaja ali izpolnitev pogojev za izbris brez likvidacije pa nista več znaka kaznivega dejanja.

Predlagani drugi odstavek ohranja izvršitvena dejanja z manjšo stopnjo protipravnosti (nevestno ravnanje, opustitve), ki je sicer na ravni prekrškov, zato je tu kaznivo dejanje opredeljeno s posledico poslabšanja premoženjskega stanja, saj bi šlo v nasprotnem primeru za podvajanje inkriminacije prekrška in kaznivega dejanja, ki je proti-ustavno. Hkrati je to pravilno z vidika sorazmernosti in stopnjevanja represivnega posega države. Predlagano besedilo ne vsebuje več objektivnega pogoja kaznivosti iz veljavnega drugega odstavka 226. člena KZ-1 (povzročitev dolgoročne plačilne nesposobnosti ali prezadolženosti, zaradi česar pride do stečaja ali izpolnitve pogojev za izbris brez likvidacije in do večje premoženjske škode za upnike).

Glede na predlagane spremembe 226. člena KZ-1 so predlagane tudi spremembe kaznivega dejanja oškodovanja upnikov po **227. členu KZ-1**. Ker bodo položaji iz veljavnega drugega odstavka 227. člena KZ-1 (oškodovanje upnikov) po predlaganih spremembah zajeti že v 226. členu KZ-1, je predlagana sprememba naslova kaznivega dejanja v dajanje prednosti upnikom, v inkriminaciji pa je ohranjen prvi odstavek veljavnega člena tako, da ni več pogoja, da gre za dejanje pri opravljanju gospodarske dejavnosti (privilegiranje upnikov).

V obeh kaznivih dejanjih je ohranjena tudi določba, v skladu s katero se ob pogoju velike premoženjske škode storilec kaznuje s kaznijo zapora od enega do osmih let.

Predlagane so dopolnitve tretjega in šestega odstavka **308. člena KZ-1** ter nov osmi odstavek.

Glede na razloge, predstavljene v 1.13. točki te uvodne obrazložitve je predlagano, da se v tretjem odstavku 308. člena KZ-1 zakonski znak »za plačilo« spremeni v »namen pridobitve premoženjske koristi zase ali za koga drugega«. Hkrati je po vzoru inkriminacije tistega, ki se ukvarja z nezakonitim spravljanjem tujcev čez mejo, še v delu, ki inkriminira spravljanje čez mejo za plačilo predlagana dopolnitev opisa še z zakonskim znakom »prevažanja takih tujcev po ozemlju države«.

V šestem odstavku 308. člena KZ-1 je predlagana sprememba zakonskega znaka »povzroči nevarnost za življenje ali zdravje ljudi« v »izpostavi nevarnosti za življenje ali zdravje«, saj se po veljavnem besedilu večinoma zahteva, da za obstoj kaznivega dejanja do posledice za življenje in zdravje tudi pride – oziroma konkretnije, na primer, do prometne nesreče, kjer bi zaradi neprimernega načina prevoza (preveliko število oseb, neprimerno vozilo za prevoz oseb) nastale posledice (telesne poškodbe, smrt).

Glede na to, da pri tihotapljenju oseb čez mejo ali ozemlje države, vozniki večinoma vozijo prevozna sredstva, ki niso njihova last, je po vzoru petega odstavka 186. člena KZ-1 tudi v 308. členu KZ-1 predlagan nov osmi odstavek, ki določa v kakšnih okoliščinah se lahko odvzame tudi vozilo, ki ni last storilca.

- variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve:

⁷² Podrobneje o izvršitvenih oblikah po 226. členu KZ-1 glej Veliki znanstveni komentar, 2. knjiga.

V okviru priprave potrebnih sprememb KZ-1 so bile načrtovane tudi spremembe v poglavju kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost v smeri spremembe modela prisile v model soglasja. Delovna skupina za pripravo sprememb in dopolnitev Kazenskega zakonika je na podlagi »Empirične študije reprezentativnega vzorca pravosodne prakse v zvezi s kaznivimi dejanji posilstva, spolnega nasilja in spolne zlorabe slabotne osebe s pregledom možnih modelov novih zakonskih rešitev« proučevala tako možnosti zgolj manjših dopolnitev opisov kaznivih dejanj po 170. in 171. členu KZ-1 kot tudi oba primerjalno-pravno znana modela soglasja (model afirmativnega soglasja in model veta).

Na podlagi skoraj soglasne odločitve Delovne skupine so bile pripravljene in usklajevane spremembe in dopolnitve 170., 171. in 172. člena KZ-1 po modelu veta s korekcijami, ki bi pokrile situacije, v katerih žrtev zaradi različnih vzrokov ne more niti izreči niti na drug način izraziti (konkludentna dejanja) svoje volje oziroma nesoglasja.

Predvidene spremembe in dopolnitve 170. do 172. člena KZ-1 so iz predloženega Predloga zakona izpuščene, saj je Državni zbor Republike Slovenije na predlog poslancev sprejel Predlog KZ-1H, ki obravnavana dejanja spreminja po modelu afirmativnega soglasja.

b) Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom:

Kot navedeno v prejšnjih točkah uvodne obrazložitve, gre pretežno za implementacijo dokumentov Evropske unije in mednarodnih konvencij, ki urejajo različna področja, v KZ-1.

- vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati: /

- vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami): /

- vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi: /

- vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi: /

- vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno: /

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- z veljavnim pravnim redom:

Predlog zakona je skladen z določbami Ustave Republike Slovenije s področja mednarodnega in kazenskega prava, s področno zakonodajo, navedeno v prejšnjih točkah uvodne obrazložitve, ter prav tam navedenimi direktivami.

- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:

Predlog zakona pomeni uskladitev KZ-1 s številnimi mednarodnimi konvencijami.

- s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati: /

č) Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:

Uskladitev ni predvidena.

- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neuskklajenih vprašanj):

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):

Kot izhaja iz 7. točke te uvodne obrazložitve.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

– **ocena finančnih sredstev za državni proračun:**

Predlog zakona ne bo imel posledic za državni proračun.

– **ocena drugih javnih finančnih sredstev:**

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javna finančna sredstva.

– **predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna:**

Zaradi Predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna.

– **predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva:**

Zaradi Predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva.

– **predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva:**

Prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva niso predvideni.

– **sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročstva):**

Zaradi predloga zakona ni potrebno zadolževanje.

– **v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena:**

V naslednjem proračunskem obdobju dodatnih sredstev zaradi predloga zakona ni treba zagotavljati.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

– prikaz ureditve v pravnem redu EU:

Predlog zakona je prilagojen pravnemu redu Evropske Unije, saj v naš pravni red prenaša naslednje direktive:

- Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. 8. 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi okvirnega sklepa sveta 2005/222/PNZ;
- Direktiva 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom unije, z uporabo kazenskega prava;
- Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. 4. 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga;
- Direktiva (EU) 2019/713 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi okvirnega sklepa sveta 2001/413/PNZ;
- Direktiva 2014/62/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 5. 2014 o kazenskopravni zaščiti evra in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ.

Prilagojenost izhaja iz 1. točke te uvodne obrazložitve in tam predstavljenih direktiv.

– prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU:

OPREDELITEV POJMA »PREMIČNA STVAR«

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Šestnajsti odstavek 87. člena hrvaškega Kazenskega zakona določa, da je premična stvar tudi vsaka energija, proizvedena ali zbrana za oddajanje svetlobe, toplote ali gibanja, pa tudi telefonski impulzi. Triindvajseti odstavek istega člena pa določa, da za sredstva velja kakršno koli premoženje, ne glede na to, ali je opredmeteno ali neopredmeteno, premično ali nepremično, ali so to pravni dokumenti ali instrumenti, ki dokazujejo pravico do takšnega premoženja ali deleža na njem.

ČRNA GORA:

Osemnajsti odstavek 142. člena Kazenskega zakonika Črne Gore določa, da se za premičnino šteje tudi vsa proizvedena ali zbrana energija za oddajanje svetlobe, toplote ali gibanje, telefonski impulz, pa tudi računalniški podatki in računalniški program. Sedemindvajseti odstavek istega člena pa določa, da za vrednostne žetone (*»tokens of value«*) štejejo tudi žetoni tuje vrednosti.

REPUBLIKA ESTONIJA:

332. člen Kazenskega zakonika Republike Estonije posebej za kazniva dejanja v poglavju o kaznivih dejanjih v zvezi s ponarejanjem plačilnih sredstev, uradnih znamk in oznak določa, da določbe tega poglavja nanašana tudi na ponarejanje denarja, bančnih kartic in drugih plačilnih sredstev, vrednostnih papirjev, bonov in državnih bonitet (*»fineness marks«*), ki se uporabljajo v tujih državah.

FINANCIRANJE TERORIZMA

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Financiranje terorizma v Zvezni republiki Nemčiji določa 89c člen nemškega Kazenskega zakona, po katerem se kaznuje tisti, ki zbira, sprejema ali zagotavlja premoženje v vednosti ali z namenom, da ga bo druga oseba uporabila za namene storitve naslednjih kaznivih dejanj:

1. umora v posebnih oteževalnih okoliščinah, umora, genocida, zločina proti človečnosti, vojnega zločina, telesnih poškodb ali telesnih poškodb, ki povzročijo hude telesne ali čustvene travme drugi osebi,
2. ugrabitve zaradi izsiljevanja ali zajema talcev,
3. kaznivega dejanja računalniške sabotaže, kaznivega dejanja uničenja zgradb ali struktur in kaznivega dejanja uničenja pomembne delovne opreme ali huda kazniva dejanja, ki predstavljajo javno nevarnost – kaznivo dejanje požiga, kaznivo dejanje povzročitve jedrske eksplozije, kaznivo dejanje eksplozije, kaznivo dejanje zlorabe ionizirajočega sevanja, kaznivo dejanje povzročitve poplave, kaznivo dejanje povzročitve javne nevarnosti z zastrupitvijo, kaznivo dejanje nevarnega vmešavanja v železniški, ladijski ali zračni promet, kaznivo dejanje prekinitev javnih storitev, kaznivo dejanje, kaznivo dejanje napada na zračni ali ladijski promet, kaznivo dejanje motenja telekomunikacijskih sistemov,
4. kaznivega dejanja zoper okolje,
5. določena kazniva dejanja iz Zakona o nadzoru vojaškega orožja,
6. kaznivega dejanja po 51. členu Zakona o orožju,
7. določenih izvršitvenih oblik kaznivega dejanje nepooblaščenega ravnanja z radioaktivnimi snovmi in drugimi nevarnimi snovmi in blagom ali kaznivega dejanja priprave eksplozije ali radioaktivnega sevanja,
8. kaznivega dejanje iz drugega odstavka 89c člena nemškega Kazenskega zakona (kdor sprejema ali zagotavlja premoženje z namenom, da bi storil eno od kaznivih dejanj iz prvega odstavka).

Za navedeno kaznivo dejanje je predpisana zaporna kazen od šestih mesecev do 10 let. Navedena kazen velja samo za primere iz zgornjih 1. do 7. točke, če je podan namen s kaznivimi dejanji, določenimi v teh določbah, resno ustrahovati prebivalstvo, s silo ali grožnjo s silo nezakonito prisiliti oblast ali mednarodno organizacijo, da nekaj stori ali ne stori, ali uničiti ali znatno oslabil temeljne politične, ustavne, gospodarske ali družbene strukture države ali mednarodne organizacije, in ki glede na naravo ali posledice takih kaznivih dejanj lahko resno škodijo državi ali mednarodni organizaciji.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje financiranja terorizma določa 98. člen hrvaškega Kazenskega zakona, v skladu s katerim se kaznuje tisti, ki neposredno ali posredno daje ali zbira sredstva z namenom, da bodo porabljena, ali z vedenjem, da bodo v celoti ali delno uporabljena za namene ali

prispevanje k storitvi enega ali več naslednjih kaznivih dejanj: terorizem, javno spodbujanje terorizma, novačenje za terorizem, usposabljanje za terorizem, potovanje z namenom izvajanja terorizma, teroristično združevanje, priprava kaznivih dejanj zoper vrednote, ki jih štiti mednarodno pravo, ugrabitev, uničenje ali poškodovanje javnih naprav, določene izvršitvene oblike kaznivega dejanja zlorabe radioaktivnih snovi, napad na letalo, ladjo ali stacionarno ploščad, ogrožanje prometa z nevarnim dejanjem ali sredstvi, umor osebe pod mednarodno zaščito, ugrabitev osebe pod mednarodno zaščito, napad na osebo pod mednarodno zaščito ali grožnja osebi pod mednarodno zaščito ali drugega kaznivega dejanja, katerega namen je povzročiti smrt ali hudo telesno poškodbo civilista ali druge osebe, ki ni aktivno vpletena v oboroženi spopad, če je namen dejanja ustrahovanje prebivalstva ali prisiljenje države ali mednarodne organizacije, da nekaj stori ali ne stori.

Predpisana je kazen zapora od enega do desetih let.

REPUBLIKA AVSTRIJA:

Kaznivo dejanje financiranja terorizma v Republiki Avstriji določa 278d člen Kazenskega zakona. Inkriminirana je zagotovitev ali zbiranje sredstev z namenom, da bodo uporabljena za izvršitev naslednjih kaznivih dejanj:

1. zračno piratstvo ali namerna grožnja varnosti letalstva,
2. izsiljevalna ugrabitev ali grožnja z ugrabitvijo,
3. napad na življenje, telo ali svobodo osebe, ki jo štiti mednarodno pravo, nasilni napad na stanovanje, pisarno ali prevozno sredstvo ali grožnja z ogrožitvijo življenja, telesa ali svobode,
4. ogrožanje z jedrsko energijo ali ionizirajočim sevanjem, grožnja zaradi nedovoljene uporabe jedrskih snovi ali radioaktivnih snovi, ali drugo kaznivo dejanje pridobivanja jedrskega materiala ali radioaktivnih snovi ali grožnja zaradi kraje ali tatvine jedrskega materiala ali radioaktivnih snovi,
5. hud napad na življenje ali telo druge osebe na civilnem letališču, uničenje ali poškodovanje letališča ali zrakoplova, ki se nahaja na njem, ali prekinitve obratovanja letališča ali letališke službe, če je pri kaznivem dejanju uporabljeno orožje ali druga naprava s katero se ogrozi varnost letališča,
6. zračno piratstvo ali namerna grožnja letalski varnosti, če je objekt napada ladja ali fiksna ploščad ali oseba oziroma tovor, ki se nahaja na ladji ali fiksni ploščadi,
7. prevoz eksplozivne naprave ali druge smrtonosne naprave na javnem kraju, državni ali javni ustanovi, v prometnem sistemu ali oskrbovalnem objektu ali uporaba takih sredstev s prizadevanjem si za povzročitev smrti ali hude telesne poškodbe, če se povzroči uničenje lokacije, objekta ali sistema, ali, če je uničenje lahko povzroči znatno gospodarsko škodo,
8. kaznivega dejanja, ki vključuje povzročitev smrti ali hudih telesnih poškodb civilne osebe ali druge osebe, ki ni aktivno vključena v sovražnosti v oboroženem spopadu, če je namen dejanja zastraševanja skupine prebivalstva ali vlade, države ali mednarodne organizacije, da storijo ali se vzdržijo izvajanja svojih pristojnosti,
9. terorizem, usposabljanje za teroristične namene, dajanje navodil za izvršitev terorističnega dejanja, potovanje z namenom izvajanja terorizma.

Predpisana je kazen zapora od enega do desetih let.

USPOSABLJANJE ZA TERORIZEM

SLOVAŠKA REPUBLIKA:

Dajanje oziroma prejetje informacij oziroma znanja kot znak kaznivega dejanja v zvezi s terorističnimi ravnanji določa točka b) drugega odstavka 419. člena slovaškega Kazenskega zakona, ki opredeljuje kaznivo dejanje terorizma in drugih oblik sodelovanja pri terorističnih dejanjih. S kaznijo zapora od 20 do 25 let se kaznuje tisti, ki zagotavlja znanje o metodah oziroma tehnikah za proizvodnjo in uporabo eksploziva, jedrskega, biološkega ali kemičnega orožja ali drugih škodljivih sredstev ali nevarnih snovi za izvrševanje kaznivih dejanj iz prvega odstavka 419. člena ali poskuša storiti tako dejanje ali sodeluje pri njem.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje usposabljanja za terorizem določa 101. člen hrvaškega Kazenskega zakona.

Z zapromom od enega do desetih let se kaznuje tisti, ki daje navodila za izdelavo in uporabo eksplozivnih naprav, strelnega orožja ali drugega orožja ali škodljivih ali nevarnih snovi ali o drugih posebnih metodah ali tehnikah, vedoč, da se te veščine uporabljajo za izvajanje ali prispevanje k storitvi kaznivega dejanja terorizma ali storitvi kaznivega dejanja financiranja terorizma, ugrabitve, uničenja ali poškodovanja javnih naprav, določenih izvršitvenih oblik kaznivega dejanja zlorabe radioaktivnih snovi, kaznivo dejanje napada na letalo, ladjo ali stacionarno ploščad, ogrožanja prometa z nevarnim dejanjem ali sredstvom, umora osebe pod mednarodno zaščito, ugrabitve osebe pod mednarodno zaščito, napada na osebo pod mednarodno zaščito ali grožnje osebi pod mednarodno zaščito.

Z zapromom od enega do osmih let pa se kaznuje tisti, ki prejme navodila ali samostojno pridobi znanje o izdelavi in uporabi eksplozivnih naprav, strelnega orožja ali drugega orožja ali škodljivih ali nevarnih snovi ali o drugih posebnih metodah ali tehnikah, vedoč, da se te veščine nameravajo uporabiti za opravljanje ali prispevanje k izvršitvi kaznivega dejanja financiranja terorizma, ugrabitve, uničenja ali poškodovanja javnih naprav, določenih izvršitvenih oblik kaznivega dejanja zlorabe radioaktivnih snovi, kaznivega dejanja napada na letalo, ladjo ali stacionarno ploščad, ogrožanja prometa z nevarnim dejanjem ali sredstvom, umora osebe pod mednarodno zaščito, ugrabitve osebe pod mednarodno zaščito, napada na osebo pod mednarodno zaščito ali grožnje osebi pod mednarodno zaščito.

REPUBLIKA AVSTRIJA:

Dajanje oziroma prejetje informacij oziroma znanja kot znak kaznivega dejanja v zvezi s terorističnimi ravnanji v Republiki Avstriji določata dve kaznivi dejanji. Gre za kaznivo dejanje usposabljanja za teroristične namene (278.e člen avstrijskega Kazenskega zakona) – kdor koga drugega pouči o izdelavi ali uporabi razstreliva ali strelnega orožja ali drugih nevarni stvari za potrebe terorističnih dejanj ali da na voljo svoje izkušnje, se kaznuje z zaporno kaznijo do 10 let zapora, če oseba ve za kakšen namen je podala svoje znanje; in kaznivo dejanje dajanja navodil za izvršitev terorističnega kaznivega dejanja (278.f člen avstrijskega Kazenskega zakona) – kdor za izvrševanje terorističnih dejanj v medijih daje na voljo informacije za izvršitev predmetnih kaznivih dejanj ali ponuja takšne informacije na internetu na način, da omogoči dostop drugim uporabnikom, se kaznuje s kaznijo zapora do dveh let. Enako se kaznuje kdor informacije objavi na svetovnem spletu, da bi bilo storjeno teroristično kaznivo dejanje.

GROŽNJA

REPUBLIKA AVSTRIJA:

Avstrijski kazenski zakonik (*Strafgesetzbuch, StGB*) primerljivo kaznivo dejanje kaznivemu dejanju grožnje po 135. členu KZ-1 določa v 107. členu pod imenom nevarna grožnja (*Gefährliche Drohung*).

Posebne kaznivega dejanja oziroma njegove oblike, ki bi se nanašala na funkcionarje, avstrijski kazenski zakonik ne določa. Omeniti sicer velja, da je med kaznivimi dejanji zoper najvišje državne organe v petnajstem poglavju zakona predvideno kaznivo dejanje prisiljenja članov predstavniških teles, vlad in nekaterih sodišč, toda gre za posebno obliko kaznivega dejanja prisiljenja - sila ali grožnja navedenega prisili ali onemogoči, da svoja pooblastila sploh izvrši ali pa povzroči, da jih izvrši v določeni smeri.

KRALJEVINA DANSKA:

Poglavij in določb, ki vključujejo kazniva dejanja grožnje in razžalitve, je v danskem kazenskem zakoniku⁷³ precej. V 13. poglavju zakonik obravnava kazniva dejanja zoper ustavo in vrhovne organe ali terorizem.

V skladu s 115. členom danskega kazenskega zakonika se lahko kazen za kazniva dejanja iz 25., 26. in 27. poglavja podvoji, če je bilo kaznivo dejanje storjeno proti monarhu ali regentu.

Kazniva dejanja zoper javni organ so obravnavana v 14. poglavju danskega kazenskega zakonika. Oseba, ki s silo ali z grožnjo z nasiljem napade nekoga, ki opravlja svoje naloge v skladu z javno službo, ali pa poskuša preprečiti tej osebi izvedbo uradnega dejanja ali pa jo prisiliti, da ga opravi, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zapornom do osem let (119. člen danskega kazenskega zakonika).

Oseba, ki napade javnega uslužbenca z žalitvami, zmerjanjem ali drugimi žaljivimi besedami ali kretnjami, se v skladu s 121. členom zakonika kaznuje z denarno kaznijo ali s kaznijo zapora do največ šest mesecev. Postopek v tem primeru sproži javni tožilec.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Tudi nemški kazenski zakonik pozna kaznivo dejanje grožnje (*Bedrohung*) in ga ureja v 241. členu (*Strafgesetzbuch, StGB*).

Posebne kaznivega dejanja, povezanega z grožnjami funkcionarjem, ne določa. Podobno kot avstrijski kazenski zakonik pa tudi nemški pozna kaznivo dejanje prisiljenja zveznega predsednika in članov ustavnih organov (106. člen nemškega kazenskega zakonika), med katere sodijo tudi zvezni in deželni parlamenti. Gre pa za prisiljenje, da nekdo nekaj stori ali opusti in torej ne gre za (samo) grožnjo v ožjem smislu.

TRGOVINA S ČLOVEŠKIMI ORGANI

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje trgovine z deli človeškega telesa in človeškimi zarodki določa 107. člen hrvaškega Kazenskega zakona, ki je bil noveliran leta 2018. Kot kaznivo je določeno dejanje tistega, ki kupi, poseduje, prevaža, prenaša, skladišči, sprejema ali presadi človeški organ, tkivo, celico, zarodek ali plod, če je vedel ali bi moral vedeti, da prihajajo od osebe, ki je žrtev trgovine z ljudmi.

⁷³ Danski kazenski zakonik je dostopen na: <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=164192>.

Kaznivo dejanje stori tudi tisti, ki s silo ali grožnjo, prevaro, goljufijo, ugrabitvijo, zlorabo moči ali težkega položaja ali razmerja odvisnosti pridobi, prenaša, prenaša, ohranja ali prejme človeški organ, tkivo, celico, zarodek, plod ali mrtvo telo z namenom odvzema delov telesa.

Določena je tudi privilegirana oblika kaznivega dejanja, ki jo stori tisti, ki z denarjem ali drugo primerljivo koristjo pridobi človeški organ, tkivo, celico, zarodek, plod ali mrtvo telo. Kaznivo dejanje stori tudi tisti, ki odstrani ali presadi človeški organ, tkivo, celico, zarodek ali plod, če ve ali bi moral vedeti, da je darovalec zanj prejel finančno nadomestilo ali drugo korist.

Kaznivo je tudi oglaševanje potrebe ali razpoložljivosti človeškega organa, tkiva, celice, zarodka, ploda ali mrtvega telesa zaradi ponudbe ali iskanja denarne nagrade ali druge koristi.

REPUBLIKA MALTA:

Kazenski zakonik Republike Malte določa kazniva dejanja proti trgovini s človeškimi organi v poglavju z naslovom »Kazniva dejanja proti (fizičnim) osebam« v podpoglavju z naslovom »Kazniva dejanja proti trgovini z ljudmi«. Področje urejajo 248C do 248D členi malteškega Kazenskega zakona.

S kaznijo od šest do dvanajst let se kaznuje, kdor odstrani človeški organ, tkivo ali celico iz živega ali mrtvega telesa, če odvzem ni izveden s soglasjem, ali če je bila ponujena denarna nagrada ali druga korist. To se nanaša na primere, če storilec uporabi nezakonito odstranjen organ, tkivo ali celico, če storilec išče darovalca organa ali prejemnika zaradi zasledovanja finančne ali druge koristi, če storilec pripravi, ohranja ali shranjuje nezakonito odstranjene človeške organe, tkiva ali celice, če storilec prenaša, prejema, uvaža ali izvaža nezakonito pridobljene človeške organi, tkiva ali celice. Nezakonit odvzem organov je tisti odvzem, ki ni skladen z Zakonom o človeških organih, tkivih in doniranih celic.

ČRNA GORA:

Kazniva dejanja proti trgovini s človeškimi organi v Črni Gori določajo 295., 295a. in 295b. člen Kazenskega zakonika Črne Gore. Kaznivo dejanje nezakonite odstranitve dela človeškega telesa za presaditev določa 295. člen KZ-ČG, pri čemer so tri izvršitvene oblike predmetnega kaznivega dejanja t. i. »delicta propria«, saj jih lahko izvrši samo zdravnik. Četrti odstavek 295. člen KZ-ČG pa določa, da kdor odstrani ali presadi človeški organ, tkivo, celico, zarodek ali plod, čeprav je vedel ali bi moral vedeti, da je darovalec za to prejel denarno nadomestilo ali drugo korist v zameno, se kaznuje z zaporno kaznijo do treh let.

V 295a členu je določeno kaznivo dejanje trgovine z deli človeškega telesa, ki kdor s silo ali grožnjo, prevaro, goljufijo, ugrabitvijo, zlorabo položaja ali položaja odvisnosti, pridobi, poseduje, prenaša, skladišči ali prejme človeški organ, tkivo, celico, zarodek, plod ali truplo umrle osebe. Predpisana je kazen zopora od enega do osmih let. Nezakonita pridobitev človeškega organa, tkiva, celice, zarodka, ploda ali trupla umrle osebe se kaznuje s kaznijo zopora od šest mesecev do pet let. Enako se kaznuje tudi tisti, ki z namenom pridobitve materialne koristi spodbudi ali pomaga drugemu, da v zameno za finančno ali drugo korist da svoj organ, tkivo, celico, zarodek ali plod.

Kaznivo dejanje oglaševanja trgovine z deli človeškega telesa določa 295b. člen, v skladu s katerim se s kaznijo zopora do treh let kaznuje, kdor oglašuje nakup ali prodajo človeškega organa, tkiva, celice, zarodka, plodu ali trupla umrle osebe.

PONAREJANJE MEDICINSKIH IZDELKOV

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Kazniva dejanja povezana s ponarejanjem medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanj, ki ogrožajo javno zdravje določajo 185., 186. in 188. člen hrvaškega Kazenskega zakona.

V 185. členu je določeno kaznivo dejanje ponarejanja zdravil ali medicinskih proizvodov, ki ga stori tisti, ki proizvaja ponarejeno zdravilo, aktivno snov, pomožno snov, zdravilo, njegove sestavne dele ali dodatke ali spremeni resnično zdravilo, zdravilno učinkovino, pomožno snov ali medicinsko zdravilo, njegove sestavne dele ali dodatke. Določena je tudi kaznivost tistega, ki naroči ali ponuja nabavo, skladiščenje, uvoz ali izvoz, dajanje na trg kot pravo, ponarejeno ali modificirano zdravilo, učinkovino, pomožno snov, zdravilo, njegove sestavne dele ali dodatke, ter dejanja v zvezi z embalažo.

V 186. členu so določena tradicionalna dejanja v zvezi s proizvodnjo in trženjem škodljivih proizvodov za zdravljenje, v 188. členu pa kaznivo dejanje proizvodnje in dajanje na trg proizvodov, škodljivih za zdravje ljudi.

NEDOVOLJENE SNOVI IN POSTOPKI V ŠPORTU

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje nedovoljene proizvodnje in trgovine s prepovedanimi snovmi v športu določa 191.a člen hrvaškega Kazenskega zakona. Kaznivo dejanje stori tisti, ki proizvaja, obdeluje, prenaša, izvaža ali uvaža, nabavi ali poseduje snovi prepovedane športe v športu, ki so namenjene nepooblaščenim prodaji ali drugemu načinu dajanja na trg, ali pa jih ponudi v prodajo, prodaja ali posreduje pri prodaji ali nakupu ali jih na drug način daje na trg ali nagovarjanje drugega, da zaužije te snovi, ali jih da njemu ali njemu za drugo osebo, da jih užije.

Hrvaški Kazenski zakon ne inkriminira uporabe prepovedanih postopkov v športu.

REPUBLIKA FINSKA:

Kazenski zakon Republike Finske v zvezi s prepovedanimi snovmi v športu določa tri kazniva dejanja povezana z dopingom v športu, ki pa se ne nanašajo na prepovedane postopke, in sicer v poglavju Kazniva dejanja ogrožanja zdravja in varnosti.

PRIREJANJE REZULTATOV ŠPORTNIH TEKMOVANJ

ŠVICARSKA KONFEDERACIJA:

Konvencijo Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj je Švicarska konfederacija implementirala v Zveznem zakonu o denarnih igrah in Zakonu o promociji športa.

Kaznivo dejanje stori tisti, ki v svojo korist ali v korist tretje osebe ponuja, obljublja ali daje neupravičeno prednost osebi, ki opravlja funkcijo na športnem tekmovanju, kjer so dovoljene stave, za ponarejanje rezultatov tega športnega tekmovanja (posredno prirejanje). Predpisana je kazen zapora do treh let ali denarna kazen.

Z enako kaznijo se kaznuje tisti, ki opravlja funkcijo na športnem tekmovanju, na katerem so dovoljene športne stave, in zase ali za tretjo osebo zahteva, obljublja nepošteno prednost z namenom vplivati na izid športnega tekmovanja (neposredno prirejanje).

ČRNA GORA:

Kaznivo dejanje prirejanja športnih prireditev določa 244.a člen črnogorskega Kazenskega zakona.

Kaznivo dejanje stori tisti, ki priredi športno ali drugo tekmovanje z namenom, da pridobi zase ali koga drugega korist. Predpisana je kazen zapora do treh let. Če premoženjska korist presega 10.000 evrov, je predpisana kazen zapora od šestih mesecev do petih let, če premoženjska korist presega 40.000 evrov pa se storilec kaznuje kaznijo zapora od enega do desetih let.

KAZNIVA DEJANJA V ZVEZI Z INFORMACIJSKIMI SISTEMI

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Hrvaški Kazenski zakon kazniva dejanja proti računalniškim sistemom, programom in podatkom določa v 25. poglavju.

Za temeljno obliko kaznivega dejanja nezakonitega dostopa je v 266. členu predpisana zaporna kazen do dveh let, za kvalificirano obliko kaznivega dejanja (nezakonit dostop do »državnih sistemov«) pa do treh let.

Za motenje računalniškega sistema je v 267. členu hrvaškega Kazenskega zakona predpisana kazen do treh let zapora.

V samostojnih členih so predpisana tudi kazniva dejanja v zvezi s poškodovanjem računalniški podatkov (268. člen), nepooblaščenim prestrezanjem računalniških podatkov (269. člen); ponarejanjem podatkov (270. člen) in računalniško goljufijo (271. člen).

272. člen hrvaškega Kazenskega zakona določa kaznivo dejanje zlorabe naprave, ki inkriminira izdelavo, nakup, uvoz, prodajo, posedovanje, distribucijo ali drugačno dajanje na voljo drugim naprave ali računalniške programe ali računalniške podatke, ustvarjene ali prilagojene za storitev kaznivih dejanj iz 266. do 271. člena hrvaškega Kazenskega zakona. Predpisana je kazen zapora do treh let. S kaznijo zapora do dveh let pa se kaznuje kdor ustvarja, nabavlja, uvaža, prodaja, poseduje, distribuira ali daje na razpolago drugemu računalniška gesla, dostopne kode ali druge podatke s katerimi je mogoče dostopati v računalniški sistem z namenom, da jih uporabijo za kazniva dejanja iz 266. do 271. člena.

V 273. členu je določeno posebno (kvalificirano) kaznivo dejanje – težka kazniva dejanja proti računalniškim sistemom, programom in podatkom, če je objekt napada računalniški sistem državnega organa, ustavnega sodišča, mednarodne organizacije, katere članica je Hrvaška, ali če je objekt napada računalniški sistem samoupravne lokalne skupnosti – v tem primeru je predpisana kazen zapora od šestih mesecev do petih let.

REPUBLIKA IRSKA:

Kazni za kazniva dejanja glede informacijskih sistemov določa Zakon o kazenskem pravosodju (kazniva dejanja v zvezi z informacijskimi sistemi) iz leta 2017.

Osmo poglavje navedenega irskega zakona določa za različne oblike kaznivih dejanj od denarne kazni do kazni zapora do petih ali do desetih let, za nekatere izvršitvene oblike tovrstnih kaznivih dejanj pa kazen zapora do nega leta.

Kazniva dejanja so naslednja: dostopanje v informacijski sistem brez pooblastila, vmešavanje v informacijski sistem brez zakonite podlage, vmešavanje v podatke brez pravne podlage, prestrezanje podatkov brez pravne podlage ter uporabo računalniškega programa, gesla, dostopnih kod ali drugih podatkov za izvrševanje tovrstnih kaznivih dejanj.

REPUBLIKA ESTONIJA:

Estonski Kazenski zakon določa naslednja kazniva dejanja glede informacijskih sistemov:

a) 206. člen določa kaznivo dejanje vmešavanja v računalniške podatke, ki ga stori tisti, ki nezakonito spremeni, zbríše, okvari ali onemogoči dostop do podatkov v računalniškem sistemu. Predpisana je denarna kazen ali kazen zapora do treh let. Za kvalificirano obliko kaznivega dejanja je predpisana kazen zapora do petih let ali denarna kazen (na primer, če gre za napad na več računalniških sistemov, ali če so napadeni vitalni računalniški sistemi).

b) 207. člen določa kaznivo dejanje nezakonitega vmešavanja ali oviranja delovanja računalniškega sistema, ki ga stori tisti, ki se nezakonito vmeša ali ovira delovanje računalniškega sistema z nalaganjem, prenašanjem, brisanjem, poškodovanjem, spreminjanjem ali blokiranjem podatkov. Predpisana je denarna kazen ali kazen zapora do treh let. Za kvalificirano obliko je predpisana kazen zapora do petih let ali denarna kazen (na primer, če je napadenih več računalniških sistemov, če je povzročena občutna škoda, ali če je napaden vitalen sektor).

KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO PRORAČUNOV EVROPSKE UNIJE

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kazniva dejanja na škodo sredstev Evropske unije deloma določa kaznivo dejanje goljufije s subvencijami po 264. členu nemškega Kazenskega zakona, kjer je ena od temeljnih oblik izvršitve tudi »uporaba potrdila o upravičenosti do subvencije ali o dejstvih, pomembnih za subvencijo, pridobljeno z zagotavljanjem napačnih ali nepopolnih podatkov v postopku subvencioniranja«. Kazen za temeljno obliko kaznivega dejanja je kazen zapora do petih let ali denarna kazen.

Za kvalificirano obliko obravnavanega kaznivega dejanja je predpisana kazen zapora od šestih mesecev do desetih let. Poskus je kazniv. Če je kaznivo dejanje storjeno iz malomarnosti, je predpisana kazen do treh let zapora ali denarna kazen. Določene so tudi stranske kazni – na primer izguba javne funkcije.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Kazniva dejanja na škodo sredstev Evropske unije so opredeljena v dveh kaznivih dejanjih.

Najprej gre za kaznivo dejanje utaje davkov ali carine po 256. členu hrvaškega Kazenskega zakona, ki se skladno s četrnim odstavkom nanaša tudi ravnanja, s katerimi se zmanjšajo sredstva Evropske unije:

Kaznivo dejanje utaje davkov stori tisti, ki z namenom izogniti se plačilu davkov ali carin v celoti ali delno, navaja netočne ali nepopolne podatke o dohodku, predmetih ali drugih dejstvih, ki vplivajo na določitev zneska davka ali carinske obveznosti, ali ki ne poročajo o dohodku, predmetu ali drugih dejstvih, ki vplivajo na določitev davčne ali carinske obveznosti, in zaradi tega ravnanja pride do znižanja ali ne določitve davčne ali carinske obveznosti v višini nad dvajset tisoč kun. Predpisana je kazen zapora od šestih mesecev do petih let. Enako se kaznuje, kdor uporablja davčno olajšavo ali carinsko ugodnost v višini več kot dvajset tisoč kun v nasprotju s pogoji, pod katerimi jih je prejel.

Drugo je kaznivo dejanje goljufije s subvencijami, ki se skladno s petim odstavkom 258. člena hrvaškega Kazenskega zakona uporablja tudi za subvencije in pomoči, dane s strani Evropske unije.

Kaznivo dejanje subvencijske goljufije stori tisti, ki za pridobitev državne pomoči zase ali koga drugega, da dajalcu državne pomoči netočne ali nepopolne podatke o dejstvih, od katerih je odvisna odločitev o državni pomoči, ali ne obvesti izvajalca državnih pomoči o spremembah, pomembnih za odločitev o državni pomoči. Predpisana je kazen zapora od šest mesecev do petih let. Enako se kaznuje, kdor uporablja sredstva iz odobrene državne pomoči v nasprotju z njihovim namenom. Če je storilec ravnal z namenom pridobitve obsežne državne pomoči (nad 600.000 kun) ali v primeru iz drugega odstavka tega člena uporabil obsežno državno pomoč (nad 600.000 kun), je predpisana kazen zapora od enega leta do desetih let.

REPUBLIKA BOLGARIJA:

Kaznivo dejanje na škodo sredstev Evropske unije določa 248.a člen bolgarskega Kazenskega zakona. Kaznivo dejanje stori tisti, ki poda neresnične informacije ali kdor ne poda informacij, ki bi jih moral podati ali razkriti za to, da bi prejel denarna sredstva Evropske unije ali taka sredstva, ki jih državi zagotavlja Evropska unija. Predpisana je denarna in zaporna kazen do treh let. Če je kaznivo dejanje stori odgovorna oseba v pravni osebi, se kaznuje z denarno kaznijo in kaznijo zapora od enega leta do šestih let. Z enako kaznijo se kaznuje tudi uradna oseba, ki je dala dovoljenje za pridobitev denarnih sredstev ali je sprostila ta sredstva, če je vedela, da so bile informacije nepravne. Če je storilec za oškodovanje sredstev Evropske unije prejel denarno korist, se kaznuje s kaznijo zapora od dveh let do osmih let.

KAZNIVA DEJANJA V ZVEZI Z ZLORABO TRGA FINANČNIH INSTRUMENTOV

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Hrvaški Kazenski zakon določa kaznivo dejanje zlorabe notranje informacije v 259. členu, ki ni mejen le na dejanja v zvezi s finančnimi instrumenti, uvrščenimi ali predlaganimi na organiziran trg, kot je tudi zahteva Direktive 2014/57/EU. V inkriminacijo je vključena tako pridobitev ali odsvojitvev finančnega instrumenta kot tudi odpoved ali sprememba naloga za trgovanje.

Hrvaški Kazenski zakona določa kaznivo dejanje zlorabe kapitalskega trga v 260. členu.

Navedeno kaznivo dejanje stori tisti, ki v nasprotju s predpisi o kapitalskih trgih stori enega od naslednjih dejanj:

1. opravi transakcijo ali izvede trgovalni nalog ali opravi kateri koli drug postopek, ki daje ali bi lahko dal napačne ali zavajajoče navedbe o ponudbi, povpraševanju ali ceni finančnih instrumentov ali s tem povezano promptno pogodbo za blago ali pa drži ceno enega ali več

finančnih instrumentov ali s tem povezanih promptnih pogodb za blago na nenavadni ali umetni ravni,

2. uporablja fiktivne postopke ali druge oblike goljufije ali prevare pri sklepanju transakcij ali izdaji trgovalnega naloga ali pri kateri koli drugi dejavnosti ali postopku, ki vpliva na ceno enega ali več finančnih instrumentov ali s tem povezane promptne pogodbe za blago,

3. razširja informacije prek medijev, interneta ali drugih sredstev ali sredstev, s katerimi daje ali bi lahko dal napačne ali zavajajoče znake v zvezi z ponudbo, povpraševanjem ali ceno finančnih instrumentov ali s tem povezanimi promptnimi pogodbami za blago ali vzdržuje ceno enega ali več finančnih instrumentov ali z njim povezanih promptnih pogodb za blago na nenavadni ali umetni ravni, kadar osebe, ki so razširjale informacije, sebi ali drugi osebi pridobijo ugodnost ali korist od razširjanja zadevnih informacij ali finančnih instrumentov, vključno z razširjanjem govoric in neresničnih ali zavajajočih novic,

4. posreduje ali daje neresnične ali zavajajoče informacije ali osnovne podatke ali na kakršenkoli način manipulira z izračunom referenčnih vrednosti.

Predpisana je kazen zapora od šestih mesecev do petih let, če je bila pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda, pa se storilec kaznuje s kaznijo zapora od enega leta do osmih let.

REPUBLIKA ESTONIJA:

Estonski Kazenski zakon glede zlorabe trga v sklopu kaznivega dejanja zlorabe notranjih informacij (398. člen) določa, da kaznivo dejanje stori tisti, ki nezakonito razkritje notranje informacije, trguje na podlagi notranjih informacij ali daje priporočila drugi osebi, ki trguje na podlagi notranjih informacij, in vpliva na druge osebe, da trgujejo na podlagi notranjih informacij. Predpisana je denarna kazen.

Če je kaznivo dejanje storjeno na način, da je bila povzročena znatna škoda ali znaten padec cen finančnih instrumentov, ali če je bilo kaznivo dejanje storjeno z izkoriščanjem uradnega položaja izdajatelja, poklicnega udeleženca na trgu vrednostnih papirjev ali njegove konsolidacijske skupine, ali kot proizvajalca ali distributerja naložbenih priporočil, ali, če je bilo kaznivo dejanje storjeno v skupini, če je bila zanesljivost trga vrednostnih papirjev znatno oškodovana, pa je predpisana denarna kazen ali zapor do štirih let.

REPUBLIKA FINSKA:

Kazniva dejanja zlorabe finančnih instrumentov so določena v 51. poglavju finskega Kazenskega zakona z naslovom »Kazniva dejanja v zvezi s vrednostnimi papirji«. Določena so naslednja kazniva dejanja: zloraba notranjih informacij (temeljna in kvalificirana oblika); izkrivljanje finančnih trgov (temeljna in kvalificirana oblika) in kaznivo dejanje kršitve dajanja informacij o vrednostnih papirjih.

Za kazniva dejanja iz poglavja »Kazniva dejanja v zvezi s vrednostnimi papirji« so posebej določeni pojmi, pri čemer se finski Kazenski zakon v tem delu povečini sklicuje na Zakon o trgu vrednostnih papirjev.

KAZNIVA DEJANJA V ZVEZI Z INSOLVENTNOSTJO

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kaznivo dejanje stečaja je določeno v 283. členu nemškega Kazenskega zakona, v skladu s katerim se z denarno kaznijo ali z zaporom do petih let kaznuje tisti, ki v času prezadolženosti,

grozeče ali že nastale plačilne nesposobnosti izvrši katero od dejanj, navedenih v več točkah 283. člena in se nanašajo na različne oblike zmanjševanja dolžnikovega premoženja (skriva, uniči, poškoduje in podobno), lažno prikazovanje pravic drugih na svojem premoženju ali priznavanje fiktivnih pravic ter neustrezno vodenje poslovnih knjig in drugih listin. Če storilec iz malomarnosti ne prepozna, da je v položaju prezadolženosti, grozeče ali že nastale plačilne nesposobnosti, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do dveh let.

Z enako kaznijo se kaznuje tudi tisti, ki z opredeljenimi dejanji povzroči svojo plačilno nesposobnost ali prezadolženost. Če navedeno povzroči iz lahkomišelnosti, se storilec kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do dveh let.

Ob tem so »plačilna nesposobnost«, »grozeča plačilna nesposobnost« in »prezadolženost« položaji, ki po področni nemški zakonodaji o insolventnosti pomenijo razloge za začetek postopkov zaradi insolventnosti.

REPUBLIKA AVSTRIJA:

Avstrijski Kazenski zakon v 156. členu določa kaznivo dejanje goljufivega stečaja tako, da se s kaznijo od šest mesecev do pet let zopora kaznuje, kdor prikrije, odstrani, odtuji ali poškoduje kakšen del svojega premoženja, lažno prikazuje ali prizna neobstoječo obveznost ali kako drugače resnično ali navidezno zmanjša svoje premoženje, s čimer onemogoči ali zmanjša poravnavo svojih obveznosti do upnikov ali do vsaj enega od njih. Če je z dejanjem povzročena škoda več kot 300.000 evrov, se storilec kaznuje s kaznijo zopora od enega do desetih let.

Gre za inkriminacijo goljufivega ravnanja, ki zmanjšuje možnosti dolžnika za poplačilo upnikov, kar dolžnik stori z zmanjšanjem svojega premoženja ali fiktivnim prikazovanjem svojih obveznosti, povzročitev stečaja pa kljub naslovu kaznivega dejanja v inkriminaciji ni opredeljena – torej za obstoj kaznivega dejanja ni nujno, da zaradi ravnanj dolžnika pride do stečaja.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Hrvaški Kazenski zakon kaznivo dejanje povzročitve stečaja določa v 249. členu. Kaznivo dejanje stori tisti, ki v gospodarskem poslovanju z določenimi dejanji povzroči prezadolženost ali plačilno nesposobnost, ali pa taka dejanja stori v stanju podane ali grozeče prezadolženosti ali plačilne nesposobnosti. Dejanja, ki jih v več točkah opredeljuje 249. člen hrvaškega Kazenskega zakona, se nanašajo na zmanjševanje premoženja osumljenca (navidezni ali brezplačni prenosi premoženja, skrivanje, poškodovanje ali uničenje premoženja, fiktivne pogodbe in fiktivna priznanja dolgov in podobno ter vsa dejanja, ki v nasprotju s skrbnim gospodarjenjem zmanjšujejo premoženje) ali na uničevanje oziroma spreminjanje poslovnih knjig in drugih listin.

Predpisana je kazen od šest mesecev do petih let zopora, če je dejanje storjeno iz malomarnosti, pa s kaznijo zopora do treh let. Če je z dejanjem povzročena občutna škoda, se storilec kaznuje s kaznijo od enega do desetih let zopora.

Kaznivo dejanje je podano le, če je osumljenec prenehal plačevati svoje obveznosti, ali če je zoper njega ali zoper osebo, ki jo zastopa, uveden stečaj.

V 250. členu hrvaški Kazenski zakon določa kaznivo dejanje oškodovanja upnikov, ki ga stori tisti, ki vedoč, da je on ali oseba, ki jo zastopa, postala plačilno nesposobna, izpolni ali zavaruje plačilo upniku, ki nima pravice do izpolnitve ali zavarovanja izpolnitve na tak način oziroma v

tistem času. Predpisana je kazen zapora do treh let. Če so vsi upniki takega dolžnika poplačani pred izrekom sodbe, se storilec lahko ne kaznuje.

- **izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv:**

Korelacijska tabela v zvezi z dopolnino implementacijo za Direktivo 2019/713/EU, Direktivo 2014/57/EU, Direktivo 2013/40/EU, Direktivo 2014/62/EU in Direktivo 2017/1317/EU je priložena.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- ***razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel:***

Predlog zakona ne uvaja nobenih novih postopkov ali administrativnih bremen.

- ***ukinitev postopka ali odprava administrativnih bremen:***

Predlog zakona ne ukinja ali odpravlja administrativnih bremen.

- ***spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti:***

Vsebina, ki jo ureja KZ-1 ter razdelitev pristojnosti v kazenskem postopku ne omogočata spoštovanja načela »vse na enem mestu«.

- ***podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja:***

Glede na to, da Predlog zakona ne uvaja novih postopkov, tudi ne bodo potrebni dodatni podatki oziroma dokumenti.

- ***ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitve obstoječih organov:***

Predlog zakona ne predvideva ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov.

- ***ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva:***

Predlog zakona ne uvaja novih postopkov, torej tudi nove zaposlitve, usposabljanja (razen standardnih predstavitev novele KZ-1) ter finančna in materialna sredstva ne bodo potrebna.

- ***ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva:***

Predlog zakona ne ukinja nobenega postopka.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- ***dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov:***

Zaradi določb Predloga zakona se ne bo povečal ali zmanjšal obseg dokumentacije, ki bi jo morala stranka predložiti.

- ***stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke:***

Predlog zakona ne predvideva povečanja stroškov strank ali njihove razbremenitve.

- ***čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo:***

Predlog zakona ne vpliva na čas urejanja zadev strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- ***zaposlenost in trg dela:***

S Predlogom zakona ne bodo nastale neposredne posledice za zaposlenost in trg dela.

- ***sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin:***

S predlaganimi novimi kaznivimi dejanji in spremembami nekaterih že določenih kaznivih dejanj bo zagotovljeno učinkovitejše sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo neposrednih posledic za druga področja, razen kolikor gre z dopolnjevanjem inkriminacij in predlaganimi novimi kaznivimi dejanji za boljšo zaščito varovanih dobrin, opredeljenih v tem Predlogu zakona.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- ***ciljnim skupinam (seminarji, delavnice):***

Sprejeti zakon bo v skladu z ustaljeno prakso predstavljen državnim tožilcem in sodnikom na usposabljanjih, ki jih organizira Center za izobraževanje v pravosodju.

- ***širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve):***

Predlog zakona je bil hkrati s strokovnim in medresorskim usklajevanjem objavljen na spletnem portalu »e-demokracija«. Drugačna predstavitev sprejetega zakona širši javnosti glede na vsebino ni potrebna.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- ***zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,***
- ***organi, civilna družba,***
- ***metode za spremljanje doseganja ciljev,***
- ***merila za ugotavljanje doseganja ciljev:***

Ministrstvo za pravosodje bo v skladu s svojimi pristojnostmi spremljalo izvajanje predpisa na podlagi objavljene sodne prakse ter v sodelovanju s pristojnimi organi na podlagi njihovih ugotovitev pri izvajanju določb v praksi. Del sprememb kazenske materialne zakonodaje je namreč vedno povezan z ugotovitvami v praksi policije, državnega tožilstva in sodišča pri obravnavi konkretnih zadev. Prav tako je za področje kazenske materialne zakonodaje pomemben razvoj obravnavanega področja v mednarodnem pravnem redu in pravnem redu Evropske unije, saj mednarodni dokumenti in dokumenti Evropske unije zaradi načela zakonitosti v kazenskem pravu v notranjem pravnem redu ne morejo biti neposredno uporabljivi.

- ***časovni okvir spremljanja za pripravo poročil:***

Glede na vsebino Predloga zakona ne bo potrebna priprava poročil. Če bodo v praksi ugotovljene pomanjkljivosti predlaganih določb, bo Ministrstvo za pravosodje to ugotovilo v sodelovanju s pristojnimi organi.

- ***roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih:***

Glede na vsebino predloga poročila o izvajanju zakona in doseženih ciljih niso potrebna.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Zunanji strokovnjaki oziroma predstavniki pristojnih organov so sodelovali v strokovnem usklajevanju Predloga zakona, za kar niso prejeli plačila. Pravne osebe kot take niso sodelovale pri pripravi Predloga zakona.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Datum pošiljanja v predhodno usklajevanje s člani Delovne skupine za pripravo sprememb in dopolnitev Kazenskega zakonika: 15. 4. 2020.

V razpravo so bili vključeni predstavniki naslednjih organov:

- Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani,
- Evropska pravna fakulteta,
- Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani,
- Društvo SOS telefon kot predstavnik nevladnih organizacij,
- Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije,
- Vrhovno sodišče Republike Slovenije,
- Odvetniška zbornica Slovenije,
- Generalna policijska uprava,
- Zavod Republike Slovenije za presaditev organov in tkiv Slovenija-Transplant,
- Univerzitetni klinični center Ljubljana,
- Slovenska antidoping organizacija SLOADO,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Agencija za trg vrednostnih papirjev.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (pri navajanju upoštevanja oziroma neupoštevanja pripomb iz predhodnega usklajevanja se sklicujemo na predlagane spremembe členov osnovnega KZ-1):

K predlaganim spremembam drugega odstavka 91. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- *redakcijsko namesto »postopek za ...« predlaga »postopek z ...«, v zvezi s čemer pojasnjujemo, da je že v veljavnem besedilu drugega odstavka 91. člena KZ-1 uporabljena prva besedna zveza, a se strinjamo, da je v zvezi s postopkom nenavadna, zato je predlog upoštevan;*
- *strinja se z Varianto 1 za spremenjeni drugi odstavek. Varianta 2 je izpuščena iz Predloga zakona;*
- *opozarja, da pri hudih kaznivih dejanjih z dolgimi zastaralnimi roki tudi po spremembi še lahko pride do položaja, da bo taka določba skrajšala še ne pretečeni rok za zastaranje pregona, zato predlaga razmislek, da bi namesto ene tretjine roka iz 90. člena KZ-1 določili eno polovico. Predlagano trajanje roka za novo sojenje pomeni kar občutno podaljšanje glede na veljavno besedilo, ki za postopek v zvezi z vsemi kaznivimi dejanji določa rok dveh let, zato predlog ni upoštevan.*

Odvetniška zbornica Slovenije:

- *podpira Varianto 1, saj je Varianta 2 dopuščala preveč arbitrarnosti. Varianta 2 je izpuščena iz Predloga zakona.*

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- *nasprotuje rešitvam, ki bi sodišču prepuščale določitev roka za zastaranje in podredno predlaga podaljšanje roka iz veljavnega drugega odstavka 91. člena KZ-1 iz »dveh« na »pet let«. V Predlogu zakona je od prejšnjih dveh variant ohranjena rešitev, ki ne omogoča sodišču določanja roka v vsakem konkretnem primeru posebej. Upoštevan je tudi predlog v zvezi s trajanjem roka za novo sojenje – torej pet let namesto dveh let iz veljavne ureditve.*

K predlaganim dopolnitvam 99. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- *strinja se z dopolnitvijo šestega odstavka z »virtualno valuto«, a predlaga razmislek o poimenovanju »kripto imetje«; namesto »elektronskega prenosa vrednosti denarja« pa na podlagi 15. v zvezi z 18. členom Stvarnopravnega zakonika in 4. člena Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih predlaga »knjižni in elektronski denar«. Upoštevan je predlog besedila namesto »elektronskega prenosa vrednosti denarja«. Glede »kripto imetje« pa pojasnjujemo, da v slovenskem pravnem redu ni opredeljen pravni pojem, zato je v Predlogu zakona ohranjeno poimenovanje »virtualna valuta«;*
- *namesto izbrane možnosti bi bila druga možnost oblikovanje posebnega kaznivega dejanja »računalniške goljufije«. Strinjamo se, da je za razrešitev problematike možno oblikovati tudi posebno kaznivo dejanje. Če državno tožilstvo ocenjuje, da bi bila to boljša rešitev, prosimo za predlog besedila novega člena KZ-1;*
- *predlaga, da obrazložitev bolj temelji na Stvarnopravnem zakoniku in Zakonu o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih, saj je zoper sodbo Višjega sodišča v Mb. vložena zahteva za varstvo zakonitosti. Predlog je upoštevan.*

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- *ocenjuje, da je dopolnitev šestega odstavka 99. člena KZ-1 v celoti nepotrebna in temelji na sodbi enega od višjih sodišč, zoper katero je vložena zahteva za varstvo zakonitosti. Predlagana dopolnitev ni v celoti povezana z izpostavljeno sodbo, bomo pa v postopku nadaljnje priprave in sprejemanja tega Predloga zakona predlagano dopolnitev po potrebi spremenili, če bo to potrebno glede na odločitev o zahtevi za varstvo zakonitosti.*

K predlaganim dopolnitvam 109. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- *v skladu z Mednarodno konvencijo o zatiranju financiranja terorizma predlaga, da se besedilu »z namenom« iz prvega in drugega odstavka 109. člena KZ-1 doda še »ali za katerega ve«, saj Konvencija inkriminira tako z namenom kot tudi z vednostjo, da bo porabljen za »teroristična kazniva dejanja«, zbran denar. Predlog ni upoštevan, saj ocenjujemo, da bi šlo za preveč odprto širitev že tako redke inkriminacije pripravljalnega dejanja;*
- *ocenjuje, da bi bilo inkriminirati treba tudi financiranje terorista ali teroristične organizacije z lastno definicijo ali po kriterijih Evropske unije in predlaga osnutek besedila: »Kdor zagotovi ali zbere denar ali premoženje za osebo, za katero ve, da je terorist, ali za združbo, za katero ve, da je teroristična, se kaznuje ...«. Deloma je financiranje teroristične združbe pokrito glede na prvi odstavek 109. člena v zvezi s sedmim ali osmim odstavkom 108. člena KZ-1. V zvezi s financiranjem »terorista« brez »terorističnega namena« pa ocenjevalcem Odbora Sveta Evrope MONEYVAL ne zadošča opredelitev terorista kot tistega, ki je že bil obsojen za »teroristično kaznivo dejanje«, liste Organizacije združenih narodov in Evropske unije pa po naši oceni niso zadosti zanesljive za sklicevanje v kazenskem materialnem pravu in tudi ni mogoče pričakovati, da jih splošna javnost spremlja in pozna. Zato predlog ni upoštevan.*

K predlaganim spremembam 111. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- *soglašja s predlaganimi spremembami.*

K predlaganemu novemu 171.a členu KZ-1:

Inštitut za kriminologijo:

- *ureditev novega področja je vsebinsko in tehnično zahtevna, zato predlog novega člena še ni dovolj dodelan. Glede na pripombe iz predhodnega usklajevanja ter glede na razgovore s predstavnicami zainteresiranih nevladnih organizacij je v tokratnem Predlogu zakona vsebina*

prej predlaganega novega 171.a člena KZ-1 smiselno vnesena v nova prva odstavka 170. in 171. člena KZ-1, ki določata kaznivi dejanji posilstva in spolnega nasilja, v izogib prekrivanju inkriminacij pa je črtan tudi del 172. člena KZ-1. Strinjamo se, da gre za zahtevno področje, in tudi v zvezi z novimi predlaganimi besedili upamo, da jih bomo v postopku usklajevanja z drugimi pristojnimi organi in institucijami še izboljšali;

- *glede znaka »izkoriščanje predhodnega trajajočega ustrahovanja«, ki je povzet po avstrijski ureditvi, ni jasno, kaj naj pokriva; ali je pridevnik »predhodno« sploh potreben.* Kot izhaja iz uvodnih obrazložitvev in obrazložitvev členov, je ena glavnih pomanjkljivosti modela veta ta, da ne upošteva možnosti, da žrtev zaradi različnih razlogov pogosto ne more niti reči ne. Primeroma navajamo, da žrtev lahko ob dejanju ostane tiho in popolnoma pasivna zaradi predhodnih delovanj storilca ali drugih oseb, na primer v primerih trajajočega nasilja v družini in podobno, zaradi česar se znajde v brezizhodnem položaju, ko zavrnitev ali upor nista možna ali smiselna. Pri tem gre torej lahko, na primer, za predhodno dalj časa trajajoče psihično ali fizično nasilje, katerega posledica je, da žrtev (vsaj nasproti storilcu) svoje volje ne izraža več (za razliko od »grožnje z neposrednim napadom na življenje ali telo« iz prvega odstavka 170. člena oziroma »grožnje zoper čast in dobro ime ali grožnje s povzročitvijo premoženjske škode« iz tretjega odstavka 170. člena KZ-1, ki sta del kaznivega dejanja posilstva). Razlogi, zakaj žrtev ne reagira na neželen poseg v svojo integriteto, so lahko zelo raznovrstni, presojeti pa jih je treba v vsakem konkretnem primeru posebej, kot obširno utemeljuje tudi Obrazložitevno poročilo k Istanbulske konvenciji. Jasno je, da so okoliščine vsakega primera in tudi vsake žrtve drugačne, še zdaleč ni nujno, da je njen ne-odziv, otrplost, umik vase in izven sebe zgolj posledica delovanja storilca, lahko gre tudi za šok ob trenutnem vdoru v intimo in še vrsto drugih položajev, ki jih v obrazložitvi zato lahko izpostavimo le primeroma. Zato je v predlaganih novih prvih odstavkih 170. in 171. člena KZ-1 le okoliščina izkoriščanja »predhodnega trajajočega ustrahovanja« navedena primeroma, vse ostale pa so zajete v izkoriščanju »drugih okoliščin in stanj, zaradi katerih žrtev ni sposobna izraziti zavrnitve«;

- *glede znaka »izkoriščanje drugih okoliščin, zaradi katerih oseba ni sposobna izraziti zavrnitve« ni jasno, za kakšne okoliščine gre, odpira pa se tudi vprašanje razmejitve s kaznivim dejanjem spolne zlorabe slabotne osebe po 172. členu KZ-1, zato je v obrazložitvi potrebnih več pojasnil in ilustrativnega gradiva, kateri položaji naj bi sodili po eno in kateri pod drugo inkriminacijo.* Razlogi, zakaj žrtev ne reagira na neželen poseg v svojo spolno integriteto, so lahko zelo raznovrstni, presojeti pa jih je treba v vsakem konkretnem primeru posebej, kot smo pojasnili že v prejšnji alineji. Jasno je, da so okoliščine vsakega primera in tudi vsake žrtve drugačne, še zdaleč ni nujno, da je njen ne-odziv, otrplost, umik vase in izven sebe zgolj posledica delovanja storilca, lahko gre tudi za šok ob trenutnem vdoru v intimo in še vrsto drugih položajev, ki jih v obrazložitvi zato lahko izpostavimo le primeroma. Zato so v predlaganih novih prvih odstavkih 170. in 171. člena KZ-1, razen okoliščine izkoriščanja »predhodnega trajajočega ustrahovanja«, vse ostale zajete v znaku izkoriščanja »drugih okoliščin in stanj, zaradi katerih žrtev ni sposobna izraziti zavrnitve«. Lahko gre tudi za trenutni šok, zamrznitev in podobno. Zaradi jasnejše razmejitve inkriminacij in v izogib prekrivanju zakonskih znakov novih prvih odstavkov 170. in 171. člena z veljavnim 172. členom KZ-1, je v tem Predlogu zakona predlagana tudi sprememba 172. člena KZ-1 tako, da je iz inkriminacije črtano besedilo »slabost ali kakšno drugačno stanje, zaradi katerega se ne more upirati«, saj bo ta del pokrit že na manjšem nivoju intenzivnosti z besedilom »drugih okoliščin ali stanj, zaradi katerih ni sposobna izraziti zavrnitve« v novih prvih odstavkih 170. in 171. člena KZ-1;

- *glede znaka »izkoriščanje presenečenja« je obrazložitev, da žrtev zaradi presenečenja iz strahu otrpne, preozka. Gre za hitro ravnanje storilca, zaradi katerega žrtev nima časa izraziti nestrinjanja. Presenečenje je redko lahko podano v zvezi s splošnim občevanjem in s tem izenačenim ravnanjem, ampak predvsem v zvezi s spolnim nasiljem – torej drugimi spolnimi dejanji.* Obrazložitev osnutkov za predhodno usklajevanje, kakor tudi uvodna obrazložitev ter obrazložitev obravnavanih členov v tem Predlogu zakona, le primeroma navaja položaje, ki jih opredeljujejo zakonski znaki. Kot že navedeno, vseh možnih konkretnih okoliščin in različnih

možnost delovanja storilca in (ne)reakcij žrtve ni mogoče naštet. Ob tem se strinjamo, da bi bila zamejitev zakonskega znaka presenečenja le na otrplost iz strahu preozka, zato je obrazložitev ob predlaganih spremembah in dopolnitvah 171. člena KZ-1 popravljena. Obravnavani znak je iz predlaganega novega prvega odstavka 170. člena KZ-1 (spolno občevanje in s tem izenačena spolna ravnanja) izpuščen in je določen le v predlaganem novem prvem odstavku 171. člena KZ-1 (spolno nasilje).

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- *če bo vsebina inkriminirana v novem samostojnem členu, podpirajo poimenovanje »poseg v spolno nedotakljivost«, saj je to dobrina, ki jo inkriminacija varuje.* Glede na to, da je vsebina nove inkriminacije v tokratnem Predlogu zakona prenesena v nova prva odstavka 170. in 171. člena KZ-1, novo poimenovanje kaznivega dejanja ni več potrebno, saj bo sodilo v inkriminaciji posilstva in spolnega nasilja;
- *v obrazložitvi je treba jasneje opredeliti, da gre v delu inkriminacije »proti volji« za konceptualno spremembo iz modela prisile v model soglasja, in jasno zapisati, da ne gre v prvi vrsti za obveznost na podlagi Istanbulske konvencije.* Predlogi so upoštevani v uvodnih obrazložitvah in ponovno poudarjeni v predlagani obrazložitvi dopolnitev in sprememb 170. člena KZ-1;
- *zaradi poudarjene komponente samoodločanja osebe naj se storilci novega kaznivega dejanja preganjajo na predlog.* Glede na predlagane spremembe in dopolnitve 170. in 171. člena KZ-1 bo tudi v zvezi z novima prvima odstavkoma veljala določba v zvezi s pregonom na predlog;
- *izraza »proti volji« in »drugih okoliščin« bi bilo treba v obrazložitvi bolj opredeliti.* Predlog je upoštevan tako, da so v uvodnih obrazložitvah dodane dodatne obrazložitve;
- *previsoka predpisana kazen, zato predlaga do tri leta.* Primerjalne ureditve večinoma za primerljiva dejanja predpisujejo kazen zapora do okoli pet, kot je bilo predlagano v prejšnjem osnutku. Glede na to, da je ob prenosu novega dejanja v prva odstavka 170. in 171. člena KZ-1 v nova opisa prenesen tudi del kaznivega dejanja iz 172. člena KZ-1, je predlagana kazen za dejanje po novem prvem odstavku 170. člena KZ-1 povzeta po 172. členu KZ-1.

Amnesty International, Društvo SOS telefon, Društvo za nenasilno komunikacijo, PIC:

- *glede na predlagani novi 171.a člen se bo kot posilstvo še vedno obravnavalo le tista dejanja, kjer bo storilec uporabil si ali grožnjo, če bo žrtev rekla »ne«, pa bo to le kaznivo dejanje posega v spolno nedotakljivost.* Pripomba je upoštevana tako, da je opis novega kaznivega dejanja po modelu veta določen kot nova temeljna oblika posilstva in spolnega nasilja;
- *zaščita žensk pred vsakršnim spolnim nasiljem je edino model privolitve »da je da« in prehod iz modela prisile.* En od modelov soglasja je tudi model veta, ki prav tako pomeni odstop od modela prisile;
- *izražajo skrb, kako bodo pristojni organi presojali druge okoliščine, zaradi katerih žrtev ni sposobna izraziti zavrnitve, saj ne poznajo zadosti problematike nasilja v partnerskih odnosih in bodo upoštevali le okoliščine izven žrtve.* »Okoliščinam«, zaradi katerih žrtev ni sposobna izraziti zavrnitve, so dodana še »stanja«, kar še bolj kaže na to, da gre lahko tudi za psihološke ali druge razloge »znotraj« žrtve. Kot izhaja tudi iz obrazložitev tega Predloga zakona, pregon takega kaznivega dejanja zahteva občutljivo oceno dokazov v okviru konteksta posameznega primera. Taka ocena mora prepoznati široko paleto možnih vedenjskih odzivov žrtev na spolno nasilje in ne sme temeljiti na predvidevanjih na podlagi tipičnih odzivov v takih situacijah, spolnih stereotipov in mitov o moški in ženski spolnosti. Strinjamo se, da so razlogi, zakaj žrtev ne reagira na neželen poseg v svojo spolno integriteto, so lahko zelo raznovrstni, presojati pa jih je treba v vsakem konkretnem primeru posebej, kot obširno utemeljuje tudi Obrazložitevno poročilo k Istanbulski konvenciji, na katero opozarjamo tudi v uvodnih obrazložitvah Predloga zakona. Jasno je, da so okoliščine vsakega primera in tudi vsake žrtve drugačne, še zdaleč ni nujno, da je njen ne-odziv, otrplost, umik vase in izven sebe zgolj posledica delovanja storilca,

lahko gre tudi za šok ob trenutnem vdoru v intimo in še vrsto drugih položajev, ki jih v obrazložitvi zato lahko izpostavimo le primeroma.

Odvetniška zbornica Slovenije:

- *nasprotuje predlaganemu novemu 171.a členu KZ-1, saj je vsaj znak »proti volji« v opisu novega kaznivega dejanja problematičen.* Iz teorije modelov soglasja, natančneje modela veta, ki je predlagan, izhaja, da za obstoj kaznivega dejanja posilstva ni več potrebno, da bi moral storilec uporabiti silo ali zagroziti, in se tudi ne zahteva, da bi se žrtev morala storilcu fizično ali verbalno upirati, mora pa žrtev svoje nesoglasje na zunaj prepoznavno izraziti. V prejšnjem osnutku predlagano novo kaznivo dejanje posega v spolno nedotakljivost je v tem Predlogu zakona preoblikovano tako, da je določeno kot temeljna oblika kaznivih dejanj posilstva in spolnega nasilja.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- *ocenjuje, da je nova inkriminacija posledica javnih razprav, ki so se pričele ob očitno napačni razlagi znakov veljavnih kaznivih dejanj v enem konkretnem primeru pred sodiščem, in je zato nepotrebna.* Strinjamo se, da je bila razprava sprožena ob sodnem primeru, ki zaradi napačnih razlag ne more biti pokazatelj pomanjkljivosti določb KZ-1, ki urejajo kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost. Hkrati pa je tako na nivoju teorije, vsebine in smisla varovane dobrine kot tudi iz primerjalnih ureditev jasno, da je v zvezi z obravnavanimi kaznivimi dejanji model prisile preživet, za zaščito spolne integritete posameznikov pa primeren model, ki upošteva njihovo voljo brez zahteve po uporabi sile in upiranju;

- *znak »izraba presenečenja« v zvezi s spolnim občevanjem v nasprotju z načelom določenosti v zakonu, saj si ni mogoče predstavljati, kako doseči spolni odnos z izrabo presenečenja.* Pripomba je upoštevana tako, da v predlaganem prvem odstavku 170. člena KZ-1 tega zakonskega znaka ni in je ohranjen le v predlaganem novem prvem odstavku 171. člena KZ-1.

K predlaganemu novemu 182.a členu KZ-1 (zaradi upoštevanja pripomb gre v tokratnem Predlogu zakona za novi 183.a člen KZ-1):

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- *pozdravlja implementacijo, vendar meni, da ni smiselno oblikovati novega člena in predlaga posvetovanje s farmacevtskimi strokovnjaki.* Kot navedeno ob predlogih Ministrstva za zdravje, prosimo navedeno ministrstvo za ustrežnejše in s področno zakonodajo usklajeno besedilo.

Odvetniška zbornica Slovenije:

- *meni, da bi navedeno dejanje lahko predstavljalo le prekršek.* Konvencija Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanj, ki ogrožajo javno zdravje za dejanja, ki jih opredeljuje kot prepovedana, določa obveznost držav, da jih določijo kot kazniva dejanja;

- *gre za proizvodnjo falsifikatov zdravil, ki sami po sebi niso škodljivi, zato ocenjuje, da bi šlo podredno lahko le za kaznivo dejanje zoper pravni promet s kaznijo do enega ali do treh let zapora.* Iz Uvoda h Konvenciji izhaja, da je njen namen preprečevanje in boj proti nevarnostim za javno zdravje, zaradi česar je treba sprejeti odločne preventivne in represivne ukrepe proti ponarejanju medicinskih izdelkov. Gre torej za splošno zaščito življenj posameznikov in javnega zdravja, zato je umestitev v poglavje po naši oceni ustrezna. Glede kaznovalnega okvira bo opravljen ponoven premislek po prejemu ustrežnejše dikcije inkriminacije s strani Ministrstva za zdravje.

K predlaganim spremembam in dopolnitvam 183. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- pozdravlja dodane izvršitvene oblike v prvem odstavku 183. člena, saj veljavno besedilo zajame le ozek krog storilcev oziroma le začetni in končni člen verige plasiranja na trg;
- predlaga, da se enako doda tudi v drugem odstavku 183. člena KZ-1 v zvezi s krvjo in tkivi. Predlog je v tokratnem besedilu upoštevan in posledično predlagana še dopolnitev drugega odstavka 183. člena KZ-1;
- doda naj se še obligatoren odvzem. Predlog je upoštevan in posledično dodan nov šesti odstavek 183. člena KZ-1.

Odvetniška zbornica Slovenije:

- izraža pomislek glede inkriminacije »hrambe«, saj bo v praksi po nepotrebem prihajalo do dileme o dovoljeni količini za lastno uporabo. Inkriminacija hrambe je zahteva Konvencije;
- meni, da že veljavna inkriminacija prvega odstavka zadošča. Pojasnjujemo, da gre za zahtevo Konvencije, hkrati pa so v KZ-1 določeni številni podobno podrobni opisi kaznivih dejanj, ki opredeljujejo enake izvršitvene oblike.

K predlaganim dopolnitvam 186. člena KZ-1:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- predlaganim dopolnitvam ne nasprotuje;
- kot pomembnejše pa izpostavlja vprašanje rabe nedovršnih oblik glagolov v tem in številnih drugih členih KZ-1, saj nedovršni glagoli kažejo na zastarel koncept kolektivnega kaznivega dejanja, ki povzroča nejasnosti in je lahko nasproten načelu zakonitosti v primerih, ko gre le za enkratno ravnanje; dosedanja sodna praksa je zavzela stališče, da je v takih primerih kaznivo tudi enkratno dejanje, če gre za veliko kriminalno količino ali hud poseg v zavarovano dobrino. Glede na to, da gre za večje število členov, v zvezi s katerimi je sodna praksa že ustaljena, zaenkrat sprememb v predlagani smeri ne predlagamo.

K predlaganim dopolnitvam 187. člena KZ-1:

SLOADO in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport:

- podpirata vključitev »nedovoljenih postopkov v športu« v inkriminacijo.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- enako, kot ob 186. členu KZ-1.

K predlagani dopolnitvi 212. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- poleg inkriminacije prirejane rezultatov uradnih športnih tekmovanj predlagata še inkriminacijo v zvezi s prirejanjem rezultatov tekmovanj v elektronskih športih. Konvencija Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj izrecno govori le o uradnih tekmovanjih. Strinjamo s podrobnimi navedbami o prirejanju rezultatov in stavami v elektronskih športih, ki so – če so »uradna« – tudi pokrita s predlaganim novim odstavkom 212. člena KZ-1. Kolikor Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije ocenjuje, da bi nova inkriminacija morala kot kaznivo določati širše področje, prosimo za ustrezno besedilo dopolnitve.

K predlaganim spremembam in dopolnitvam 221. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- podaja opisne pripombe k predlaganim spremembam 221. in 237. člena KZ-1 hkrati in predlaga določene dopolnitve tako, da ni jasno, na katerega od členov se nanašajo. Glede na navedeno prosimo za konkretne dopolnitve besedil.

K predlaganim spremembam in dopolnitvam 229. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- meni, da že veljavni 229. člen KZ-1 vsebuje nepregledno, jezikovno togo in deloma protislovno besedilo inkriminacije klasične subvencijske goljufije; kaznivo dejanje bi moralo biti oblikovano na tej podlagi, ne pa v pretesni povezavi s poneverbo, neupravičeno uporabo ali zlorabo; Direktiva sicer res na več mestih vsebuje zapis »uporabi ali predloži lažne, nepravilne ali nepopolne izjave ali dokumente«, ampak se to ne sklada z obstojem goljufivega namena. Direktiva 2017/1371 vsa dejanja veže na »uporabo ali predložitev lažnih, nepravilnih ali nepopolnih izjav ali dokumentov ali na ne-razkritje podatkov«. Delu nejasnosti bi se po naši oceni lahko izognili s tem, da v predlaganem novem drugem odstavku 229. člena KZ-1 izpustimo variantni dodatek, ki ga za oceno ustreznosti zaenkrat še puščamo v besedilu novega odstavka;

- predlaga celovito prenovo inkriminacije in ocenjuje, da bi bil prvi odstavek 229. člena lahko zapisan jasneje. V zvezi z navedenim prosimo za predlog ustrežnejšega besedila;

- če predlagane spremembe ostanejo, pa predlaga drugačen zapis obrazložitve v delu, ki opredeljuje, da določen del inkriminacije po Direktivi, v 229. členu do sedaj ni bil pokrit, saj ocenjuje, da so tudi dejanja v zvezi s carinami in drugimi uvoznimi dajatvami ter dajatvami na sladkor inkriminirana že v veljavnem besedilu in gre v predlaganih spremembah le za jasnejši zapis. Strinjamo se, da je bila obrazložitev do določene mere neustrezna, kar je v tokratnem besedilu ustrezno popravljeno.

Odvetniška zbornica Slovenije:

- ocenjuje, da ni jasno, katera dejanja v zvezi s prihodkovno stranjo proračunov EU, ki jim povzročijo škodo, inkriminira novi prvi odstavek. Kot izhaja iz obrazložitve predlagane spremembe so v predlaganih spremembah in dopolnitvah prvega odstavka 229. člena KZ-1 inkriminirana dejanja oziroma zlorabe v zvezi s prihodkovno stranjo proračunov Evropske unije, ki so opredeljena v točki (c) drugega odstavka 3. člena Direktive 2017/1371 kot uporaba ali predložitev lažnih, nepravilnih ali nepopolnih izjav ali dokumentov ali ne-razkritje podatkov, ki ima za posledico nezakonito zmanjšanje sredstev proračunov Evropske unije. Gre za javne dajatve, ki so neposredni prihodek proračunov Evropske unije, torej carine in druge uvozne dajatve ter dajatve na sladkor.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- celotno inkriminacijo 229. člena KZ-1 bi bilo smiselno prilagoditi inkriminaciji goljufije po vzoru nemškega kazenskega zakonika. Prosimo za konkreten predlog besedila.

K predlaganim dopolnitvam 238. in 239. člena KZ-1:

Agencija za trg vrednostnih papirjev:

- meni, da gre v predlaganih spremembah 238. in 239. člena za ustrezen prenos zahtev Direktive, vendar v določenih delih dopolnitev lahko pride do podvajanja inkriminacij s prekrški po 540. členu ZTFI-1; predlaga, da se zato ob upoštevanju sprememb in dopolnitev iz osnutka namesto »organiziranega trga« navede »mesto trgovanja«, opredelijo finančni instrumenti po Uredbi in že temeljno obliko kaznivega dejanja veže na veliko vrednost finančnih instrumentov oziroma pridobitev velike premoženjske koristi, kar bo predstavljalo razlikovalni znak od prekrškov; ocenjuje, da je za dejanja z manjšo vrednostjo, koristjo ali škodo učinkovitejše prekrškovno kaznovanje in ob tem predlaga oživitvev usklajevanja sistemskih rešitev v zvezi z »regulatornimi prekrški«. Pojasnjujemo, da so »velika vrednost, korist ali škoda« v obeh veljavnih inkriminacijah kvalifikatorne okoliščine in razlog za strožje kaznovanje. Ob tem tudi Direktiva 2014/57/EU določa obveznost določitve »kazenskih sankcij« za zlorabe trga. Glede na

to, da se predlog ne nanaša na vse finančne instrumente, ki jih zajemata obravnavana člena KZ-1, prosimo za konkreten predlog besedila obeh inkriminacij.

Odvetniška zbornica Slovenije:

- *meni, da je dopolnitev prvega odstavka 238. člena nepotrebna, saj je to le tehnika pridobitve ali odsvojitve.* Evropska komisija ob oceni implementacije, ter Agencija za trg vrednostnih papirjev menita drugače, zato menimo, da je natančnejša inkriminacija potrebna in pripomba ni upoštevana;

- *ocenjuje, da je dopolnitev 1. točke prvega odstavka 239. člena nejasna.* Pojasnjujemo, da se poleg do sedaj v členu opredeljenih ravnanj dopolnitev nanaša le še na vsa ostala ravnanja, ki dajo »napačno ali zavajajočo predstavo...«, kar je že del veljavne inkriminacije.

Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 21. 7. 2020

V razpravo so bili vključeni:

- Vrhovno sodišče Republike Slovenije
- Sodni svet
- Slovensko sodniško društvo
- Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije
- Državnotožilski svet
- Društvo državnih tožilcev Slovenije
- Generalna policijska uprava
- Varuh človekovih pravic
- Odvetniška zbornica Slovenije
- Pravna fakulteta v Ljubljani
- Pravna fakulteta v Mariboru
- Evropska pravna fakulteta
- Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani
- Slovenska antidoping organizacija – SLOADO
- Agencija za trg vrednostnih papirjev
- Urad za preprečevanje pranja denarja
- Slovenija-transplant
- predstavniki nevladnih organizacij.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (pri navajanju upoštevanja oziroma neupoštevanja pripomb iz strokovnega usklajevanja se sklicujemo na predlagane spremembe in dopolnitve členov osnovnega KZ-1):

K predlaganim dopolnitvam 62. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- *predlaga drugačno rešitev z novim drugim odstavkom v 61. členu KZ-1, ki ne bi neposredno podaljševala preizkusne dobe, ter prilagoditev ureditve v drugem odstavku 62. člena in četrtem odstavku 82. člena KZ-1.* Predlog je v priloženem Predlogu zakona upoštevan.

K predlaganim dopolnitvam 67. člena KZ-1:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- *izpostavlja, da so okoliščine, ki so opredeljene kot podlaga za sankcioniranje po prvem odstavku, enake, kot tiste v novem drugem odstavku, ki ne štejejo v preizkusno dobo.* Besedilo

je nejasno in lahko pripelje do tega, da sankcioniranje ne bo mogoče. Pripomba je v Predlogu zakona upoštevana tako, da je možnost sodišča, da za čas kršitev podaljša varstveno nadzorstvo tudi čez mejo preizkusne dobe, vnesena v osnovno besedilo 67. člena KZ-1 tako, da ne prihaja do deloma nasprotujoče si ureditve, kot pri prej predlaganem novem drugem odstavku 67. člena KZ-1.

K predlaganim dopolnitvam 99. člena KZ-1:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- ponovno predlaga, da se šesti odstavek 99. člena KZ-1 ne dopolni, saj bi se lahko štelo, da do sedaj dejanja v zvezi z elektronskim denarjem oziroma drugimi nosilci denarne vrednosti niso bila sankcionirana. Gre za sporno odločitev le v eni sodbi višjega sodišča, ki je bila v času podaje pripomb v postopku odločanja o zahtevi za varstvo zakonitosti. Iz sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije opr. št. I Ips 21072/2014 z dne 15. 10. 2020 izhaja, da pojavnost denarja v materialni ali nematerialni obliki ne more biti odločilna za njegovo kazenskopravno varstvo, saj je varovana dobrina po triindvajsetem poglavju KZ-1 tuje premoženje oziroma last v pomenu lastninske pravice. Razvoj sodobnih tehnologij in njihova uporaba pri opravljanju plačilnega prometa so povzročili, da se dosedanji materialni nosilci denarnih instrumentov pogosto nadomestijo z ustreznimi elektronskimi nosilci, vendar je tudi v tem primeru dobrina, ki je prizadeta in kazenskopravno varovana, last v pomenu lastninske pravice kot temeljne premoženjske pravice, ki jo storilec vzame upravičencu. Sodba se nanaša na vprašanje »opredmetenega« in »knjižnega oziroma elektronskega« denarja, zato je prej predlagana dopolnitev šestega odstavka 99. člena KZ-1 z »elektronskim in knjižnim denarjem« v tem Predlogu zakona izpuščena. Glede na to, da »virtualne valute« v skladu s področno zakonodajo (ZPlaSSIED) niso »denar«, pa zgolj zaradi nedvomnosti ureditve ohranjamo predlagano dopolnitev šestega odstavka 99. člena KZ-1 z navedbo »virtualne valute«.

K predlaganim dopolnitvam 109. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- ponovno predlaga, da se v prvem odstavku »z namenom« zbranemu denarju doda še »ali za katerega (storilec) ve«. Poudarja, da gre za obveznost RS po ratificirani mednarodni konvenciji; sklicuje se tudi na priporočila FATF. Predlaga tudi uporabo edninske oblike »dejanj«, saj bi drugače po jezikovni razlagi lahko pomenilo, da mora iti za storitev več taksativno naštetih kaznivih dejanj. Predloga sta v priloženem Predlogu zakona upoštevana.

Urad za preprečevanje pranja denarja:

- je posredoval pisno podporo predlogom Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije. Kot izhaja iz zgornjega odgovora na predlog, je podpora v tem Predlogu zakona upoštevana.

K predlaganim spremembam 111. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- glede na spremembe v edninsko obliko v predlaganih spremembah drugega in tretjega odstavka 111. člena KZ-1 bi bilo sistematično to storiti še v prvem odstavku – »k storitvi kaznivih dejanj iz 108. člena« naj se spremeni v »k storitvi kaznivega dejanja iz 108. člena«. Predlog je zaradi jasnosti in nedvoumnosti besedila 111. člena KZ-1 upoštevan;
- v tretjem odstavku je inkriminirana le (končna) »usposobitev«, ne pa samo »usposabljanje«, kot v drugem odstavku. Predlog je upoštevan, saj tako izhaja tudi iz predstavitve Dodatnega protokola v uvodnem delu obrazložitve tega Predloga zakona ter iz obrazložitve predlaganih sprememb 111. člena KZ-1, le v predlaganem besedilu tretjega odstavka je prišlo do napake;

- 9. člen Dodatnega protokola predpisuje smiselno uporabo Konvencije SE o preprečevanju terorizma (tudi v delu, ko določa, da za obstoj kaznivega dejanja usposabljanja za terorizem ni pogoj, da je naknadno teroristično dejanje storjeno) – torej bi morali določiti odstavek po vzoru drugega odstavka 109. člena KZ-1, ali pa dodati novi 111.a člen KZ-1 (in črtati drugi odstavek 109. člena). Ker bo v skladu s predlaganimi spremembami v drugem odstavku inkriminiran tisti, ki »usposablja« in ob upoštevanju zgornjega predloga glede tretjega odstavka (torej »se usposablja«) do pogoja, da bi moralo biti teroristično dejanje storjeno, ne more priti, saj bo inkriminirano samo usposabljanje drugih oziroma sebe, zato predlog ni upoštevan.

K predlaganim dopolnitvam 176. člena KZ-1:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- gre za dekriminacijo obravnavanih dejanj med vrstniki, zato nasprotuje in opozarja, da v zvezi z dejanji z neznatnimi posledicami sodišče lahko odloči po 4. točki 358. člena ZKP. Pojasnjujemo, da predlagana izjema odpravlja neuskkljenost veljavne ureditve, po kateri lahko oseba, ki je dopolnila petnajst let, veljavno privoli v spolno ravnanje, in tudi spolna dejanja z osebo, ki je mlajša od petnajst let, niso protipravna, če jih stori oseba primerljive starosti in ustrezajo stopnji njene duševne in telesne zrelosti (173. člen KZ-1 tako izjemo že predvideva), hkrati pa v skladu s 176. členom KZ-1 take osebe zaradi medsebojnega pošiljanja seksualnih gradiv tvegajo obsodbo v kazenskem postopku. Zato ocenjujemo, da predlagani novi peti odstavek 176. člena KZ-1 prispeva k pravni varnosti ter enotnosti sodne in državno-tožilske prakse. Dodajamo, da je v tokratnem Predlogu zakona izključitev protipravnosti v predlaganem novem petem odstavku 176. člena KZ-1 še izrecno zamejena na zgolj sporazumna dejanja tako v zvezi s pridobivanjem in posredovanjem kot tudi v zvezi z osebo, ki jo gradivo prikazuje.

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- poleg izključitve protipravnosti za dejanja med mladoletnimi osebami predlaga tudi izključitev protipravnosti za enaka dejanja med mladoletno osebo in mlajšim polnoletnikom primerljive starosti. Glede na predloge drugih organov za črtanje oziroma večje omejevanje predlagane izključitve protipravnosti ta predlog ni upoštevan;

- v veljavnem tretjem in predlaganem petem odstavku naj se »proizvodnja« in »proizvede« nadomestita z »izdelava« in »izdela«, saj proizvodnja predpostavlja, da gre za trajajočo dejavnost. Predlog je upoštevan.

K predlaganim spremembam in dopolnitvam 221. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- v zvezi z drugim odstavkom 221. člena KZ-1 opozarja na problem izsiljevalskih programov oziroma virusov, ki blokirajo dostop do podatkov, za od-blokado pa se zahteva plačilo. Gre sicer za vnos podatka, vendar je to le sredstvo za uresničitev pravega cilja in ni ovirano delovanje informacijskega sistema, le dostop do podatkov je onemogočen. Zato predlaga ustrezno dopolnitev drugega odstavka 221. člena. Predlog je upoštevan tako, da je v drugem odstavku predlagana dopolnitev znaka »ovira prenos podatkov« še s »oviranjem dostopa do podatkov«. Ocenjujemo namreč, da je »preprečevanje« dostopa ali prenosa zajeto že v pojmu »oviranja«.

K predlaganemu novemu besedilu 226. člena KZ-1:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

- predlaga črtanje 2. točke drugega odstavka predlaganega novega besedila 226. člena KZ-1, ker dopušča možnost, da se denar prenaša in s tem zmanjšuje kriminalna količina, dokazovanje pa bo težavno. Pojasnjujemo, da je obravnavani znak smiselno povzet po veljavnem drugem

odstavku 226. člena KZ-1 (»neodplačno, navidezno ali pod ceno prenaša premoženje na druge osebe ali na drug način zmanjšuje vrednost ...«), zato predlog za črtanje ni upoštevan.

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- glede na 14. člen ZFPPIPP (insolventnost je trajnejša nelikvidnost ali dolgoročna plačilna nesposobnost) predlaga nadomestitev »ni plačilno sposoben« v napovednem stavku prvega odstavka z »insolventen«, saj je plačilna nesposobnost lahko tudi trenutna. Predlog je upoštevan v novem prvem in drugem odstavku 226. ter v novem prvem odstavku 227. člena KZ-1, saj gre za primerljive položaje;

- predlaga, da se v 3. točki prvega odstavka doda še znak »ne vodi poslovnih knjig, listin in poročil«, saj s tem pride do enakih posledic, kot pri prikrivanju, uničevanju ali spremembi. Predlog je upoštevan;

- predlaga proučitev, ali je ustrezna množinska raba »upnikov«, saj ni videti razlogov, da kaznivo dejanje ne bi moglo biti podano ob onemogočanju ali zmanjšanju poravnave obveznosti do enega samega upnika. Predlog ni upoštevan, saj je množinska oblika uporabljena tudi v veljavnih besedilih tako 226. kot tudi 227. člena KZ-1 in je v zvezi s tem vzpostavljena že ustrezna sodna praksa.

K predlaganim spremembam in dopolnitvam 237. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- glede na predlog dopolnitve drugega odstavka 221. člena KZ-1, ki je upoštevan, predlaga tudi ustrezno dopolnitev prvega odstavka 237. člena KZ-1. Predlog je upoštevan tako, da je v prvem odstavku predlagana dopolnitev znaka »ovira prenos podatkov« še s »oviranjem dostopa do podatkov«. Ocenjujemo namreč, da je »preprečevanje« dostopa ali prenosa zajeto že v pojmu »oviranja«.

K predlaganim dopolnitvam 238. člena KZ-1:

Agencija za trg vrednostnih papirjev:

- predlaga, da se v prvem odstavku 238. člena KZ-1 poleg »organiziran trg« navede tudi »druga mesta trgovanja«, da bo dikcija v skladu z ZTFI-1 pokrila tudi MTF in OTF. Predlog je upoštevan;

- meni, da bi bilo treba v 99. členu KZ-1 določiti, da »mesto trgovanja pomeni organiziran trg, večstranski sistem trgovanja (MTF) in večstranski sistem trgovanja, ki ni organiziran trg ali MTF (OTF)«. Glede na to, da ZTFI-1 kot področni predpis v 26. členu »mesto trgovanja« opredeljuje kot organiziran trg, MTF in OTF, določanje pomena izraza za potrebe KZ-1 ni potrebno;

- glede prekrškov po 1., 3. in 5. točki prvega odstavka 540. člena ZTFI-1 ocenjuje kot ustrezno, da se ne črtajo v prehodnih določbah Predloga KZ-1H, ampak bo to po potrebi storjeno z naslednjo novelo ZTFI-1. Glede na navedeno črtanje prekrškov v prehodnih določbah tega Predloga zakona ni predlagano.

K predlaganim spremembam in dopolnitvam 246. člena KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- ob predlaganem novem drugem odstavku 246. člena KZ-1 izpostavlja vprašanje razmerja do kaznivega dejanja tatvine, saj bo že ob bankomatni tatvini prišlo do prekrivanja. Zato predlaga preoblikovanje tako, da bo po novem drugem odstavku določena prepovedana posledica v obliki pridobitve protipravne premoženjske koristi. Predlog je upoštevan;

- glede predlaganega novega tretjega odstavka namesto »protipravno prilaščeno« predlaga »s kaznivim dejanjem pridobljeno«. Predlog je upoštevan.

K predlaganim spremembam in dopolnitvam 308. člena KZ-1:

PIC in Amnesty International:

- nasprotujeta dopolnitvi tretjega odstavka 308. člena KZ-1, saj kriminalizira vsakršno korist pri spravljanju tujcev, ki nimajo dovoljenja za vstop, v državo, saj gre za kriminalizacijo dejanj solidarnosti, kar bi bilo izenačeno s tihotapljenjem za dobiček – to bi bilo v nasprotju s Protokolom ZN o tihotapstvu, ki za obstoj kaznivega dejanja tihotapstva določa »finančno ali drugo materialno korist«, pa tudi širše z mednarodnim pravom (na primer Deklaracija ZN o zagovornikih človekovih pravic, Konvencija o beguncih, Splošna deklaracija o človekovih pravicah). Predlog je upoštevan tako, da je iz predloga spremembe znaka »za plačilo« izpuščen namen pridobitve nepremoženjske koristi.

Dodatni predlogi za spremembe KZ-1:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

- vztraja pri predlogu, da se najdaljše trajanje ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu (**70.a člen KZ-1**) in ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti (**70.b člen KZ-1**) podaljša do najvišje predpisane kazni za storjeno protipravno dejanje. Pojasnjujemo, da je bilo z uveljavitvijo KZ-1 v letu 2008 sprejeto stališče, da takih kazensko-pravnih ukrepov sploh ne bi smelo biti in bi vedno moralo iti le za obravnavo skozi zdravstveni sistem. S KZ-1B sta bila varnostna ukrepa ponovno uvedena z najdaljšim trajanje pet oziroma dve leti, saj jima nato lahko sledi ukrep po Zakonu o duševnem zdravju (ZDZdr). Pomembno je tudi, da z delom nadaljuje Medresorska delovna skupina za vzpostavitev specializirane enote za osebe z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju, ki je namenjena ravno razrešitvi problematike, na katero je opozorjeno v predlogu za spremembo 70.a in 70.b člena KZ-1, pa tudi širše;

- v zvezi s **143. členom KZ-1** ugotavlja, da se je njegov četrti odstavek pred novelo KZ-1B glasil: »(4) Kdor prevzame identiteto druge osebe in pod njenim imenom izkorišča njene pravice, si na njen račun pridobiva premoženjsko korist ali prizadene njeno osebno dostojanstvo, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let.«, kar je pomenilo, da se obstoj ene od prepovedanih posledic vezal na znak »kdor prevzame identiteto druge osebe«. Po noveli KZ-1B pa zaradi besede »ali« in dodane izvršitvene oblike ni več jasno, ali je nastanek prepovedane posledice še pogoj za kaznivo dejanje ob izvršitveni obliki, ko nekdo »prevzame identiteto druge osebe«, ampak le, ko gre za »obdelavo osebnih podatkov druge osebe«. Zato predlaga ustrežnejše in jasnejše besedilo: »(4) Kdor s prevzemom identitete druge osebe ali z obdelavo njenih osebnih podatkov izkorišča njene pravice, si na njen račun pridobiva premoženjsko ali nepremoženjsko korist ali prizadene njeno osebno dostojanstvo, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let.«. Predlog je v Predlogu zakona upoštevan. Potrebo po spremembi utrjuje tudi obrazložitev novele KZ-1B, iz katere opisani namen zakonodajalca ne izhaja. Namen je namreč bil vključitev nove izvršitvene oblike kaznivega dejanja z obdelavo osebnih podatkov v smislu 3. točke 6. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov kot ožjih delov identitete posameznika zaradi v praksi zaznanih primerov prevzemanja posameznih osebnih ali identifikacijskih podatkov, poleg primerov prevzemanja celotne identitete druge osebe, ki je že bila kazenskopravno zavarovana;

- predlaga dopolnitev **305. člena KZ-1** tako, da se v prvem odstavku za besedo »škodo« doda še »ali ga ustraheval ali vznemiril« (enako kot pri 135., 286. členu KZ-1). Izpostavlja, da ima in mora imeti država monopol nad določanjem oseb, ki opravljajo javne, še zlasti pa varnostne naloge, aktualne izkušnje pa kažejo, da »povzročitev škode« ali »pridobitev koristi« ni glavni motiv za lažno izdajanje za uradno osebo, ampak gre predvsem za željo po ustrahevanju, iskanje spoštovanja v družbi, uporništvu zoper družbene norme in podobno. Glede na v lanskem letu uveljavljene spremembe ZNDM-2 in ZJRM-1 menimo, da v skladu z načelom

»ultima ratio« kazenskega prava niso potrebne še dopolnitve obravnavanega kaznivega dejanja.

Društvo državnih tožilcev Slovenije:

- vztraja pri predlogu, da se najdaljše trajanje ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu (**70.a člen KZ-1**) in ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti (**70.b člen KZ-1**) podaljša do najvišje predpisane kazni za storjeno protipravno dejanje. Pojasnjujemo, da je bilo z uveljavitvijo KZ-1 v letu 2008 sprejeto stališče, da takih kazensko-pravnih ukrepov sploh ne bi smelo biti in bi vedno moralo iti le za obravnavo skozi zdravstveni sistem. S KZ-1B sta bila varnostna ukrepa ponovno uvedena z najdaljšim trajanje pet oziroma dve leti, saj jima nato lahko sledi ukrep po Zakonu o duševnem zdravju (ZDZdr). Pomembno je tudi, da z delom nadaljuje Medresorska delovna skupina za vzpostavitev specializirane enote za osebe z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju, ki je namenjena ravno razrešitvi problematike, na katero je opozorjeno v predlogu za spremembo 70.a in 70.b člena KZ-1, pa tudi širše.

Agencija za varstvo konkurence:

- izpostavlja, da predpisana kazen za kaznivo dejanje po **225. členu KZ-1** ne omogoča uporabe prikritih preiskovalnih ukrepov iz 150. člena ZKP, zato primarno predlaga uvrstitev 225. člena KZ-1 v katalog po 150. členu ZKP. Navedeni predlog se nanaša na ZKP, zato v predlogu sprememb KZ-1 ne more biti upoštevan;

- inkriminacija določa kaznivost vseh kršitev konkurenčnega prava, čeprav primerjalno tako le za najhujše kršitve (karteli ali prikrojevanje ponudb), ostalo pa civilno ali upravno sankcioniranje. Primerjalno ponekod fizične osebe odgovarjajo za kaznivo dejanje, pravne osebe pa so podvržene administrativnemu sankcioniranju. Zato kot najustreznejše ocenjuje, da bi kazensko odgovarjale za dejanje po 225. členu KZ-1 le fizične osebe (pa še te le v zvezi s karteli in prikrojevanjem ponudb), pravne osebe pa bi agencija obravnavala v inšpekcijskem in prekrškovnem postopku. Navedeno nakazuje na enotni upravno-kaznovalni postopek po ZPomK-1 in ZP-1, vendar pa je pred predlagano dekriminacijo (KZ-1) treba tak postopek ustrezno urediti v področnem zakonu – torej ZPomK-1. Posledično bi bilo treba 225. člen KZ-1 črtati iz kataloga po 25. členu ZOPOKD, ne pa omejevati dometa 225. člena KZ-1 le na fizične osebe v KZ-1;

- v zvezi z navedenimi predlogi agencije je dne 14. 10. 2020 v prostorih Ministrstva za pravosodje potekal usklajevalni sestanek. Ugotovljeno je bilo, da predlogi agencije primarno segajo na področje urejanja ZPomK-1 in ZP-1 (glede enotnega upravno-kaznovalnega postopka), ZKP (glede sodelovanja agencije s Policijo pri odkrivanju kaznivih dejanj), KZ-1 (omejitev kaznivega dejanja za fizične osebe) in ZOPOKD (dekriminacija za pravne osebe). Nekatere od teh predlogov (sodelovanje) je mogoče doseči zgolj s spremembo prakse, v zvezi z ostalimi pa je najprej treba ustrezno urediti upravno-kaznovalni postopek, šele nato bi se temu po potrebi prilagodil 225. člen KZ-1, zato spremembe zaenkrat niso predlagane.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki oziroma predstavniki pristojnih organov so sodelovali v predhodnem in formalnem strokovnem usklajevanju Predloga zakona. Gre za pripombe in predloge v postopkih usklajevanja predloga predpisa, za katere niso bila izvedena nikakršna plačila. Pravne osebe kot take niso sodelovale pri pripravi Predloga zakona.

V Delovni skupini za pripravo sprememb in dopolnitev Kazenskega zakonika so sodelovali naslednji strokovnjaki, ki za delo v delovni skupini niso prejeli plačila:

- prof. dr. Matjaž Ambrož, Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani;
- mag. Špela Veselič, Društvo SOS telefon; kasneje sprememba: Katarina Bervar Sternad, PIC;
- doc. dr. Mojca Mihelj Plesničar, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani;
- mag. Andrej Ferlinc, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije;
- mag. Jasmina Arnuš, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije;
- Samo Košir, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije;
- dr. Blaž Kovačič Mlinar, Odvetniška zbornica Slovenije;
- dr. Valter Fabjančič, Ministrstvo za notranje zadeve;
- Petra Recek, Uprava kriminalistične policije;
- Doroteja Novak Gosarič, Ministrstvo za zdravje;
- Tonija Črnigoj, Ministrstvo za zdravje;
- Danica Avsec, Zavod Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-Transplant;
- Marko Špoljarič, Univerzitetni klinični center Ljubljana;
- dr. Zlatan Dežman, Evropska pravna fakulteta;
- dr. Anže Erbežnik, Evropska pravna fakulteta;
- Marjeta Švab Širok, Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- g. Marjan DIKAUČIČ, minister za pravosodje,
- g. Zlatko RATEJ, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Nina KOŽELJ, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- g. Peter PAVLIN, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 50/12 – UPB2, 54/15, 6/16 – UPB2p, 38/16, 27/17, 23/20 in 95/21) se za besedilom 61. člena, ki postane prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če se je v roku za izpolnitev obveznosti iz tretjega odstavka 57. člena tega zakonika, ki je bil obsojencu določen v sodbi, nad njim začel osebni stečaj, se tek roka za izpolnitev te obveznosti za čas trajanja osebnega stečaja prekine, rok, v katerem lahko sodišče sprejme odločitve iz prejšnjega odstavka, pa se ne glede na prejšnji odstavek za čas takšne prekinitve podaljša tudi čez mejo določene preizkusne dobe.«.

2. člen

V 62. členu se v drugem odstavku za besedo »dobe« doda besedilo »oziroma po poteku roka iz drugega odstavka prejšnjega člena«.

3. člen

V 65. členu se v tretjem odstavku v napovednem stavku za besedo »vključevati« doda beseda »zlasti«, v točki 8) pa se pika nadomesti s podpičjem in se doda nova točka 9), ki se glasi:

»9) druge ustrezne naloge.«.

4. člen

V 66. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Svetovalec obsojencu v skladu z zakonom, ki ureja probacijo, nudi pomoč in varstvo ter nadzira izpolnjevanje navodil, ki jih je sodišče izreklo obsojencu.«.

5. člen

67. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Posledice neizpolnjevanja navodil

67. člen

Če obsojenec med preizkusno dobo ne izpolnjuje navodil, se izmika stikom s svetovalcem ali kako drugače krši osebni načrt, pripravljen v skladu z zakonom, ki ureja probacijo, ga sme sodišče posvariti, spremeniti navodila, podaljšati varstveno nadzorstvo tudi čez mejo določene preizkusne dobe za čas neizpolnjevanja navodil, izmikanja stikom ali drugačne kršitve osebnega načrta ali preklicati pogojno obsodbo.«.

6. člen

V 82. členu se v četrtem odstavku v točki 2) za besedo »doba« doda besedilo »oziroma rok iz drugega odstavka 61. člena oziroma 67. člena tega zakonika«.

7. člen

84. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Dajanje podatkov iz kazenske evidence

84. člen

(1) Podatki o izrečenih sodbah se vodijo v kazenskih evidencah. Z zakonom se določita obseg podatkov in dajanje podatkov iz kazenskih evidenc pred izbrisom.

(2) Na zahtevo vrtcev, šol, drugih zavodov, ustanov ali društev, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo, se zaradi preverjanja izpolnjevanja pogojev za njihovega delavca ali drugo osebo, ki za njih opravlja ali bo opravljala delo, dajo podatki iz kazenskih evidenc tudi za izbrisane obsodbe za kazniva dejanja po 170. členu, po 171. členu, po 172. členu, po 173. členu, po 173.a členu, po drugem odstavku 174. člena, izvršenega proti

mladoletni osebi, po drugem odstavku 175. člena in po 176. členu tega zakonika ter za izbrisane obsodbe za primerljiva kazniva dejanja, ki jih državljanom Republike Slovenije izrečejo tuja sodišča.

(3) Z zakonom se določi, da se obsodbe za kazniva dejanja iz prejšnjega odstavka vpišejo v evidenco izbranih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in se predpišejo pogoji, omejitve in postopek za dajanje podatkov o takih obsodbah; v primerih, ki niso zajeti v prejšnjem odstavku, se obsodba kljub ohranitvi v tej evidenci šteje za izbrisano (prvi odstavek tega člena).«.

8. člen

V 86. členu se v osmem odstavku besedilo »največ dveh let« nadomesti z besedilom »največ treh let«.

9. člen

V 91. členu se v naslovu za besedo »pregona« doda besedilo »in roka za novo sojenje«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če je pravnomočna sodba v postopku z izrednim pravnim sredstvom ali z ustavno pritožbo razveljavljena, je rok za novo sojenje pet let od razveljavitve pravnomočne sodbe.«.

V tretjem odstavku se besedilo »ne teče« nadomesti z besedilom »in rok za novo sojenje ne tečeta«.

V četrtem odstavku se besedilo »se pretrga« nadomesti z besedilom »in rok za novo sojenje se pretrgata«.

10. člen

V 99. členu se v prvem odstavku v točki 2) besedilo »državni pravobranilec« nadomesti z besedilom »višji državni odvetnik«.

V šestem odstavku se za besedo »daljavo« doda besedilo »ter virtualna valuta«.

Za dvanajstim odstavkom se doda nov trinajsti odstavek, ki se glasi:

»(13) Za blagovno promptno pogodbo po tem zakoniku se šteje pogodba za dobavo blaga, razen energetskih proizvodov na debelo, s katerim se trguje na promptnem trgu in ki se dostavi takoj ob poravnavi posla, in pogodba za dobavo blaga, ki ni finančni instrument, vključno s fizično poravnano terminsko pogodbo.«.

11. člen

V 109. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Kdor zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom ali za katerega ve, da bo deloma ali v celoti uporabljeno za storitev dejanja iz 108., 108.a, 110., 111., 307., 329., 330., 352., 353., 354., 355., 371. in 373. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.«.

12. člen

V 111. členu se v prvem odstavku besedilo »kaznivih dejanj iz 108. člena« nadomesti z besedilom »kaznivega dejanja iz 108. člena«.

Drugi in tretji odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(2) Enako se kaznuje, kdor usposablja druge za izdelavo in uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi ali za druge posebne metode in tehnike z namenom storitve ali sodelovanja pri storitvi kaznivega dejanja iz 108. člena tega zakonika.

(3) Enako se kaznuje, kdor se z aktivnim sodelovanjem usposablja za izdelavo in uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi ali za druge posebne metode in tehnike z namenom storitve ali sodelovanja pri storitvi kaznivega dejanja iz 108. člena tega zakonika.«.

13. člen

V 135. členu se v tretjem odstavku za prvim stavkom doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Če je dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena storjeno zoper koga od najvišjih predstavnikov države, poslanca, člana državnega sveta, člana vlade, sodnika ustavnega ali vrhovnega sodišča ali zoper njegovega bližnjega, se pregon začne po uradni dolžnosti.«.

14. člen

V 143. členu se v četrtem odstavku besedilo »prevzame identiteto« nadomesti z besedilom »s prevzemom identitete«.

15. člen

V 176. členu se v tretjem odstavku beseda »proizvede« nadomesti z besedo »izdela«, besedilo »ali pridobi dostop« pa se nadomesti z besedilom », pridobi dostop ali namerno dostopa«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Dejanje iz tretjega odstavka tega člena v delu, ki pomeni pridobivanje, izdelavo, posedovanje ali pridobivanje dostopa s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij do pornografskega ali drugačnega seksualnega gradiva, ni protipravno, če je bilo storjeno med mladoletnimi osebami primerljive starosti, ki so se z dejanjem strinjale, ustreza stopnji njihove duševne in telesne zrelosti ter prikazuje take osebe.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

16. člen

V 181. členu se prvi, drugi in tretji odstavek spremenijo tako, da se glasijo:

»(1) Kdor v nasprotju s predpisi s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja živemu ali mrtvemu odvzame del človeškega telesa zaradi presaditve ali drugih namenov, ali kdor komu v nasprotju s temi predpisi presadi del človeškega telesa, ali kdor del človeškega telesa, za katerega ve, da je bil odvzet v nasprotju s predpisi s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja, presadi ali uporabi za drug namen, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(2) S kaznijo iz prvega odstavka tega člena se kaznuje, kdor protipravno odvzame spolne celice, kri ali komponente krvi, nedovoljeno ravna z njimi ali krši anonimnost dajalca.

(3) Če stori dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena oseba z zlorabo svojega položaja, se kaznuje z zaporom od enega do petih let.«.

Četrti odstavek se črta.

Dosedanji peti odstavek postane četrti odstavek.

Dosedanji šesti odstavek, ki postane peti odstavek, se črta.

17. člen

Za 181. členom se doda nov 181.a člen, ki se glasi:

»Trgovina z deli človeškega telesa, spolnimi celicami, krvjo in komponentami krvi 181.a člen

(1) Kdor zato, da bi pridobil plačilo ali drugo premoženjsko korist sebi ali komu drugemu, oglašuje razpoložljivost ali potrebo po delih človeškega telesa ali koga nagovarja ali novači, da bi bil darovalec ali prejemnik delov človeškega telesa ali drugače posreduje pri dajanju delov telesa žive ali umrle osebe za presaditev, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje, kdor zato, da bi pridobil plačilo ali drugo premoženjsko korist sebi ali komu drugemu, oglašuje razpoložljivost ali potrebo po spolnih celicah, krvi ali komponentah krvi ali koga nagovarja ali novači, da bi bil darovalec ali prejemnik spolnih celic, krvi ali komponent krvi.

(3) Enako kot v prvem odstavku tega člena se kaznuje, kdor odvzame ali pridobi odvzeti del človeškega telesa, spolne celice, kri ali komponente krvi, za katere darovalec prejme plačilo ali drugo premoženjsko korist, kdor nezakonito razpolaga z odvzetim delom človeškega telesa, spolnimi celicami, krvjo ali komponentami krvi ali kdor uporabi človeško telo, njegove dele, spolne celice, kri ali komponente krvi z namenom pridobivanja premoženjske koristi.

(4) S kaznijo iz prvega odstavka tega člena se kaznuje, kdor pripravlja, ohranja, hrani, prevaža, prenaša, sprejema, uvaža ali izvaža dele človeškega telesa, spolne celice, kri ali komponente krvi, ki so bili odvzeti v nasprotju s predpisi s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa, spolnih celic, krvi ali komponent krvi zaradi zdravljenja.

(5) Če stori dejanje iz prvega, drugega, tretjega ali četrtega odstavka tega člena oseba z zlorabo svojega položaja, se kaznuje z zaporom od enega do petih let«.

18. člen

V 183. členu se prvi in drugi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(1) Kdor proizvaja, pripravlja, izdeluje, prodaja ali ponuja naprodaj ali zaradi prodaje ali dajanja v promet kupuje ali hrani, ali posreduje pri prodaji ali nakupu, uvaža ali izvaža, vnaša ali iznaša ali kako drugače daje v promet zdravila, zdravilne učinkovine, pomožne snovi, medicinske pripomočke ali njihove dele ali dodatke ali druga sredstva za zdravljenje, ki so škodljiva za zdravje, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor pridobiva, pripravlja, izdeluje, predeluje, prodaja ali ponuja naprodaj ali zaradi prodaje ali dajanja v promet kupuje ali hrani, ali posreduje pri prodaji ali nakupu, uvaža ali izvaža, vnaša ali iznaša ali kako drugače daje v promet okuženo kri ali drugo tkivo ali iz tega izdelano snov za zdravljenje.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Če ima dejanje iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena za posledico hudo ali posebno hudo telesno poškodbo ali temu ustrezno okvaro zdravja ene ali več oseb, ali če dejanje stori oseba, ki je zlorabila dano zaupanje, se storilec kaznuje za dejanje iz prvega ali drugega odstavka z zaporom od enega do desetih let, za dejanje iz tretjega odstavka pa z zaporom do petih let.«.

V petem odstavku se besedilo »od enega do petnajstih let« nadomesti z besedilom »od dveh do petnajstih let«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Škodljiva zdravila, zdravilne učinkovine, pomožne snovi, medicinski pripomočki, njihovi deli, dodatki ali druga sredstva za zdravljenje, okužena kri, drugo tkivo ali iz tega izdelana snov za zdravljenje se vzamejo.«.

19. člen

Za 183. členom se doda nov 183.a člen, ki se glasi:

»Proizvodnja in promet ponarejenih sredstev za zdravljenje, zdravil, ki nimajo dovoljenja za promet, ali medicinskih pripomočkov, ki ne izpolnjujejo zahtev glede skladnosti

183.a člen

(1) Kdor proizvaja, pripravlja, izdeluje, prodaja ali ponuja naprodaj ali zaradi prodaje ali dajanja v promet kupuje ali hrani, ali posreduje pri prodaji ali nakupu, uvaža ali izvaža, vnaša ali iznaša ali kako drugače daje v promet zdravila, zdravilne učinkovine, pomožne snovi, medicinske pripomočke ali njihove dele ali dodatke ali druga sredstva za zdravljenje, ki so ponarejena, in ni podano hujše kaznivo dejanje po tem zakoniku, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor stori dejanje iz prvega odstavka tega člena z zdravili, ki nimajo dovoljenja za promet, ali z medicinskimi pripomočki, ki ne izpolnjujejo zahtev glede skladnosti.

(3) Če stori dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena oseba, ki je zlorabila dano zaupanje, se kaznuje z zapornom od enega do petih let.

(4) Zdravila, zdravilne učinkovine, pomožne snovi, medicinski pripomočki, njihovi deli, dodatki ali druga sredstva za zdravljenje iz prvega in drugega odstavka tega člena se vzamejo.«.

20. člen

V 186. členu se v naslovu besedilo »**snovmi v športu in**« nadomesti z besedilom »**snovmi in postopki v športu ter**«.

V prvem odstavku se za besedo »drog,« doda besedilo »ali sredstva ali sestavine, ki se uporabljajo za postopke, ki so razvrščeni kot nedovoljeni v športu, ali postopke, ki so razvrščeni kot nedovoljeni v športu,«.

V drugem odstavku se za besedo »drog« dodata vejica in besedilo »ali kdor prodaja, ponuja ali izvaja nedovoljene postopke v športu«.

V četrtem odstavku se za besedo »športu« doda besedilo »ali za uporabo nedovoljenih postopkov v športu«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Prepovedane droge, nedovoljene snovi v športu, sredstva ali sestavine, ki omogočajo uporabo nedovoljenih postopkov v športu, in sredstva za njihovo izdelovanje se vzamejo. Prevozna sredstva, uporabljena za prevoz in hrambo drog, nedovoljenih snovi v športu ali sredstev, ki omogočajo uporabo nedovoljenih postopkov v športu, se odvzamejo, če imajo za prevoz in hrambo drog ali nedovoljenih snovi in postopkov v športu posebej prirejene prostore ali če je njihov lastnik vedel ali bi bil mogel vedeti, da bodo uporabljena za tak namen.«.

21. člen

V 187. členu se naslov spremeni tako, da se glasi: »**Omogočanje uživanja ali uporabe prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi ali postopkov v športu**«.

Prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Kdor napelje drugega k uživanju prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu ali k uporabi nedovoljenih postopkov v športu ali mu jih da, da jih uživa ali uporabi on ali kdo drug, ali kdor da na razpolago prostore za uživanje ali uporabo prepovedanih drog, nedovoljenih snovi ali postopkov v športu ali kako drugače omogoči drugemu, da uživa ali uporabi prepovedane droge, nedovoljene snovi ali postopke v športu, se kaznuje z zapornom od šestih mesecev do osemih let.«.

V tretjem odstavku se za besedo »uživanje« doda besedilo »ter sredstva in sestavine, ki omogočajo uporabo nedovoljenih postopkov v športu,«.

22. člen

V 212. členu se naslov spremeni tako, da se glasi: **»Organiziranje denarnih verig, nedovoljeno prirejanje iger na srečo in nedovoljeno prirejanje rezultatov športnih tekmovanj«**.

V drugem odstavku se za besedo »pridobil« doda beseda »večjo«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Enako kot v prvem odstavku tega člena se kaznuje oseba, ki se zato, da bi sebi ali komu drugemu pridobila premoženjsko ali kakšno drugo korist, dogovori za nedovoljeno spremembo rezultata ali poteka uradnega športnega tekmovanja ali za tako spremembo kaj stori ali opusti.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo »prejšnjih odstavkov« nadomesti z besedilom »prvega ali tretjega odstavka tega člena«.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se besedilo »prvega ali drugega« nadomesti z besedilom »prvega, drugega ali tretjega«.

23. člen

V 218. členu se naslov spremeni tako, da se glasi: **»Nedovoljena posest in promet s stvarmi, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote«**.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Enako se kaznuje, kdor daje na trg ali drugače ponuja naprodaj stvari iz prejšnjega odstavka, za katere ve, da so bile pridobljene protipravno, ali kdor protipravno poseduje stvar, ki je posebnega kulturnega pomena ali naravna vrednota.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega ali drugega odstavka tega člena«.

24. člen

V 219. členu se v naslovu za besedo »Poškodovanje« dodata vejica in beseda »odstranitev«.

V prvem odstavku se za besedo »poškoduje« dodata vejica in beseda »odstrani«.

25. člen

V 221. členu se v prvem odstavku besedilo »enega leta« nadomesti z besedilom »dveh let«.

V drugem odstavku se besedilo »ovira prenos podatkov ali delovanje« nadomesti z besedilom »ovira prenos ali dostop do podatkov ali ovira delovanje«, beseda »za« se nadomesti z besedo »z«, beseda »dveh« pa se nadomesti z besedo »treh«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Če je bilo z dejanjem iz prejšnjega odstavka z uporabo pripomočkov iz tretjega odstavka 306. člena tega zakonika ovirano delovanje ali so bili drugače prizadeti trije ali več informacijskih sistemov, se storilec kaznuje z zaporom od treh mesecev do štirih let.«.

V četrtem odstavku se za besedo »škoda« doda besedilo »ali je bilo dejanje storjeno v hudodelski združbi ali nad informacijskim sistemom upravljavca kritične infrastrukture ali nad informacijskim sistemom zavezanca po zakonu, ki ureja informacijsko varnost«.

26. člen

226. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Oškodovanje upnikov z goljufijo ali nevestnim poslovanjem 226. člen

(1) Kdor ve, da je sam ali kdo drug kot dolжник insolventen, pa onemogoči ali zmanjša možnost poravnave obveznosti do upnikov, tako da:

- 1) premoženje ali njegov del prikrije, poškoduje, odstrani, navidezno, brezplačno ali za nerazumno nizko ceno odsvoji ali uniči;
- 2) sklene lažno pogodbo o dolgu ali prizna neresnično terjatev;
- 3) prikrije, uniči, spremeni ali tako vodi poslovne knjige, listine ali poročila, da iz njih ni mogoče pravočasno ali pravilno ugotoviti dejanskega premoženjskega stanja, plačilne sposobnosti ali kapitalske ustreznosti dolžnika, oziroma poslovnih knjig, listin ali poročil sploh ne vodi;
- 4) na drug goljufiv način navidezno ali dejansko poslabša svoje premoženjsko stanje ali premoženjsko stanje drugega dolžnika,

se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(2) Kdor ve, da sam ali kdo drug kot dolжник insolventen, pa navidezno ali dejansko poslabša svoje premoženjsko stanje ali premoženjsko stanje drugega dolžnika, tako da:

- 1) nesmotrno troši sredstva, se nesorazmerno zadolžuje, opušča pravočasno zavarovanje in uveljavljanje terjatev ali sklepa špekulativne ali škodljive posle;
- 2) brez potrebe prenaša na druge osebe, obremenjuje ali drugače zmanjšuje vrednost svojega premoženja ali premoženja oziroma podjetja, ki ga upravlja;
- 3) ne izvršuje zakonskih obveznosti pri nastanku insolventnosti ali krši temeljna pravila v postopkih insolventnosti;
- 4) kako drugače očitno krši svoje dolžnosti pri vodenju gospodarske dejavnosti ali finančnem poslovanju,

se kaznuje z zaporom do petih let.

(3) Če je zaradi dejanj iz prvega ali drugega odstavka tega člena nastala velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.«.

27. člen

227. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»Dajanje prednosti upnikom
227. člen**

(1) Kdor ve, da sam ali kdo drug kot dolžnik insolventen, pa izplača dolg ali kako drugače namenoma spravi kakšnega upnika v ugodnejši položaj in tako povzroči premoženjsko škodo drugim upnikom, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prvega odstavka tega člena povzročena velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.«.

28. člen

V 229. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Kdor se izogne odhodkom s tem, da uporabi ali predloži lažne, nepravilne ali nepopolne izjave ali dokumente ali ne razkrije podatkov in tako povzroči škodo splošnemu proračunu Evropske unije, proračunu, ki ga upravlja Evropska unija, ali proračunu, ki se upravlja v imenu Evropske unije, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do petih let.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Enako se kaznuje, kdor poneveri, neupravičeno zadržuje ali neustrezno uporabi sredstva splošnega proračuna Evropske unije, proračuna, ki ga upravlja Evropska unija ali proračuna, ki se upravlja v imenu Evropske unije.«.

Drugi odstavek, ki postane tretji odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Enako se kaznuje, kdor pridobi sredstva iz proračunov iz prejšnjih odstavkov s tem, da uporabi ali predloži lažne, nepravilne ali nepopolne izjave ali dokumente ali ne razkrije podatkov.«.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

29. člen

V 237. členu se v prvem odstavku besedilo »ovira prenos podatkov ali delovanje« nadomesti z besedilom »ovira prenos ali dostop do podatkov ali ovira delovanje«.

V drugem odstavku se za besedo »škodo« dodata vejica in besedilo »ali če je bilo storjeno v hudodelski združbi ali nad informacijskim sistemom upravljavca kritične infrastrukture ali nad informacijskim sistemom zavezanca po zakonu, ki ureja informacijsko varnost«; besedilo »do petih let« pa se nadomesti z besedilom »od treh mesecev do petih let«.

30. člen

V 238. členu se v prvem odstavku za besedilom »organiziran trg« doda besedilo »ali drugo mesto trgovanja«, za besedilom »tega vrednostnega papirja ali drugega finančnega

instrumenta« pa se doda besedilo »ali za preklic ali spremembo naročila za trgovanje, če je bilo naročilo oddano, preden je oseba imela notranje informacije«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Enako kot v prvem odstavku tega člena se kaznuje oseba, ki stori dejanje iz prvega odstavka tega člena z vrednostnimi papirji ali drugimi finančnimi instrumenti na prostem trgu, če je njihova cena ali vrednost odvisna od cene ali vrednosti finančnih instrumentov na trgih iz prvega odstavka tega člena ali vpliva nanjo.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

31. člen

V 239. členu se v prvem odstavku:

- točka 1) spremeni tako, da se glasi:

»1) sklene posel, izda naročilo za trgovanje ali drugače ravna tako, da udeležencem trga da napačno ali zavajajočo predstavo glede ponudbe, povpraševanja ali cene finančnega instrumenta ali povezane blagovne promptne pogodbe, ali s tem ena ali več povezanih oseb zagotovi ceno enega ali več finančnih instrumentov ali povezanih blagovnih promptnih pogodb na nenormalni ali umetni ravni;«;

- vejica na koncu točke 3) pa se nadomesti s podpičjem in se doda nova točka 4), ki se glasi:

»4) posreduje lažne ali zavajajoče informacije ali zagotavlja lažne ali zavajajoče vhodne podatke ali drugače ravna tako, da se manipulira izračun referenčne vrednosti,«.

32. člen

V 243. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Enako se kaznuje kdor uvozi, izvozi, prevažja, prejme ali si drugače preskrbi ponarejen denar, da bi ga spravil v obtok kot pravega.«.

33. člen

V 246. členu se za prvim odstavkom dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»(2) Kdor uporabi ček, kreditno ali plačilno kartico ali drugo negotovinsko plačilno sredstvo v izvorni obliki, ki ga ni upravičen uporabljati in je bilo pridobljeno na nezakonit način, ter s tem sebi ali komu drugemu pridobi protipravno premoženjsko korist, se kaznuje z zaporom do treh let.

(3) Kdor z namenom nezakonite uporabe poseduje, kupi ali drugače pridobi zase ali za drugega, prenese, uvozi, izvozi, proda ali drugače razširi s kaznivim dejanjem pridobljeno negotovinsko plačilno sredstvo, se kaznuje z zaporom do enega leta.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane peti odstavek, se besedilo »prvega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega, drugega ali tretjega odstavka«, za besedo »korist« pa se doda besedilo »ali če je bilo storjeno v okviru hudodelske združbe«.

Dosedanji četrti odstavek postane šesti odstavek.

34. člen

V 247. členu se prvi in drugi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(1) Kdor namesti na bančni avtomat ali aparat za vplačila s kartico napravo za preslikavanje podatkov plačilnih, kreditnih ali drugih kartic ali drugega negotovinskega plačilnega sredstva ali njihove podatke pridobi na celotnem medmrežju ali na drug način ali negotovinsko plačilno sredstvo ponaredi, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor uporabi ponarejeno plačilno, kreditno ali drugo kartico ali drugo negotovinsko plačilno sredstvo ali njihove podatke in si pridobi premoženjsko korist.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Kdor z namenom nezakonite uporabe poseduje, kupi ali drugače pridobi zase ali za drugega, prenese, uvozi, izvozi, proda ali drugače razširi ponarejeno negotovinsko plačilno sredstvo ali njegove podatke, se kaznuje z zaporom do enega leta.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo »prvega ali drugega« nadomesti z besedilom »prvega, drugega ali tretjega«, za besedo »korist« pa se doda besedilo »ali če je bilo storjeno v okviru hudodelske združbe«.

35. člen

V 306. členu se v drugem odstavku besedilo »enega leta« nadomesti z besedilom »dveh let«.

V tretjem odstavku se za besedo »vdor« doda vejica, besedilo »ali neupravičen vstop v informacijski sistem« pa se nadomesti z besedilom »neupravičen vstop ali poseg v informacijski sistem ali v njegov del ali za neupravičen poseg v podatke v informacijskem sistemu ali za njihovo prestrazanje«.

36. člen

V 308. členu se v tretjem odstavku besedilo »za plačilo« nadomesti z besedilom »z namenom pridobitve premoženjske koristi zase ali za koga drugega«, za besedo »države« pa se dodata vejica in besedilo »jih po njem prevaža«.

V šestem odstavku se besedilo »povzroči nevarnost za življenje ali zdravje ljudi« nadomesti z besedilom »koga izpostavi nevarnosti za življenje ali zdravje«.

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Prevozno sredstvo, uporabljeno za prevoz ene ali več oseb, ki prepovedano prehajajo mejo ali ozemlje države, se odvzame, če je storilčeva last. Če prevozno sredstvo ni storilčeva last, se poleg primerov iz drugega odstavka 73. člena tega zakonika to odvzame tudi, če je posebej prirejeno, predelano ali prilagojeno za prevoz takih oseb, ali če je lastnik ali izročitelj prevoznega sredstva vedel ali bi bil mogel vedeti, da bo vozilo uporabljeno za tak namen.«.

37. člen

V 344. členu se v naslovu besedilo »**zaščitenimi živalmi in rastlinami**« nadomesti z besedilom »**zavarovanimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami**«.

V prvem odstavku se za besedo »uvaža« doda vejica in besedilo »iznaša, vnaša«, besedilo »zaščitenimi divjimi živalskimi ali rastlinskimi vrstami, zaščitenimi živalmi ali rastlinami« pa se nadomesti z besedilom »zavarovanimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

38. člen

Do ustrezne spremembe osmega odstavka 250.a člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – UPB1, 76/08, 40/09, 9/11, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12, 54/15, 11/18 in 200/20 – ZOOMTVI) se na zahtevo vrtcev, šol, drugih zavodov, ustanov ali društev, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo, zaradi preverjanja izpolnjevanja pogojev za njihovega delavca ali drugo osebo, ki za njih opravlja ali bo opravljala delo, dajo podatki iz kazenskih evidenc tudi za izbrisane obsodbe za kazniva dejanja po 170. členu, po 171. členu, po 172. členu, po 173. členu, po 173.a členu, po drugem odstavku 174. člena, izvršenega proti mladoletni osebi, po drugem odstavku 175. člena in po 176. členu zakonika ter za izbrisane obsodbe za primerljiva kazniva dejanja, ki jih državljanom Republike Slovenije izrečejo tuja sodišča, neposredno na podlagi določb spremenjenega drugega odstavka 84. člena zakonika.

39. člen

Določba dopolnjenega tretjega odstavka 135. člena zakonika se uporablja za kazniva dejanja, storjena po začetku veljavnosti tega zakona.

40. člen

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati 1. točka prvega odstavka in tretji odstavek 46. člena Zakona o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja (Uradni list RS, št. 56/15).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se 1. točka prvega odstavka in tretji odstavek 46. člena Zakona o pridobitvi in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja (Uradni list RS, št. 56/15) uporabljata za dejanja, storjena pred uveljavitvijo tega zakona, že začeti postopki o

prekrških, ki do dneva uveljavitve tega zakona niso pravnomočno končani, pa se dokončajo po dosedanjih predpisih.

41. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (61. člen KZ-1):

Predlagan je nov drugi odstavek 61. člena KZ-1, ki v veljavnem besedilu določa preklic pogojne obsodbe zaradi neizpolnitve v pogojni obsodbi naloženih obveznosti.

S predlaganim novim drugim odstavkom je za primer, ko je nad obsojencem v času teka roka za izpolnitev obveznosti iz tretjega odstavka 57. člena KZ-1, ki mu je bil določen v sodbi, začel osebni stečaj, predvideno, da se tek roka za izpolnitev te obveznosti za čas trajanja osebnega stečaja prekine. Hkrati je predlagano, da se rok, v katerem lahko sodišče zaradi neizpolnitve določene obveznosti podaljša rok za izpolnitev obveznosti v mejah preizkusne dobe ali pa prekliče pogojno obsodbo in izreče kazen, za čas takšne prekinitve podaljša, lahko tudi preko meja preizkusne dobe.

Iz državno-tožilske in sodne prakse namreč izhaja, da postopki osebnega stečaja po ZFPPIPP pogosto trajajo večji del ali pa celotno preizkusno dobo, ki jo sodišče določi v pogojni obsodbi. Zato so pogoste situacije, ko preizkusna doba iz pogojne obsodbe in enoletni rok po njenem preteku (ko sodišče v skladu z drugim odstavkom 62. člena KZ-1 še lahko prekliče pogojno obsodbo zaradi neizpolnitve posebnega pogoja) potečeta, postopek osebnega stečaja nad obsojencem pa še ni končan ali pa se je zaključil tik pred iztekom navedenih institutov.

Ker v takih primerih določitev obravnavanega posebnega pogoja v pogojni obsodbi izgubi učinek, saj obsojencu ob neizpolnitvi posebnega pogoja ne grozi več preklic pogojne obsodbe in izrek tam določene zaporne kazni, je predlagana dopolnitev 61. člena KZ-1, s tem pa sta povezani tudi manjši dopolnitvi 62. in 82. člena KZ-1.

K 2. členu (62. člen KZ-1):

Glede na predlagano dopolnitev 61. člena KZ-1 je predlagana tudi dopolnitev drugega odstavka 62. člena KZ-1 tako, da bo sodišče v primerih, kadar obsojenec obveznosti iz tretjega odstavka 57. člena KZ-1 ne izpolni v danem roku, pogojno obsodbo lahko preklicalo v roku enega leta od poteka preizkusne dobe (veljavna ureditev) ali pa – v primeru osebnega stečaja na obsojencem – v »podaljšanem« roku, ki ga določa predlagani novi drugi odstavek 61. člena KZ-1.

K 3. členu (65. člen KZ-1):

Predlagana je dopolnitev tretjega odstavka 65. člena KZ-1, ki določa naloge, ki jih lahko vključujejo navodila sodišča ob izreku pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom. Naloge so v veljavnem besedilu določene taksativno, po predlagani spremembi pa bo sodišče v navodila lahko vključilo tudi kakšno drugo ustrezno nalogo.

Po izkušnjah Uprave Republike Slovenije za probacijo so namreč v določenih primerih glede na storjeno kaznivo dejanje in lastnosti storilca ustreznije od taksativno naštetih v veljavnem tretjem odstavku kakšne druge podobne naloge, na primer obveznost sodelovanja s centrom za socialno delo ali pomoč pri gospodinjstkih opravilih.

Sodišče bo seveda tudi pri določitvi kakšne druge naloge v okviru navodil moralo upoštevati kriterije iz drugega odstavka 65. člena KZ-1, da bo ta ustrezna.

K 4. členu (66. člen KZ-1):

Predlagane je sprememba drugega odstavka 66. člena KZ-1, ki določa dejavnosti svetovalca Uprave Republike Slovenije za probacijo pri izvrševanju pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom. Dikcija 66. člena KZ-1 obstoja v kazenski materialni zakonodaji smiselno od leta 1977, ko še ni bilo posebnega zakona, ki bi uredil probacijo, in tudi ne centralnega organa, ki bi izvrševal varstveno nadzorstvo.

Glede na to, da je kasnejši ZPro natančneje uredil obravnavano področje (predvsem 14. in 21. člen ZPro), bo v skladu s predlaganimi spremembami drugega odstavka 66. člena v KZ-1 določen le osnovni nabor dejavnosti, ki ga varstveno nadzorstvo obsega, saj je podrobnejša ureditev ustrezneje določena v poznejšem področnem predpisu.

K 5. členu (67. člen KZ-1):

Predlagana je dopolnitev 67. člena KZ-1, ki določa posledice neizpolnjevanja navodil v okviru pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom. Po veljavni ureditvi sme sodišče obsojenca, ki med preizkusno dobo ne izpolnjuje navodil ali se izmika stikom s svetovalcem, posvariti, spremeniti navodila, podaljšati varstveno nadzorstvo v mejah določene preizkusne dobe ali pa preklicati pogojno obsodbo.

V skladu s predlagano dopolnitvijo besedila 67. člena KZ-1 bodo med kršitve štele tudi ostale kršitve osebnega načrta, ki ga je tudi v zvezi z obsojenci na pogojno obsodbo z varstvenim nadzorstvom določil kasnejši ZPro.

Hkrati je na podlagi izkušenj svetovalcev Uprave Republike Slovenije za probacijo predlagano, da sodišče lahko podaljša varstveno nadzorstvo tudi čez meje določene preizkusne dobe za čas obsojenčevega izmikavanja izpolnjevanju navodil, stikom s svetovalcem ali drugih kršitev osebnega načrta. S tem je povezana tudi predlagana manjša dopolnitev 82. člena KZ-1.

K 6. členu (82. člen KZ-1):

Glede na predlagane dopolnitve 61., 62. in 67. člena KZ-1 je predlagana tudi dopolnitev pravila za izbris pogojne obsodbe iz Kazenske evidence.

Ker se bo v skladu s predlaganim novim drugim odstavkom 61. člena KZ-1 rok za izpolnitev obveznosti, določene v pogojni obsodbi, v primeru osebnega stečaja obsojenca prekinil in lahko podaljšal tudi preko meja določene preizkusne dobe, je prav, da se tudi rok za izbris pogojne obsodbe, ki je vezan na potek preizkusne dobe, uskladi s predlagano novo ureditvijo.

Prav tako bo sodišče pri pogojni obsodbi z varstvenim nadzorstvom v skladu s predlagano dopolnitvijo 67. člena KZ-1 lahko podaljšalo varstveno nadzorstvo tudi čez mejo določene preizkusne dobe za čas obsojenčevega ne-izpolnjevanja navodil, izmikavanja stikom s svetovalcem ali drugih kršitev osebnega načrta, zato je tudi v zvezi s tem predlagan zamik izbrisa pogojne obsodbe (z varstvenim nadzorstvom) iz Kazenske evidence.

K 7. členu (84. člen KZ-1):

Glede na to, da poleg kazenske evidence obsodb predpisi določajo in Ministrstvo za pravosodje vodi še evidenco izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in evidenco izrečenih vzgojnih ukrepov, so predlagani redakcijski popravki 84. člena KZ-1, ki določa temeljna pravila za dajanje podatkov iz kazenske evidence.

Predlagana je tudi sprememba drugega odstavka 84. člena KZ-1, ki v veljavnem besedilu določa, da se na upravičeno z zakonom določeno zahtevo ustanov ali društev, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo, dajo podatki iz kazenske evidence tudi za izbrisane obsodbe za kazniva dejanja po 170. členu, po 171. členu, po 172. členu, po 173. členu, po 173.a členu, po drugem odstavku 174. člena, po drugem odstavku 175. člena, izvršenega proti mladoletni osebi, in po 176. členu KZ-1.

Iz namena zakonodajalca in smisla določbe izhaja, da dikcija »ustanove ali društva« razumljivo zajema tudi vrtce in šole ter vse druge institucije, ki so jim mladoletne osebe zaupane v učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo. Glede na to, da področna zakonodaja s področja vzgoje in izobraževanja (na primer ZOFVI) določa zavod kot organizacijsko obliko vrtcev in šol ter oblik vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, je prav, da se zaradi jasnosti taka navedba vnese tudi v drugi odstavek 84. člena KZ-1. V tem delu gre torej za redakcijsko dopolnitev.

Zaradi sklicevanja drugega odstavka 84. člena KZ-1 na konkretne člene in odstavke KZ-1, ki določajo kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, pa se sodbe z elementi navedenih kaznivih dejanj, ki jih državljanom Republike Slovenije izrečejo sodišča drugih držav, ne morejo po izpolnitvi pogojev za izbris vpisati v evidenco izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in posledično podatki o takih sodbah tudi niso dostopni delodajalcem s

področja vzgoje in izobraževanja. Zato je predlagana izrecna pravna podlaga, da se bodo po izbrisu iz Kazenske evidence v evidenco izbrisanih sodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost lahko vpisale tudi sodbe tujih sodišč za primerljiva dejanja.

Veljavno besedilo drugega odstavka 84. člena KZ-1 pridobitev podatkov iz evidence izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost dopušča obravnavanim ustanovam in društvom le, če je tako pooblastilo še posebej določeno v področni zakonodaji, ni pa to omogočeno delodajalcem, ki bi za to na primer imeli privolitev osebe, na katero se podatki nanašajo (na primer kandidat za zaposlitev). Zato je ureditev predlaganega novega besedila drugega odstavka 84. člena KZ-1 v tem delu približana uveljavljeni ureditvi 143.a člena ZKP, ki v zvezi z zaposlitvijo določa pravico dostopa do podatkov o tem, ali je določena oseba v kazenskem postopku. Dostop do podatkov iz obravnavane evidence bo torej omogočen delodajalcem (s področja vzgoje, izobraževanja, varstva ali oskrbe mladoletnih oseb) za osebe, ki pri njih opravljajo delo ali so kandidati za kakršnokoli obliko dela, na podlagi pisne privolitve osebe, na katero se podatki nanašajo, ali pa (kot veljavna ureditev), če je to izrecno določeno v področnem zakonu.

K 8. členu (86. člen KZ-1):

Zaradi pozivanja obsojenca s strani pristojne probacijske enote, postopka priprave osebnega načrta, iskanja ustreznega izvajalca del v splošno korist ter drugih okoliščin (tako na strani obsojenca kot tudi izvajalca del) se pogosto zgodi, da maksimalni rok dveh let za opravo dela v splošno korist poteče prej, kot pa obsojenec opravi določeni obseg dela.

Glede na navedeno je predlagana sprememba osmega odstavka 86. člena KZ-1 tako, da bo maksimalni rok podaljšan na tri leta.

K 9. členu (91. člen KZ-1):

Predlagana je drugačna ureditev roka za novo sojenje po razveljavitvi pravnomočne sodbe z izrednim pravnim sredstvom ali – glede na dilemo, ki jo izpostavlja Vrhovno sodišče Republike Slovenije – v postopku z ustavno pritožbo.

Predlagano novo besedilo drugega odstavka 91. člena KZ-1 dolžino roka za novo sojenje podaljšuje iz veljavnih dveh na pet let po razveljavitvi pravnomočne sodbe.

Ob spremembi poimenovanja roka iz zastaralnega v rok za novo sojenje (predlagano novo besedilo drugega odstavka 91. člena KZ-1) je to upoštevano v predlaganih dopolnitvah tretjega in četrtega odstavka 91. člena KZ-1 tudi izrecno navedeno.

K 10. členu (99. člen KZ-1):

ZDOdv, ki je nadomestil prej veljavni Zakon o državnem pravobranilstvu, v prehodni določbi 100. člena za primere, kjer drug predpis uporablja izraz »državni pravobranilec« ali »pravobranilec«, določa, da ta izraza pomenita »višjega državnega odvetnika«, zato je predlagana redakcijska sprememba v 2) točki prvega odstavka 99. člena KZ-1, ki v veljavnem besedilu kot uradno osebo po zakoniku določa tudi »državnega pravobranilca«.

Predlagana je dopolnitev šestega odstavka 99. člena KZ-1, ki za potrebe zakonika določa pomen »premične stvari«, še z »virtualnimi valutami«.

Definicija »virtualne valute« je določena v 48. točki 3. člena ZPPDFT-1, v skladu s katero gre za digitalni zapis vrednosti, izdan s strani fizične ali pravne osebe, ki ni centralna banka ali javna institucija, uporabljen kot sredstvo za menjavo, ki se lahko elektronsko prenese, hrani ali izmenjuje in ki ni nujno vezan na tradicionalne (fiat) valute ter lahko predstavlja neposredno plačilno sredstvo med subjekti, ki jo sprejmejo. Direktiva 2019/713 v (d) točki 2. člena podobno določa, da »virtualna valuta« pomeni digitalno obliko vrednosti, ki je ne izda ali zanjo jamči niti centralna banka niti javni organ in ki ni nujno vezana na zakonsko določeno valuto in je brez pravnega statusa valute ali denarja, ampak jo fizične ali pravne osebe sprejemajo kot sredstvo menjave, ki se lahko elektronsko prenaša in shranjuje ter se z njim lahko elektronsko trguje.

Glede na to, da ZPPDFT-1 v slovenskem pravnem redu skladno določa pomen virtualne valute, ocenjujemo, da ga za potrebe KZ-1 ni treba določati drugače.

Iz sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije opr. št. I Ips 21072/2014 z dne 15. 10. 2020 sicer izhaja, da pojavnost denarja v materialni ali nematerialni obliki ne more biti odločilna za njegovo kazenskopravno varstvo, saj je varovana dobrina po triindvajsetem poglavju KZ-1 tuje premoženje oziroma last v pomenu lastninske pravice. Razvoj sodobnih tehnologij in njihova uporaba pri opravljanju plačilnega prometa so povzročili, da se dosedANJI materialni nosilci denarnih instrumentov pogosto nadomestijo z ustreznimi elektronskimi nosilci, vendar je po navedeni sodbi tudi v tem primeru dobrina, ki je prizadeta in kazenskopravno varovana, last v pomenu lastninske pravice kot temeljne premoženjske pravice, ki jo storilec vzame upravičencu. Sodba se torej prvenstveno nanaša na vprašanje »opredmetenega« in »knjižnega oziroma elektronskega« denarja, ni pa popolnoma jasno, ali zajema tudi virtualno valuto, ki ni izrecno denar po Zakonu o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih⁷⁴ (v nadaljevanju ZPlaSSIED), saj 5. točka 4. člena ZPlaSSIED določa, da so denarna sredstva bankovci, kovanci, knjižni in elektronski denar.

V skladu z navedenim je v 99. členu KZ-1, ki določa pomen izrazov zgolj za potrebe zakonika, predlagana dopolnitev opredelitve »premične stvari« še z virtualnimi valutami zato, da bodo nedvomno in jasno tudi v zvezi z dejanji proti tej obliki premoženjske vrednosti mogoči postopki zaradi kaznivih dejanj zoper premoženje. Za premično stvar po veljavnem KZ-1, na primer, že šteje »vsaka pridobljena ali zbrana energija za svetlobo, toploto, obsevanje, pogon, premikanje ali prenos glasu, slike ali besedila na daljavo«.

Glede na ugotovitve Evropske komisije ob pregledu implementacije Direktive 2014/57/EU je treba dopolniti 99. člen KZ-1 tudi z novim trinajstim odstavkom. ZTFI-1 ustrezno opredeljuje »referenčno vrednost« v smislu »referenčnih meril« iz četrtega odstavka 1. člena in (d) točke drugega odstavka 5. člena Direktive 2014/57/EU, zato opredelitve tega pojma za potrebe KZ-1 ni treba dodajati. Nasprotno pa ZTFI-1 »blagovne promptne pogodbe« posebej ne opredeljuje, še posebej ne z dodatno omejitvijo, da »niso energetske proizvodi na debelo«, zato je zaradi jasnosti in krajše dopolnitve 238. člena KZ-1 predlagana tudi dopolnitev 99. člena KZ-1, ki določa pomen izrazov v tem zakoniku.

K 11. členu (109. člen KZ-1):

⁷⁴ Uradni list RS, št. 7/18 in 9/18 – popravek.

Mednarodna konvencija v 2. členu določa, da oseba stori kaznivo dejanje v smislu te konvencije, če neposredno ali posredno, nezakonito in naklepno zagotovi ali zbere sredstva z namenom, da se uporabijo, ali z vednostjo, se bodo v celoti ali delno porabila za storitev:

- a) dejanj, ki so v konvencijah iz Aneksa Mednarodne konvencije določena kot kazniva, ali
- b) vsakega drugega dejanja, katerega cilj je povzročiti smrt ali hudo telesno poškodbo civilne ali druge osebe, ki ne sodeluje v sovražnostih v oboroženem spopadu, in je namen takšnega dejanja prestrašiti ljudi ali prisiliti vlado ali mednarodno organizacijo, da stori ali opusti kakšno dejanje.

Glede na v Aneksu Mednarodne konvencije naštetih konvencij, ki izhajajo iz uvodne obrazložitve, je treba do sedaj navedenim sklicevanjem v 109. členu KZ-1 dodati še sklicevanja na 307., 329., 330., 352., 353., 354., 355., 371. in 373. člen KZ-1, da bo izpolnjen ta del priporočil MONEYVAL iz petega kroga ocenjevanja Republike Slovenije.

Ker veljavno besedilo prvega odstavka 109. člena KZ-1 kot kaznivo dejanje določa le zagotovitev ali zbrana sredstva z namenom, da bodo porabljena za tam določena kazniva dejanja, je opis kaznivega dejanja glede na zahteve Mednarodne konvencije dopolnjen še z zagotovitvijo ali zbranimi sredstvo z vednostjo, da bodo porabljena za taka dejanja.

Jezikovno dopustna razlaga veljavnega besedila prvega odstavka 109. člena KZ-1 v delu, kjer se sklicuje na storitev dejanj iz tam navedenih členov KZ-1, bi lahko bila, da mora iti za namen (ali po predlagani dopolnitvi tudi vednost) storitve več navedenih dejanj, čeprav je iz smisla določbe jasno, da zadošča že namen (ali vednost) storitve enega takega dejanja. Zato je ob tokratnih predlaganih dopolnitvah predlagana tudi sprememba obravnavanega samostalnika z edninsko obliko.

K 12. členu (111. člen KZ-1):

Predlagana je redakcijska sprememba v prvem odstavku 111. člena KZ-1, ki med drugim inkriminira spodbujanje oziroma novačenje k storitvi kaznivih dejanj iz 108. člena KZ-1. Iz namena določbe kot tudi iz Velikega znanstvenega komentarja je jasno, da za storitev tega kaznivega dejanja zadošča že novačenje k storitvi enega kaznivega dejanja iz 108. člena, zato je namesto množinske oblike predlagana edninska.

Nadalje so predlagane predvsem terminološke spremembe drugega in tretjega odstavka 111. člena KZ-1, ki izhajajo iz deloma neustreznih osnovnih prevodov mednarodnih dokumentov:

- v predlaganem spremenjenem drugem odstavku je navajanje »navodil« izpuščeno, saj glede na smisel inkriminacije tudi ni potrebno;
- po Dodatnem protokolu usposabljanje za terorizem lahko poteka osebno ali pa preko elektronskih medijev, kar vključuje svetovni splet. Ob tem pa je pomembno, da ne gre le za slučajni obisk takih spletnih strani ali prejemanje elektronskih komunikacij s tako vsebino, ampak mora biti storilec aktivno vključen v usposabljanje (na primer tudi interaktivno usposabljanje) – navedeno je v predlaganem spremenjenem tretjem odstavku zagotovljeno z dostavkom »z aktivnim sodelovanjem«;
- v veljavnem drugem in tretjem odstavku 111. člena KZ-1 je uporabljena besedna zveza »druge posebne metode in tehnologija«. Ker je ustrežnejši prevod angleške besede »techniques« v slovenščini beseda »tehnik«, je v predlaganih spremenjenih drugem in tretjem odstavku 111. člena KZ-1 predlagana tudi ta sprememba.

K 13. členu (135. člen KZ-1):

KZ-1 v 135. členu določa kaznivo dejanje grožnje tako, da se pregon začne na predlog oškodovanca.

Odbor Državnega zbora za pravosodje ter Odbor Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo sta na skupni nujni seji dne 19. 2. 2021 sprejela več sklepov. S 5. sklepom sta odbora »predlagala Ministrstvu za pravosodje dopolnitev obstoječega kaznivega dejanja grožnje na način, da se grožnje s smrtjo predsedniku države Republike Slovenije, predsedniku Vlade Republike Slovenije, predsedniku Državnega zbora, predsedniku Državnega sveta, ministrom, poslancem Državnega zbora Republike Slovenije, državnim svetnikom, ustavnim sodnikom in drugim državnim funkcionarjem ter njihovim družinskim članom preganjajo po uradni dolžnosti, brez predloga oškodovanca«.

Glede na intenziviranje groženj poslancem in drugim visokim predstavnikom države Republike Slovenije v zadnjem času, ki so tudi javno znane in povezane z njihovimi delom oziroma pristojnostmi, je predlagana dopolnitev tretjega odstavka 135. člena KZ-1 tako, da se bodo primeri groženj opredeljenim predstavnikom države in njihovim bližnjim obravnavali po uradni dolžnosti.

Opredelitev »najvišjih predstavnikov države« je povzeta po 353. členu KZ-1, ki določa kaznivo dejanje nasilja zoper najvišje predstavnike države. Pojem »bližnje osebe« v KZ-1 ni natančno opredeljen. Navedeno predlagatelj ocenjuje kot ustrezno, saj je pojem »bližjosti« določene osebe določenem predstavniku države tako v zvezi s 353. členom KZ-1 kot tudi v zvezi s 135. členom KZ-1, ki že v veljavnem prvem odstavku določa tudi grožnjo zoper »bližnjo osebo«, do določene mere povezan s tem, ali ta oseba ima vpliv na določenega predstavnika države ali pa ne oziroma ali je konkretni predstavnik države s to osebo subjektivno v bližnjem odnosu.

Torej je domet »bližnjega« osebe lahko širši ali pa ožji od na primer formalno bližnjih sorodnikov, ki so v zvezi z nekaterimi kaznivimi dejanji navedeni v 224. členu KZ-1. Ob tem predlagatelj primeroma izpostavlja določbo 71.a člena Splošnega dela KZ-1 v zvezi s prepovedjo priliževanja ali komuniciranja z žrtvijo kaznivega dejanja in nekatera kazniva dejanja, kjer je (poleg že navedenega veljavnega prvega odstavka 135. člena in veljavnega 353. člena KZ-1) en od znakov tudi »bližji« oziroma »bližnja oseba«: 134.a člen v zvezi s kaznivim dejanjem zalezovanja, 170. člen KZ-1 v zvezi s kaznivim dejanjem posilstva, 171. člen KZ-1 v zvezi s kaznivim dejanjem spolnega nasilja ter 213. člen KZ-1 v zvezi s kaznivim dejanjem izsiljevanja.

K 14. členu (143. člen KZ-1):

Predlagana je redakcijska sprememba besedila četrtega odstavka 143. člena KZ-1 tako, da bo jasno, da se »pridobivanje premoženjske ali nepremoženjske koristi ali prizadetje osebnega dostojanstva« navezuje na »prevzem identitete« ali na »obdelavo osebnih podatkov z izkoriščanjem pravic«.

Z novelo KZ-1B je bil namreč spremenjen četrti odstavek 143. člena KZ-1 tako, da je bila izvršitveni obliki »prevzame identiteto druge osebe« alternativno dodana nova – »ali z obdelavo njenih osebnih podatkov«, kot ožjih delov identitete posameznika. V praksi so bili namreč poleg primerov prevzemanja celotne identitete druge osebe (ki je bila že kazenskoppravno zavarovana pred novelo KZ-1B) zaznani tudi primeri prevzemanja posameznih osebnih ali identifikacijskih

podatkov (na primer imen ali naslovov, zlasti pri uporabi sodobnih elektronskih komunikacijskih naprav ali medijev), ki prav tako lahko povzročijo posledice, ki so v četrtem odstavku 143. člena KZ-1 opredeljene kot znak kaznivega dejanja oziroma objektivni pogoj kaznivosti. Pri posledicah pa je bila v istem odstavku dodana še nepremoženjska korist. Besedilo četrtega odstavka 143. člena KZ-1 je po noveli KZ-1B do določene mere slovnično nejasno glede vprašanja ali se »pridobivanje premoženjske ali nepremoženjske koristi ali prizadetje osebnega dostojanstva« navezuje na »prevzem identitete« in na »obdelavo osebnih podatkov« ali zgolj na »obdelavo osebnih podatkov« ali pa gre za samostojne znake kaznivega dejanja. Na podlagi logične razlage je sicer treba sklepati, da se »pridobivanje premoženjske ali nepremoženjske koristi ali prizadetje osebnega dostojanstva« navezuje na »prevzem identitete« ali na »obdelavo osebnih podatkov«, saj bi sicer kaznivo dejanje postalo pomensko prazno, vendar je zaradi jasnosti besedila kljub temu predlagan redakcijski popravek besedila.

K 15. členu (176. člen KZ-1):

V 176. členu KZ-1, ki določa kaznivo dejanje prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva, je najprej predlagana dopolnitev tretjega odstavka, kjer je med drugim že inkriminirana »pridobitev dostopa« do pornografskega in drugačnega seksualnega gradiva, še z inkriminacijo »namernega dostopanja« do takega gradiva. Iz prakse so namreč znani primeri, ko gre za ogledovanje gradiv na spletu brez »pridobivanja dostopa« (geslo, plačilo, profil in podobno), torej preko Google-brskalnika brez shranjevanja. Naključen dostop do takih gradiv je izključen, saj mora iti za »namerno« dostopanje, ki ga je treba dokazati z zgodovino iskanja, iskalnimi nizi in podobno.

V tretjem odstavku 176. člena KZ-1 je predlagana tudi redakcijska nadomestitev besede »proizvede« z besedo »izdela«, kot to izhaja tudi iz naslova obravnavanega kaznivega dejanja. Ta sprememba se kot pomembna pokaže glede na predlagani novi peti odstavek, saj bi tam »proizvodnja« (povzeta po tretjem odstavku) namesto »izdelave« lahko nakazovala na trajajočo organizirano dejavnost, ki prav gotovo ni namen v novem petem odstavku predvidene izključitve protipravnosti.

Predlagana je dopolnitev 176. člena KZ-1 z novim petim odstavkom, ki po vzoru petega odstavka 173. člena KZ-1 določa izključitev protipravnosti za nekatere sporazumne oblike kaznivega dejanja prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva, določene v tretjem odstavku 176. člena KZ-1.

V skladu s 173. členom KZ-1 je mladoletna oseba, ki je dopolnila petnajst let starosti, polno privolitveno sposoben subjekt spolnosti, ki se lahko samostojno odloča o spolnem občevanju in drugih spolnih dejanjih. V skladu s petim odstavkom 173. člena KZ-1 tudi spolna dejanja z osebo, ki je mlajša od petnajst let, niso protipravna, če jih stori oseba primerljive starosti in ustrezajo stopnji njene duševne in telesne zrelosti. Hkrati pa glede na veljavni 176. člen KZ-1 mladoletna oseba do dopolnjenega osemnajstega leta starosti ne more veljavno privoliti v upodobitev v pornografskem ali drugačnem seksualnem gradivu.

Glede na navedeno predlagani novi peti odstavek 176. člena KZ-1 določa, da dejanje iz tretjega odstavka istega člena v delu, ki pomeni pridobivanje, izdelavo, posedovanje in pridobivanje dostopa s sredstvi informacijsko komunikacijske tehnologije do pornografskega ali drugačnega seksualnega gradiva, ni protipravno, če je bilo storjeno med mladoletnimi osebami primerljive starosti, ki so z dejanjem soglašale, in ustreza stopnji njihove duševne in telesne zrelosti ter tudi prikazuje take osebe.

Ob tem je pomembno, da predlagana izključitev protipravnosti ne bo veljala v zvezi z drugim odstavkom 176. člena KZ-1 (pridobivanje mladoletnih oseb s silo, grožnjo, zlorabo in podobno) in tudi ne v zvezi z vsemi izvršitvenimi oblikami iz tretjega odstavka.

Izključitev protipravnosti tako ne bo veljala za razširjanje, prodajo, uvoz, izvoz ali drugačno ponujanje pornografskega ali drugače seksualnega gradiva, ki prikazuje mladoletne osebe.

V skladu s predlogom bo torej izključitev protipravnosti podana le v zvezi s pridobivanjem, izdelavo, posedovanjem in pridobivanjem elektronskega dostopa, če bo storjeno med mladoletnimi osebami primerljive starosti, ki so z dejanjem soglašale, če bo prikazano gradivo ustrezalo stopnji duševne in telesne zrelosti teh oseb in bo tudi prikazovalo take osebe.

S predlagano rešitvijo se sodišču omogoča, da v skladu z načelom zakonitosti na ustrezni in jasni pravni podlagi izključi protipravnost dejanj, ki so zgolj formalno protipravna, dejansko pa v razvojnem smislu legitimna, zato njihovo obravnavanje pred policijo, državnim tožilstvom in sodiščem lahko povzroči le škodljive posledice zaradi stigmatizacije, ki je povezana s kazenskim obravnavanjem.

Merilo, ki mora voditi organe kazenskega pravosodja pri presoji dopustnosti oziroma protipravnosti, je po eni strani primerljiva starost (obeh udeležencev), po drugi pa primernost (tej starosti in telesni ter duševni zrelosti) uporabljene vrste upodobitve v gradivu (na primer fotografija). Predlagani pristop hkrati omogoča obravnavanje enakih primerov na enak način, pri čemer enakost ne izhaja iz absolutne starostne meje, ampak iz sposobnosti osebe, da oblikuje in jasno izrazi svojo voljo in jo v teh mejah tudi uresniči.

K 16. členu (181. člen KZ-1):

Sklicevanje na področne predpise je v blanketni dispoziciji veljavnega prvega odstavka 181. člena KZ-1 po mnenju zdravniške stroke določeno preširoko, saj gre za inkriminacijo vseh postopkov jemanja in presaditve delov telesa, ki so »po pravilih zdravniške znanosti in stroke neupravičeni«. Hkrati gre z vidika načela zakonitosti v kazenskem pravu lahko za nejasno določbo, ki je v predlogu spremenjenega prvega odstavka ustrezneje konkretizirana.

S sklicevanjem na »predpise s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja« v predlaganih spremembah prvega odstavka 181. člena KZ-1 so pokrite tudi zahteve iz 4. člena Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi. Veljavno besedilo prvega odstavka 181. člena je pri odvzetju dela telesa glede na Konvencijo preveč zamejeno le z namenom presaditve, saj Konvencija opredeljuje še »druge namene« nedovoljene odstranitve, ki se, kot že navedeno v uvodnih obrazložitvah tega Predloga zakona, nanašajo na znanstveno raziskovanje in uporabo organov za pridobitev tkiv in celic.

V predlaganih spremembah prvega odstavka 181. člena KZ-1 so ob upoštevanju dosedanje sistematike tega člena upoštevane tudi zahteve 5. člena Konvencije, ki kot kaznivo določa uporabo nedovoljeno odstranjenih organov za presaditev ali druge namene.

Najprej sta kot v veljavnem členu določena odvzem in presaditev v nasprotju s pravili zdravniške znanosti in stroke oziroma – po predlagani spremembi v nasprotju s predpisi s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja. Najprej gre torej za odvzem v nasprotju s področnimi predpisi, kar vključuje tudi odvzem brez predhodne pridobitve potrebnega soglasja. Sledi presaditev v nasprotju s področnimi predpisi, kar vključuje situacijo, ko je bil del telesa sicer odvzet skladno s področnimi predpisi. V skladu s Konvencijo

pa sledi še določitev kaznivega dejanja tistega, ki del telesa, za katerega ve, da je bil vzet v nasprotju s predpisi s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja, presadi ali uporabi za drug namen.

Vidika iz četrtega odstavka 4. člena in 6. člena Konvencije, ki kot možnost inkriminacije po odločitvi držav predvidevata odvzem in vsaditev, če se opravi izven notranjega sistema za presajanje, ali s kršitvijo načel domačih zakonov in pravil o presajanju, sta pokrita v predlaganih spremembah prvega odstavka 181. člena KZ-1 s sklicevanjem na predpise s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja.

V veljavnem besedilu 181. člena KZ-1 gre – razen za dejanja po petem in šestem odstavku – za dejanja, ki jih lahko stori le zdravnik, kar je preozko. Glede na to, da tudi Konvencija ne izpostavlja le posebne kategorije storilcev, je predlagano, da gre po prvem odstavku za kaznivo dejanje, ki ga lahko stori kdorkoli.

Spremembe prvega odstavka 181. člena KZ-1 so predlagane tako, da bo kaznivo dejanje v delu, ko gre za odvzem dela telesa podano tako v primeru, ko gre za odvzem živemu človeku, kot tudi mrtvemu, če ob tem niso spoštovanja pravila zdravniške znanosti in stroke. V veljavnem besedilu se namreč obravnavani del inkriminacije glasi »Zdravnik, ki komu vzame...«, kar pomeni, da so iz inkriminacije izrinjene posthumne eksplantacije, četudi bi bile opravljene v nasprotju s pravili zdravniške znanosti in stroke.

Dejanje iz veljavnega besedila drugega odstavka (zdravnik odvzame del človeškega telesa preden je na predpisan način ugotovljena smrt) je zajeto že v novem opisu dejanja po predlaganem prvem odstavku 181. člena KZ-1, zato v prenovljenem besedilu ni ponovljeno.

Glede na navedeno in glede na to, da ureditev v veljavnem tretjem odstavku 181. člena KZ-1 v zvezi s spolnimi celicami ocenjujemo kot ustrezno in skladno s Konvencijo, je ta odstavek v predlogu preštevilčen v drugi odstavek. Skladno s predlogom pa so opisu kaznivega dejanja v zvezi s spolnimi celicami dodane še kri in komponente krvi, v zvezi s katerimi je ravnanje predpisano v ZPKrv-1. Iz razloga, pojasnjene od predlaganih spremembah prvega odstavka 181. člena KZ-1, je predlagano tudi črtanje besede »komu«. Torej bo po predlagani ureditvi jasno, da gre lahko za protipraven odvzem živi ali mrtvi osebi.

Glede na 13. člen Konvencije, ki določa olajševalne in obteževalne okoliščine (ki jih sicer sodišče lahko upošteva v okviru splošnih pravil za odmero kazni iz 49. člena KZ-1), je v predlaganih spremembah tretjega odstavka 181. člena KZ-1 okoliščina, če dejanje iz prvega ali drugega odstavka stori oseba z zlorabo svojega položaja, določena kot kvalifikatorna, s predpisanim strožjim posebnim minimumom kazni glede na predlagani spremenjeni prvi odstavek. Glede na Obrazložitev poročilo h Konvenciji »oseba z zlorabo položaja« primeroma lahko pomeni zdravnike in druge zdravstvene delavce ter tudi javne uslužbence, vendar to ni končni spisec, zato v vsakem primeru lahko pride do vprašanja zlorabe takšnega ali drugačnega položaja.

Glede ostalih obteževalnih okoliščin, ki jih izpostavlja 13. člen Konvencije (smrt, resna škoda psihičnemu ali fizičnemu stanju žrtve, storitev v hudodelski združbi, žrtev je otrok ali druga ranljiva oseba), ocenjujemo kot ustrežnejše, da jih sodišče v konkretnem primeru upošteva v okviru pravil za odmero kazni, hkrati pa so omogočeni tudi steki z drugimi ustreznimi kaznivimi dejanji.

KZ-1 v veljavnem četrtem odstavku 181. člena KZ-1 določa še posebej kaznivo dejanje zdravnika, ki vzame ali presadi del telesa brez predpisane predhodne privolitve, ali hrani ali

uporabi v nasprotju s predpisanimi postopki odvzeti del telesa za drug namen. Glede na to, da je odvzem ali presaditev brez predpisane predhodne privolitve pokrita že s spremenjenim prvim odstavkom, določba četrtega odstavka v tem delu ni več potrebna. Treba pa je črtati tudi drugi del določbe, saj bo hramba odvzetih delov telesa urejena v novem 181.a členu KZ-1 v okviru trgovine z deli človeškega telesa, uporaba za drug namen pa je inkriminirana v spremenjenem prvem odstavku 181. člena KZ-1.

Dosedanji peti odstavek 181. člena KZ-1 je zato po črtanju četrtega odstavka ustrezno preštevilčen.

Predlagano je črtanje šestega odstavka 181. člena KZ-1, ki bi zaradi preštevilčenja sicer postal peti odstavek, saj bo dejanje ob upoštevanju tudi 7. in 8. člena Konvencije določeno v novem 181.a členu KZ-1.

K 17. členu (novi 181.a člen KZ-1):

Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi v prvem odstavku 7. člena določa obveznost držav, da kot kaznivo dejanje določijo naklepno nagovarjanje ali novačenje darovalca ali prejemnika organa, če se to opravlja zaradi finančne ali primerljive koristi za tistega, ki novači ali za drugo osebo. Gre za dejavnosti oseb, ki pomenijo posredovanje med potencialnimi darovalci, prejemniki in izvajalci, kar je v skladu z Obrazložitvenim poročilom h Konvenciji en glavnih elementov kaznivega dejanja trgovine s človeškimi organi.

Glede na navedeno je v prvem odstavku predlaganega novega 181.a člena KZ-1 opredeljeno kaznivo dejanje novačenja ali nagovarjanja darovalcev in prejemnikov, ki ga storilec vrši za plačilo sebi ali zato, da bi plačilo pridobil drugemu. V drugem delu je povzet del inkriminacije dosedanjega šestega odstavka 181. člena KZ-1, katerega črtanje je predlagano, v zvezi s splošnejše opredeljenim posredovanjem pri dajanju delov telesa za presaditev, na primer iskanjem izvajalcev in podobno. Znak »za plačilo ali drugo premoženjsko korist« razmejuje kaznivo dejavnost od dejavnosti, ki jo pristojnim organom dovoljuje ali predpisuje ZPPDČT.

V skladu s tretjim odstavkom 4. člena ZPPDČT je oglaševanje potrebe po delih telesa in razpoložljivosti delov telesa, če je namen oglaševanja ponujanje ali iskanje dobička ali podobnih koristi, prepovedano in v skladu s 1. točko prvega odstavka 46. člena ZPPDČT tudi prekršek, ki ga lahko stori pravna oseba, v skladu s tretjim odstavkom pa tudi posameznik. Iz Obrazložitvenega poročila h Konvenciji izhaja, da so pogajalci ocenili, da je oglaševanje del nagovarjanja in ga zato v členu Konvencije niso posebej navedli. Glede na to je oglaševanje potrebe po delih telesa in razpoložljivosti delov telesa vključeno v inkriminacijo po prvem odstavku predlaganega novega 181.a člena KZ-1, posledično pa je v prehodni določbi predlagano črtanje navedenega prekrška v ZPPDČT.

V predlaganem drugem odstavku novega 181.a člena KZ-1 je predlagano kaznivo dejanje tistega, ki stori opisana dejanja v zvezi s spolnimi celicami, krvjo in komponentami krvi, saj je tudi darovanje in prejemanje navedenega v Republiki Sloveniji opredeljeno kot prostovoljno in ne-plačljivo, kot to izhaja iz ZKVČTC (13. člen) oziroma ZZNPOB (10. člen) ter ZPKrv-1 (2. in 23. člen), ki pa prekrškov v tej zvezi ne določajo.

Konvencija tako v zvezi s 7. členom kot tudi v zvezi s 4. in 5. členom, ki sta implementirana s predlaganimi spremembami 181. člena KZ-1, prepušča državam odločitev, ali bodo kot kazniva dejanja določile tudi ravnanja darovalcev in prejemnikov organov v postopkih, ki so v nasprotju s pravili zdravniške znanosti in stroke. V tem delu predlagatelj sledi dosedanji ureditvi v KZ-1 in

dodatnih inkriminacij še v zvezi z darovalci in prejemniki izven predlaganega tretjega odstavka, ki pomeni povzetek dosedanjega šestega odstavka 181. člena KZ-1, katerega črtanje je predlagano, ne predlaga. Glede na drugi odstavek je tudi predlagani tretji odstavek dopolnjen še s spolnimi celicami, krvjo in komponentami krvi.

»Ponujanje in zahtevanje plačila« je sicer deloma pokrito z »nezakonitim razpolaganjem ... z namenom pridobivanja premoženjske koristi« v predlaganem tretjem odstavku novega 181.a člena KZ-1, deloma pa lahko tudi s korupcijskimi kaznivimi dejanji v gospodarstvu in v javnem sektorju (241., 242. 261. in 262. člen KZ-1) ter določbami Splošnega dela KZ-1 o udeležbi pri kaznivem dejanju.

Predlagani četrti odstavek novega 181.a člena KZ-1 pomeni implementacijo 8. člena Konvencije, v zvezi s katerim Obrazložitevno poročilo sicer dopušča, da določene države po svojem notranjem pravu štejejo, da gre za pomoč po splošnih določbah. Glede na večje število kaznivih dejanj, ki v opisih primerljive znake že vsebujejo, je zaradi celovitosti novega kaznivega dejanja tudi v tem primeru predlagan poseben odstavek.

V predlaganem petem odstavku novega 181.a člena KZ-1 je določena še kvalificirana oblika kaznivih dejanj po prejšnjih odstavkih s predpisanim strožjim posebnim minimumom kazni. Glede na Obrazložitevno poročilo h Konvenciji »oseba z zlorabo položaja« primeroma lahko pomeni zdravnike in druge zdravstvene delavce ter tudi javne uslužbenke, vendar to ni končni spisek, zato v vsakem primeru lahko pride do vprašanja zlorabe takšnega ali drugačnega položaja.

Glede na to, da Zakon o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja⁷⁵ (v nadaljevanju ZOPOKD) v 6) točki 25. člena določa, da so pravne osebe odgovorne za kazniva dejanja po 177. do 187. členu iz 20. poglavja KZ-1, bo brez dopolnitve ZOPOKD vzpostavljena tudi odgovornost pravnih oseb za kaznivo dejanje iz novega 181.a člena KZ-1.

K 18. členu (183. člen KZ-1):

Zaradi določb Konvencije Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanjih, ki ogrožajo javno zdravje so predlagane spremembe 183. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje v zvezi z zdravili in drugimi sredstvi za zdravljenje, ki so škodljiva za zdravje. Torej kaznivo dejanje v zvezi z lažnimi zdravili in drugimi sredstvi za zdravljenje, ki so škodljiva za zdravje, ostaja v KZ-1 kot hujše kaznivo dejanje s strožjimi predpisanimi kaznimi, za razliko od novega kaznivega dejanja, predlaganega v novem 183.a členu KZ-1, ki določa le temeljno obliko v zvezi z zdravili in drugimi sredstvi za zdravljenje, ki niso neposredno nevarna za zdravje.

Predlagane so le spremembe oziroma dopolnitve načinov storitve kaznivega dejanja v zvezi z zdravju škodljivimi zdravili in drugimi sredstvi za zdravljenje, v zvezi s čemer je predlagana sprememba prvega odstavka 183. člena KZ-1. Enako so dopolnjeni tudi načini izvršitve kaznivega dejanja po drugem odstavku 183. člena KZ-1 v zvezi z okuženo krvjo ali drugimi tkivi.

Glede izvršitvenih načinov po predlaganih spremenjenih prvem in drugem odstavku 183. člena KZ-1 velja obrazložitev predlaganega novega 183.a člena KZ-1 v celoti.

⁷⁵ Uradni list RS, št. 98/04 – UPB1, 65/08 in 57/12.

»Zdravila in druga sredstva za zdravljenje« iz veljavnega besedila prvega odstavka 183. člena KZ-1 so glede na določbe Konvencije ter notranje področne zakonodaje (ZZdr-1 in ZMedPri) primeroma dopolnjena še z »zdravilnimi učinkovinami, pomožnimi snovmi, medicinskimi pripomočki ter njihovimi deli in dodatki«. »Sredstva za zdravljenje« iz naslova kaznivega dejanja po 183. členu KZ-1 pomenijo torej nadpomenko za zdravila in medicinske pripomočke v najširšem pomenu; kaj vsebuje pa primeroma izhaja iz dopoljenega prvega in drugega odstavka ter skladno s Konvencijo tudi iz področne zakonodaje, kot je predstavljeno v uvodnih obrazložitvah.

Hkrati je predlagana na novo določena spodnja meja predpisane kazni za kazniva dejanja po prvem, četrtem in petem odstavku 183. člena KZ-1, zato, da se ohrani sorazmernost z novim predlaganim kaznivim dejanjem.

Predlagana je tudi dopolnitev kvalificiranega kaznivega dejanja po četrtem odstavku 183. člena KZ-1. Konvencija namreč v 13. členu določa tudi obteževalne okoliščine, ki naj se upoštevajo pri določanju sankcij. Med drugim izpostavlja okoliščini, če dejanje stori oseba z zlorabo zaupanja, ki ga je bila deležna kot strokovnjak, ali oseba z zlorabo zaupanja, ki ga je bila deležna kot proizvajalec oziroma dobavitelj. Obrazložitev poročilo h Konvenciji je v tem delu dokaj skopo in navaja le, da zloraba zaupanja strokovnjaka ne pomeni le zdravstvenih strokovnjakov – torej gre lahko za zlorabo kakršnega koli zaupanja, ki je v konkretnem primeru lahko povezano z obravnavanimi dejanji. Zato je v veljavnem četrtem odstavku 183. člena KZ-1 predlagana dopolnitev kvalificirane oblike še z okoliščino, da je dejanja storila oseba, ki je zlorabila dano zaupanje. Relevantnost danega zaupanja in njegove zlorabe v zvezi z obravnavanimi dejanji se bo torej presojala v vsakem konkretnem primeru posebej.

Predlagan je nov šesti odstavek 183. člena KZ-1, ki določa obvezen odvzem zdravil in drugih sredstev ter snovi, ki nastanejo s kaznivim dejanjem, saj gre za zdravju škodljive snovi. Obvezen odvzem je na primer že v veljavnem besedilu predpisan ob kaznivem dejanju iz 184. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje proizvodnje in prometa zdravju škodljivih živil in drugih izdelkov.

K 19. členu (novi 183.a člen KZ-1):

Glede na določbe Konvencije Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanjih, ki ogrožajo javno zdravje in ob dejstvu, da ponarejena zdravila (ter druga sredstva za zdravljenje, kot izhaja iz obrazložitve predlagane dopolnitve prvega odstavka 183. člena KZ-1) vsekakor pomenijo nevarnost javnemu zdravju, čeprav v konkretnem primeru ni mogoče kazensko-pravno relevantno izkazati vsaj abstraktne nevarnosti za zdravje, je predlagan novi 183.a člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje »proizvodnje in prometa ponarejenih sredstev za zdravljenje, zdravil, ki nimajo dovoljenja za promet, ali medicinskih pripomočkov, ki ne izpolnjujejo zahtev glede skladnosti«.

V predlagani inkriminaciji so pokriti proizvodnja, prodaja ali ponujanje naprodaj, kupovanje ali hramba zaradi prodaje ali dajanja v promet, posredovanje pri prodaji ali nakupu, uvoz ali izvoz (ter vnos in iznos v zvezi z državami članicami Evropske unije) ali drugačno dajanje v promet v zvezi z zdravili in drugimi sredstvi za zdravljenje, ki so lažna, ponarejena oziroma potvorjena in ni podano hujše kaznivo dejanje po KZ-1.

Določeni vidiki ponarejanja zdravil so v veljavnem KZ-1 pokriti z 232. členom, ki določa kaznivo dejanje preslepitve kupcev, in 233. členom, ki določa kaznivo dejanje neupravičene uporabe tuje oznake ali modela. Gre na primer za neskladja med vsebino in navedbami na embalaži, ki

morebiti ne bi bila zajeta z novo inkriminacijo. Glede na pomen in grožnjo, ki jo ponarejanje zdravil lahko predstavlja javnemu zdravju, pa menimo, da je ustrezno v poglavju kaznivih dejanj zoper človekovo zdravje določiti specialno kaznivo dejanje v zvezi s ponarejanjem zdravil in drugih sredstev za zdravljenje, tudi z bolj sorazmerno določeno kaznijo.

V novem členu predlagano besedilo »zdravila, zdravilne učinkovine, pomožne snovi, medicinski pripomočki ter njihovi deli in dodatki ali druga sredstva za zdravljenje«, ki je povzeto in dopolnjeno v skladu z obrazložitvijo k predlagani spremembi prvega odstavka 183. člena KZ-1, je prav tako blanketna določba, v zvezi s katero se uporabljata ZZdr-2 in ZMedPri.

Konvencija v 5. členu določa kaznivo dejanje v zvezi z naklepno izdelavo ponaredkov (»*counterfeit*«) medicinskih izdelkov, zdravilnih učinkovin, pomožnih snovi, delov, materialov ali dodatkov, kakor tudi v zvezi z njihovim predrugačenjem (»*adulteration*«), katerega pomena izrecno ne določa, iz Obrazložitvenega poročila pa izhaja, da ga je treba razumeti kot izdelavo medicinskega izdelka, ki je slabše kvalitete zaradi dodajanja snovi, ki ni navedena, ali zamenjave snovi. Glede na navedeno je v naslovu in opisu kaznivega dejanja uporabljena le beseda »ponarejeno«, saj ta pokriva vsa zdravila in druga sredstva za zdravljenje, ki niso originalna.

Glede možnih oblik storitve kaznivega dejanja v zvezi s ponarejenimi sredstvi za zdravljenje je poleg oblik, ki jih predpisuje 6. člen Konvencije, upoštevana tudi inkriminacija 186. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog, na katerega opozarjajo tudi avtorji Velikega znanstvenega komentarja, ko ugotavljajo pomanjkljivosti inkriminacije po 183. členu KZ-1.

Navedba »proizvaja« v predlaganem členu tako ustreza 5. členu Konvencije; »prodaja« pokrije vidike »dobavlja« (oskrbovati kupca z naročenim blagom – *spletni slovar Fran*) in »trgovanje« po 6. členu Konvencije; navedba »ponuja naprodaj« pokrije določene vidike »ponudbe za dobavo« iz 6. člena Konvencije; »zaradi prodaje ali dajanja v promet kupuje ali hrani« ustreza »trgovanju, vključno s skladiščenjem« iz 6. člena Konvencije; navedba »posreduje pri prodaji ali nakupu« v predlaganem členu pomeni »posredništvo«, »uvažata ali izvažata« pa »uvoz in izvoz« iz 6. člena Konvencije.

Z navedbo »kako drugače daje v promet«, ki je prav tako povzeta po inkriminaciji 186. člena KZ-1, so pokrita menjavanje, darovanje in podobna ravnanja s ponarejenimi zdravili⁷⁶.

Pojmu »proizvaja« sta dodana tudi izraza »pripravlja« in »izdeluje«, kar po eni strani pomeni izdelovanje oziroma pripravo zdravil tako, da ne gre za tajnejšo oziroma organizirano izdelavo na proizvodni način. Hkrati iz področne zakonodaje izhaja, da je proizvodnja zdravil regulirana v ZZdr-2, galenska izdelava in magistralna priprava zdravil pa je urejena v Zakonu o lekarniški dejavnosti⁷⁷ (v nadaljevanju ZLD-1).

Poleg »uvoza in izvoza«, kar je tipičen znak vseh primerljivih kaznivih dejanj, je dodan tudi znak »vnaša ali iznaša«, kar sta izraza, ki ju v zvezi z zdravili opredeljuje ZZdr-2. »Uvoz in izvoz« je namreč opredeljen v okviru prometa z zdravili z državami nečlanicami Evropske unije, v zvezi s prometom z zdravili z državami članicami Evropske unije pa ZZdr-2 uporablja izraza »vnos ali iznos«.

⁷⁶ Glej tudi Veliki znanstveni komentar.

⁷⁷ Uradni list RS, št. 85/16, 77/17 in 73/19.

Pogoj, da »ni podano hujše kaznivo dejanje po tem zakoniku« kaže na subsidiarnost tega kaznivega dejanja. Glede na to, da v predlaganem kaznivem dejanju niso predpisane (hujše) posledice v obliki škodljivosti za zdravje, telesnih poškodb oziroma smrti, gre torej za »navodilo« pristojnim organom, da je treba storilce, ki izpolnijo zakonske znake kaznivega dejanja po 183. členu KZ-1, preganjati po tem členu in ne po tem novem kaznivem dejanju.

V predlaganem drugem odstavku novega 183.a člena KZ-1 je določeno enako kaznivo dejanje kot v zvezi s ponarejenimi zdravili, še v zvezi z zdravili, ki nimajo dovoljenja za promet, ali z medicinskimi pripomočki, ki ne izpolnjujejo zahtev glede skladnosti. Glede na to, da področna zakonodaja – torej ZZdr-2 določa postopek za pridobitev dovoljenja za promet zdravil v Republiki Sloveniji, ZMedPri pa postopek v zvezi z zahevami o skladnosti za medicinske pripomočke, gre torej za blanketno normo, v zvezi s katero bo v konkretnih primerih potrebno upotevatui tudi tam določeno ureditev.

V predlaganem tretjem odstavku je ob upoštevanju zgoraj pojasnjene subsidiarnosti novega kaznivega dejanja določena edina kvalificirana oblika. Konvencija namreč v 13. členu določa tudi obteževalne okoliščine, ki naj se upoštevajo pri določanju sankcij. Med drugim izpostavlja okoliščini, če dejanje stori oseba z zlorabo zaupanja, ki ga je bila deležna kot strokovnjak, ali oseba z zlorabo zaupanja, ki ga je bila deležna kot proizvajalec oziroma dobavitelj. Obrazložitevno poročilo h Konvenciji je v tem delu dokaj skopo in navaja le, da zloraba zaupanja strokovnjaka ne pomeni le zdravstvenih strokovnjakov – torej gre lahko za zlorabo kakršnega koli zaupanja, ki je v konkretnem primeru lahko povezano z obravnavanimi dejanji. Relevantnost danega zaupanja in njegove zlorabe v zvezi z obravnavanimi dejanji se bo torej presojala v vsakem konkretnem primeru posebej.

K 20. členu (186. člen KZ-1):

KZ-1 v 186. členu določa kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog.

Inkriminacija temelji na Mednarodni konvenciji proti uporabi nedovoljenih snovi v športu, iz katere prevoda naslova sicer res izhajajo le nedovoljene snovi, vendar je iz vsebine 8. in ostalih členov jasno, da gre za omejevanje dostopnosti prepovedanih snovi in postopkov v športu. Konvencija vsebuje tako priloge, ki določajo nedovoljene snovi, kot tudi priloge, ki določajo nedovoljene postopke v športu.

Glede na navedeno je na podlagi ratificirane Konvencije in ugotovitev v praksi treba v naslov 186. člena KZ-1 poleg nedovoljenih snovi v športu dodati še nedovoljene postopke v športu.

V prvem odstavku 186. člena KZ-1 je predlagana dopolnitev tako, da bo kaznivo dejanje storjeno tudi v zvezi s sredstvi ali sestavinami, ki se uporabljajo za postopke, ki so razvrščeni kot nedovoljeni v športu, ali v zvezi s takimi postopki v celoti. Z besedo »razvrščeni« je uporabljena enaka tehnika blanketnega urejanja, kot v zvezi s prepovedanimi drogami in prepovedanimi snovmi v športu.

Smiselno enaka dopolnitev je predlagana v drugem odstavku 186. člena, ki v zvezi z nekaterimi skupinami oseb ali kraji storitve dejanja določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog.

V predlagani dopolnitvi četrtega odstavka 186. člena KZ-1 je kaznivo dejanje izdelave, nabavljanja in drugih dejanj v zvezi z opremo, snovmi in predhodnimi sestavinami dopolnjeno še z uporabo nedovoljenih postopkov v športu.

Predlagana je tudi ustrezna dopolnitev petega odstavka 186. člena KZ-1 v zvezi z obveznim odvzemom sredstev ali sestavin, ki omogočajo uporabo nedovoljenih postopkov v športu.

K 21. členu (187. člen KZ-1):

V naslovu in prvem odstavku 187. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje omogočanja uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu, so predlagane dopolnitve tako, da bo kaznivo dejanje storjeno tudi v zvezi z uporabo nedovoljenih postopkov v športu, enako kot obrazloženo ob predlagani spremembi 186. člena KZ-1.

Predlagana je tudi ustrezna dopolnitev tretjega odstavka 187. člena KZ-1 tako, da bo določen tudi obvezen odvzem sredstev in sestavin, ki omogočajo uporabo nedovoljenih postopkov v športu.

K 22. členu (212. člen KZ-1):

Predlagana je sprememba drugega odstavka 212. člena KZ-1 tako, da bo kaznivo dejanje v zvezi s prirejanjem iger na srečo brez koncesije ali dovoljenja pristojnega organa podano le, če bo podan namen pridobitve vsaj večje premoženjske koristi in ne vsakršne, kot je to v veljavnem besedilu. S tem bo ustavno skladno določen razlikovalni znak kaznivega dejanja od prekrška, ki ga v zvezi z navedenim določa 4. točka 112. člena Zakona o igrah na srečo⁷⁸ (v nadaljevanju ZIS). Posledično je iz veljavnega tretjega odstavka 212. člena KZ-1, ki zaradi v nadaljevanju pojasnjene dopolnitve postane četrti odstavek in določa strožjo kazen v zvezi s pridobitvijo večje premoženjske koristi, izpuščeno sklicevanje na drugi odstavek, v dosedanjem četrtem odstavku (velika premoženjska korist), ki postane peti, pa je sklicevanje ohranjeno. Predlagane spremembe v tem delu so poleg razloga ustavne skladnosti utemeljene tudi zato, ker ZIS za prirejanje iger na srečo v nasprotju s pravili (kamor sodijo tudi koncesije in dovoljenja, na katere se sklicuje drugi odstavek 212. člena KZ-1) predpisuje sorazmerno visoke globe – na primer do 35.000 evrov za pravne osebe.

Skladno s Konvencijo Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj so v predlaganem novem tretjem odstavku 212. člena KZ-1 športna tekmovanja zamejena na »uradna«. ZŠpo-1 namreč v 16. točki 2. člena določa pomen izraza »uradni tekmovalni sistem« kot sistem tekmovanj v Republiki Sloveniji in mednarodnih tekmovanj v posamezni športni panogi, ki so stopenjsko razvrščena glede na njihovo medsebojno konkurenčnost, so v skladu s pravili nacionalnih panožnih športnih zvez (NPŠZ) ali pravili mednarodnih športnih zvez in jih je evidencial Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (OKS-ZŠZ).

Glede na 4. točko 3. člena Konvencije »prirejanje rezultatov športnih tekmovanj« pomeni nameren dogovor, dejanje ali opustitev dejanja, katere namen je nedovoljena sprememba rezultata ali poteka športnega tekmovanja, da bi se v celoti ali delno odpravila nepredvidljivost navedenih športnih tekmovanj ter tako pridobila neupravičena korist zase ali za druge. Navedena definicija je integralni del »kaznivih dejanj v zvezi s prirejanjem rezultatov športnih tekmovanj«, ki jih Konvencija določa v 15. členu, ki od držav pogodbenic zahteva kaznivost

⁷⁸ Uradni list RS, št. 14/11 – UPB3, 108/12 in 40/14 – ZIN-B.

oziroma kazenske sankcije za prirejanje rezultatov športnih tekmovanj, če to vključuje prisilno, koruptivno ali goljufivo ravnanje. Gre za tako imenovani »*match-fixing*«, vendar pa pojem »prirejanje rezultatov športnih tekmovanj« po Konvenciji pokriva širšo problematiko. Ne gre namreč le za situacije, ko dve osebi ali ekipi tekmujeta druga proti drugi (»*match*«); in tudi ne samo za manipulacije s končnim rezultatom tekmovanja, pač pa tudi nedovoljeno naklepno spremembo poteka ali rezultata tekmovanja z namenom, da se odpravi nepredvidljivost.

Glede na navedeno je v predlaganem novem tretjem odstavku 212. člena KZ-1 sprememba rezultata ali poteka uradnega športnega tekmovanja zamejena na »nedovoljeno«, ki hkrati tudi pomeni, da gre za delovanje v nasprotju s področno zakonodajo (na primer ZŠpo-1) ter pravili uradnih športnih tekmovanj in športnih organizacij.

Ob tem lahko v določenih primerih prideta v poštev tudi kaznivi dejanji nedovoljenega sprejemanja in dajanja daril po 241. in 242. členu KZ-1 (kazniva dejanja zoper gospodarstvo), saj v skladu z desetim odstavkom 99. člena KZ-1 za »gospodarsko dejavnost« po tem zakoniku šteje: vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu; in vsaka dejavnost, ki se za dogovorjeno ali predpisano plačilo opravlja poklicno ali organizirano.

Hkrati je iz besedila »dogovori za nedovoljeno spremembo rezultata ali poteka uradnega športnega tekmovanja ali za tako spremembo kaj stori ali opusti« jasno, da zadošča le dogovor, dejanje ali opustitev, namenjena spremembi rezultata ali poteka tekmovanja, brez da do te spremembe pride.

Nadalje predlagana dikcija »zato, da bi sebi ali komu drugemu pridobila premoženjsko ali kakšno drugo korist« v skladu z Obrazložitvenim poročilom h Konvenciji kaže na to, da mora oseba delovati ali opuščati dejanja z namenom pridobitve koristi zase ali za drugega, ni pa nujno, da korist v končni fazi tudi prejme.

Glede na predlagani novi tretji odstavek je predlagana tudi ustrezna dopolnitev naslova kaznivega dejanja po 212. členu KZ-1, dosedanja tretji in četrti odstavek pa po preštevilčenju postaneta četrti in peti odstavek 212. člena KZ-1.

K 23. členu (218. člen KZ-1):

Glede na določbe Konvencije Sveta Evrope o kaznivih dejanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami (8. člen), so predlagane spremembe in dopolnitve 218. člena KZ-1.

V zvezi z naslovom kaznivega dejanja je zaradi predlaganih dopolnitev besedila člena predlagana sprememba v »Nedovoljena posest in promet s stvarmi, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote«.

Predlagan je nov drugi odstavek, ki enako kaznovanje, kot po veljavnem prvem odstavku, predvideva tudi za tistega, ki daje na trg ali drugače ponuja naprodaj stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravna vrednota, za katere ve, da so bile protipravno pridobljene.

Enaka kazen je predlagana tudi za tistega, ki v nasprotju s predpisi (na primer ZVKD-1, ZON in podzakonski predpisi) poseduje stvar, ki je posebnega kulturnega pomena ali naravna vrednota, ne glede na to, kako je bila pridobljena.

V obravnavanih členih KZ-1 obravnavane dobrine opredeljuje kot »stvari, ki so posebnega kulturnega pomena« ali »naravne vrednote«, ki sta blanketna izraza, natančneje urejena v ZVKD-1 in ZON.

K 24. členu (219. člen KZ-1):

Glede na ureditev v b. in c. točkah prvega odstavka 4. člena Konvencije Sveta Evrope o kaznivih dejanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami v zvezi z »obdržanjem« (*»retention«*) predlagatelj ocenjuje, da je to ustrezno pokrito s tretjim odstavkom 217. člena KZ-1, saj kaznivo dejanje prikrivanja stori med drugim tisti, ki stvar, za katero ve, da je bila pridobljena s kaznivim dejanjem, »kako drugače pridobi ali prikrije«.

Glede na navedeno umanjka le izrecna kaznivost »odstranitve« kulturne dobrine (kolikor ta ne pomeni tudi poškodovanja ali uničenja), zato je predlagana ustrezna dopolnitev naslova in prvega odstavka 219. člena KZ-1.

K 25. členu (221. člen KZ-1):

Glede na ugotovitve Evropske komisije v postopku z opominom iz julija 2019 je predlagano, da se kazen zapora do enega leta po prvem odstavku 221. člena KZ-1 spremeni v kazen zapora do dveh let. Za kaznivo dejanje po prvem odstavku 221. člena KZ-1 bo tako mogoče izreči kazen zapora od najmanj trideset dni do največ dveh let, kar zadosti tudi zahtevi Direktive 2013/40/EU, da mora biti izrek kazni dveh let zapora omogočen vsaj za dejanja, ki niso majhnega pomena.

Ker je v veljavnem drugem odstavku 221. člena KZ-1, ki določa kvalificirano obliko kaznivega dejanja, predpisana kazen zapora do dveh let, jo je glede na predlagano spremembo prvega odstavka treba predpisati strožje, zato je za kaznivo dejanje po drugem odstavku predlagana kazen zapora do treh let. Predlagana je tudi redakcijska sprememba besedila drugega odstavka, ki v veljavnem besedilu določa, da se storilec kaznuje »za« zaporom do dveh let, namesto pravilno »z« zaporom.

V drugem odstavku 221. člena KZ-1 je predlagana tudi dopolnitev znakov kaznivega dejanja. Iz prakse pristojnih organov namreč izhaja problem tako imenovanih izsiljevalskih programov oziroma virusov, ki blokirajo dostop do podatkov, za od-blokado pa se zahteva plačilo. Glede na sedanje znake kaznivega dejanja gre sicer za »vnos podatka« (vendar je to le sredstvo za uresničitev pravega cilja), ni pa »ovirano delovanje informacijskega sistema«, le dostop do podatkov je onemogočen. Zato je predlagana dopolnitev veljavnega besedila »ovira prenos podatkov« še z oviranjem dostopa do podatkov.

Veljavni tretji odstavek 221. člena KZ-1 določa, da je poskus kaznivega dejanja iz drugega odstavka kazniv. Glede na predlagano spremembo predpisane kazni za dejanje po drugem odstavku, bo poskus kazniv že v skladu s določbami 34. člena Splošnega dela KZ-1, zato posebna določba ni potrebna.

Predlagano spremenjeno besedilo tretjega odstavka 221. člena KZ-1 pomeni implementacijo tretjega odstavka 9. člena Direktive 2013/40/EU, ki določa, da morajo biti storilci kaznivih dejanj nezakonitega poseganja v sistem (4. člen direktive) in nezakonitega poseganja v podatke (5. člen direktive) kaznovani s kaznijo zapora v posebnem maksimumu vsaj treh let zapora, če prizadenejo znatno število informacijskih sistemov in je bilo uporabljeno orodje iz 7. člena.

Direktiva »znatnega števila« informacijskih sistemov ne opredeljuje podrobneje, zato je predlagano, da gre za tri ali več informacijskih sistemov.

Glede na predlagane spremembe kazni za dejanja po prvem in drugem odstavku je ustrezno, da se za tako dejanje po tretjem odstavku 221. člena KZ-1 predpiše kazen od treh mesecev do štirih let zapora. Dodatni znak, ki ga Direktiva 2013/40/EU predpisuje kot: »z uporabo orodja iz 7. člena«, je v predlaganem spremenjenem tretjem odstavku 221. člena KZ-1 opredeljen s sklicevanjem na pripomočke iz tretjega odstavka 306. člena KZ-1, ki pomeni implementacijo 7. člena direktive.

Predlagana je dopolnitev četrtega odstavka 221. člena KZ-1 še s storitvijo v okviru hudodelske združbe, proti informacijskemu sistemu upravljavca kritične infrastrukture ali nad informacijskim sistemom zavezanca po ZInfV.

K 26. členu (226. člen KZ-1):

Glede na varstvene objekte in smisel določb je predlagana sprememba 226. člena KZ-1 tako, da bo kaznivo dejanje določeno z opredelitvijo prepovedane posledice v prikrajšanju upnikov in ne v sami povzročitvi stečaja.

Posledično je predlagana sprememba naslova člena iz »povzročitve stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem« v »oškodovanje upnikov z goljufijo ali nevestnim poslovanjem«, v predlaganih prenovljenih prvem in drugem odstavku pa sta jasno razmejeni dve vrsti krivdnega ravnanja storilca – v prvem odstavku gre za goljufivo ravnanje, v drugem pa za nevestno poslovanje.

Hkrati gre v predlaganem novem besedilu 226. člena KZ-1 za pojmovno in s tem tudi vsebinsko uskladitev z določbami insolvenčnega prava (ZFPPIPP).

Predlagani prvi odstavek zajema izvršitvena ravnanja dejanja na ravni kaznivih dejanj (kategorija goljufije in ponarejanja) in kaznivost veže na posledico prikrajšanja upnikov v vseh insolventnih postopkih. Pri tem kaznivost ni več vezana na formalni pogoj povzročitve stečaja – torej vključuje tudi položaje prisilne poravnave.

Po predlaganem novem besedilu prvega odstavka zadošča eventualni naklep storilca (ki ve, da je sam ali kdo drug insolventen) v zvezi z onemogočenjem ali zmanjšanjem možnosti poravnave obveznosti do upnikov. Položaj insolventnosti izhaja iz 14. člena ZFPPIPP, ki določa, da je insolventnost trajnejša nelikvidnost ali dolgoročna plačilna nesposobnost. V skladu z ZFPPIPP se na položaj insolventnosti gospodarske družbe vežejo določene obveznosti družbe ter njenega posloводства in nadzornega sveta. Glede na 34. člen ZFPPIPP družba, ki postane insolventna, na primer ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe in so primeroma določene v 34. členu ZFPPIPP. Nadalje mora poslovodstvo družbe po 35. členu ZFPPIPP v enem mesecu po nastanku insolventnosti nadzornemu svetu predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja in, če so podani pogoji, posledično izvesti finančno prestrukturiranje družbe tako, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna.

Iz navedenega izhajajo mogoče izvršitvene oblike kaznivega dejanja po prvem odstavku, ki so smiselno povzete po veljavnem besedilu prvega odstavka 226. člena KZ-1⁷⁹. Izvršitveni obliki

⁷⁹ Podrobneje o izvršitvenih oblikah po 226. členu KZ-1 glej Veliki znanstveni komentar, 2. knjiga.

po predlagani 3) točki prvega odstavka 226. člena KZ-1 je v primerjavi z veljavnim besedilom dodan še znak, v skladu s katerim storilec sploh ne vodi poslovnih knjig, listin ali poročil, saj navedeno pripelje do enakih posledic, kot pri prikritju, uničenju ali spremembi.

V zvezi s predlaganim novim besedilom prvega odstavka 226. člena KZ-1 je pomembno poudariti, da »povzročitev stečaja« ali »izpolnitev pogojev za izbris brez likvidacije« nista več znaka kaznivega dejanja.

Predlagani drugi odstavek 226. člena KZ-1 ohranja izvršitvena dejanja z manjšo stopnjo protipravnosti (nevestno ravnanje, opustitve), ki so sicer na ravni prekrškov, zato je tu kaznivo dejanje opredeljeno s posledico poslabšanja premoženjskega stanja, saj bi šlo v nasprotnem primeru za podvajanje inkriminacije prekrška in kaznivega dejanja. Predlagano besedilo ne vsebuje več objektivnega pogoja kaznivosti iz veljavnega drugega odstavka 226. člena KZ-1 (povzročitev dolgoročne plačilne nesposobnosti ali prezadolženosti, zaradi česar pride do stečaja ali izpolnitve pogojev za izbris brez likvidacije in do večje premoženjske škode za upnike), izvršitvene oblike pa so smiselno povzete po veljavnem besedilu.

V predlaganem tretjem odstavku 226. člena KZ-1 je ohranjena dosedanja določba, v skladu s katero se ob pogoju velike premoženjske škode storilec kaznuje s kaznijo zapora od enega do osmih let.

K 27. členu (227. člen KZ-1):

Glede na predlagane spremembe 226. člena KZ-1 so predlagane tudi spremembe kaznivega dejanja oškodovanja upnikov po 227. členu KZ-1.

Ker bodo položaji iz veljavnega drugega odstavka 227. člena KZ-1 (oškodovanje upnikov) po predlaganih spremembah zajeti že v 226. členu KZ-1, je predlagana sprememba naslova kaznivega dejanja iz »oškodovanja upnikov« v »dajanje prednosti upnikom«, v predlagani prenovljeni inkriminaciji pa je ohranjen prvi odstavek veljavnega člena tako, da ni več pogoja, da gre za dejanje pri opravljanju gospodarske dejavnosti (privilegiranje upnikov).

V predlaganem drugem odstavku 227. člena KZ-1 je ohranjena dosedanja določba, v skladu s katero se ob pogoju velike premoženjske škode storilec kaznuje s kaznijo zapora od enega do osmih let.

K 28. členu (229. člen KZ-1):

Predlagane so predvsem redakcijske spremembe kaznivega dejanja goljufije na škodo Evropske unije iz 229. člena KZ-1, ki ne pomenijo vsebinskih sprememb inkriminacije, ampak njeno jasnejšo določitev.

V predlaganih spremembah in dopolnitvah prvega odstavka 229. člena KZ-1 so določena dejanja oziroma zlorabe v zvezi s prihodkovno stranjo proračunov Evropske unije, ki so opredeljena v točki (c) drugega odstavka 3. člena Direktive 2017/1371/EU kot uporaba ali predložitev lažnih, nepravilnih ali nepopolnih izjav ali dokumentov ali ne-razkritje podatkov, ki ima za posledico nezakonito zmanjšanje sredstev proračunov Evropske unije. Gre za javne dajatve, ki so neposredni prihodek proračunov Evropske unije, torej carine in druge uvozne dajatve ter dajatve na sladkor.

V predlaganem novem drugem odstavku 229. člena KZ-1 je povzeta inkriminacija iz veljavnega prvega odstavka, v dosedanjem drugem odstavku, ki bo zaradi preštevilčenja postal tretji odstavek, pa dosedanja inkriminacija iz drugega odstavka 229. člena KZ-1.

V veljavnem prvem in drugem odstavku 229. člena KZ-1 je predlagana kazen zapora v razponu od treh mesecev do treh let. Glede na predpisane kazni za smiselno primerljiva kazniva dejanja v KZ-1 (na primer: poslovna goljufija po prvem odstavku 228. člena KZ-1 – zapor do petih let, davčna zatajitev po prvem odstavku 249. člena KZ-1 – zapor od enega do osmih let), je hkrati predlagana sorazmerno strožja kazen zapora, ki pomeni tudi večji razpon možnih izrečenih kazni glede na dejanska stanja posameznih primerov, torej od treh mesecev do petih let zapora.

V veljavnem tretjem odstavku, ki bo po preštevilčenju postal četrti odstavek 229. člena KZ-1, je za dejanja po prvem do tretjem odstavku 229. člena KZ-1 ustrezno predpisana strožja kazen, kadar je z dejanji pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda.

K 29. členu (237. člen KZ-1):

V zvezi s kaznivim dejanjem zlorabe informacijskega sistema je najprej (po vzoru predlagane dopolnitve drugega odstavka 221. člena KZ-1) predlagana dopolnitev znakov kaznivega dejanja po prvem odstavku 237. člena KZ-1. Iz prakse pristojnih organov namreč izhaja problem tako imenovanih izsiljevalskih programov oziroma virusov, ki blokirajo dostop do podatkov, za od-blokado pa se zahteva plačilo. Glede na sedanje znake kaznivega dejanja gre sicer za »vnos podatka«(vendar je to le sredstvo za uresničitev pravega cilja), ni pa »ovirano delovanje informacijskega sistema«, le dostop do podatkov je onemogočen. Zato je predlagana dopolnitev veljavnega besedila »ovira prenos podatkov« še z oviranjem dostopa do podatkov.

Direktiva 2013/40/EU v četrtem odstavku 9. člena predpisuje obveznost držav članic, da zagotovijo, da se kazniva dejanja nezakonitega poseganja v sistem (4. člen direktive) in nezakonitega poseganja v podatke (5. člen direktive) kaznujejo s kaznijo zapora v posebnem maksimumu vsaj petih let zapora, če so storjena v okviru hudodelske združbe, če povzročijo resno škodo, ali če so storjena nad informacijskim sistemov kritične infrastrukture.

Glede na to, da kazniva dejanja v zvezi z informacijskimi sistemi v okviru gospodarskega poslovanja KZ-1 določa v 237. členu, je tudi tu predlagana dopolnitev kvalificirane oblike kaznivega dejanja zlorabe informacijskega sistema še s storitvijo v hudodelski združbi ali proti informacijskemu sistemu upravljavca kritične infrastrukture. Sistemom kritične infrastrukture so po vzoru predlagane dopolnitve 221. člena KZ-1 dodani tudi informacijski sistemi zavezancev po ZInfV.

Hkrati je predlagana uskladitev posebnega minimuma kazni zapora s kaznijo, predpisano za primerljivo kaznivo dejanje izven gospodarskega poslovanja po četrtem odstavku 221. člena KZ-1.

K 30. členu (238. člen KZ-1):

3. člen Direktive 2014/57/EU določa, da se za trgovanje z notranjimi informacijami šteje tudi uporaba notranjih informacij pri preklicu ali spremembi naročila v zvezi s finančnim instrumentom, če je bilo naročilo oddano, preden je oseba imela notranje informacije.

Glede na to, da se 238. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje zlorabe notranje informacije, nanaša le na »posredno ali neposredno pridobitev ali odsvojitve finančnega instrumenta«, je predlagana dopolnitev prvega odstavka še s preklicem oziroma spremembo naročila, pod pogojem, ki ga določa Direktiva.

Predlagana je tudi dopolnitev prvega odstavka 238. člena KZ-1 v zvezi z opredelitvijo trga. Po veljavnem besedilu gre le za »vrednostne papirje in druge finančne instrumente, ki so uvrščeni na organiziran trg v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, ali pa je v zvezi z njimi vsaj vložen predlog za uvrstitev na tak trg«, v skladu s predlogom dopolnitve pa sta organiziranemu trgu dodani še drugi dve mesti trgovanja. ZTFI-1 v 1. členu namreč določa, da opredeljuje tudi pravila trgovanja na organiziranih trgih, prepovedana ravnanja zlorabe trga in pravila poravnave poslov, sklenjenih na organiziranih trgih, ter pravila za večstranski sistem trgovanja (v nadaljnjem besedilu: MTF) in organizirani sistem trgovanja (v nadaljnjem besedilu: OTF). V 26. členu ZTFI-1 so kot »mesto trgovanja« opredeljeni »organizirani trg, MTF ali OTF«.

Drugi odstavek 1. člena Direktive 2014/57/EU določa, za katere finančne instrumente se direktiva uporablja. Gre za finančne instrumente, ki so uvrščeni v trgovanje na reguliranem trgu, v okviru večstranskega sistema trgovanja (v nadaljevanju MTF), v okviru organiziranega sistema trgovanja (v nadaljevanju OTF) ali je vsaj vložen zahtevek za trgovanje na enem od teh trgov, ter tudi finančne instrumente, ki niso zajeti v navedenem, a je njihova cena ali vrednost odvisna od cene ali vrednosti navedenih finančnih instrumentov ali vpliva nanjo.

KZ-1 v 238. členu zlorabo notranje informacije veže na »vrednostne papirje in druge finančne instrumente, ki so uvrščeni na organiziran trg v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije, ali pa je v zvezi z njimi vsaj vložen predlog za uvrstitev na tak trg« (ter po predlagani dopolnitvi prvega odstavka tudi na MTF in OTF). Zato je glede na ureditev v ZTFI-1 predlagana dopolnitev še s trgovanjem na prostem trgu, kot določa predlagani novi četrti odstavek 238. člena KZ-1, pod pogojem, da je cena ali vrednost finančnih instrumentov na prostem trgu odvisna od cen instrumentov na trgih iz prvega odstavka tega člena ali obratno.

K 31. členu (239. člen KZ-1):

Četrti odstavek 1. člena Direktive 2014/57/EU določa, da se 5. člen direktive uporablja tudi za blagovne promptne pogodbe, ki niso energetski proizvodi na debelo, kadar posel, naročilo ali ravnanje vpliva na ceno ali vrednost finančnega instrumenta, in ravnanja v zvezi z referenčnimi merili oziroma referenčnimi vrednostmi. V 5. členu direktive je določeno kaznivo dejanje tržne manipulacije.

Kaznivo dejanje zlorabe trga finančnih instrumentov iz 239. člena KZ-1 pa se nanaša le na finančne instrumente. Finančne instrumente določa ZTFI-1 v 7. členu, ki blagovnih promptnih pogodb in referenčnih meril ne vključuje. Na več mestih sicer med finančnimi instrumenti določa terminske pogodbe, vendar je zaradi jasnosti ureditve v 239. člen KZ-1 treba dodati tudi manipulacije, povezane z blagovnimi promptnimi pogodbami.

ZTFI-1 sicer opredeljuje »referenčno vrednost«, ni pa navedena med finančnimi instrumenti. Zato je predlagana dopolnitev 239. člena KZ-1 tako, da bo jasno, da je kaznivo dejanje zlorabe trga finančnih instrumentov podano tudi v zvezi z vplivom na blagovne promptne pogodbe in referenčne vrednosti. Beseda »povezane« pred blagovnimi promptnimi pogodbami v predlogu spremembe 1) točke prvega odstavka 239. člena KZ-1 kaže na to, da gre za pogodbo, kjer posel, naročilo ali ravnanje vpliva na ceno ali vrednost finančnega instrumenta ali obratno.

V veljavnem 239. členu KZ-1 besedna zveza »sklene posel« predpostavlja gospodarsko poslovanje, 5. člen Direktive 2014/57/EU pa v zvezi s tržno manipulacijo zahteva tudi inkriminacijo dejanj »izven poslovanja«, saj v (a) točki 2. odstavka 5. člena med prepovedanimi dejavnostmi poleg »sklenitve posla« in »oddaje naročila za trgovanje« določa tudi »katero koli drugo ravnanje«, ki daje napačne ali zavajajoče signale, kar tudi vključuje predlog dopolnitve 239. člena KZ-1.

K 32. členu (243. člen KZ-1):

Zaradi začetega postopka z uradnim opominom Evropske komisije v zvezi z implementacijo Direktive 2014/62/EU je predlagana dopolnitev drugega odstavka 243. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje ponarejanja denarja.

Predlagana dopolnitev ne pomeni širitve inkriminacije, razen pri znaku »izvozi«, saj so različni načini pridobitve ponarejenega denarja zaradi spravljanja v obtok že v veljavnem besedilu zajeti v znaku »si preskrbi«. Glede na druga kazniva dejanja, ki v KZ-1 primeroma natanačneje določajo različne načine pridobitve, je tudi v drugem odstavku 243. člena KZ-1 predlagana taka dopolnitev, ki je hkrati skladna tudi s točko (c) prvega odstavka 3. člena Direktive 2014/62/EU.

K 33. členu (246. člen KZ-1):

Direktiva 2019/713/EU v 3. členu določa obveznost držav članic, da kot kazniva dejanja opredelijo »goljufivo uporabo negotovinskih plačilnih instrumentov«. Gre za naslednja naklepna ravnanja:

- goljufiva uporaba ukradenega ali sicer protipravno prilaščenega ali pridobljenega negotovinskega plačilnega instrumenta;
- goljufiva uporaba ponarejenega ali prenašenega negotovinskega plačilnega instrumenta.

Uporaba ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva je v 247. členu KZ-1 že določena kot posebno kaznivo dejanje, ne pa tudi uporaba protipravno prilaščenega negotovinskega plačilnega sredstva v izvorni obliki – na primer kartice. V 246. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje zlorabe takega negotovinskega plačilnega sredstva, ki pa ga lahko stori le tisti, ki je kartico upravičen uporabljati in le tako, da plačuje brez kritja na računu. Uporaba negotovinskega plačilnega sredstva v izvorni obliki (za razliko od ponarejenega plačilnega sredstva iz 247. člena KZ-1) s strani neupravičene osebe se sicer lahko obravnava v okviru kaznivega dejanja tatvine, vendar je vsebinsko ustreznejše, da je kaznivo dejanje opredeljeno v členih KZ-1, ki določajo kazniva dejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi. Zato je predlagan nov drugi odstavek 246. člena KZ-1 (z ustreznim stopnjevanjem glede na pridobljeno premoženjsko korist v naslednjih odstavkih). V izogib prekrivanju s kaznivim dejanjem tatvine je v novem drugem odstavku določena prepovedana posledica v obliki pridobitve protipravne premoženjske koristi.

Da se izključijo primeri, ko imetnik negotovinskega plačilnega sredstva tega sam prepusti drugi osebi, ki pa sicer ni formalno pooblaščen za uporabo, je storilec v predlaganem novem drugem odstavku 246. člena KZ-1 opredeljen kot tisti, ki (plačilnega sredstva) »ni upravičen uporabljati in ga je pridobil na nezakonit način«.

Glede na sorazmernost kazni v 246. in 247. členu KZ-1 je v novem drugem odstavku 246. člena predlagana kazen do treh let zapora, kar zadosti tudi zahtevi 8. člena Direktive 2019/713/EU po kaznivosti poskusa.

Predlagan je nov tretji odstavek 246. člena KZ-1 s predpisano kaznijo zapora do enega leta, ki skladno z Direktivo 2019/713/EU določa kaznivo dejanje v zvezi s posestjo ukradenega ali sicer protipravno prilašččenega negotovinskega plačilnega instrumenta (torej s kaznivim dejanjem pridobljenega) za goljufivo uporabo; ter pridobitev zase ali za druge, vključno s prejetjem, prilastitvijo, nakupom, prenosom, uvozom, izvozom, prodajo, prevozom ali razširjanjem ukradenega negotovinskega plačilnega instrumenta za goljufivo uporabo. V zvezi z vsemi navedenimi oblikami mora biti glede na navedene zahteve Direktive 2019/713/EU in predlagano besedilo novega tretjega odstavka podan storilčev namen nezakonite uporabe.

Zaradi novega drugega in tretjega odstavka je predlagano preštevilčenje dosedanjega drugega do četrtega odstavka 246. člena KZ-1.

Hkrati je v dosedanjem drugem odstavku, ki postane četrti, predlagan popravek tako, da bo strožja kazen predpisana tudi za primer pridobitve večje premoženjske koristi z dejanjem iz novega drugega ali petega odstavka.

Enako je predlagano tudi v dopolnitvi dosedanjega tretjega odstavka, ki postane peti in določa strožjo kazen za primer pridobitve velike premoženjske koristi. V skladu z drugim delom predlagane dopolnitve dosedanjega tretjega odstavka, bo kazen od enega do osmih let zapora določena tudi za primer, če bo dejanje po prvem ali predlaganem drugem ali tretjem odstavku storjeno v okviru hudodelske združbe (v skladu s šestim odstavkom 9. člena Direktive 2019/713/EU, ki predpisuje obveznost držav članic, da predpišejo kazen najmanj pet let zapora v zgornji meri kazni).

V zvezi z dosedanjim četrtem odstavkom 246. člena KZ-1, ki določa pregon na predlog za dejanje iz prvega odstavka, je predlagano le preštevilčenje.

K 34. členu (247. člen KZ-1):

Veljavni prvi in drugi odstavek 247. člena KZ-1 dokaj nejasno prepletata oblike storitve dejanj v zvezi s ponareditvijo negotovinskih plačilnih sredstev in njihovo uporabo. Zato je redakcijsko predlagano novo besedilo obeh odstavkov, ki določata vse do sedaj veljavne oblike storitve, vendar tako, da sta v prvem odstavku inkriminirana protipravna pridobitev podatkov in ponarejanje negotovinskih plačilnih sredstev, v predlaganem novem besedilu drugega odstavka pa uporaba ponarejenih negotovinskih plačilnih sredstev. V drugem odstavku je uporaba ponarejenih negotovinskih plačilnih sredstev dopolnjena še z uporabo njihovih podatkov (brez fizičnega izvoda), saj se pri plačilu po spletu uporabijo le nezakonito pridobljeni podatki negotovinskega plačilnega sredstva, ne pa fizični ponaredek.

Po vzoru predlagane dopolnitve 246. člena KZ-1 z novim tretjim odstavkom, je predlagan tudi nov tretji odstavek 247. člena KZ-1 še v zvezi s ponarejenimi ali prenašenimi negotovinskimi plačilnimi sredstvi oziroma njihovimi podatki (plačilo prek spleta).

Hkrati je v dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek 247. člena KZ-1, predlagana dopolnitev tako, da bo strožja kazen predpisana tudi za primer pridobitve velike premoženjske koristi z dejanjem iz novega tretjega odstavka. V skladu z drugim delom predlagane dopolnitve dosedanjega tretjega odstavka, bo kazen od enega do osmih let zapora

določena tudi za primer, če bo dejanje po prvem, drugem ali predlaganem novem tretjem odstavku storjeno v okviru hudodelske združbe, v skladu s šestim odstavkom 9. člena Direktive 2019/713/EU, ki predpisuje obveznost držav članic, da predpišejo kazen najmanj pet let zapora v zgornji meri kazni.

K 35. členu (306. člen KZ-1):

Direktiva 2013/40/EU v 7. členu določa obveznost držav članic, da zagotovijo, da se kot kaznivo dejanje kaznuje naklepna izdelava, prodaja, naročilo za uporabo, uvoz, distribucija ali drugo dajanje na voljo enega od tam navedenih orodij, če je storjeno neupravičeno in z namenom uporabe za enega od kaznivih dejanj, ki jih določa v 3. do 6. členu. Orodja so opredeljena kot računalniški programi, zasnovani ali prilagojeni za storitev kaznivih dejanj, gesla, kode za dostop ali podobni podatki, s katerimi je mogoč dostop do celotnega informacijskega sistema ali katerega koli njegovega dela.

Kazniva dejanja, določena v 3. do 6. členu Direktive 2013/40/EU, so:

- nezakonit dostop do informacijskih sistemov – 3. člen,
- nezakonito poseganje v sistem – 4. člen,
- nezakonito poseganje v podatke – 5. člen,
- nezakonito prestrezanje – 6. člen.

Glede na navedeno so v predlaganem dopolnjenem besedilu tretjega odstavka 306. člena KZ-1 zagotavljanju pripomočkov za vdor ali neupravičen vstop v informacijskih sistem dodane še inkriminacije zagotavljanja pripomočkov za (kakšen drugačen) poseg v informacijski sistem ali v njegov del ter pripomočkov za neupravičen poseg v podatke v informacijskem sistemu ali za njihovo prestrezanje.

Predlagano je tudi, da se kazen po drugem odstavku 306. člena KZ-1 spremeni iz kazni do enega leta zapora v kazen do dveh let zapora. Večinoma je sicer v zvezi s kaznivim dejanjem po 7. členu Direktive 2013/40/EU relevanten tretji odstavek 306. člena KZ-1, ki predpisuje, da se storilec kaznuje enako kot storilec kaznivega dejanja iz drugega odstavka istega člena. Ker gre lahko za enako hudi kaznivi dejanji, ocenjujemo, da je prav, da tudi predpisani kazni še vedno ostaneta enaki. Glede na predlagano strožjo kazen zapora kaznivi dejanji po obeh odstavkih še vedno predstavljata privilegirani obliki glede na kaznivo dejanje iz prvega odstavka 306. člena KZ-1. Za kaznivi dejanji po drugem in tretjem odstavku 306. člena KZ-1 bo mogoče izreči kazen zapora od najmanj trideset dni do največ dveh let, kar zadosti tudi zahtevi direktive, da mora biti izrek kazni dveh let zapora omogočen vsaj za dejanja, ki niso majhnega pomena.

K 36. členu (308. člen KZ-1):

Glede na tretji odstavek 308. člena KZ-1 stori kaznivo dejanje tudi tisti, ki enega ali več tujcev za plačilo nezakonito spravi čez mejo ali ozemlje države ali jim omogoči nezakonito prebivanje na njem. Predlagano je, da se zakonski znak »za plačilo« spremeni v »z namenom pridobitve premoženjske koristi zase ali za koga drugega«. V skladu s sedaj veljavnim besedilom je namreč treba v primeru, ko se osumljenec ne ukvarja s tem, da tujce spravlja čez državno mejo oziroma jih prevaža po ozemlju države, dokazati, da je prevoz tujcev opravil za plačilo. Iz sodne prakse v zvezi z zakonskim znakom »za plačilo« sicer izhaja, da za obstoj kaznivega dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države zadošča, da je storilcu plačilo obljubljeno, in ni treba, da bi bila višina plačila vnaprej znana ali da bi storilec pred dejanjem plačilo sploh

pridobil, vendar pa iz prakse Policije ob obravnavi konkretnih primerov izhaja, da so tujci, ki se jih tako spravlja čez mejo ali ozemlje države, naučeni, da povedo, da je šlo za naključno »štovanje«, plačilo pa ni bilo niti dogovorjeno niti realizirano. Po predlagani spremembi bo jasno določeno, da je nezakonito spravljanje tujcev čez mejo kaznivo, če se izvaja z namenom pridobitve premoženjske koristi za tistega, ki dejanje izvede, ali za koga drugega (na primer organizatorja takega nezakonitega spravljanja čez mejo). Hkrati je po vzoru inkriminacije tistega, ki se ukvarja z nezakonitim spravljanjem tujcev čez mejo, še v delu, ki inkriminira spravljanje čez mejo za plačilo (oziroma po predlagani spremembi: z namenom pridobitve premoženjske koristi) predlagana dopolnitev opisa z zakonskim znakom »prevažanja takih tujcev po ozemlju države«.

V šestem odstavku 308. člena KZ-1 je predlagana sprememba zakonskega znaka »povzroči nevarnost za življenje ali zdravje ljudi« v »koga izpostavi nevarnosti za življenje ali zdravje«, saj se po veljavnem besedilu večinoma zahteva, da za obstoj kaznivega dejanja do posledice za življenje in zdravje tudi pride – oziroma konkretnije, na primer, do prometne nesreče, kjer bi zaradi neprimernega načina prevoza (preveliko število oseb, neprimerno vozilo za prevoz oseb) nastale posledice (telesne poškodbe, smrt). Po predlagani spremembi bo za izpolnitev znakov kaznivega dejanja zadoščala že izpostavitve ene osebe nevarnosti za življenje ali zdravje.

Glede na to, da pri tihotapljenju oseb čez mejo ali ozemlje države, vozniki večinoma vozijo prevozna sredstva, ki niso njihova last, je po vzoru petega odstavka 186. člena KZ-1 tudi v 308. členu KZ-1 predlagan nov osmi odstavek, ki določa v kakšnih okoliščinah se lahko odvzame tudi vozilo, ki ni last storilca. Poleg primerov iz drugega odstavka 73. člena KZ-1 bo to mogoče tudi, če bo vozilo posebej prirejeno, predelano ali prilagojeno za prevoz oseb, ali če bo lastnik ali izročitelj prevoznega sredstva vedel ali bi bil mogel vedeti, da bo vozilo uporabljeno za tak namen.

K 37. členu (344. člen KZ-1):

Predlagana sprememba naslova in dela besedila prvega odstavka 344. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje nezakonitega ravnanja z zaščitnimi živalmi in rastlinami, pomeni zgolj redakcijsko uskladitev s terminologijo področnega zakona – ZON.

Hkrati je predlagana tudi dopolnitev opisa kaznivega dejanja tako, da se »uvozu ali izvozu« doda še znak »vnosa« ali »iznosa«, ki pokrije situacije, ko se blago posreduje v drugo državo članico Evropske unije ali iz nje prejme. Navedeno ni novost v KZ-1, saj enaka znaka kaznivih dejanj določata že 307. in 374.a člen KZ-1, s tem Predlogom zakona pa je enako predlagano tudi pri kaznivih dejanjih zoper človekovo zdravje, ki se spreminjajo in dopolnjujejo.

K 38. členu (prehodna določba – ZIKS-1):

ZIKS-1 v osmem odstavku 250.a člena poleg pravila za vpisovanje podatkov v evidenco izbrisanih obsodb za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost določa, da se podatki iz nje dajo na upravičeno, z zakonom določeno zahtevo ustanov, društev ali skupin, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali v oskrbo.

Glede na to, da se s tem Predlogom zakona spreminja pravna podlaga za pridobitev podatkov iz te evidence (predlagane spremembe drugega odstavka 84. člena KZ-1) tako, da bo tam opredeljenim pravnim subjektom pridobitev podatkov za zakonit namen omogočena na podlagi spremenjene določbe same, je do ustrezne spremembe ZIKS-1 s to prehodno določbo

predlagano, da se navedenim podatki dajo neposredno na podlagi KZ-1. Po prilagoditvi osmega odstavka 250.a člena ZIKS-1 bo ta prehodna določba prenehala veljati, saj bo brezpredmetna.

K 39. členu (prehodna določba – grožnja):

S predlagano dopolnitvijo tretjega odstavka 135. člena KZ-1 je za nekatere kategorije oškodovancev namesto pregona na predlog predpisan pregon po uradni dolžnosti. Glede na to, da se spreminja način pregona, je s prehodno določbo določeno, da se bo spremenjena ureditev uporabljala le za kazniva dejanja, storjena po uveljavitvi tega Predloga zakona.

K 40. členu (prehodne določbe – ZPPDČT):

Predlagana je razveljavitev 1. točke prvega odstavka in tretjega odstavka 46. člena ZPPDČT, ki določata prekršek pravne in fizične osebe v zvezi z oglaševanjem potrebe po delih človeškega telesa in razpoložljivosti delov telesa.

Glede na to, da Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi oglaševanje šteje za del nagovarjanja oziroma novačenja, je namreč s tem Predlogom zakona predlagan novi 181.a člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje trgovine z deli človeškega telesa, inkriminirano tudi oglaševanje, ki je v veljavni ureditvi v ZPPDČT določeno kot prekršek. Zaradi protiučelnosti prekrivanja inkriminacij prekrškov in kaznivih dejanj, je s prehodno določbo predlagana razveljavitev prekrška.

V skladu z načelom zakonitosti v kazenskem pravu nihče ne sme biti kaznovan za dejanje, za katero ni zakon določil, da je kaznivo, in ni zanj predpisal kazni, še preden je bilo dejanje storjeno (28. člen Ustave Republike Slovenije in 2. člen KZ-1), kar velja tudi za dejanji po prvem in drugem odstavku predlaganega novega 181.a člena KZ-1, ki sta določeni na novo. Zato je v prehodni določbi določeno, da se za dejanja, storjena pred uveljavitvijo tega Predloga zakona še vedno uporabljata določbi ZPPDČT, katerih prenehanje veljavnosti je predlagano, začetni prekrškovni postopki v zvezi z oglaševanjem pa se prav tako dokončajo po dosedanjih določbah.

K 41. členu (končna določba):

Za uveljavitev tega Predloga zakona je določen petnajstdnevni rok.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Preklic pogojne obsodbe zaradi neizpolnitve naloženih obveznosti

61. člen

Če je bilo s pogojno obsodbo obsojencu naloženo, da izpolni kakšno obveznost iz tretjega odstavka 57. člena tega zakonika, pa je ni izpolnil v roku, ki mu je bil določen v sodbi, sme sodišče v mejah preizkusne dobe podaljšati rok za izpolnitev obveznosti ali pa preklicati pogojno obsodbo in izreči kazen, ki je bila določena v pogojni obsodbi. Če spozna, da obsojenec iz upravičenih razlogov ne more izpolniti naložene obveznosti, mu sodišče lahko odpusti njeno izpolnitev ali pa jo nadomesti z drugo ustrezno obveznostjo, določeno v zakonu.

Roki za preklic pogojne obsodbe

62. člen

(1) Pogojna obsodba se sme preklicati v preizkusni dobi. Če stori obsojenec v tem času kaznivo dejanje, ki ima za posledico preklic pogojne obsodbe, pa se to s sodbo ugotovi šele po poteku preizkusne dobe, se sme pogojna obsodba preklicati najpozneje v enem letu po poteku preizkusne dobe.

(2) Če obsojenec v danem roku ne izpolni obveznosti iz tretjega odstavka 57. člena tega zakonika, sme sodišče najpozneje v enem letu po poteku preizkusne dobe preklicati pogojno obsodbo in izreči kazen, ki je bila določena v pogojni obsodbi.

Izbira navodil

65. člen

(1) Ko izreče ukrep varstvenega nadzorstva, lahko odredi sodišče tudi eno ali več navodil, po katerih se mora ravnati obsojenec.

(2) Pri izbiri navodil upošteva sodišče zlasti storilčevo starost, njegove psihične lastnosti, nagibe, iz katerih je storil dejanje, osebne razmere, njegovo prejšnje življenje, okoliščine, v katerih je storil dejanje, ter njegovo obnašanje po storjenem kaznivem dejanju. Posebej mora paziti, da z izbiro navodil ne bo prizadelo obsojenčevega človeškega dostojanstva ali mu povzročilo posebnih težav.

(3) Navodila sodišča smejo vključevati te naloge:

- 1) zdravljenje v ustreznem zdravstvenem zavodu, s soglasjem tudi zdravljenje odvisnosti od alkohola ali drog;
- 2) obiskovanje ustrezne poklicne, psihološke ali druge posvetovalnice;
- 3) usposabljanje za poklic ali sprejetje zaposlitve, ki ustreza obsojenčevemu zdravju, sposobnostim in nagnjenju;
- 4) poraba dohodkov v skladu s preživninskimi dolžnostmi;
- 5) prepoved druženja z nekaterimi osebami;
- 6) prepoved navezovanja neposrednih ali posrednih stikov z eno ali več določenimi osebami, vključno z uporabo elektronskih komunikacijskih sredstev;
- 7) prepoved približevanja žrtvi ali kakšni drugi osebi;
- 8) prepoved dostopa na posamezne kraje.

(4) Med preizkusno dobo sme sodišče spremeniti ali odpraviti navodila po uradni dolžnosti, na predlog svetovalke oziroma svetovalca (v nadaljnjem besedilu: svetovalec) ali obsojenca.

Dejavnost svetovalca

66. člen

(1) Varstveno nadzorstvo opravlja svetovalec, ki ga določi organ, pristojen za probacijo.

(2) Svetovalec pomaga obsojencu in nadzira izpolnjevanje navodil, ki jih je sodišče izreklo obsojencu. Pri tem mora svetovalec:

- 1) s pomočjo in nadzorstvom ter praktičnimi napotki in nasveti za uresničevanje navodil sodišča prispevati k temu, da obsojenec v prihodnje ne bo storil novega kaznivega dejanja;
- 2) opravljati dolžnost iz prejšnje točke in vzdrževati stike z obsojencem obzirno ter tako, da ne bo obsojenec zaradi tega izpostavljen neprijetnostim;
- 3) občasno poročati sodišču o opravljanju varstvenega nadzorstva, predlagati spremembo ali odpravo navodil ter ustavitev nadzorstva.

Posledice neizpolnjevanja navodil

67. člen

Če obsojenec med preizkusno dobo ne izpolnjuje navodil ali se izmika stikom s svetovalcem, ga sme sodišče posvariti, spremeniti navodila, podaljšati varstveno nadzorstvo v mejah določene preizkusne dobe ali preklicati pogojno obsodbo.

Zakonska rehabilitacija in izbris obsodbe

82. člen

(1) Z zakonsko rehabilitacijo se izbriše obsodba iz kazenske evidence in prenehajo vse njene pravne posledice, obsojenec pa velja za neobsojenega.

(2) Za obsodbo velja pravnomočna odločba kakor tudi spremembe te odločbe z amnestijo ali pomilostitvijo.

(3) Obsodba se izbriše iz kazenske evidence v določenem roku, od takrat ko je bila kazen izvršena, zastarana ali odpuščena, če obsojenec v tem roku ne stori novega kaznivega dejanja.

(4) Roki iz prejšnjega odstavka so:

- 1) za obsodbo, s katero je bil storilcu izrečen sodni opomin, in za obsodbo, s katero mu je bila odpuščena kazen – eno leto od pravnomočnosti sodne odločbe;
- 2) za pogojno obsodbo – eno leto, od takrat ko je potekla preizkusna doba;
- 3) za obsodbo na denarno kazen, stransko kazen ali kazen zapora do enega leta – tri leta;
- 4) za obsodbo na kazen zapora nad eno leto do treh let – pet let;
- 5) za obsodbo na kazen zapora nad tri leta do petih let – osem let;
- 6) za obsodbo na kazen zapora nad pet do deset let – deset let;
- 7) za obsodbo na kazen zapora nad deset do petnajst let – petnajst let.

(5) Obsodba na kazen zapora nad petnajst let se ne izbriše.

(6) Obsodba se ne more izbrisati iz kazenske evidence, dokler trajajo varnostni ukrepi.

(7) Varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu in obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti, ki je bil izrečen samostojno, se izbriše v treh letih od takrat, ko se je prenehal izvrševati ali je izvrševanje zastaralo.

Dajanje podatkov iz kazenske evidence

84. člen

(1) Podatki o izrečenih sodbah se vodijo v kazenski evidenci. Z zakonom se določita obseg podatkov in dajanje podatkov iz kazenske evidence pred izbrisom iz kazenske evidence.

(2) Na upravičeno z zakonom določeno zahtevo ustanov ali društev, ki so jim otroci ali mladoletniki zaupani v učenje, vzgojo, varstvo ali oskrbo, se dajo podatki iz kazenske evidence tudi za izbrisane obsodbe za kazniva dejanja po 170. členu, po 171. členu, po 172. členu, po 173. členu, po 173.a členu, po drugem odstavku 174. člena, po drugem odstavku 175. člena, izvršenega proti mladoletni osebi, in po 176. členu tega zakonika.

(3) Z zakonom se določi, da se obsodbe za kazniva dejanja iz prejšnjega odstavka vpišejo v posebno evidenco in se predpišejo pogoji, omejitve in postopek za dajanje podatkov o takih

obsodbah; v primerih, ki niso zajeti v prejšnjem odstavku, se obsodba kljub ohranitvi v posebni evidenci šteje za izbrisano (prvi odstavek tega člena).

Način izvršitve kazni zapora

86. člen

(1) Obsojenci prestajajo kazen zapora v zavodih za prestajanje kazni (v nadaljnjem besedilu: zavod), ki jih določa zakon.

(2) Obsojenci se razvrščajo v zavode glede na to, koliko mora biti omejena njihova prostost.

(3) Če je obsojencu izrečena kazen zapora do petih let, lahko sodišče odredi, da jo prestaja v odprtem ali polodprtem zavodu ali oddelku; če mu je bila izrečena kazen zapora do osmih let, pa lahko sodišče odredi, da jo prestaja v polodprtem zavodu ali oddelku.

(4) Kazen zapora do treh let, razen za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, se za obsojenca, ki izpolnjuje pogoje, določene v zakonu, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, lahko izvršuje tudi tako, da obsojenec med prestajanjem kazni zapora še naprej dela ali se izobražuje in prebiva doma, razen v prostih dneh, praviloma ob koncu tedna, ko mora biti v zavodu. Natančnejše pogoje izvrševanja določi zavod.

(5) Kazen zapora do devetih mesecev se lahko izvršuje tudi s hišnim zaporom, če glede na nevarnost obsojenca, možnost ponovitve dejanja ter osebne, družinske in poklicne razmere obsojenca v času izvrševanja kazni ni potrebe po prestajanju kazni v zavodu ali če je zaradi bolezni, invalidnosti ali ostarelosti obsojenca kazen treba in jo je mogoče izvrševati v ustreznem javnem zavodu.

(6) V času prestajanja kazni se obsojenec ne sme oddaljiti iz stavbe ali posameznega dela stavbe, kjer se izvršuje hišni zapor, razen če sodišče za določen čas to izjemoma dovoli, kadar je neizogibno potrebno, da si obsojenec zagotovi najnujnejše življenjske potrebščine ali zdravstveno pomoč, ali za opravljanje dela. Sodišče v sodbi, s katero je določilo, da se kazen izvrši s hišnim zaporom, po določbah tega zakonika o pogojni obsodbi določi tudi varstveno nadzorstvo, lahko pa tudi eno ali več navodil. Sodišče lahko obsojencu omeji ali prepove stike z osebami, ki z njim ne prebivajo oziroma ga ne zdravijo ali oskrbujejo in podrobneje določi način izvrševanja hišnega zapora.

(7) Če se obsojenec brez dovoljenja sodišča oddalji iz stavbe ali posameznega dela stavbe, kjer se izvršuje hišni zapor, ali pa to stori zunaj dovoljenega časa ali ne upošteva omejitve ali prepovedi stikov ali krši druga pravila, ki jih sodišče določi glede izvrševanja hišnega zapora, lahko sodišče s sklepom odloči, da se preostanek izrečene kazni izvrši v zavodu.

(8) Kazen zapora do dveh let, razen za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, se lahko izvrši tudi tako, da obsojenec namesto kazni zapora opravi v obdobju največ dveh let od izvršljivosti sodbe delo v splošno korist. Obseg dela se določi tako, da se en dan zapora nadomesti z dvema urama dela. Organ, pristojen za izvrševanje, pri določitvi dela obsojencu v okviru razpoložljivih del pri izvajalskih organizacijah upošteva obsojenčevo strokovno znanje in sposobnosti, lahko pa tudi tiste njegove nujne interese glede neodložljivih družinskih, izobraževalnih ali poklicnih obveznosti, katerih neupoštevanje bi povzročilo težko popravljivo ali nepopravljivo škodo za uresničevanje teh obveznosti. Delo v splošno korist se opravlja brez nadomestila.

(9) Sodišče pri odločanju o izvršitvi kazni zapora na način iz prejšnjega odstavka upošteva zlasti vedenje obsojenca v času odločanja, nevarnost ponovitve dejanja na prostosti, možnost in sposobnost za opravljanje primerne dela ter osebne in družinske razmere obsojenca v času predvidenega izvrševanja kazni.

(10) Sodišče v sodbi, v kateri je določilo, da se kazen izvrši z delom v splošno korist, po določbah tega zakonika o pogojni obsodbi določi tudi varstveno nadzorstvo, lahko pa tudi eno ali več navodil.

(11) Če obsojenec v celoti ali deloma ne izpolnjuje nalog v okviru dela v splošno korist ali v pomembnem delu ne izpolnjuje navodil v okviru varstvenega nadzorstva ali se izmika stiku s

svetovalcem ali drugače krši obveznosti iz dela v splošno korist, sodišče s sklepom odloči, da se izrečena kazen zapora izvrši v obsegu neopravljenega dela.

(12) O dopustnosti izvršitve kazni zapora na načine, določene s tem členom, odloča sodišče na predlog obdolženca s sodbo, s katero izreče kazen zapora, ali na predlog obsojenca s posebnim sklepom.

(13) O dopustnosti izvršitve kazni zapora na načine, določene s tem členom, za obdolženca, ki po zakonu, ki ureja kazenski postopek, prizna krivdo, ko se prvič izjavi o obtožnem aktu, v katerem je za tak primer predlagan način izvršitve kazni, ali jo prizna v sporazumu z državnim tožilcem, sodišče odloči v skladu s tem predlogom oziroma sporazumom.

Tek in pretrganje zastaranja kazenskega pregona

91. člen

(1) Zastaranje kazenskega pregona se začne tistega dne, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno.

(2) Če je pravnomočna sodba v postopku za izredno pravno sredstvo razveljavljena, je v novem sojenju zastaralni rok dve leti od razveljavitve pravnomožne sodbe.

(3) Zastaranje ne teče v času, ko se po zakonu pregon ne sme začeti ali nadaljevati ali ko je storilec nedosegljiv za državne organe.

(4) Zastaranje se pretrga, če storilec v času, ko teče zastaralni rok, stori enako hudo ali hujše kaznivo dejanje, po pretrganju pa začne zastaranje znova teči.

Pomen izrazov v tem zakoniku

99. člen

(1) Uradna oseba po tem zakoniku je lahko:

1) poslanec državnega zbora, član državnega sveta in član lokalnega ali pokrajinskega predstavniškega telesa;

2) sodnik ustavnega sodišča, sodnik, sodnik porotnik, državni tožilec ali državni pravobranilec;

3) oseba, ki pri državnem organu ali organu samoupravne lokalne skupnosti ali pri drugi osebi javnega prava opravlja uradne naloge ali ima uradno funkcijo z vodstvenimi pooblastili in odgovornostmi;

4) druga oseba, ki opravlja posamezne uradne naloge na podlagi pooblastil, ki jih ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi (javno pooblastilo) ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži;

5) vojaška oseba, ki je kot taka določena s posebnimi predpisi, kadar gre za posebna kazniva dejanja, pri katerih je navedena uradna oseba, pa niso določena kot kazniva dejanja zoper vojaško dolžnost;

6) oseba, ki v tuji državi na kateri koli ravni opravlja zakonodajno, izvršilno ali sodno nalogo oziroma drugo uradno dolžnost in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka;

7) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka;

8) oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali nalogo.

(2) Za vojaško osebo po tem zakoniku se štejejo: vojak, častnik, podčastnik in vojaški uslužbenec, ki poklicno opravlja vojaško službo, vojak na obveznem ali prostovoljnem služenju vojaškega roka ter obveznik obvezne ali pogodbene rezerve, ko opravlja vojaško službo.

(3) Za volitve in glasovanje po tem zakoniku se štejejo volitve predsednika republike, poslancev državnega zbora, članov državnega sveta, poslancev evropskega parlamenta, lokalne ali pokrajinske volitve ter zakonodajni referendum in drugi z ustavo predpisani referendumi.

- (4) Za zunajzakonsko skupnost po tem zakoniku se šteje dalj časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze.
- (5) Listina je vsako pisanje, nosilec podatkov ali drug predmet, primeren in namenjen za dokaz kakšnega dejstva, ki ima vrednost za pravna razmerja.
- (6) Za premično stvar po tem zakoniku se šteje tudi vsaka pridobljena ali zbrana energija za svetlobo, toploto, obsevanje, pogon, premikanje ali prenos glasu, slike ali besedila na daljavo.
- (7) Za silo se šteje tudi uporaba hipnoze, drog ali drugih posebnih sredstev za to, da nekdo proti svoji volji postane nezavesten ali onesposobljen za odpor.
- (8) Za motorno vozilo se šteje vsako prometno sredstvo na motorni pogon v kopnem, vodnem in zračnem prometu.
- (9) Za premoženjsko korist, škodo ali vrednost se šteje znesek med storitvijo kaznivega dejanja, ki
- 1) pri majhni ne presega 500 eurov;
 - 2) pri večji presega 5000 eurov;
 - 3) pri veliki presega 50.000 eurov.
- (10) Za gospodarsko dejavnost po tem zakoniku se šteje:
- 1) vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu;
 - 2) vsaka dejavnost, ki se za dogovorjeno ali predpisano plačilo opravlja poklicno ali organizirano.
- (11) Za opravljanje gospodarske dejavnosti oziroma gospodarsko poslovanje po tem zakoniku se štejejo:
- 1) izvajanje, upravljanje, odločanje, zastopanje, vodenje in nadziranje v okviru dejavnosti iz desetega odstavka tega člena;
 - 2) upravljanje nepremičnin, premičnin, denarnih sredstev, dohodkov, terjatev, kapitalskih naložb, drugih oblik finančnega premoženja ter drugih sredstev pravnih oseb javnega ali zasebnega prava, razpolaganje s temi sredstvi in nadzorstvo nad njimi.
- (12) Za veliko količino ponarejenega denarja, vrednotnic in vrednostnih papirjev po tem zakoniku se šteje nominalna vrednost, ki presega 50.000 eurov.

Financiranje terorizma

109. člen

- (1) Kdor zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom, da bo deloma ali v celoti uporabljeno za storitev dejanj iz 108., 108.a, 110. in 111. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.
- (2) Enako se kaznuje storilec dejanja iz prejšnjega odstavka tudi, če z namenom zagotovljen ali zbran denar ali premoženje ni bil dejansko uporabljen za storitev v prejšnjem odstavku navedenih kaznivih dejanj.
- (3) Če je bilo dejanje iz prejšnjih odstavkov storjeno v teroristični hudodelski združbi ali skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj, se storilec kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.
- (4) Denar in premoženje iz prejšnjih odstavkov se vzameta.

Novačenje in usposabljanje za terorizem

111. člen

- (1) Kdor novači za terorizem s tem, da spodbuja drugo osebo k storitvi kaznivih dejanj iz 108. člena tega zakonika ali k sodelovanju pri naročilu takega terorističnega kaznivega dejanja ali k priključitvi k teroristični hudodelski združbi ali skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj, ki jih stori ta hudodelska združba ali skupina, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.
- (2) Enako se kaznuje, kdor usposablja druge za kazniva dejanja iz 108. člena tega zakonika s tem, da priskrbi navodila za izdelavo in uporabo razstreliva, strelno ali drugo orožje, škodljive ali

nevarne snovi, jih usposablja za druge posebne metode ali tehnologijo za izvedbo ali sodelovanje pri terorističnem dejanju.

(3) Enako se kaznuje, kdor se usposobi tako, da od drugega prejme navodila za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, škodljivih ali nevarnih snovi ali navodila za druge posebne metode ali tehnologijo z namenom storitve ali sodelovanja pri terorističnem dejanju.

Grožnja **135. člen**

(1) Kdor komu, zato da bi ga ustrahoval ali vznemiril, resno zagrozi, da bo napadel njegovo življenje ali telo ali prostost ali uničil njegovo premoženje velike vrednosti, ali da bo ta dejanja storil zoper njegovo bližnjo osebo, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do šestih mesecev.

(2) Kdor stori dejanje iz prejšnjega odstavka proti dvema ali več osebam ali z grdim ravnanjem ali z orožjem, nevarnim orodjem, drugim sredstvom ali na tak način, da se lahko telo hudo poškoduje ali zdravje hudo okvari, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

(3) Pregon za dejanje iz prvega in drugega odstavka tega člena se začne na predlog.

(4) **(črtan).**

Zloraba osebnih podatkov **143. člen**

(1) Kdor brez podlage v zakonu ali v osebni privolitvi posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo, osebne podatke, ki se obdelujejo na podlagi zakona ali osebne privolitve posameznika, posreduje v javno objavo ali jih javno objavi, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

(2) Enako se kaznuje, kdor vdre ali nepooblaščno vstopi v računalniško vodeno zbirko podatkov z namenom, da bi sebi ali komu drugemu pridobil kakšen osebni podatek.

(3) Kdor na svetovnem medmrežju ali drugače javno objavi ali omogoči drugemu objavo osebnih podatkov žrtev kaznivih dejanj, žrtev kršitev pravic ali svoboščin, zaščiteneh prič, ki se nahajajo v sodnih spisih sodnih postopkov, kjer po zakonu ali po odločitvi sodišča ni dovoljena prisotnost javnosti ali identifikacija žrtev ali zaščiteneh prič ter osebnih zapisov o njih v zvezi s sodnim postopkom, na podlagi katerih se te osebe lahko določi ali so določljive, se kaznuje z zaporom do treh let.

(4) Kdor prevzame identiteto druge osebe ali z obdelavo njenih osebnih podatkov izkorišča njene pravice, si na njen račun pridobiva premoženjsko ali nepremoženjsko korist ali prizadene njeno osebno dostojanstvo, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let.

(5) Kdor stori dejanje iz prvega odstavka tega člena tako, da posreduje v javno objavo ali javno objavi občutljive osebne podatke, se kaznuje z zaporom do dveh let.

(6) Kdor javno objavi posnetke ali sporočila druge osebe s seksualno vsebino brez privolitve te osebe in s tem huje prizadene njeno zasebnost, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let.

(7) Če stori dejanje iz prejšnjih odstavkov tega člena uradna oseba z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic, se kaznuje z zaporom do petih let.

(8) Pregon iz četrtega in šestega odstavka tega člena se začne na predlog.

Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva **176. člen**

(1) Kdor osebi, mlajši od petnajst let, proda, prikaže ali z javnim razstavljanjem ali kako drugače omogoči, da so ji dostopni spisi, slike, avdiovizualni ali drugi predmeti pornografske vsebine, ali

ji prikaže pornografsko ali drugačno seksualno predstavo, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do dveh let.

(2) Kdor s silo, grožnjo, preslepitvijo, prekoračitvijo ali zlorabo pooblastil, novačenjem, nagovarjanjem ali zaradi izkoriščanja navede, pridobi ali spodbudi mladoletno osebo za izdelavo slik, avdiovizualnih ali drugih predmetov pornografske ali drugačne seksualne vsebine, za sodelovanje v pornografski ali drugačni seksualni predstavi ali kdor taki predstavi vedoma prisostvuje, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do osmih let.

(3) Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje, kdor zase ali za drugega pridobiva, proizvede, razširi, proda, uvozi, izvozi ali drugače ponudi pornografsko ali drugačno seksualno gradivo, ki vključuje mladoletne osebe ali njihove realistične podobe, ali kdor poseduje tako gradivo ali pridobi dostop do takega gradiva s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij, ali razkriva identiteto mladoletne osebe v takem gradivu.

(4) Če je bilo dejanje iz drugega ali tretjega odstavka tega člena storjeno v hudodelski združbi za izvrševanje takih kaznivih dejanj, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(5) Pornografsko ali drugačno seksualno gradivo iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena se vzame ali njegova uporaba ustrezno onemogoči.

Nedovoljena presaditev delov človeškega telesa in sprememba človeškega genoma

181. člen

(1) Zdravnik, ki komu vzame del telesa zaradi presaditve ali komu presadi del telesa, čeprav je jemanje ali presaditev dela telesa po pravilih zdravniške znanosti in stroke neupravičeno, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(2) Enako se kaznuje zdravnik, ki z namenom presaditve vzame del človeškega telesa, preden je na predpisan način ugotovljena smrt.

(3) S kaznijo iz prvega odstavka se kaznuje zdravnik, ki komu protipravno odvzame spolne celice, nedovoljeno ravna z njimi ali krši anonimnost dajalca spolnih celic.

(4) Zdravnik, ki komu vzame del telesa zaradi presaditve ali presadi komu del telesa, ne da bi si poprej pridobil z zakonom predpisano privolitve dajalca in prejemnika ali njunih zakonitih zastopnikov ali kadar v nasprotju s predpisanimi postopki odvzeti del človeškega telesa hrani ali uporabi za drug namen, kot je bil odvzet, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do petih let.

(5) Kdor poskuša ali izvede poseg, katerega namen je spremeniti človeški genom in se ne opravlja za preventivne, diagnostične ali terapevtske namene, ali je njegov cilj uvesti spremembe v genom potomcev, se kaznuje z zaporom do petih let.

(6) Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje, kdor vzame ali pridobi odvzeti del človeškega telesa, za katerega darovalec prejme plačilo, kdor nezakonito razpolaga z odvzetim delom človeškega telesa, kdor uporabi ali poskusi uporabiti človeško telo ali njegove dele z namenom pridobivanja premoženjske koristi ali kdor neupravičeno in proti plačilu posreduje pri dajanju delov telesa žive ali umrle osebe za presaditev.

Proizvodnja in promet škodljivih sredstev za zdravljenje

183. člen

(1) Kdor proizvaja, prodaja ali kako drugače daje v promet zdravila ali druga sredstva za zdravljenje, ki so škodljiva za zdravje, se kaznuje z zaporom do osmih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor pridobiva, predeluje ali razpečava okuženo kri ali drugo tkivo ali iz tega izdelano snov za zdravljenje.

(3) Kdor stori dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena iz malomarnosti, se kaznuje z zaporom do enega leta.

(4) Če ima dejanje iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena za posledico hudo ali posebno hudo telesno poškodbo ali temu ustrezno okvaro zdravja ene ali več oseb, se storilec

kaznuje za dejanje iz prvega ali drugega odstavka z zaporom do desetih let, za dejanje iz tretjega odstavka pa z zaporom do petih let.

(5) Če ima dejanje iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena za posledico smrt ene ali več oseb, se storilec kaznuje za dejanje iz prvega ali drugega odstavka z zaporom od enega do petnajstih let, za dejanje iz tretjega odstavka pa z zaporom od enega do desetih let.

Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog

186. člen

(1) Kdor neupravičeno proizvaja, predeluje, prodaja ali ponuja naprodaj ali zaradi prodaje ali dajanja v promet kupuje, hrani ali prenaša ali posreduje pri prodaji ali nakupu ali kako drugače neupravičeno daje v promet rastline ali substance, ki so razvrščene kot prepovedane droge ali nedovoljene snovi v športu, ali predhodne sestavine, ki se uporabljajo za izdelavo prepovedanih drog, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Kdor prodaja, ponuja na prodaj ali brezplačno deli prepovedano drogo, ali nedovoljeno snov v športu, ali predhodno sestavino za izdelavo prepovedanih drog mladoletni osebi, duševno bolni osebi, osebi z začasno duševno motnjo, hujšo duševno zaostalostjo ali osebi, ki je v postopku odvajanja od odvisnosti ali rehabilitacije ali če stori dejanje v vzgojnih ali izobraževalnih ustanovah ali v njihovi neposredni bližini, v zaporih, v vojaških enotah, v javnih lokalih ali na javnih prireditvah, ali stori dejanje iz prvega odstavka javni uslužbenec, duhovnik, zdravnik, socialni delavec, učitelj ali vzgojitelj in pri tem izkorišča svoj položaj ali kdor za izvrševanje omenjenega dejanja uporablja mladoletne osebe se kaznuje z zaporom od treh do petnajst let.

(3) Če je dejanje iz prvega ali drugega odstavka storjeno v hudodelski združbi za izvedbo takih dejanj, ali če je storilec tega dejanja organiziral mrežo prekupčevalcev ali posrednikov, se kaznuje z zaporom od petih do petnajstih let.

(4) Kdor brez pooblastila izdeluje, nabavlja, ima ali daje v uporabo opremo, snovi ali predhodne sestavine, za katere ve, da so namenjene za izdelavo prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(5) Prepovedane droge ali nedovoljene snovi v športu in sredstva za njihovo izdelovanje se vzamejo. Prevozna sredstva, uporabljena za prevoz in hrambo drog ali nedovoljenih snovi v športu, se odvzamejo, če imajo za prevoz in hrambo drog ali nedovoljenih snovi v športu posebej prirejene prostore ali če je njihov lastnik vedel ali bi bil mogel vedeti, da bodo uporabljena za tak namen.

Omogočanje uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu

187. člen

(1) Kdor napelje drugega k uživanju prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu ali mu jih da, da jih uživa on ali kdo drug, ali kdor da na razpolago prostore za uživanje prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu ali kako drugače omogoči drugemu, da uživa prepovedane droge ali nedovoljene snovi v športu, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do osmih let.

(2) Kdor stori dejanje iz prvega odstavka proti več osebam, proti mladoletni osebi, duševno bolni osebi, osebi z začasno duševno motnjo, hujšo duševno zaostalostjo ali osebi, ki je v postopku odvajanja od odvisnosti ali rehabilitacije ali če stori dejanje v vzgojnih ali izobraževalnih ustanovah ali v njihovi neposredni bližini, v zaporih, v vojaških enotah, v javnih lokalih ali na javnih prireditvah, ali stori dejanje iz prvega odstavka javni uslužbenec, duhovnik, zdravnik, socialni delavec, učitelj ali vzgojitelj in pri tem izkorišča svoj položaj, se kaznuje z zaporom od enega do dvanajstih let.

(3) Prepovedane droge, nedovoljene snovi v športu in pripomočki za njihovo uživanje se vzamejo.

(4) Dejanje iz prvega in drugega odstavka tega člena ni protipravno, če storilec ravna po programu zdravljenja odvisnosti ali nadzorovane uporabe droge, ki je v skladu z zakonom potrjen in se izvaja v okviru ali pod nadzorom javnega zdravstva.

Organiziranje denarnih verig in nedovoljeno prirejanje iger na srečo

212. člen

(1) Kdor organizira, sodeluje ali pomaga pri organiziranju ali izvajanju denarnih verig, pri katerih udeleženci vplačujejo določene denarne zneske organizatorjem ali drugim udeležencem, ki so se pred njimi vključili v igro ali dejavnost in pričakujejo plačilo določenih denarnih zneskov od udeležencev, ki naj bi se za njimi vključili v tako igro ali dejavnost, se kaznuje z zaporom do treh let.

(2) Enako se kaznuje, kdor, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, priredi, sodeluje ali pomaga pri prirejanju iger na srečo, za katere ni bilo izdano dovoljenje ali koncesija pristojnega organa.

(3) Če si je z dejanji iz prejšnjih odstavkov sam ali kdo drug pridobil večjo premoženjsko korist ali povzročil drugemu večjo premoženjsko škodo, se storilec kaznuje z zaporom do petih let.

(4) Če si je z dejanji iz prvega ali drugega odstavka tega člena sam ali kdo drug pridobil veliko premoženjsko korist ali povzročil drugemu veliko premoženjsko škodo, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

Nedovoljen izvoz in uvoz stvari, ki so posebnega kulturnega pomena, ali naravne

vrednote

218. člen

(1) Kdor brez dovoljenja pristojnega organa odnese v tujino ali kdor iz nje v nasprotju z mednarodnim pravom prinese stvar, ki je posebnega kulturnega pomena ali naravna vrednota, se kaznuje z zaporom do treh let.

(2) Če je stvar iz prejšnjega odstavka velikega ali izjemnega kulturnega pomena, se storilec kaznuje z zaporom do petih let.

Poškodovanje ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne

vrednote

219. člen

(1) Kdor protipravno poškoduje ali uniči stvar, ki je posebnega kulturnega pomena, naravno vrednoto ali drugo zavarovano naravno bogastvo ali stvar, ki je javna dobrina, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če je poškodovana ali uničena stvar kulturni spomenik ali naravna vrednota velikega ali izjemnega pomena za Republiko Slovenijo ali če je povzročena škoda velika, se storilec kaznuje z zaporom do osmih let.

Napad na informacijski sistem

221. člen

(1) Kdor neupravičeno vstopi ali vdre v informacijski sistem ali kdor neupravičeno prestreže podatek ob nejavnem prenosu v informacijski sistem ali iz njega, se kaznuje z zaporom do enega leta.

(2) Kdor podatke v informacijskem sistemu neupravičeno uporabi, spremeni, preslika, prenaša, uniči ali v informacijski sistem neupravičeno vnese kakšen podatek, ovira prenos podatkov ali delovanje informacijskega sistema, se kaznuje za zaporom do dveh let.

(3) Poskus dejanja iz prejšnjega odstavka je kazniv.

(4) Če je z dejanjem iz drugega odstavka tega člena povzročena velika škoda, se storilec kaznuje z zaporom od treh mesecev do petih let.

Povzročitev stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem **226. člen**

(1) Kdor, zato da obveznosti ne bi bile plačane, navidezno ali dejansko poslabša svoje premoženjsko stanje ali premoženjsko stanje drugega dolžnika in s tem povzroči stečaj ali kdor z enakim namenom povzroči izpolnitev pogojev za izbris gospodarske družbe iz sodnega registra po uradni dolžnosti brez likvidacije, tako da:

- 1) premoženje ali njegov del, ki bi sodil v stečajno maso, navidezno proda, odsvoji brezplačno ali za izredno nizko ceno ali uniči;
- 2) sklene lažno pogodbo o dolgu ali prizna neresnične terjatve;
- 3) prikrije, uniči, spremeni ali tako vodi poslovne knjige ali listine, da se iz njih ne more ugotoviti dejanskega premoženjskega stanja ali plačilne sposobnosti;
- 4) na drug goljufiv način doseže, da se začne stečajni postopek ali postopek za izbris gospodarske družbe iz sodnega registra po uradni dolžnosti brez likvidacije, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(2) Kdor ve, da sam ali kdo drug kot plačnik ni zmožen plačila, pa nesmotrno troši sredstva, se čezmerno zadolžuje, sklepa škodljive pogodbe, neodplačno ali navidezno ali pod ceno prenaša premoženje na druge osebe ali na drug način zmanjšuje vrednost svojega premoženja ali premoženja oziroma podjetja, ki ga upravlja ali opušča pravočasno zavarovanje ali uveljavljanje terjatev, ali kako drugače očitno krši svoje dolžnosti pri vodenju gospodarske dejavnosti ali finančnem poslovanju in s tem povzroči dolgoročno plačilno nesposobnost ali prezadolženost, pa zaradi tega pride do stečaja ali izpolnitve pogojev za izbris gospodarske družbe po uradni dolžnosti brez likvidacije in do večje premoženjske škode za upnike, se kaznuje z zaporom do petih let.

(3) Če je zaradi dejanj iz prejšnjih odstavkov nastala velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

Oškodovanje upnikov **227. člen**

(1) Kdor pri opravljanju gospodarske dejavnosti ve, da je sam ali kdo drug kot dolžnik postal nezmožen za plačilo, pa iz zadolženega premoženja izplača dolg ali kako drugače namenoma spravi kakšnega upnika v ugodnejši položaj in tako povzroči premoženjsko škodo drugim upnikom, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor ve, da je sam ali kdo drug kot dolžnik postal nezmožen za plačilo, pa zato da bi izigral in oškodoval upnike, prizna neresnično terjatev, sestavi lažno pogodbo ali s kakšnim drugim goljufivim dejanjem povzroči premoženjsko škodo upnikom.

(3) Če je bila z dejanjem iz prvega ali drugega odstavka tega člena povzročena velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

Goljufija na škodo Evropske unije **229. člen**

(1) Kdor se izogne odhodkom, s tem da uporabi ali predloži lažne, nepravilne ali nepopolne izjave ali dokumente ali ne razkrije podatkov in tako poneveri ali neupravičeno zadržuje ali neustrezno uporabi sredstva splošnega proračuna Evropske unije ali proračunov, ki jih upravlja Evropska unija ali se upravljajo v njihovem imenu, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let.

(2) Enako se kaznuje, kdor pridobi sredstva z dejanji in iz proračunov iz prejšnjega odstavka.

(3) Če je bila z dejanjem iz prejšnjih odstavkov pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(4) S kaznimi iz prejšnjih odstavkov tega člena se kaznujejo vodje podjetij ali druge osebe, ki so pooblaščenice za sprejemanje odločitev ali nadzor v podjetjih, če omogočijo ali ne preprečijo kaznivih dejanj storilcem iz prejšnjih odstavkov, ki so jim podrejeni in delujejo v imenu podjetja.

Zloraba informacijskega sistema

237. člen

(1) Kdor pri gospodarskem poslovanju neupravičeno vstopi ali vdre v informacijski sistem ali ga neupravičeno uporablja tako, da uporabi, spremeni, preslika, prenaša, uniči ali v informacijski sistem vnese kakšen podatek, ovira prenos podatkov ali delovanje informacijskega sistema ali neupravičeno prestreže podatek ob nejavnem prenosu v informacijski sistem, da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist ali drugemu povzročil premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom do treh let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda in je storilec hotel sebi ali komu drugemu pridobiti tako premoženjsko korist ali drugemu povzročiti tako premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom do petih let.

Zloraba notranje informacije

238. člen

(1) Kdor notranjo informacijo, ki bi lahko pomembno vplivala na ceno vrednostnega papirja ali drugega finančnega instrumenta, uvrščenega na organiziran trg v Republiki Sloveniji ali v vsaj eni državi članici Evropske unije ali za katero je bil vložen predlog za uvrstitev na tak trg, ne glede na to, ali je bil posel sklenjen na tem trgu ali zunaj njega, pridobi v zvezi s svojim položajem pri izdajatelju vrednostnega papirja ali lastniškimi deležem v kapitalu izdajatelja vrednostnega papirja, svojo zaposlitvijo ali pri opravljanju dejavnosti in jo izkoristi zase ali za koga drugega za posredno ali neposredno pridobitev ali odsvojitve tega vrednostnega papirja ali drugega finančnega instrumenta, se kaznuje z zaporom do treh let.

(2) Enako se kaznuje oseba, ki notranjo informacijo sporoči nepoklicani osebi ali na podlagi notranje informacije priporoči tretji osebi posredno ali neposredno pridobitev ali odsvojitve tega vrednostnega papirja ali drugega finančnega instrumenta.

(3) Enako kot v prvem odstavku se kaznuje oseba, ki nepooblaščenice pride do notranje informacije in jo izkoristi za posredno ali neposredno pridobitev ali odsvojitve tega vrednostnega papirja ali drugega finančnega instrumenta zase ali za koga drugega.

(4) Če je pri dejanjih iz prejšnjih odstavkov šlo za vrednostne papirje ali druge finančne instrumente velike vrednosti, se storilec kaznuje z zaporom do petih let.

Zloraba trga finančnih instrumentov

239. člen

(1) Kdor, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, s prepovedanim ravnanjem zlorabi trg finančnih instrumentov, tako, da:

1) sklene posel ali izda naročilo za trgovanje, ki udeležencem trga da napačno ali zavajajočo predstavo glede ponudbe, povpraševanja ali cene finančnega instrumenta, ali s tem ena ali več povezanih oseb zagotovijo ceno enega ali več finančnih instrumentov na nenormalni ali umetni ravni;

2) pri sklenitvi posla ali izdaji naročila za trgovanje uporabi fiktivna sredstva ali druge oblike goljufivega ravnanja;

3) razširja napačne ali zavajajoče informacije o finančnih instrumentih, z istim ciljem razširja govorice ter napačne in zavajajoče novice po medijih, medmrežju ali na drug podoben način, se kaznuje z zaporom do treh let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda in je storilec hotel sebi ali komu drugemu pridobiti tako premoženjsko korist ali drugemu povzročiti tako premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom do petih let.

Ponarejanje denarja 243. člen

(1) Kdor ponaredi denar, da bi ga spravil v obtok kot pravega, ali kdor spremeni pravi denar, da bi ga spravil v obtok, ali kdor tak ponarejeni denar spravi v obtok, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do osmih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor si preskrbi ponarejen denar, da bi ga spravil v obtok kot pravega.

(3) Enako se kaznuje, kdor z zakonitimi napravami ali materiali organa, pristojnega za izdajo denarja, denar izdelava s kršitvijo pravic ali pogojev, v skladu s katerimi lahko pristojni organi izdajo denar.

(4) Če gre pri dejanju iz prvega ali drugega odstavka tega člena za veliko količino ali veliko premoženjsko vrednost ponarejenega denarja, se storilec kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(5) Kdor da v obtok ponarejen denar, ki ga je prejel kot pravega, ali kdor ve, da je bil denar ponarejen ali da je bil tak denar spravljen v obtok, pa tega ne naznani, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do šestih mesecev.

(6) Ponarejeni denar se vzame.

(7) Denar je kovan ali papirnat denar, ki je na podlagi zakona v obtoku ali je namenjen v obtok v Republiki Sloveniji ali drugi državi.

Zloraba negotovinskega plačilnega sredstva 246. člen

(1) Kdor z zlorabo čeka, kreditne ali plačilne kartice ali drugega negotovinskega plačilnega sredstva, ki ga je upravičen uporabljati, banko ali drugega izdajatelja v nasprotju z dogovorom o uporabi tega sredstva zaveže k izplačilu zneska, za katerega ve, da nima kritja na računu, in tako pridobi premoženjsko korist, se kaznuje z zaporom do dveh let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka pridobljena večja premoženjska korist, se storilec kaznuje z zaporom do petih let.

(3) Če je bila z dejanjem iz prvega odstavka tega člena pridobljena velika premoženjska korist, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(4) Pregon za dejanje iz prvega odstavka tega člena se začne na predlog.

Uporaba ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva 247. člen

(1) Kdor namesti na bančni avtomat ali aparat za vplačila s kartico napravo za preslikavanje zapisa plačilnih ali kreditnih kartic ali njeno prepoznavo pridobi preko plačila na celotnem medmrežju ali jo ponaredi na kakšen drug način ali kdor tako ponarejeno plačilno ali kreditno kartico uporabi in si pridobi premoženjsko korist, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor ponaredi ali uporabi ponarejeno drugo kartico ali drugo negotovinsko plačilno sredstvo in si pridobi premoženjsko korist s pomočjo tehničnih naprav za prepoznavo kartice ali drugega negotovinskega plačilnega sredstva.

(3) Če je bila z dejanjem iz prvega ali drugega odstavka tega člena pridobljena velika premoženjska korist, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

Izdelovanje in pridobivanje orožja in pripomočkov, namenjenih za kaznivo dejanje
306. člen

- (1) Kdor orožje, razstrelilne snovi ali pripomočke, s katerimi se lahko napravijo, ali strupe, za katere ve, da so namenjeni za kaznivo dejanje, izdelata ali si jih pridobi ali jih hrani ali komu omogoči, da pride do njih, se kaznuje z zaporom do treh let.
- (2) Kdor napravi ali komu odstopi ponarejen ključ, odpirač ali kakšen drug pripomoček za vlom, čeprav ve, da je namenjen za kaznivo dejanje, se kaznuje z zaporom do enega leta.
- (3) Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje, kdor z namenom storitve kaznivega dejanja poseduje, izdeluje, prodaja, daje v uporabo, uvaža, izvaža ali kako drugače zagotavlja pripomočke za vdor ali neupravičen vstop v informacijski sistem.

Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države
308. člen

- (1) Kdor nasilno prekorači državno mejo Republike Slovenije ali oborožen nezakonito vstopi na njeno ozemlje, se kaznuje z zaporom od treh mesecev do treh let ali z denarno kaznijo.
- (2) Enako se kaznuje tujec, ki nima dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji, če se na način iz prejšnjega odstavka zadržuje na njenem ozemlju ali se upre zakoniti odstranitvi z njega.
- (3) Kdor se ukvarja s tem, da tujce, ki nimajo dovoljenja za vstop v Republiko Slovenijo ali prebivanje v njej, nezakonito spravlja na njeno ozemlje, jih po njem prevaža ali jim pomaga pri skrivanju ali kdor enega ali več takih tujcev za plačilo nezakonito spravi čez mejo ali ozemlje države ali omogoči nezakonito prebivanje na njem, se kaznuje z zaporom od treh do desetih let in denarno kaznijo.
- (4) S kaznijo iz prejšnjega odstavka se kaznuje uradna oseba, ki omogoči tujcu nezakonit vstop na ozemlje Republike Slovenije ali nezakonito prebivanje na njem.
- (5) Kdor pridobiva ali zbira ljudi za nezakonito preseljevanje, jim preskrbuje ponarejene dokumente ali prevoz ali kako drugače organizira nezakonito preseljevanje ali organizira preseljevanje s preslepitvijo pristojnih organov glede pravega namena vstopa na ozemlje Republike Slovenije, se kaznuje z zaporom od treh do desetih let in denarno kaznijo.
- (6) Če storilec z dejanji iz tretjega, četrtega ali petega odstavka tega člena sebi ali komu drugemu pridobi nesorazmerno premoženjsko korist ali priskrbi brezpravno delovno silo ali povzroči nevarnost za življenje ali zdravje ljudi ali taka dejanja stori kot član hudodelske združbe, se kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let in denarno kaznijo.
- (7) Prejšnji odstavki se uporabljajo tudi za kazniva dejanja, storjena v tujini, če je država, v kateri so bila storjena, enako kot Republika Slovenija sprejela skupno mednarodnopravno obveznost preprečevati taka kazniva dejanja, ne glede na to, kje so storjena, ter je dejanja v svojem zakonu ustrezno enako določila kot kazniva dejanja. Če je bilo kaznivo dejanje storjeno na območju Evropske unije, se državljanji njenih članic pri uporabi drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena ne štejejo za tujce.

Nezakonito ravnanje z zaščitnimi živalmi in rastlinami
344. člen

- (1) Kdor nezakonito poseduje, odvzame, poškoduje, usmrti, izvaža, uvaža ali trguje z zaščitnimi divjimi živalskimi ali rastlinskimi vrstami, zaščitnimi živalmi ali rastlinami ali njihovimi deli ali iz njih izdelanimi izdelki, se kaznuje z zaporom do treh let.
- (2) Če je stvar iz prejšnjega odstavka velikega ali izjemnega naravovarstvenega pomena ali če je dejanje iz prejšnjega odstavka storjeno v hudodelski združbi za izvedbo takih dejanj, se storilec kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

V. BESEDILO ČLENOV, KI SE RAZVELJAVLJAJO

Zakon o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja

46. člen (kazenske določbe)

(1) Z globo od 600 do 6.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki:

1. ravna v nasprotju s tretjim odstavkom 4. člena tega zakona;
1. izvede testiranje v nasprotju s pogoji iz 22. člena tega zakona;
2. opravi prevoz in konzerviranje organov v nasprotju s prvim in drugim odstavkom 23. člena tega zakona;
3. ne uniči odvzetih organov, ki niso bili presajeni, na način, določen v 25. členu tega zakona;
4. ne zagotavlja sledljivosti v skladu s prvim odstavkom 26. člena tega zakona;
5. takoj ne sporoči Slovenija-transplant vsakega hudega neželenega dogodka ali hude neželene reakcije v skladu s prvim odstavkom 27. člena tega zakona;
6. ne izvaja postopkov preskrbe z organi v skladu s tretjim odstavkom 28. člena tega zakona;
7. posreduje podatke o darovalcih in prejemnikih v nasprotju s tretjim odstavkom 29. člena tega zakona;
8. pri izmenjavi organov ne izvede postopka v skladu s 1., 2. in 3. točko 35. člena tega zakona;
9. opravlja dejavnost pridobivanja in presaditev organov v nasprotju s prvim in drugim odstavkom 37. člena tega zakona;
10. vseh podatkov o darovalcih in prejemnikih ter o odvzetih ali uničenih organih ne sporoča Slovenija-transplant v skladu s prvim odstavkom 43. člena tega zakona.

(2) Z globo od 200 do 2.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe.

(3) Z globo od 200 do 2.000 eurov se za prekršek iz 1. točke prvega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

VI. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VII. PRILOGE